

Dogfen ir Cyhoedd

CYNGOR SIR
YNYS MÔN
ISLE OF ANGLESEY
COUNTY COUNCIL

Dr Gwynne Jones
Prif Weithredwr – Chief Executive
CYNGOR SIR YNYS MÔN
ISLE OF ANGLESEY COUNTY COUNCIL
Swyddfeydd y Cyngor - Council Offices
LLANGFNI
Ynys Môn - Anglesey
LL77 7TW

Ffôn / tel (01248) 752500
Ffacs / fax (01248) 750839

RHYBUDD O GYFARFOD	NOTICE OF MEETING
PWYLLGOR SGRIWTINI CORFFORAETHOL	CORPORATE SCRUTINY COMMITTEE
DYDD LLUN, 13 TACHWEDD 2017 am 1.00 y.p.	MONDAY, 13 NOVEMBER, 2017 at 1:00 p.m.
YSTAFELL BWYLLGOR 1, SWYDDFEYDD Y CYNGOR, LLANGFNI	COMMITTEE ROOM 1, COUNCIL OFFICES, LLANGFNI
Swyddog Pwyllgor	Ann Holmes 01248 752518 Committee Officer

AELODAU / MEMBERS

Cynghorwyr / Councillors:-

PLAID CYMRU / THE PARTY OF WALES

Trefor Lloyd Hughes, MBE, *Sedd Wag/Vacant Seat*, Dylan Rees (*Is-Gadeirydd/Vice-Chair*), Alun Roberts, Nicola Roberts

Y GRWP ANNIBYNNOL / THE INDEPENDENT GROUP

Richard Griffiths, Richard O. Jones

PLAID LAFUR CYMRU/ WALES LABOUR PARTY

J. Arwel Roberts

ANNIBYNNWYR MÔN / ANGLESEY INDEPENDENTS

Aled Morris Jones (Democratiaid Rhyddfrydol Cymru/Welsh Liberal Democrats)(*Cadeirydd/Chair*)
Shaun Redmond

AELODAU CYFETHOLEDIG (Gyda hawl pleidleisio ar faterion Addysg) / CO-OPTED MEMBERS (With voting rights when dealing with Educational matters)

Mr Keith Roberts (Yr Eglwys Gatholig / The Catholic Church)
Mrs Anest G. Frazer (Yr Eglwys yng Nghymru / The Church in Wales).

R H A G L E N

1 **DATGANIAD O DDIDDORDEB**

Derbyn unrhyw ddatganiad o ddiddordeb gan unrhyw Aelod neu Swyddog parthed unrhyw eitem o fusnes.

2 **COFNODION CYFARFOD 31 HYDREF, 2017** (Tudalennau 1 - 10)

Cyflwyno cofnodion cyfarfod blaenorol y Pwyllgor Sgriwtini Corfforaethol a gynhaliwyd ar 31 Hydref, 2017.

3 **MONITRO PERFFORMIAD : CERDYN SGORIO CORFFORAETHOL CH2 2017/18** (Tudalennau 11 - 30)

Cyflwyno'r Cerdyn Sgorio Corfforaethol am Chwarter 2 2017/18.

4 **STRATEGAETH DDRAFFT Y GWASANAETH LLYFRGELL 2017 - 2022** (Tudalennau 31 - 98)

Cyflwyno adroddiad y Pennaeth Dysgu.

5 **STRATEGAETH RHEOLI ASEDAU - TAI CYNGOR** (Tudalennau 99 - 134)

Cyflwyno adroddiad y Pennaeth Gwasanaeth Tai.

6 **ADRODDIAD CYNNYDD CYNLLUN GWELLA GWASANAETHAU PLANT** (Tudalennau 135 - 180)

- Cyflwyno diweddariad ar gynnydd o'r Panel Gwella Gwasanaethau Plant
- Cyflwyno adroddiad cynnydd gan Gyfarwyddwr Statudol y Gwasanaethau Cymdeithasol

7 **BLAEN RHAGLEN WAITH 2017/18** (Tudalennau 181 - 186)

Cyflwyno adroddiad y Rheolwr Sgriwtini.

PWYLLGOR SGRIWTINI CORFFORAETHOL

Cofnodion y cyfarfod a gynhaliwyd ar 31 Hydref, 2017 (Cyllideb)

YN BRESENNOL: Y Cynghorydd Aled Morris Jones (Cadeirydd)
Y Cynghorydd Dylan Rees (Is-gadeirydd)

Y Cynghorwyr Alun Roberts, J. Arwel Roberts, Nicola Roberts

Aelod Cyfetholedig: Mr Keith Roberts (Yr Eglwys Gatholig)

Pwyllgor Sgriwtini Partneriaethau ac Adfywio

Y Cynghorwyr Glyn Haynes, G O Jones, R. Llewelyn Jones, Dafydd Roberts, Margaret M. Roberts, Robin Williams

Y Pwyllgor Gwaith

Y Cynghorwyr Llinos Medi Huws (Arweinydd y Cyngor a'r Aelod Portffolio ar gyfer Gwasanaethau Cymdeithasol), John Griffith (Aelod Portffolio ar gyfer Cyllid), R. Meirion Jones (Aelod Portffolio ar gyfer Addysg, Llyfrgelloedd, Gwasanaethau Ieuenctid a Diwylliant), Alun Mummery (Aelod Portffolio ar gyfer Tai a Chefnogi Cymunedau), R G Parry, OBE, FRAGS (Aelod Portffolio ar gyfer Prifffyrdd, Eiddo a Gwastraff), Dafydd Rhys Thomas (Aelod Portffolio ar gyfer Gwasanaethau Corfforaethol)

WRTH LAW:

Prif Weithredwr
Pennaeth Swyddogaeth (Adnoddau) a'r Swyddog Adran 151
Pennaeth Swyddogaeth (Busnes y Cyngor) / Swyddog Monitro (ar gyfer eitem 5)
Pennaeth Dysgu
Pennaeth Gwasanaethau Tai
Pennaeth Gwasanaethau Oedolion
Pennaeth Trawsnewid Corfforaethol
Rheolwr Busnes Gwasanaeth (Adfywio a Datblygu Economaidd)
Rheolwr Rhaglen a Chynllunio Busnes (GM)
Rheolwr Sgriwtini (AGD)
Swyddog Pwyllgor (ATH)

YMDDIHEURIADAU: Y Cynghorwyr Richard Griffiths, Richard Owain Jones, Shaun Redmond, Anest Frazer (Yr Eglwys yng Nghymru), Richard Dew (Aelod Portffolio ar gyfer Cynllunio a Gwarchod y Cyhoedd), Carwyn Jones (Aelod Portffolio ar gyfer Datblygu Economaidd a Phrosiectau Mawr), Ieuan Williams (Aelod Portffolio ar gyfer Trawsnewid a'r Iaith Gymraeg)

Croesawodd y Cadeirydd bawb a oedd yn bresennol i'r cyfarfod hwn o'r Pwyllgor Sgriwtini Corfforaethol; estynnodd groeso arbennig i gynrychiolwyr Llais Ni (Cyngor Ieuenctid Môn) a'r Panel Dinasyddion a oedd yn bresennol i arsylwi rhan o'r cyfarfod.

1 DATGANIADAU O DDIDDORDEB

Ni dderbyniwyd unrhyw ddatganiadau o ddiddordeb.

2 COFNODION Y CYFARFOD A GYNHALIWDYD AR 4 MEDI, 2017.

Cyflwynwyd cofnodion cyfarfodydd blaenorol y Pwyllgor Sgriwtini Corfforaethol a gynhaliwyd ar 4 Medi a 2 Hydref, 2017 ac fe'u cadarnhawyd fel rhai cywir.

Yn codi ar gofnodion y cyfarfod a gynhaliwyd ar 4 Medi, 2017 -

Eitem 7: Adroddiad Blynyddol 2016/17 – Gwrando a Dysgu o Gwynion

Diweddarwyd y Pwyllgor gan y Prif Weithredwr ynghylch dichonoldeb monitro trosiant Gweithwyr Cymdeithasol mewn perthynas â phlant sy'n derbyn gofal yn dilyn awgrym a wnaed gan y Pwyllgor y dylid monitro newidiadau o ran Gweithwyr Cymdeithasol sydd wedi'u neilltuo ar gyfer achosion Plant sy'n Derbyn Gofal, a hynny er mwyn cadw llygad ar yr effaith bosib ar y plentyn. Eglurodd y Prif Weithredwr fod y trefniadau ar gyfer casglu gwybodaeth yn y Gwasanaethau Cymdeithasol wedi newid yn dilyn cyflwyno'r system wybodaeth integredig WCCIS yn Ynys Môn yn ddiweddar. Mae'r Gwasanaethau Cymdeithasol ar hyn o bryd yn addasu i'r system newydd ac o ganlyniad mae'n gynamserol ac yn anymarferol ar hyn o bryd i geisio defnyddio'r system i gynhyrchu'r wybodaeth benodol hon. Gellid cynhyrchu'r wybodaeth yn faniwal ond byddai hynny'n golygu edrych ar bob ffeil achos sy'n waith llafurus a fyddai'n rhoi pwysau ychwanegol ar y Gwasanaethau Plant. Awgrymodd y dylid gohirio'r mater am y tro ac y dylid edrych arno eto pan fo'r system newydd wedi gwreiddio a phan fyddai'r Gwasanaeth yn gallu cyflwyno'r wybodaeth ddiweddaraf a mwyaf cyfoes i'r Pwyllgor.

Penderfynwyd gohirio'r mater yn unol ag argymhelliad y Swyddog.

3 CYNLLUN YMGYNGHORI AR GYLLIDEB 2018/19

Cyflwynwyd i'w ystyried gan y Pwyllgor, adroddiad y Pennaeth Trawsnewid Corfforaethol a oedd yn ymgorffori cynllun arfaethedig ar gyfer cynnal yr ymgynghoriad cyhoeddus ar Gyllideb 2018/19 o'r wythnos sy'n dechrau ar 6 Tachwedd hyd at 29 Rhagfyr, 2017.

Adroddodd yr Aelod Portffolio ar gyfer Gwasanaethau Corfforaethol fod y cam gyntaf yn y broses ymgynghori wedi'i gwblhau, sef yr ymgynghoriad mewnol cychwynnol ar y Gyllideb h.y. gydag Aelodau Etholedig a Swyddogion o fewn y Cyngor. Mae'n rhaid i'r ail gam, sy'n cynnwys ymgynghori â dinasyddion Ynys Môn ar y cynigion, fod mor bellgyrhaeddol, cynhwysol a thrylwyr â phosib a rhaid cynnwys yr Ynys gyfan. Mae'r broses yn dilyn y patrwm a osodwyd yn ystod y blynyddoedd diwethaf, sef defnyddio amrywiaeth o sianeli i gyrraedd cymaint o ddinasyddion â phosib, gan gynnwys cynghorau tref a chymuned, gweithdai i randdeiliaid, y rhyngryd, y cyfryngau cymdeithasol, y panel dinasyddion a gweithdai i blant a phobl ifanc. Dywedodd yr Aelod Portffolio ei fod yn rhagweld y byddai'r cyfryngau cymdeithasol yn chwarae rhan amlwg yn yr ymgynghoriad eleni a'r flwyddyn nesaf

fel ffordd o dderbyn sylwadau gan ddinasyddion. Fodd bynnag, un o'r amcanion allweddol yw sicrhau bod y broses yn ymgysylltu â'r grwpiau mwy bregus yn y gymuned a bod eu barn yn cael ei chlywed.

Dyweddodd y Pennaeth Trawsnewid Corfforaethol fod y Bwrdd Ymgysylltu ac Ymgynghori Corfforaethol wedi gwneud cryn dipyn o waith i adolygu'r broses yn dilyn yr ymarfer ymgynghori cyhoeddus y llynedd ac i sicrhau bod y Cyngor yn ymwybodol o ffyrdd newydd o ymgysylltu ac yn eu defnyddio i ymgynghori â dinasyddion Ynys Môn ar bob lefel.

Ystyriodd y Pwyllgor yr Ymgynghoriad / Cynllun Cyfathrebu arfaethedig ar y Cynigion Ariannol a gwnaed y pwyntiau canlynol -

- Gofynnodd y Pwyllgor am eglurhad ynghylch sut mae'r Cyngor yn monitro ac yn parhau i gadw i fyny â'r sylwadau a wnaed trwy Facebook a Twitter.

Dyweddodd y Pennaeth Trawsnewid Corfforaethol fod ymateb i sylwadau a wnaed trwy gyfwrng sianeli cyfryngau cymdeithasol yn rhan annatod o waith Uned Gyfathrebu'r Cyngor. O ran y cynigion ariannol, y bwriad yw gofyn amrywiaeth o gwestiynau i'r ymatebwyr iddynt nodi a ydynt yn cytuno neu'n anghytuno, fel bod modd i'r Cyngor gael gwell syniad o deimladau dinasyddion am gynigion penodol. Felly, mae'r elfen hon o'r ymgynghoriad yn weddol hawdd i'w thracio a'i choladu. Mae'r Uned Gyfathrebu hefyd wedi arfer delio gydag ymatebion sylweddol i faterion y Cyngor fel rhan o'i gwaith dydd i ddydd ac felly bydd ymatebion o'r fath i'r cynigion ariannol yn cael sylw yn y ffordd arferol.

- Nododd y Pwyllgor fod y Cyngor wedi cynnal adolygiad o'r broses ymgynghori a ddilynwyd y llynedd i ymgynghori ar y gyllideb er mwyn sefydlu beth oedd wedi gweithio a'r hyn y gellid ei wella. Gofynnodd y Pwyllgor am eglurhad ar y casgliadau y daethpwyd iddynt a'r gwelliannau a wnaed o ganlyniad i'r ymarfer adolygu.

Dyweddodd y Rheolwr Rhaglen a Chynllunio Busnes fod y Bwrdd Ymgysylltu ac Ymgynghori, wrth iddo ystyried y cynllun ymgynghori ar y Gyllideb eleni yn ei gyfarfod ar 12 Medi, 2017, wedi nodi y gellid gwella'r ymgysylltu â phartneriaid y Cyngor a'r ymatebion ganddynt. I'r perwyl hwnnw, bydd pwyslais ar gynnwyl Fforwm Partneriaid fel y gall y drafodaeth hon ddigwydd ar y sail bod y sector cyhoeddus yn ei gyfarwydd yn parhau i weithredu o fewn amgylchedd ariannol sy'n gynyddol heriol ac felly mae'n bwysig gallu cydweithio i sicrhau'r ymatebion gorau posib. Yn ogystal, fel rhan o'r ymarfer eleni, bydd y Cyngor yn mynd ati'n wythnosol i ofyn cyfres o gwestiynau penodol a dargedwyd ar gyfer dinasyddion Ynys Môn, gan gynnwys ar Facebook a chyfryngau cymdeithasol eraill; mae hyn ynddo'i hun yn ddull newydd a gwell o weithredu o gymharu â'r hyn a wnaed yn y blynyddoedd diwethaf pan ymgynghorwyd gyda'r cyhoedd ynghylch yr holl gynigion gyda'i gilydd.

- Nododd y Pwyllgor mai bwriad y Cyngor yw ceisio ymgynghori â'r holl ran-ddeiliaid. Nododd y Pwyllgor hefyd fod ymgysylltu'n effeithiol â grwpiau sy'n anoddach eu cyrraedd yn her; gofynnodd y Pwyllgor felly am wybodaeth am y camau y mae'r Cyngor wedi'u cymryd i adnabod y grwpiau hynny a'r mesurau y mae wedi'u rhoi ar waith i ymgysylltu â hwy.

Dyweddodd y Rheolwr Rhaglen a Chynllunio Busnes fod gwaith i ddatblygu'r broses ymgysylltu ac ymgynghori a wnaed gan y Bwrdd Ymgysylltu ac Ymgynghori Corfforaethol wedi arwain at bartneriaeth gref gyda Medrwn Môn ac yn benodol, o

fewn y sefydliad hwnnw, gyda'r prosiect Lleisiau Lleol sy'n ddolen gyswllt gyda rhan-ddeiliaid sy'n anoddach eu cyrraedd. O ganlyniad i'r bartneriaeth hon, a'r fforwm hwn yn benodol, mae'r Cyngor mewn sefyllfa well i allu cywain barn yr unigolion hyn nad yw eu lleisiau yn cael eu clywed fel arall.

- Nododd y Pwyllgor y cyflwynir sylwadau drwy gyfrwng gweithdai i blant a phobl ifanc fel rhan o'r Cynllun Ymgynghori. Gofynnodd y Pwyllgor am sicrwydd bod y gweithdai hyn yn cael y wybodaeth angenrheidiol i alluogi'r cyfranogwyr i gynnig barn ystyrion ar gynigion y Cyngor.

Dywedodd y Pennaeth Trawsnewid Corfforaethol fod Llais Ni, ynghyd â nifer o bartneriaid eraill, yn aelod parhaol o Fwrdd Ymgysylltu ac Ymgynghori corfforaethol y Cyngor, sy'n sicrhau bod persbectif y Cyngor ar ymgysylltu ac ymgynghori mor gynhwysol a thrylwyr â phosib.

Dywedodd y Cadeirydd fod Llais Ni (Cyngor Ieuenctid Môn) yn ymweld â'r Cyngor unwaith y flwyddyn (yn ystod cyfnod gosod y Gyllideb). 'Roedd yn credu y dylai'r ymweliadau hyn ddigwydd o leiaf ddwywaith y flwyddyn fel mater o arfer da ac y dylent gynnwys ymgysylltu'n rheolaidd â'r Pwyllgor Sgriwtini a'r Pwyllgor Gwaith.

- Nododd y Pwyllgor y beirniadwyd y cynllun ymgynghori mewn rhai blynyddoedd oherwydd iddo gael ei ysgrifennu mewn iaith sy'n anodd ei deall weithiau ac oherwydd nad oedd digon o fanylion ynddo i egluro rhai cynigion a'r hyn y maent yn ei olygu.

Dywedodd y Rheolwr Rhaglen a Chynllunio Busnes fod yr adborth a gafwyd o'r cynllun ymgynghori y llynedd yn nodi nad oedd y cyhoedd yn deall rhai o'r cynigion yn iawn. Gofynnwyd am farn y Pwyllgor ynglŷn â pha mor eglur a dealladwy yw'r cynllun ymgynghori drafft eleni.

Ar ôl ystyried y Cynllun, ac wedi iddo gael ei fodloni ynghylch y pwyntiau o eglurhad a godwyd, roedd y Pwyllgor yn fodlon argymhell i'r Pwyllgor Gwaith y dylid gweithredu'r cynllun. **Penderfynwyd cytuno ar y Cynllun Ymgynghori ar y Gyllideb ar gyfer 2018/19 ac argymhell bod y Pwyllgor Gwaith yn ei fabwysiadu.**

NI CHYNIGIWDYD UNRHYW GAMAU GWEITHREDU YCHWANEGOL

4 PANEL SGRIWTINI CYLLID

Cyflwynwyd i'w ystyried, adroddiad y Rheolwr Sgriwtini yn rhoi diweddariad ar y materion a gafodd sylw gan y Panel Sgriwtini Cyllid yn ei gyfarfodydd ar 17 Awst a 29 Medi, 2017.

Dywedodd y Pennaeth Swyddogaeth (Adnoddau) a'r Swyddog Adran 151 fod y Panel wedi'i sefydlu fel y gallai grŵp o Aelodau Sgriwtini roi sylw manylach i faterion ariannol nag a ganiateir gan amserlen a rhaglen waith y rhiant-bwyllgor, a thrwy hynny ddatblygu gwell dealltwriaeth o'r naratif y tu ôl i'r data cyllidebol ac ariannol a gyflwynir. Mae'r Panel wedi cyfarfod dair gwaith hyd yma ac er ei fod yn dal yn ddyddiau cynnar o ran y broses hon, ystyrir bod y panel yn gam cadarnhaol ymlaen wrth ddatblygu gwaith sgriwtini.

Dywedodd y Cynghorydd Dafydd Roberts, cynrychiolydd o'r Pwyllgor Sgriwtini Partneriaeth ac Adfywio ar y Panel Sgriwtini Cyllid, fod y Panel wedi canolbwyntio ar fonitro'r Gyllideb ac,

ar ôl dadansoddi adroddiad Chwarter 1 2017/18 ar y Gyllideb Refeniw, mae wedi nodi'r gorwariant yn y Gwasanaethau Plant a'r Gwasanaeth Dysgu fel meysydd sy'n peri pryder ac wedi gofyn i'r Penaethiaid Gwasanaeth perthnasol roi esboniad o'r mesurau lliniaru a gymerir i fynd i'r afael â'r sefyllfa. Mae'r Panel hefyd wedi craffu ar y Cynllun Ariannol Tymor Canol, yn enwedig yr egwyddorion a'r tybiaethau sy'n sail i'r cynllun ar gyfer y tair blynedd nesaf. Yn ei gyfarfod diwethaf a gynhaliwyd ar 25 Hydref, edrychodd y Panel ar y broses o osod y gyllideb flynyddol, gan gynnwys craffu yn fanwl ar y cynigion cyllidebol cychwynnol.

Nododd y Pwyllgor yr adroddiad a gafwyd yn ôl gan y Panel Sgriwtini Cyllid a nododd hefyd fod y Panel yn dilyn i fyny'r pryder a fynegwyd ganddo mewn perthynas ag agweddau ar reolaeth gyllidebol yn y Gwasanaethau Plant a'r Gwasanaeth Dysgu. Cyfeiriodd y Pwyllgor at y defnydd o ynni a wneir gan y Cyngor a'r gwariant ar ynni a holodd a oedd unrhyw waith yn cael ei wneud ar y maes hwn. Nododd y Pwyllgor y gallai hwn fod yn faes cynhyrchiol ar gyfer sgrwtini, yn enwedig o ran y potensial am arbedion effeithlonrwydd, ac mai ynni yw un o'r gorbenion mwyaf y gellir eu rheoli o fewn adeiladau'r Cyngor.

Dywedodd y Pennaeth Trawsnewid Corfforaethol fod gan y Cyngor Strategaeth Rheoli Ynni a fabwysiadwyd yn ddiweddar ac yr adroddir arni'n rheolaidd i'r Grŵp Asedau Tir ac Adeiladau Corfforaethol er mwyn sicrhau cynnydd yn erbyn y cynllun effeithlonrwydd ynni ac fel bod effeithlonrwydd ynni yn ystyriaeth allweddol wrth gynllunio ar gyfer asedau yn y dyfodol.

Dywedodd y Cadeirydd y byddai'n ymdrechu i sicrhau bod y mater yn cael sylw fel y byddai Blaenraglen Waith y Pwyllgor yn ei ganiatáu.

Penderfynwyd -

- **Nodi'r cynnydd a wnaed hyd yma â gwaith y Panel Sgriwtini Cyllid.**
- **Nodi yr ymddengys bod prosesau sy'n ymwneud â monitro cyllideb 2017/18 a gosod cyllideb 2018/19 ar y trywydd iawn.**
- **Nodi'r pryder a fynegwyd gan y Panel ynglŷn â'r gorwariant yn y Gwasanaethau Plant a'r Gwasanaeth Dysgu a chymeradwyo'r camau dilyn-i-fyny a gymerir gan y Panel i sefydlu pa fesurau unioni sy'n cael eu cymryd i fynd i'r afael â'r gorwariant.**
- **Yn seiliedig ar y sicrwydd a ddarparwyd gan y Panel, argymhell i'r Pwyllgor Gwaith fod yr egwyddorion a'r tybiaethau sy'n sail i'r Cynllun Ariannol Tymor Canol arfaethedig yn gadarn ac yn seiliedig ar y wybodaeth orau sydd ar gael.**

CAM GWEITHREDU YCHWANEGOL A GYNIGIR: Bod y Rheolwr Sgriwtini, mewn ymgynghoriad â'r Cadeirydd a'r Is-gadeirydd, yn ystyried sut y gellid ymgorffori'r pwnc Rheoli Ynni ar gyfer sgrwtini o fewn cyfyngiadau'r Rhaglen Waith Sgriwtini.

5 CAU ALLAN Y WASG A'R CYHOEDD

Ystyriodd y Pwyllgor fabwysiadu'r ddarpariaeth ganlynol:

"O dan Adran 100 (A) (4) o Ddeddf Llywodraeth Leol 1972, cau allan y wasg a'r cyhoedd o'r cyfarfod yn ystod y drafodaeth ar yr eitem ganlynol ar y sail y gallai olygu datgelu gwybodaeth eithriedig fel y'i diffinnir yn Atodlen 12A y Ddeddf honno a'r Prawf Budd y Cyhoedd a gyflwynwyd. "

Dywedodd y Pennaeth Swyddogaeth (Busnes y Cyngor) / Swyddog Monitro mai mater i ddisgresiwn y Pwyllgor yw p'un a ddylid gwahardd y wasg a'r cyhoedd ai peidio o'r cyfarfod

yn ystod y drafodaeth ar gynigion cyllidebol cychwynnol 2018/19. Nid yw'r adroddiad ar gynigion cychwynnol y Gyllideb wedi'i gyhoeddi eto ac argymhellir gan Swyddogion nad yw'n cael ei gyhoeddi at ddibenion y cyfarfod hwn o'r Pwyllgor ac na ddylai'r drafodaeth ar y mater ddigwydd yn gyhoeddus ar hyn o bryd. Dywedodd y Swyddog, o ran gweithredu'r Prawf Budd y Cyhoedd, bod dwy elfen i'w hystyried, sef -

- P'un a yw'r adroddiad yn cynnwys unrhyw sail statudol ar gyfer cau allan y wasg a'r cyhoedd. Fel y mae'r Prawf Budd y Cyhoedd yn ei nodi, mae dwy sail statudol y gall y Pwyllgor eu hystyried i benderfynu a ddylid cau allan y wasg a'r cyhoedd yn yr achos hwn ai peidio, e.e. sail statudol 15 yn Atodlen 12A i Ddeddf Llywodraeth Leol 1972 sy'n golygu bod yr adroddiad yn cynnwys gwybodaeth sy'n cyfeirio at faterion cyflogaeth a allai arwain at ymgynghoriadau neu drafodaethau neu at ystyried trafodaethau neu ymgynghoriadau ynglŷn â materion cysylltiadau llafur, a sail statudol 13 sy'n cyfeirio at wybodaeth o fewn yr adroddiad sy'n debygol o ddatgelu pwy yw'r unigolyn dan sylw. Mae'r adroddiad yn cyfeirio at drafodaethau a allai gael effaith ar ddau grŵp o aelodau staff pe bai'r Cyngor yn bwrw ymlaen â'r cynigion. Mae'r grwpiau hyn yn gymharol fach ac felly mae modd darganfod pwy ydynt ac felly maent yn disgyn i gategori 13. Pe bai'r Cyngor Llawn yn bwrw ymlaen â'r argymhellion yn yr adroddiad byddai'n rhaid ymgynghori / negodi gyda'r ddau grŵp o staff yr effeithir arnynt.
- Y budd i'r cyhoedd wrth ddatgelu'r wybodaeth, o gofio'r ddau ffactor uchod. Bydd angen trafod y penderfyniad terfynol gyda'r staff cyn i'r cynnig gael ei gyhoeddi i'w drafod. Ar hyn o bryd, cynigion i ymgynghori arnynt yn unig yw'r rhain ac efallai na fydd y rhai sy'n ymwneud â staff yn rhan o'r cynigion arfaethedig. Felly, mae'n dilyn na ddylid pryderu grwpiau unigol o staff ynghylch y cynigion hyn oni bai neu hyd nes eu bod yn rhan annatod o'r gyllideb derfynol. Datgelir y cynigion ar gyfer y gyllideb maes o law ac erbyn hynny bydd yr awdurdod wedi cael cyfle i ymgynghori â'r unigolion dan sylw. Mae'n bwysig bod staff yn cael gwybod am unrhyw gynigion o'r fath gan y Cyngor ei hun ac nid o'r cyfryngau. Hefyd, bydd Aelodau'n gallu archwilio a thrafod yr opsiynau a'r cynigion gyda mwy o ryddid ac yn fwy agored mewn sesiwn gaeedig nag y byddent pe bai'r cyhoedd yn bresennol.

O ystyried y cyngor a ddarparwyd uchod, penderfynwyd dan Adran (A) (4) Deddf Llywodraeth Leol 1972 cau allan y wasg a'r cyhoedd am y drafodaeth ar eitem 6 ar y rhaglen ar y sail ei bod yn cynnwys datgelu gwybodaeth eithriedig fel y'i diffinnir yn Atodlen 12A y Ddeddf honno a'r Prawf Budd y Cyhoedd fel y cyflwynwyd nhw.

6 GOSOD CYLLIDEB 2018/19 – Y BROSES HYD YN HYN

Cyflwynwyd i'w ystyried gan y Pwyllgor, adroddiad y Rheolwr Sgriwtini yn amlinellu cyd-destun y broses gosod cyllideb ar gyfer 2018/19. Roedd Atodiad 1 yn cynnwys adroddiad y Pennaeth Swyddogaeth (Adnoddau) a'r Swyddog Adran 151 ar y cynigion cychwynnol ar gyfer cyllideb 2018/19. Roedd yr adroddiad yn cynnwys datganiad ar y sefyllfa mewn perthynas â'r materion canlynol -

- Cynigion cychwynnol y Pwyllgor Gwaith ar gyfer y gyllideb
- Setliad cychwynnol Llywodraeth Cymru ar gyfer Llywodraeth Leol
- Y Dreth Gyngor
- Y sefyllfa mewn perthynas â'r cronfeydd wrth gefn a'r balansau cyffredinol
- Cynigion ar gyfer arbedion
- Pwysau a blaenoriaethau cyllidebol

- Risgiau
- Effaith ar y Cynllun Ariannol Tymor Canol

Dywedodd yr Aelod Portffolio ar gyfer Cyllid fod yr adroddiad uchod yn dod â cham cyntaf y broses gosod cyllideb i ben, sef y broses fewnol a gynhaliwyd yn y Cyngor. Mae'r broses honno wedi cynnwys cael mewnbwn sylweddol gan Swyddogion ac Aelodau Etholedig mewn cyfarfodydd adolygu gwasanaethau a gweithdai cyllideb lle craffwyd ar bob un o'r cynigion ar gyfer arbedion a'u trafod a'u herio. Nid yw'r gwaith paratoadol hwn wedi bod yn hawdd, yn enwedig gan fod diffyg ariannol oddeutu £2m yn y gyllideb ddigyfnewid ar ôl cymryd i ystyriaeth y gwahanol bwysau ariannol y mae'r Cyngor yn eu hwynebu mewn perthynas â chwyddiant cyflog, chwyddiant cyffredinol, y cynnydd yn y cyflog byw cenedlaethol, gostyngiad yn y gronfa grantiau a chwyddiant costau ynni. Mae'r rhestr o gynigion, er yn sylweddol, yn cynnig opsiynau ac felly'n rhoi elfen o hyblygrwydd o ran y penderfyniadau sydd angen eu gwneud.

Mae'n rhaid i'r Cyngor gyflwyno cyllideb gytbwys ar gyfer 2018/19; mae hyn hefyd yn bwysig o ran sicrhau bod y Cyngor yn parhau i fod yn ddigon gwydn i fedru cwrdd â'r heriau ariannol yn y blynyddoedd i ddod. Roedd y gwaith cychwynnol ar y gyllideb a adlewyrchwyd yn y Cynllun Ariannol Tymor Canol a gymeradwywyd ym mis Medi, 2017 yn amcangyfrif y byddai angen cyfanswm o £8.6m o arbedion dros y cyfnod 2018/19 i 2020/21. Rhagwelwyd hefyd y byddai'r bwlch ariannol yn 2018/19 yn £4m sy'n golygu y byddai gofyn i wasanaethau ddarganfod arbedion o 4%. O ganlyniad, roedd Penaethiaid Gwasanaeth wedi nodi arbedion posib o £3.296m.

Er yn well na'r disgwyl, roedd y setliad amodol i lywodraeth leol a gyhoeddwyd gan Lywodraeth Cymru ar 10 Hydref, 2017 yn ostyngiad o 0.1% ar y swm a ddyrannwyd i Ynys Môn yn y flwyddyn flaenorol. O ystyried yr holl newidiadau i'r gyllideb y gwyddys amdanynt, gan gynnwys incrementau cyflog, chwyddiant, dyfarniad tâl, grantiau a chyfrifoldebau newydd, mae'r cyllid sydd raid wrtho i fedru cynnal cyllideb ddigyfnewid wedi cynyddu o £126m yn 2017/18 i £132m ar gyfer 2018/19. Roedd y datganiad ysgrifenedig a wnaed gan Ysgrifennydd Cabinet Llywodraeth Cynulliad Cymru dros Gyllid a Llywodraeth Leol hefyd yn cyfeirio at £100m ychwanegol o fewn y setliad ar gyfer Cymru gyfan ynghylch elfennau ysgolion a gofal cymdeithasol (£62m a £42m yn y drefn honno). Fodd bynnag, ni chafwyd esboniad ar sut y cyrhaeddwyd y ffigurau hyn na'r swm ar gyfer Ynys Môn. Mae'n amlwg o'r ffigurau nad yw'r ddarpariaeth ychwanegol a nodir wedi golygu arian ychwanegol hyd yma ar gyfer awdurdodau lleol.

Felly, bydd yn rhaid i'r Cyngor gwrdd â'r holl bwysau ychwanegol er mwyn cydbwysu cyllidebau gwasanaethau naill ai trwy wneud toriadau, cynyddu ffioedd a thaliadau neu drwy arbedion effeithlonrwydd pellach ar ben y cynnydd o 4% yn y Dreth Gyngor y darperir ar ei gyfer yn y Cynllun Ariannol Tymor Canol. Fodd bynnag, bwriedir ymgynghori â'r cyhoedd ar gynnydd ychwanegol o 1% yn y Dreth Gyngor a chlustnodi'r £338k ychwanegol y byddai hynny'n ei greu er mwyn ymateb i'r galw yn y Gwasanaethau Cymdeithasol lle mae gwariant ar blant sy'n derbyn gofal a'r lleoliadau all-sirol cysylltiedig yn golygu bod y gyllideb yn gorwario.

Er bod y setliad amodol yn well nag a ragwelwyd, dywedodd y Pennaeth Swyddogaeth (Adnoddau) a'r Swyddog Adran 151 fod yr hinsawdd o lymder yn dal i fodoli ac nad yw'r angen i'r Cyngor ddarganfod a gwneud arbedion wedi mynd i ffwrdd. Er bod y bwlch cyllidebol posib yn 2018/19 bellach yn £2m yn hytrach na'r £4m a ragwelwyd yn wreiddiol yn y CATC, nid yw'r prognosis ar gyfer 2019/20 cystal. Er bod y setliad dros dro ar gyfer 2018/19 yn nodi y bydd y setliad posib ar gyfer 2019/20 yn gweld gostyngiad pellach o 1.5% sy'n gyson â'r rhagdybiaeth a wnaed yn y Cynllun gwreiddiol, mae'r sefyllfa o ran newidiadau sy'n gysylltiedig â thâl a'u

heffaith ar y gyllideb yn waeth na'r disgwyl erbyn hyn h.y. codiadau cynyddrannol yn y Cyflog Byw Cenedlaethol a'r posibilrwydd y ceir gwared ar y cap 1% ar y dyfarniad cyflog ar gyfer y sector cyhoeddus. Bydd y rhain yn rhoi pwysau ychwanegol ar y gyllideb yn 2019/20. Mae'r Cynllun Ariannol Tymor Canol wedi'i ddiwygio i adlewyrchu'r ffaith y bydd gofyn gwneud llai o arbedion dros y tair blynedd nesaf, sef £6.8m. Serch hynny, mae hwn yn parhau i fod yn swm sylweddol a heriol. Mae'r cynigion arbedion a gyflwynir yn caniatáu rhywfaint o hyblygrwydd ac maent yn gyfanswm o £3.3m er mai'r swm y bydd ei angen bellach am 2018/19 yw £2m. Fodd bynnag, pe bai'r Cyngor yn penderfynu gwneud cymaint â phosib o'r arbedion hyn yn 2018/19 byddai'n helpu i leddfu'r baich ar gyllideb 2019/20.

Dywedodd y Cynghorydd Dafydd Roberts fod y Panel Sgriwtini Cyllid, yn ei gyfarfod ar 25 Hydref, 2017, wedi ystyried y broses flynyddol ar gyfer gosod y gyllideb ac wedi nodi'r canlynol -

- Bod mwy a mwy o grantiau refeniw yn cael eu trosglwyddo i'r setliad llywodraeth leol (£91.7m yn 2018/19). Yn achos Ynys Môn, trosglwyddwyd gwerth £2.343m o grantiau yn 2018/19 sy'n golygu nad yw'r setliad gwirioneddol ar gyfer Ynys Môn cystal ag y mae'n ymddangos ar yr olwg gyntaf.
- Bod y tybiaethau y mae'r gyllideb yn seiliedig arnynt yn gadarn ac yn realistig a rhoddwyd sylw da i'r risgiau.
- Er na fydd yn hawdd ymgynghori â'r cyhoedd ar sail cynnydd o 5% yn y Dreth Gyngor, cytunodd y Panel gyda'r egwyddor na ddylid defnyddio'r Gronfa Wrth Gefn Gyffredinol i leihau lefel y cynnydd yn y Dreth Gyngor.
- Nid oedd y Panel yn unfrydol y dylai'r arian a gynhyrchir gan y cynnydd ychwanegol o 1% yn y Dreth Gyngor gael ei glustnodi ar gyfer y Gwasanaethau Cymdeithasol. Os yw'r sefyllfa ariannol yn golygu bod angen cynnydd o 5% yn y Dreth Gyngor yna gellid gwneud achos na ddylai'r cynnydd o 1% fod wedi'i neilltuo ar gyfer adran benodol ac y dylai fod ar gael i'w ddefnyddio ar draws holl wasanaethau'r Cyngor.

Rhoddodd y Pwyllgor sylw i'r wybodaeth a gyflwynwyd a gwnaeth y pwyntiau canlynol -

- Gofynnodd y Pwyllgor am eglurhad ar effaith yr arbedion arfaethedig cychwynnol ar drigolion Ynys Môn a'r gwasanaethau a ddarperir iddynt. Dywedodd Arweinydd y Cyngor, er y bydd rhai o'r cynigion yn cael effaith ar ysgolion, ystyrir mai hon yw'r gyllideb ddiwethaf na fydd yn cael effaith uniongyrchol neu anuniongyrchol ar drigolion, a hynny gan nad oes cynnig i gau cyfleuster neu i ddod â gwasanaeth i ben. Mae cyllideb 2019/20 yn debygol o fod yn llawer mwy o her oherwydd y pwysau ychwanegol nad oes modd eu mesur ar hyn o bryd ar gyllidebau tâl.
- Nododd y Pwyllgor y bydd yr effaith yn 2019/20 yn debygol o fod yn fwy difrifol os yw'r Cyngor yn penderfynu defnyddio'r setliad gwell na'r disgwyl i leihau'r cynnydd yn y Dreth Gyngor a / neu'r arbedion yn 2018/19. **Gwell ceisio cyflawni'r cynigion yn llawn er mwyn lliniaru'r effeithiau yn 2019/20 a chryfhau gwytnwch y Cyngor i gwrdd â heriau yn y dyfodol.**
- Gofynnodd y Pwyllgor am eglurhad ar y posibilrwydd y byddai'r gyllideb yn cynnwys £125k ar gyfer y Tîm Ynys Ynni fel parhad o'r £125k a ddarparwyd yn 2017/18 ond a dynnwyd o'r gyllideb ddigynnewid ers hynny ar y sail na roddwyd caniatâd pellach gan y Pwyllgor Gwaith. Dywedodd Arweinydd y Cyngor y bydd cynnwys yr arian hwn yn y gyllideb yn rhoi sicrwydd a dilyniant, a hynny yn ôl yr un egwyddor ag a fabwysiadwyd gan y Pwyllgor Gwaith blaenorol. Byddai'r arian yn cael ei ddefnyddio i gydlynu cyfrifoldebau cydsynio statudol y Cyngor a gweithgareddau anstatudol sy'n deillio o'r prosiectau mawr arfaethedig cyhyd â bod angen y tîm.

- Gofynnodd y Pwyllgor am fanylion am yr arian a gynhyrchwyd gan y premiwm ail gartrefi ac awgrymodd na ddylai hyn fod yn rhan o'r gyllideb refeniw. Dywedodd y Pennaeth Swyddogaeth (Adnoddau) a'r Swyddog Adran 151 fod y gyllideb wedi'i gosod yn wreiddiol ar £564k ond mai'r debyd ychwanegol gwirioneddol a godwyd gan y premiwm oedd £984k a bod y ffigwr hwn wedi bod yn weddol gyson ers dechrau'r flwyddyn ariannol. Mae'r ffigurau'n dangos bod y mwyafrif o'r trethdalwyr sy'n gorfod talu'r premiwm wedi gwneud hynny; fodd bynnag, y bwriad yw cynyddu'r gyllideb i 80% o'r ffigwr hwn er mwyn darparu ar gyfer y risg y bydd yr arian a godir gan y premiwm yn lleihau.
- **Roedd gan y Pwyllgor amheuan ynghylch clustnodi'r cynnydd ychwanegol o 1% yn y Dreth Gyngor i'r Gwasanaethau Cymdeithasol a hynny, yn y lle cyntaf, oherwydd y gofynnwyd i'r Gwasanaeth gynhyrchu mesurau lliniaru i atal y gorrariant a dylai orfod adrodd ar y rhain; ac yn ail, gallai gwybod bod arian ychwanegol wedi'i neilltuo ar gyfer y Gwasanaethau Cymdeithasol olygu bod llai o gymhelliant i'r gwasanaeth gynhyrchu mesurau lliniaru; ac yn drydydd, mae amddiffyn gwasanaeth penodol yn annheg i'r gwasanaethau eraill nad oes ganddynt unrhyw rwyd diogelwch o'r fath. Os oes pwysau ar y Gwasanaethau Cymdeithasol yn genedlaethol ac yn benodol ar y Gwasanaethau Plant oherwydd bod mwy o alw, yna dylid cysylltu â Llywodraeth Cymru trwy Gymdeithas Llywodraeth Leol Cymru.**

Dywedodd y Prif Weithredwr fod nifer y plant y mae'r Awdurdod yn gofalu amdanynt wedi cynyddu o 80 ym mis Mawrth, 2015 i 142 ar hyn o bryd, ac er ei fod wedi sefydlogi ers hynny, mae'r risg o gynnydd pellach yn parhau. Mae'r patrwm hwn yn cael ei ailadrodd yn genedlaethol a bu trafodaethau ar lefel ranbarthol ynghylch codi'r mater â Llywodraeth Cymru. Fodd bynnag, y consensws ar hyn o bryd yw y dylid ystyried y mater ymhellach. Mae'r Gwasanaethau Cymdeithasol a'r Gwasanaethau Plant yn benodol yn ymwybodol bod angen mynd i'r afael â'r mater ac yn arbennig y lleoliadau all-sirol arbenigol sy'n gallu costio'n sylweddol. Gall un lleoliad o'r fath gostio hyd at £250k y flwyddyn ac mae'n cael effaith gysylltiedig ar gost y ddarpariaeth addysg. Mae'r gwasanaeth wedi adolygu pob lleoliad ac mewn ymateb i'r Panel Sgriwtini Cyllid mae'n paratoi papur ar gostau lleoliadau all-sirol yn y Gwasanaethau Plant yn ogystal â'r Gwasanaeth Dysgu; bydd y papur hefyd yn ceisio adnabod y rhesymau dros y gwariant yn y maes hwn a'r mesurau y gellir eu cymryd. Nid yw hon yn dasg hawdd o gofio bod hwn yn gyfrifoldeb statudol a bod y gyllideb yn cael ei harwain gan y galw, sy'n ei gwneud yn anoddach i geisio rhagweld lefel y gwariant gydag unrhyw sicrwydd.

- Nododd y Pwyllgor y gallai'r cynigion effeithio'n negyddol ar ysgolion, yn enwedig yr ysgolion hynny sydd â dim ond ychydig o arian wrth gefn ac a allai orfod adolygu eu cyllidebau staffio i gwrdd â gofynion ychwanegol. Gallai hyn, yn ei dro, gael effaith ar safonau addysg ar adeg pan fo'r Awdurdod yn canolbwyntio ar godi safonau a pherfformiad ysgolion. Dywedodd y Pennaeth Swyddogaeth (Adnoddau) a'r Swyddog Adran 151, unwaith y bydd cwantwm ysgolion wedi lleihau, yna caiff y toriadau eu gweithredu yn ôl fformiwla ac ni ellir eu pwysoli na'u targedu i ysgolion unigol. Serch hynny, mae gan y sector cynradd yn Ynys Môn y lefel uchaf o gronfeydd wrth gefn yng Nghymru, er y gall bod gan ysgolion unigol o fewn y sector ddiffygion ariannol.
- **Gofynnodd y Pwyllgor am eglurhad ar y cynnig i ddirprwyo mwy o'r gyllideb atgyweirio a chynnal a chadw i ysgolion.** Dywedodd y Pennaeth Dysgu mai'r bwriad yw lleihau'r rhan honno o'r gyllideb atgyweirio a chynnal a gedwir yn ganolog a dirprwyo mwy o'r arian i'r ysgolion fel bod ganddynt fwy o reolaeth dros y ffordd y caiff eu hanghenion atgyweirio a chynnal a chadw eu diwallu, gan arwain at arbedion posibl ar eu cyfer.

Awgrymodd y Pwyllgor y gellid esbonio'r cynnig yn well cyn iddo gael ei gyflwyno i'r cyhoedd. Awgrymodd y Pwyllgor ymhellach, er mwyn eglurder ac i osgoi camddealltwriaeth, y dylid newid y cyfeiriad cyntaf at glwb brecwast ysgol yn llinell 6 y cynigion i ddarllen clwb "gofal plant".

- Er bod y Pwyllgor yn nodi y byddai wedi hoffi gweld mwy o gynigion yn y rhestr a fyddai'n cynhyrchu incwm i'r Cyngor, roedd yn fodlon bod y cynigion yn gyffredinol yn darparu ystod deg, resymol a phriodol o opsiynau ar gyfer symud ymlaen i ymgynghori â'r cyhoedd.

Ar ôl ystyried yr holl wybodaeth a gyflwynwyd ynghyd â'r safbwyntiau a fynegwyd, penderfynodd y Pwyllgor argymhell y cynigion arbedion ar gyfer 2018/19 i'r Pwyllgor Gwaith. *(Ymataliodd y Cynghorydd Aled Morris Jones rhag pleidleisio)*

NI CHYNYGIWYD UNRHYW GAMAU GWEITHREDU YCHWANEGOL

**Y Cynghorydd Aled Morris Jones
Cadeirydd**

CYNGOR SIR YNYS MÔN <u>Templed Adroddiad Sgrwtini</u>	
Pwyllgor:	Sgrwtini Corfforaethol
Dyddiad:	13 Tachwedd 2017
Pwnc:	ADRODDIAD MONITRO'R CERDYN SGORIO – CHWARTER 2 (2017/18)
Pwrpas yr Adroddiad:	
Cadeirydd Sgrwtini:	CYNG ALED M JONES
Aelod(au) Portfolio:	CYNG DAFYDD RHYS THOMAS
Pennaeth Gwasanaeth:	SCOTT ROWLEY
Awdur yr Adroddiad:	GETHIN MORGAN
Rhif Ffôn:	01248 752111
E-bost:	GethinMorgan@anglesey.gov.uk
Aelodau lleol:	Amherthnasol

1 – Argymhelliad/ion

- 1.1 Hwn yw ail gerdyn sgorio blwyddyn ariannol 2017/18.
- 1.2 Mae'n dangos safle'r Cyngor yn erbyn ei amcanion gweithredol fel yr amlinellwyd nhw ac fel y cytunwyd arnynt rhwng yr Uwch Dîm Arweinyddiaeth / y Pwyllgor Gwaith ac mewn ymgynghoriad a'r Pwyllgor Gwaith Cysgodol.
- 1.3 Gofynnir i'r Pwyllgor graffu ar y cerdyn sgorio a nodi'r meysydd y mae'r Uwch Dîm Arweinyddiaeth yn eu rheoli er mwyn sicrhau gwelliannau i'r dyfodol. Gellir crynhoi'r rhain fel a ganlyn -
- 1.3.1 Cydnabod a rheoli tanberfformiad a chymryd camau lliniaru i gynorthwyo i sicrhau gwelliant yn ystod Ch3.
- 1.3.2 Fel rhan o'r gwaith ar y Cynllun Gwella Gwasanaethau Plant, bod y Gwasanaethau Plant yn gweithio gyda'r Tîm Perfformiad Corfforaethol ac yn parhau i ail werthuso'r prosesau sy'n gysylltiedig â choladu data DP yn rheolaidd.
- 1.3.3 Parhau gyda'r panelau herio salwch rheolaidd, gyda chynllun gwaith cysylltiedig i gadw ffocws ar wella ein ffigyrau rheoli salwch ac darparu cefnogaeth i'r gwasanaethau sydd wedi methu eu targedau.
- 1.3.4 Bod y Prosiect Rhagoriaeth Gwasanaethau Cwsmer yn parhau i fonitro'r dangosyddion ac anogir Gwasanaethau Plant i ddarparu ymateb ysgrifenedig i gwynion Cam 1 o fewn yr amserlen.
- 1.4 Gofynnir i'r Pwyllgor argymell y mesurau lliniaru a amlinellir uchod.

2 – Cyswilt efo Cynllun y Cyngor / Blaenoriaethau Corfforaethol Arall

Yn cael ei ddefnyddio fel rhan o fonitro Cynllun y Cyngor

3 – Egwyddorion Fel Canllaw ar gyfer Sgriwtini

Er mwyn cymhorthi Aelodau wrth graffu'r pwnc:-

- 3.1** Effaith mae'r eitem yn ei chael ar unigolion a chymunedau **[ffocws ar y cwsmer/ dinesydd]**
- 3.2** Edrych ar effeithlonrwydd ac effeithiolrwydd unrhyw newid arfaethedig – yn ariannol ac o ran ansawdd **[ffocws ar werth]**
- 3.3** Edrych ar unrhyw risgiau **[ffocws ar risg]**
- 3.4** Craffu'n cymryd rôl rheoli perfformiad neu warantu ansawdd **[ffocws ar berfformiad ac ansawdd]**
- 3.5** Edrych ar gynlluniau a chynigion o safbwynt:
- hirdymor
 - atal
 - integreiddio
 - cydweithio
 - cynnwys
- [ffocws ar lesiant]**

4 - Cwestiynau Sgriwtini Allweddol

1. Mae'r perfformiad yn erbyn dangosydd y Gwasanaeth Tai ar ddarparu grantiau cyfleusterau anabl yn cael ei adrodd yn bositif. Pa fesurau wnaeth y Gwasanaeth eu rhoi mewn lle i gyflawni'r perfformiad gwell? A oes unrhyw wersi i'w dysgu i wasanaethau eraill yn y Cyngor?
2. Mae'r adroddiad monitro perfformiad hwn ar gyfer Ch2 yn rhoi ystyriaeth i'r materion perfformiad yn y Gwasanaethau Plant. Pa rôl ychwanegol ddylai'r Panel Gwella Gwasanaethau Plant ei chwarae o ran sgriwtini adeiladol a monitro gwelliannau?
3. Adroddir bod gostyngiad ym mherfformiad asesiadau gofalwyr yn y Gwasanaethau Oedolion yn ystod Ch2 ac mae islaw'r targed a osodwyd ar 93%. I ba raddau y mae'r gostyngiad hwn yn uniongyrchol gysylltiedig â chyflwyniad y bas data cenedlaethol newydd? Pa ymyraethau eraill ellir eu rhoi ar waith i wella perfformiad?
4. Pa sicrwydd y gellir ei roi i sicrhau bod y gwelliannau a welwyd y llynedd par: salwch yn (i) cael eu cynnal a (ii) gwella?
5. Mae data rheolaeth ariannol yn y cerdyn sgorio yn amcangyfrif gorwariant sylweddol erbyn diwedd y flwyddyn. Pa fesurau a gyflwynwyd i ddod â'r pwysau cyllidebol hyn o dan reolaeth?

5 – Cefndir / Cyd-destun

1.1 Un o amcanion y Cyngor o dan Raglen Cymru ar gyfer Gwella yw sicrhau'r modd y gellir tystiolaethu a chyflwyno gwelliannau parhaus yn gyffredinol. I'r perwyl hwn, mae adroddiad perfformiad yn cael ei ddrafftio bob blwyddyn i'w gyhoeddi erbyn diwedd mis Hydref sy'n dangos cynnydd neu ddiffyg cynnydd (fel y bo'n berthnasol).

1.2 Datblygwyd y cerdyn sgorio hwn i roi gwybod i arweinwyr y Cyngor am gynnydd a wneir yn erbyn y dangosyddion sy'n amlygu gweithrediad llwyddiannus gwaith dydd i ddydd y Cyngor ac sydd o gymorth i ddarparu'r sylfaen dystiolaeth ar gyfer drafftio'r adroddiad perfformiad.

1.3 Mae'r cerdyn sgorio yn parhau i ddatblygu a gwreiddio, gan adlewyrchu'r newidiadau hynny sydd wedi cael eu gwneud i systemau ac arferion traddodiadol o fewn y Cyngor. Penderfynwyd pa ddangosyddion i'w cynnwys yn y cerdyn sgorio eleni (fel y gwnaed yn y gorffennol) mewn gweithdy. Cynhaliwyd y gweithdy hwnnw ar 26 Gorffennaf 2017 gydag aelodau o'r Uwch Dîm Arweinyddiaeth, y Pwyllgor Gwaith a'r Pwyllgor Gwaith Cysgodol.

6 – Asesiad Effaith ar Gydraddoldeb [cynnwys effeithiau ar yr Iaith Gymraeg]

Amherthnasol

7 – Oblygiadau Ariannol

Amherthnasol

8 – Atodiadau

Atodiad A - Cherdyn Sgorio Chwarter 2

Atodiad B – Dangosfwrdd Perfformiad Rhaglenni a Phrosiectau – Chwarter 2

Atodiad C - Yr Alldro Refeniw a Ragamcenir ar gyfer y Flwyddyn Ariannol a ddaw i ben ar 31 Mawrth 2018 – Chwarter 2

9 - Papurau Cefndir (cysylltwch ag awdur yr Adroddiad am unrhyw wybodaeth bellach os gwelwch yn dda):

Adroddiad Monitro Cerdyn Sgorio 2017/18 – Chwarter 1 (fel y cyflwynwyd ef i'r Pwyllgor Gwaith ym mis Mehefin 2017 ac a dderbyniwyd ganddo.)

ADRODDIAD MONITRO'R CERDYN SGORIO – CHWARTER 2 (2017/18)

1. RHAGARWEINIAD

1.1 Un o amcanion y Cyngor o dan Raglen Cymru ar gyfer Gwella yw sicrhau'r modd y gellir tystiolaethu a chyflwyno gwelliannau parhaus yn gyffredinol. I'r perwyl hwn, mae adroddiad perfformiad yn cael ei ddrafftio bob blwyddyn i'w gyhoeddi erbyn diwedd mis Hydref sy'n dangos cynnydd neu ddiffyg cynnydd (fel y bo'n berthnasol).

1.2 Datblygwyd y cerdyn sgorio hwn i roi gwybod i arweinwyr y Cyngor am gynnydd a wneir yn erbyn y dangosyddion sy'n amlygu gweithrediad llwyddiannus gwaith dydd i ddydd y Cyngor ac sydd o gymorth i ddarparu'r sylfaen dystiolaeth ar gyfer drafftio'r adroddiad perfformiad.

1.3 Mae'r cerdyn sgorio yn parhau i ddatblygu a gwreiddio, gan adlewyrchu'r newidiadau hynny sydd wedi cael eu gwneud i systemau ac arferion traddodiadol o fewn y Cyngor. Penderfynwyd pa ddangosyddion i'w cynnwys yn y cerdyn sgorio eleni (fel y gwnaed yn y gorffennol) mewn gweithdy. Cynhaliwyd y gweithdy hwnnw ar 26 Gorffennaf 2017 gydag aelodau o'r Uwch Dim Arweinyddiaeth, y Pwyllgor Gwaith a'r Pwyllgor Gwaith Cysgodol.

1.4 Mae'r cerdyn sgorio (Atodiad A) yn dangos y sefyllfa ar ddiwedd Ch2 a bydd yn cael sylw pellach gan y Pwyllgor Sgriwtini Corfforaethol a'r Pwyllgor Gwaith yn ystod mis Tachwedd.

2. YSTYRIAETHAU

2.1 Hon yw'r bumed flwyddyn o gasglu ac adrodd ar ddangosyddion perfformiad mewn modd cydlynol. Mae'r Cyngor yn gweld tueddiadau yn dod i'r amlwg mewn perthynas â nifer o'r dangosyddion hynny ac mae sylwadau'r UDA /y Pwyllgor Sgriwtini a'r Pwyllgor Gwaith yn cael effaith ar gyflawniad gweithredol.

2.2 Mae'n bwysig nodi y gofynnwyd i gynnwys y canlynol yn y cerdyn sgorio ar gyfer eleni -

2.2.1.1 ychwanegu'r dangosyddion perfformio MAC newydd (Mesurau Atebolrwydd Cyhoeddus) a gesglir bob chwarter fel y gellir eu cynnwys yn y rhan o'r adroddiad sy'n ymwneud â Rheoli Perfformiad;

2.2.1.2 cynnwys dadansoddiad fesul Gwasanaeth o rai o'r dangosyddion Rheolaeth Ariannol fel atodiad i'r adroddiad hwn (Atodiad D); ac

2.2.1.3 mae'r rhan o'r adroddiad sy'n ymwneud â Rheoli Pobl bellach yn cynnwys dadansoddiad o gyfraddau salwch yn yr ysgolion uwchradd a chynradd fel yr argymhellwyd yn adroddiad Swyddfa Archwilio Cymru ar reoli salwch.

2.2.1.4 mae'r rhan Gwasanaethau Cwsmer o'r adroddiad sy'n rhoi sylw i ymateb i gwynion o fewn yr amserlen wedi ei rhannu'n ddau.

2.3 RHEOLI PERFFORMIAD

2.3.1 Mae'r cerdyn sgorio ar gyfer Rheoli Perfformiad yn dangos perfformiad yn erbyn y dangosyddion a amlinellwyd ac y gofynnwyd amdanynt gan yr Uwch Dîm Arweinyddiaeth, y Pwyllgor Gwaith a'r Pwyllgor Gwaith Cysgodol. Mae'r targedau ar eu cyfer wedi cael eu hadolygu a'u cymharu gyda'r data cymharu cenedlaethol a gyhoeddwyd ar 13 Medi.

2.3.2 Ar ddiwedd Ch2 mae'n galonogol nodi bod y mwyafrif o'r dangosyddion yn perfformio'n dda yn erbyn eu targedau ond nodwn fod X dangosydd yn tanberfformio ac yn dangos yn Ambr neu'n Goch yn erbyn eu targed ar gyfer y flwyddyn.

2.3.3 Mae un dangosydd yn y Gwasanaethau Oedolion yn parhau i ddangos tanberfformiad o chwarter 1-

(i) 02) LI/18b: Canran y gofalwyr sy'n gofalu am oedolion a ofynnodd am asesiad neu adolygiad ac a dderbyniodd asesiad neu adolygiad o'i hanghenion eu hunain yn ystod y flwyddyn. Mae'r DP hwn yn dangos yn AMBR ar y cerdyn sgorio gyda pherfformiad o 83.4% o gymharu â tharged o 93%. Fodd bynnag, mae'r perfformiad hwn yn well na'r perfformiad yn Ch2 2016/17 a oedd yn 82.3%. Dylid nodi, oherwydd bod y Gwasanaeth wedi symud i System Gronfa Ddata newydd, WCCIS, dim ond data hyd at y 15 Awst sydd wedi ei gynnwys yn y DP hwn gan nad oedd modd adrodd o'r system WCCIS ar adeg ysgrifennu'r adroddiad hwn.

Mae'r Tîm Gofalwyr yn dîm bach o 2. Oherwydd cymorth a gafwyd gan y tîm gwaith cymdeithasol, 'roedd y perfformiad yn dda hyd at ddiwedd 2016/17. Er bod perfformiad wedi dirywio ychydig yn ystod hanner cyntaf 2017/18, mae'r Gwasanaeth yn hyderus y bydd, gyda chymorth a gynlluniwyd gan y tîm gwaith cymdeithasol, y perfformiad yma yn gwella ac yn cyflawni'r targed DP.

Cam Lliniaru - i wella'r materion hyn yn ystod 17/18 bydd y gwasanaeth yn -

- Parhau i gefnogi'r Tîm Gofalwyr fel sy'n briodol. Byddai'r gwasanaeth yn dymuno nodi y bydd perfformiad yn amrywio ychydig yn dibynnu ar ffactorau tymhorol, e.e. pwysau gofal annisgwyl, gwyliau ac ati

2.3.4 Mae dau dangosydd yn y Gwasanaeth Plant yn dangos tanberfformiad yn ystod y chwarter –

(i) 09) PM32 - Canran y plant sy'n derbyn gofal sydd wedi profi (1) neu ragor o achosion o symud ysgol, yn ystod cyfnod neu gyfnodau o dderbyn gofal, nad oeddent yn drefniadau dros dro, sydd yn AMBR gyda pherfformiad o 19.5% i'w cymharu gyda tharged o 15%.

Er bod hyn yn uchel ar ôl 6 mis, mae'r rhesymau am symud ysgol yn rhan o'r cynllunio tymor hir a gyfer y plant, e.e. mabwysiadu, lleoliadau therapiwtig, lleoliadau newydd, symud o ysgolion oedd yn cau i ysgolion newydd; ac o'r herwydd, nid oes angen unrhyw gamau lliniaru.

(ii) 11) PM28 - Cyfanswm yr amseroedd (mewn diwrnodau) a dreuliodd pob plentyn ar y CPR os cafodd ei dynnu oddi ar y CPR yn ystod y flwyddyn sydd yn GOCH gyda perfformiad o 375.5 Diwrnod yn erbyn targed o 250 Diwrnod.

Mae'r DP hwn yn cyfeirio at blant sydd wedi cael eu dadgofrestru yn unig ac nid yw'n cyfeirio at gyfanswm nifer y plant ar y cofrestr. Felly, rhaid bod yn ofalus wrth dadansoddi'r data.

Gwelsom gyfnod pan oedd rhai plant sydd wedi bod ar y gofrestr ers peth amser wedi'u dadgofrestru gan fod y ffigurau ar gyfer chwarter 2 yn cynnwys plant a oedd ar y gofrestr am 4 blynedd. Rhaid croesawu bod eu hamgylchiadau wedi gwella gan arwain at gael eu dileu.

Yn ogystal, mae nifer y plant ar y Gofrestr Amddiffyn Plant wedi gostwng yn sylweddol dros y 6 mis diwethaf gyda 56 o blant ar y Gofrestr ar hyn o bryd o gymharu a 102 ar ddiwedd mis Mawrth 2017.

2.3.5 Ni darparwyd gwybodaeth gan Wasanaethau Plant ar gyfer dangosydd 07 a 08 ar y cerdyn sgorio ar gyfer Ch2.

2.3.6 Nodwyd yng nghyfarfod mis Medi pan drafodwyd y pwyllgor y dangosyddion sy'n gysylltiedig â Phlant y byddai angen gwaith pellach i wirio a chadarnhau'r data cysylltiedig fel y gellid canfod darlun cywir o ran perfformiad cyfredol y gwasanaeth. Mae'r gwaith yma bod yn digwydd dros y chwe wythnos diwethaf ac mae gan y Gwasanaeth gynllun gweithredu ar waith gydag enillion tymor byr, canolig a hirdymor er mwyn gwella'r sefyllfa a darparu data cywir a chyfredol i'w hystyried. Bydd y gwaith yma (tymor byr a chanolig) yn cael ei gwblhau erbyn diwedd y flwyddyn a dylai ddarparu darlun cywir o berfformiad am y flwyddyn.

2.3.7 Mae'r Gwasanaeth Plant wedi darparu'r diweddariad canlynol ar welliannau sy'n cysylltu â'r Dangosyddion Perfformiad ar y cerdyn sgorio –

2.3.7.1 Dangosodd yr **Adroddiad Gwerthuso Ymarfer** ar gyfer Chwarter 1 bod arferion yn parhau i fod yn anghyson. Fodd bynnag, mae enghreifftiau o arfer dda sydd wedi eu cadarnhau gan CSSIW fel rhai sy'n sicrhau'r canlyniadau angenrheidiol ar gyfer y plentyn/plant a'u teuluoedd. Mae Rheolwyr wedi parhau i ganolbwyntio ar wella ansawdd arferion Gwaith Cymdeithasol mewn perthynas â gwaith Llys, cofnodi achosion, asesu, dadansoddi risg, Adolygiadau Plant sy'n Derbyn Gofal ac ymweliadau, ymweliadau Amddiffyn Plant, cyfarfodydd grŵp Craidd a Chynlluniau Llwybr (CGG 3.3). Mae ymyraethau wedi'u targedu yn parhau i gael eu cynnal gyda Gweithwyr Cymdeithasol sydd heb wella ansawdd eu harferion. Mae'r gwasanaeth bellach wedi cytuno i flaenoriaethu gwelliannau mewn arferion asesu Gwaith Cymdeithasol.

2.3.7.2 Mae **Cynllun Gweithredu Llys** wedi'i ddatblygu er mwyn canolbwyntio ar wella ansawdd a'r dadansoddiad o'r holl asesiadau yr ymgymeir â nhw er mwyn hysbysu ein penderfyniadau a bydd yn cefnogi'r trefniadau ar gyfer paratoi achosion cyfraith cyhoeddus yn fuan yn y broses. Mae gan Arweinwyr Ymarfer bellach drosolwg o amserlen y Llysoedd ar gyfer achosion o fewn eu Grwpiau ymarfer a byddant yn cefnogi ac yn arwain

Gweithwyr cymdeithasol er mwyn sicrhau gwell paratoadau ar gyfer y Llys a bod dogfennau'n cael eu ffeilio ar amser.

2.3.7.3 Er yr anghysondeb o ran ymarfer, mae gennym dystiolaeth gadarnhaol o'r gweithlu yn gweithio'n uniongyrchol â theuluoedd sy'n arwain at well canlyniadau. Rydym wedi gweld **gostyngiad sylweddol** yn nifer y plant ar y **Gofrestr Amddiffyn Plant** o 102 ym mis Mawrth 2017 i 56 ar y gofrestr ar 31 Awst, 2017 sy'n ostyngiad o 55%. Mae'r Gwasanaethau Plant wedi mabwysiadu'r **Model Risg Thornton / Gwynedd** er mwyn parhau i gefnogi gweithwyr cymdeithasol i weithio'n rhagweithiol â theuluoedd er mwyn rheoli risg - treulio llawer iawn mwy o amser ochr yn ochr â nhw er mwyn eu helpu nhw i newid er mwyn i'r teulu fod yn lle diogel ar gyfer eu plant. Mae angen rŵan i sefydlogi'r model risg o fewn yr arferion ac i gefnogi ymarferwyr ac arweinwyr ymarfer i allu datblygu eu sgiliau ymhellach o ran sefydlu'r model yn gadarn er mwyn cefnogi penderfyniadau risg effeithiol. Mae Bruce Thornton, cydawdur y model, yn ymgymryd â rôl **Datblygu Hyfforddwr Ymarfer** am gyfnod o 7 mis er mwyn canolbwyntio ar:

- Ddarparu hyfforddiant a mentora er mwyn helpu i ddatblygu sgiliau, gwybodaeth a gallu ymarferwyr ac arweinwyr ymarfer.
- Cefnogi Rheolwyr Gwasanaeth i weithredu, prosesu, systemau a gweithdrefnau er mwyn sicrhau bod y Model Risg yn cael ei weithredu o fewn prosesau gwasanaeth.
- Cefnogi datblygiad y Model Risg o fewn goruchwyliaeth feirniadol ac adlewyrchol.

2.3.8 Mae un dangosydd newydd o fewn y Gwasanaeth Tai a oedd yn Goch ar y cerdyn sgorio ar gyfer Ch1 bellach wedi gwella ac mae'n dangos yn Wyrdd ar ddiwedd Ch2 -

(i) 28) PAM/015 – Nifer y dyddiau calendr a gymerwyd ar gyfartaledd i ddarparu Grant Cyfleusterau i'r Anabl (GCA). GWYRDD. 196 o ddyddiau yn erbyn targed o 200. Ar ôl cymryd camau lliniaru ac adolygu'r dangosydd yn ystod Chwarter 2 mae'r gwasanaeth wedi gwella'r broses ac wedi arbed 29.7 o ddyddiau yn ystod y cyfnod.

2.3.9 Er bod y dangosyddion sy'n weddill ar gyfer Ch2, i gyd yn **WYRDD** neu'n **FELYN** o fewn yr adran rheoli perfformiad, dylid nodi nad yw hyn yn golygu bod ein safle cenedlaethol wedi gwella ar draws pob maes.

2.3.10 Ar adeg ysgrifennu'r adroddiad hwn, ni dderbyniwyd unrhyw ddata ar gyfer Dangosyddion Perfformiad y Gwasanaethau Plant (eitemau 08-11) ar gyfer Ch2.

2.3.11 Yn ystod Ch2, mae'r targedau wedi cael eu hadolygu ar ôl cyhoeddi'r data cymharu cenedlaethol a rhoddwyd pwyslais ar wella dangosyddion yn y chwarteri is a chanolrifol is.

2.3.12 Ni wnaed unrhyw newidiadau i ddangosyddion y Gwasanaethau Cymdeithasol (01-11) gan fod y canlyniadau DP ar gyfer 2016/17 wedi'u cadw yn ôl gan Lywodraeth Cymru. Ar adeg ysgrifennu'r adroddiad hwn, nid oes dyddiad wedi ei gyhoeddi ar gyfer rhyddhau'r data hwn.

2.3.13 Ni fu newid 'chwaith yn y targedau ar gyfer y Dangosyddion Perfformiad Addysg (12-19) gan nad yw'r targedau ar gyfer yr Awdurdod ar gael eto. Bydd y rhain yn cael eu trafod a'u cytuno yn Ch3 gan ei bod yn gynnar yn y flwyddyn i osod targedau ar gyfer blwyddyn ysgol academaidd 17/18.

2.3.14 Mae'r UDA yn argymhell -

2.3.14.1 *Cydnabod a rheoli tanberfformiad a chymryd mesurau lliniaru i gynorthwyo i wella'r sefyllfa yn Ch3.*

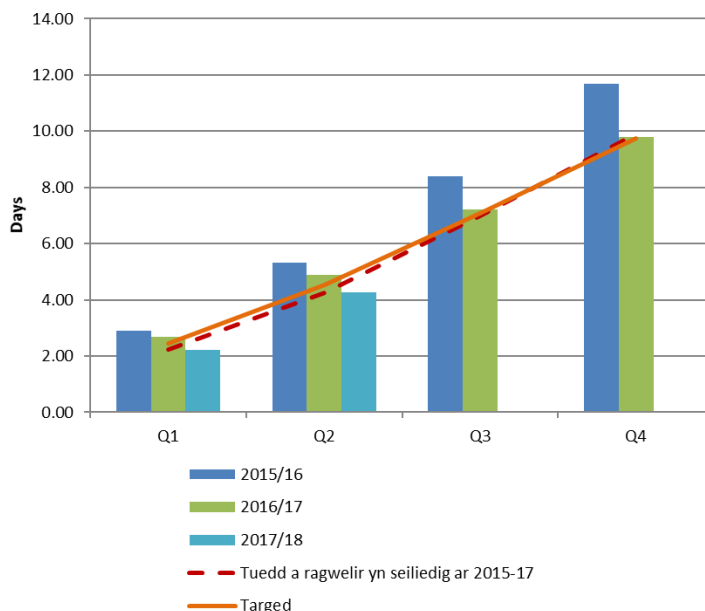
2.3.14.2 *Fel rhan o'r gwaith ar y Cynllun Gwella Gwasanaethau Plant, bod y Gwasanaethau Plant yn gweithio gyda'r Tîm Perfformiad Corfforaethol ac yn parhau i ail werthuso'r prosesau sy'n gysylltiedig â choladu data DP yn rheolaidd.*

2.3.15 Mae Atodiad B yn dangos y rhaglen waith gyfan y mae'r ddau Fwrdd Rhaglen Trawsnewid Corfforaethol yn ei goruchwyllo. Er bod rhai o'r rhaglenni / prosiectau yn dangos yn GOCH mae'n bwysig nodi bod y materion a amlygwyd yn cael eu rheoli a'u monitro drwy'r Byrddau sy'n cwrdd bob chwarter.

2.4 RHEOLI POBL

2.4.1 O ran Rheoli Pobl, nodir bod perfformiad cyfraddau salwch y Cyngor (*dangosydd 3 ar y cerdyn sgorio o dan Rheoli Pobl*) ar ddiwedd Ch2, sef 4.25, yn dangos gwelliant pellach o gymharu â'r un cyfnod yn 2016/17 pan oedd yn 4.89. Mae hyn yn dangos y rhagwelir y bydd y cyfraddau salwch erbyn diwedd y flwyddyn (os bydd y tueddiadau yn parhau fel y mae'r ddwy flynedd ddiwethaf yn ei awgrymu) yn cyfateb i 9.90 diwrnod am bob gweithiwr amser llawn cyfatebol (ALIC).

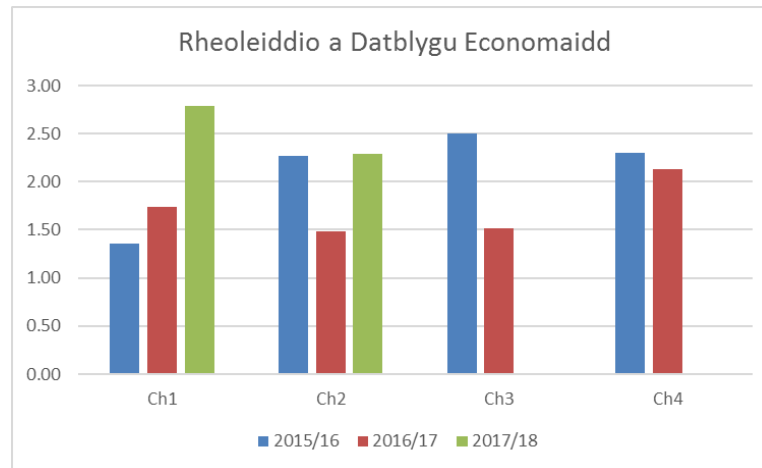
Absenoldeb salwch – dyddiau gwaith/shifftiau a gollwyd ar gyfartaledd

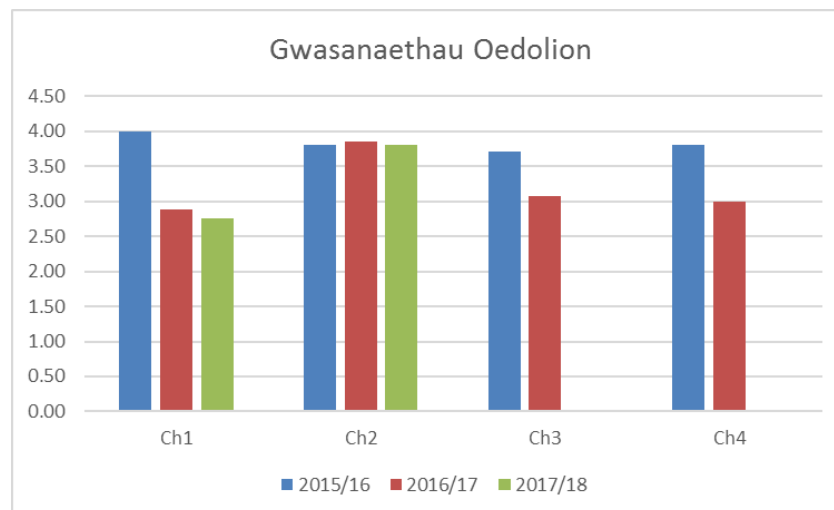
Tabl 1

2.4.2 Mae perfformiad Gwasanaethau yn erbyn y targedau hyn ar gyfer Ch2 yn dangos bod dau wasanaeth yn GOCH neu'n AMBR o gymharu â'u targedau ar gyfer y chwarter:

2.4.2.1 Rheoleiddio a Datblygu Economaidd – COCH – 5.07 o dyddiau salwch fesul ALIC (Targed 3.07). Y prif reswm dros y dirywiad yn y perfformiad salwch yn Ch2 yw nifer o achosion o salwch hirdymor yn y Gwasanaeth Hamdden, gan arwain at gollu cyfanswm o 391 o ddyddiau yn y cyfnod o gymharu â'r cyfanswm o 874 o ddyddiau a gollwyd yn y gwasanaeth cyfan, neu 45% o lefelau salwch y Gwasanaeth ar gyfer y cyfnod.

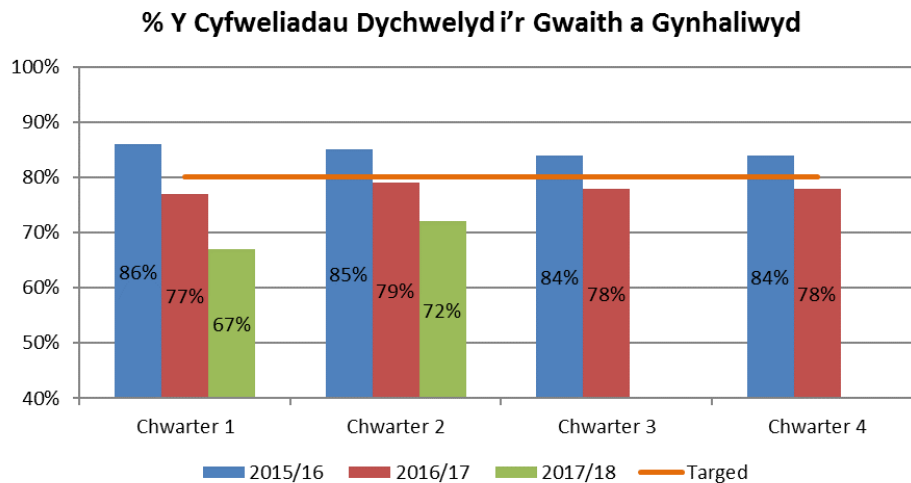

2.4.2.2 Gwasanaethau Oedolion - AMBR - 6.55 Diwrnod o salwch fesul ALIC (Targed 6.08). Y prif reswm dros y dirywiad yn y lefelau salwch yw achosion salwch tymor hir yn yr Uned Ddarparu, sy'n cyfateb i 1365 o ddyddiau salwch allan o gyfanswm y Gwasanaeth o 2557 (53%). Gwelodd yr Uned Ddarparu hefyd gynnydd o 165 yn nifer y dyddiau salwch tymor byr yn ystod Ch2 (500 diwrnod o salwch) o'i gymharu â Ch1 (335).

2.4.3 Mae cysylltiad rhwng cyfraddau salwch a gwaith 'rheoli' salwch. Rhan annatod o'r broses reoli o fewn y Cyngor yw cydymffurfiaeth staff â pholisïau salwch corfforaethol sy'n cynnwys cynnal Cyfweiliadau Dychwelyd i'r Gwaith a Chyfarfodydd Adolygu Presenoldeb (*dangosyddion 7 ac 8 ar y cerdyn sgorio*).

2.4.4 Mae'r Cyngor yn parhau i wreiddio'r ymarfer hwn ar draws ei wasanaethau ac yn ystod Ch2 roedd 882 o'r 1223 (cronnol) Cyfweiliadau Dychwelyd i'r Gwaith wedi gwblhau o fewn yr amserlen (72%). Roedd hyn yn welliant i gymharu â Ch1 lle roedd 462 o'r 684 cyfweiliad wedi'i cwblhau o fewn yr amserlen (67%). Fodd bynnag, mae'n parhau i fod yn is na'r targed o 80% ac mae bellach yn dangos yn AMBR (Tabl 4). Mae cyfanswm y cyfweiliadau dychwelyd i'r gwaith (o fewn ac allan o amserlen) a gynhaliwyd hefyd yn isel, sef 86% o gymharu â tharged o 95% ond mae ychydig bach yn well na'r ffigwr o 85% ar gyfer Ch1.

Tabl 4

2.4.5 Yn ystod Ch2, y gwasanaethau a fethodd â chyrraedd y Targed DIG Corfforaethol o 80% o fewn yr amserlen oedd y Gwasanaethau Plant (58%), Dysgu (68%) Gwasanaethau Oedolion (73%), Priffyrdd, Gwastraff ac Eiddo (75%) a'r Gwasanaethau Adnoddau (75%).

2.4.6 'Roedd dau wasanaeth yn dangos yn GOCH o ran canran y cyfweiliadau dychwelyd i'r gwaith a gwblhawyd (o fewn yr amserlen a'r tu allan iddi), sef y Gwasanaeth Dysgu ar 81% a'r Gwasanaethu Plant ar 84%. Mae'r gwasanaethau sy'n weddill o fewn 5% i'r targedau.

2.4.7 Mae'r ffigyrau ar gyfer Cyfarfodydd Adolygu Presenoldeb (CAP) yn Ch2 yn 59% (46 allan o 78) ac yn waeth na'r ffigwr o 78% ar gyfer Ch1 (nid yw'r ffigyrau hyn yn cynnwys ysgolion). Atgoffwyd gwasanaethau o'r angen i gynnal CAP a bydd hwn yn faes i roi sylw arbennig iddo yn y panelau herio yn 2017/18.

2.4.8 Er bod lle i wella o ran dilyn y Polisi Rheoli Absenoldeb, h.y. cynnal cyfweiliadau dychwelyd i'r gwaith a chyfarfodydd adolygu presenoldeb, mae'n galonogol nodi y llwyddwyd i gyrraedd y targed salwch cyffredinol ar gyfer y 4ydd chwarter yn olynol ac os yw'r duedd hon yn parhau, rydym yn rhagweld canlyniad o 9.9 diwrnod am bob gweithiwr amser llawn (yn seiliedig ar gyfartaledd 3 blynedd).

2.4.9 Mae'r UDA yn argymhell felly -

2.4.9.1 *Parhau gyda'r panelau herio salwch rheolaidd, gyda chynllun gwaith cysylltiedig i gadw ffocws ar wella ein ffigyrau rheoli salwch ac darparu cefnogaeth i'r gwasanaethau sydd wedi methu eu targedau.*

2.5 GWASANAETH CWSMER

2.5.1 Yn ystod Ch2, defnyddiwyd technoleg AppMôn i roi gwybod am 1000 o faterion unigol (gan gynnwys tipio anghyfreithlon, goleuadau stryd diffygiol, canmoliaeth neu gwynion, palmentydd wedi torri, ffurflenni cronfeydd data clybiau chwaraeon ac archebu biniau ailgylchu). Daeth 83% o'r rhain drwy'r wefan, sef lefel sy'n debyg i Ch1 17/18 pan ddaeth 85% drwy'r wefan.

2.5.2 Mae angen gwneud rhagor o waith i gael manylion gan y cyflenwr am faint o weithiau y mae AppMôn wedi ei lawrlwytho. Gwneir hyn yn ystod Ch3 ac adroddir ar y canlyniadau yn Adroddiad Cerdyn Sgorio Ch3.

2.5.3 Mae'r dangosyddion sy'n weddill o fewn yr Adain Gwasanaethau Digidol yn canolbwyntio ar y wefan a'n presenoldeb ar y cyfryngau cymdeithasol. Gwelwyd cynnydd o 54k yn nifer yr ymweliadau unigryw yn ystod Ch2 o gymharu â'r un cyfnod y llynedd (328k yn 17/18 a 274k yn 16/17). Mae ein presenoldeb ar y cyfryngau cymdeithasol hefyd wedi arwain at gyfanswm o 23k o gyfrifon cyfryngau cymdeithasol yn ein dilyn ni, sef 11k o ddilynwyr ar Facebook a 12k o ddilynwyr ar Twitter.

2.5.4 O ran Rheoli Cwynion gan Gwsmeriaid, erbyn diwedd Ch2 derbyniwyd 43 o gwynion. Mae 92% o'r cwynion oedd angen ymateb erbyn diwedd Ch2 (38 cwyn) wedi derbyn ymateb o fewn yr amserlen (2 ymateb hwyr gan y Gwasanaeth Priffyrdd, Gwastraff ac Eiddo ac 1 gan Adnoddau). O'r cwynion hyn, cadarnhawyd 13 ohonynt yn llawn (Priffyrdd, Gwastraff ac Eiddo [5], Adnoddau [4], Rheoleiddio a Datblygu Economaidd [1], Tai [1], Trawsnewid [1] a Gwasanaethau Cymdeithasol [1]). Cadarnhawyd 1 gŵyn yn rhannol (Tai) ond ni chafodd y 25 sy'n weddill eu cadarnhau. Am ragor o wybodaeth am Gwynion Corfforaethol, gweler y ddolen ganlynol: <http://www.ynysmon.gov.uk/ystadegau-cwynion-y-cyngor/11531.article>

2.5.5 Roedd 6 Chwyn Cam 2 yn y Gwasanaethau Cymdeithasol (Gwasanaethau Plant [4] a Gwasanaethau Oedolion [2]) a 30 Cwyn Cam 1 (Gwasanaethau Plant [25], Gwasanaethau Oedolion [5]) yn ystod Ch2.

2.5.5.1 O'r 30 cwyn Cam 1, ymatebwyd i 53% (yr un nifer a Ch1) o'r cwynion o fewn yr amserlen, sef yr un ganran â Ch1. Roedd yna 14 o ymatebion hwyr gyda 12 o fewn Gwasanaethau Plant a 2 o fewn Gwasanaethau Oedolion.

2.5.5.2 Y rheswm am y tan perfformiad o fewn yr amserlen o fewn Gwasanaethau Plant oedd ymateb yn ysgrifenedig o fewn yr amserlen.

2.5.5.3 wrth deud hyn, roedd 22 o'r 25 (88%) wedi siarad gyda'r achwynydd o fewn yr amserlen sy'n well na pherfformiad Ch1 (80%).

2.5.6 Ymatebwyd i 79.4% o'r ceisiadau Rhyddid Gwybodaeth o fewn yr amserlen ar ddiwedd Ch2 o'i gymharu ag 80% ar ddiwedd Ch1. Roedd cyfanswm o 479 o geisiadau o'r fath yn Ch1 ac 82 o ymatebion hwyr. Daeth mwyafrif yr ymatebion

hwyr o'r Gwasanaeth Rheoleiddio a Datblygu Economaidd, sef 28% o'r ymatebion hwyr (26% o'r 88 a dderbyniwyd gan y gwasanaeth), y Gwasanaethau Cymdeithasol gyda 24% (22% o'r 91 a dderbyniwyd gan y gwasanaeth), a Dysgu gyda 16% (33% o'r 39 a dderbyniwyd gan y gwasanaeth). Am ragor o wybodaeth am geisiadau Rhyddid Gwybodaeth, ewch i'r ddolen ganlynol:

<http://www.ynysmon.gov.uk/cyngor-a-democratiaeth/diogelu-data-a-rhg/ystadegau-mynediad-i-wybodaeth-y-cyngor>

2.5.7 Mae'r UDA yn argymhell felly -

2.5.8.1 *Bod y Prosiect Rhagoriaeth Gwasanaethau Cwsmer yn parhau i fonitro'r dangosyddion ac y dylid atgoffa'r Gwasanaethau Plant i ddarparu ymateb ysgrifenedig i gwynion o fewn amserlenni.*

2.6 RHEOLAETH ARIANNOL

2.6.1 Rhagamcanir gorwariant cyffredinol o £ 1.924m ar gyfer diwedd y flwyddyn 31 Mawrth 2018. Mae £ 2.706m o hyn ar gyllidebau gwasanaeth, sy'n cynnwys nifer o orwariant a tanwariant. Mae hyn yn welliant o £ 0.343m ar y sefyllfa a nodwyd ar ddiwedd Chwarter 1. Mae'r Gwasanaethau sy'n dal i gael pwysau cyllidebol sylweddol yn debyg i 2016/17 (Gwasanaeth Plant a Theuluoedd, a Dysgu). Mae'r Penaethiaid Gwasanaeth yn ymwybodol o'r materion ac yn gweithio i leihau'r gorwariant sydd o fewn eu rheolaeth ar ddiwedd y flwyddyn. Disgwylir i Gyllid Corfforaethol danwario o £ 0.331m a rhagwelir y bydd Treth y Cyngor, sy'n cynnwys Premiwm Treth y Cyngor, yn casglu £0.450m mwy nag a dybiwyd. O ganlyniad, mae'r gorwariant cyffredinol a ragamcanir yn gostwng i £ 1.924m. Mae'r lefel ragamcanedig o orwariant yn 1.53% o gyllideb net y Cyngor. Mae'r balansau cyffredinol ar hyn o bryd yn ddigonol i gynnal y gorwariant heb atal y targed lefel isaf o £ 6m a osodwyd gan y Cyngor Llawn ar 28 Chwefror 2017.

2.6.2 Dylid nodi yn Chwarter 2 na chafodd effaith cynnal a chadw'r gaeaf ei gynnwys yn y rhagolygon gan nad oes unrhyw wybodaeth ar gael. Mae'r rhagolygon yn destun newid pellach wrth i wybodaeth newydd ddod i law. Fodd bynnag, gyda chraffu yn rheolaidd gan yr Uwch Dim Arwain a gwaith pellach gan y Penaethiaid Gwasanaethau i gymryd camau adferol bydd y rhain yn helpu'r gwasanaethau i reoli o fewn y cyllidebau y gallent eu rheoli.

2.6.3 Gellir gweld rhagor o wybodaeth am reolaeth ariannol yn yr 'Adroddiad Monitro'r Gyllideb Refeniw ar gyfer Ch2' a drafodir yn y Pwyllgor Gwaith ar 27 Tachwedd a'r Panel Sgriwtini Cyllid ar 1 Rhagfyr.

3. ARGYMHELLION

3.1 Gofynnir i'r Pwyllgor graffu ar y cerdyn sgorio a nodi'r meysydd y mae'r Uwch Dîm Arweinyddiaeth yn eu rheoli er mwyn sicrhau gwelliannau i'r dyfodol. Gellir crynhoi'r rhain fel a ganlyn -

3.1.1 *Cydnabod a rheoli tanberfformiad a chymryd camau lliniaru i gynorthwyo i sicrhau gwelliant yn ystod Ch3.*

3.1.2 *Fel rhan o'r gwaith ar y Cynllun Gwella ar gyfer y Gwasanaethau Plant, bod y Gwasanaethau Plant yn parhau i weithio gyda'r Tîm Perfformiad Corfforaethol ynghylch casglu eu DPA.*

3.1.2 *Parhau gyda'r panelau herio salwch rheolaidd, gyda chynllun gwaith cysylltiedig i gadw ffocws ar wella ein ffigyrau rheoli salwch ac darparu cefnogaeth i'r gwasanaethau sydd wedi methu eu targedau.*

3.1.4 *Bod y Prosiect Rhagoriaeth Gwasanaethau Cwsmer yn parhau i fonitro'r dangosyddion ac atgoffa'r Gwasanaethau Plant i ddarparu ymateb ysgrifenedig i gwynion Cam 1 o fewn yr amserlen.*

3.2 Gofynnir i'r Pwyllgor dderbyn y mesurau lliniaru a amlinellir uchod.

Atodiad A - Cerdyn Sgorio Corfforaethol - Corporate Scorecard Ch-Q2 2017/18

Gofal Cwsmer / Customer Service	CAG / RAG	Tuedd / Trend	Canlyniad / Actual	Targed / Target	Canlyniad 16/17 Result	Canlyniad 15/16 Result
Siarter Gofal Cwsmer / Customer Service Charter						
01) Nifer y cwynion a dderbyniwyd (ac eithrio Gwasanaethau Cymdeithasol)	Melyn / Yellow	↓	43	36	71	59
02) Nifer y cwynion Cam 2 a dderbyniwyd ar gyfer Gwasanaethau	-	-	6	-	5	5
03) Nifer y Cwynion a gadarnhawyd / gadarnhawyd yn rhannol	-	-	-	-	25	21
04a) % o ymatebion ysgrifenedig o fewn 20 diwrnod (Corfforaethol)	Gwyrdd / Green	↓	92%	80%	93%	64%
04a) % o ymatebion ysgrifenedig o fewn 20 diwrnod (Gwasanaethau Cymdeithasol)	Coch / Red	↓	47%	80%	63%	-
05) Nifer o bryderon (ac eithrio Gwasanaethau Cymdeithasol)	-	-	65	-	191	261
06) Nifer y cwynion Cam 1 ar gyfer Gwasanaethau Cymdeithasol	-	-	30	-	54	53
07) Nifer o ganmoliaethau	-	-	358	-	566	712
08) % o Ceisiadau Rhyddid Gwybodaeth a Ymatebwyd o fewn yr Amserlen	Gwyrdd / Green	⇒	79.40%	80%	77%	67%
09) Nifer o Geisiadau Rhyddid Gwybodaeth a dderbyniwyd	-	-	479	-	1037	854
10) % o'r galwadau ffôn heb ei ateb	Gwyrdd / Green	⇒	12%	15%	13%	12%
11) % o gyfathrebu ysgrifenedig a atebwyd o fewn 15 diwrnod gwaith o'u derbyn (Siopwr Cudd)	Gwyrdd / Green	-	78%	-	67%	-
12) % o ymatebion ysgrifenedig mewn dewis iaith y cwsmer (Siopwr Cudd)	Gwyrdd / Green	-	100%	-	100%	-
13) % o alwadau ffôn a atebwyd yn ddwyieithog (Siopwr Cudd)	Gwyrdd / Green	-	83%	-	77%	-
14) % y staff a gymerodd y cyfrifoldeb am ymholiad y cwsmer (Siopwr Cudd)	Melyn / Yellow	-	87%	-	90%	-

Newid Cyfrwng Digidol / Digital Service Shift						
15) Nifer o ddefnyddwyr AppMôn (blynyddol)	-	-	-	-	-	-
16) Nifer o adroddiadau a dderbyniwyd gan AppMôn	-	↑	1k	-	1k	-
17) Nifer o daliadau dros y we	-	↑	8k	-	10k	-
18) Nifer o 'ddilynwyr' CSYM ar Cyfryngau Cymdeithasol	Gwyrdd / Green	↑	23k	21k	21k	-
19) Nifer o ymwelwyr i wefan y Cyngor	Gwyrdd / Green	↑	328k	271k	541k	-

Rheoli Pobl / People Management	CAG / RAG	Tuedd / Trend	Canlyniad / Actual	Targed / Target	Canlyniad 16/17 Result	Canlyniad 15/16 Result
01) Nifer y staff yr awdurdod cyfan, gan gynnwys athrawon a staff mewn ysgolion (FTE)	-	-	2278	-	2258	2310
02) Nifer y staff yr awdurdod cyfan, ac eithrio athrawon a staff mewn ysgolion (FTE)	-	-	1265	-	1250	1303
03a) Absenoldeb Salwch - dyddiau / shifftiau gwaith cyfartalog a gollwyd fesul	Gwyrdd / Green	↑	4.25	4.52	9.78	11.68
03b) Salwch Tymor Byr - dyddiau / shifftiau gwaith cyfartalog a gollwyd fesul	-	-	1.73	-	4.72	11.68
03c) Salwch Tymor Hir - dyddiau / shifftiau gwaith cyfartalog a gollwyd fesul	-	-	2.53	-	5.06	6.79
04a) Ysgolion Cynradd - Absenoldeb Salwch - dyddiau / shifftiau gwaith cyfartalog a gollwyd fesul FTE	Gwyrdd / Green	↑	4.02	4.2	-	-
04b) Ysgolion Cynradd - Salwch Tymor Byr - dyddiau / shifftiau gwaith cyfartalog a gollwyd fesul FTE	-	-	1.74	-	-	-
04c) Ysgolion Cynradd - Salwch Tymor Hir - dyddiau / shifftiau gwaith cyfartalog a gollwyd fesul FTE	-	-	2.28	-	-	-
05a) Ysgolion Uwchradd - Absenoldeb Salwch - dyddiau / shifftiau gwaith cyfartalog a gollwyd fesul FTE	Gwyrdd / Green	↓	3.71	4.2	-	-
05b) Ysgolion Uwchradd - Salwch Tymor Byr - dyddiau / shifftiau gwaith cyfartalog a gollwyd fesul FTE	-	-	1.76	-	-	-
05c) Ysgolion Uwchradd - Salwch Tymor Hir - dyddiau / shifftiau gwaith cyfartalog a gollwyd fesul FTE	-	-	1.95	-	-	-
06) % o Cyfweiliadau DIG a gynhalwyd o fewn yr amserlen	Ambr / Amber	↑	72%	80%	78%	84%
07) % o Cyfweiliadau DIG a gynhalwyd	Ambr / Amber	↑	86%	95%	91%	-
08) % o Gyfarfodydd Adolygu Phresenoldeb (CAP) a gynhaliwyd	Coch / Red	-	59%	80%	57%	-
09) Gweithwyr yr Awdurdod Lleol yn gadael (%) (Trosiant) (Blynddol)	-	-	-	-	10%	-
10) % o ADP a'i cwblhawyd o fewn yr amserlen (Ch4)	-	-	-	80%	80%	-
11) % y staff sydd a Thystysgrif DBS (os oes angen o fewn eu rôl)	-	-	-	-	91.40%	98%
12) Nifer o staff Asiantaeth	-	↑	17	-	15	26

Rheolaeth Ariannol / Financial Management	CAG / RAG	Tuedd / Trend	Cyllideb / Budget	Canlyniad / Actual	Amrywiad / Variance (%)	Rhagolygon o'r Gwariant / Forcasted Actual	Amrywiad a Ragwelir / Forcasted Variance (%)
01) Y gyllideb o gymharu â Ffigyrau Gwirioneddol	Coch / Red	↑	£66,008,000	£67,226,000	1.85%	-	-
02) Alldro diwedd blwyddyn a ragwelir (Refeniw)	Coch / Red	↑	£126,157,000	-	-	£128,081,000	1.53%
03) Alldro diwedd blwyddyn a ragwelir (Cyfalaf)	Coch / Red	↓	£38,505,000	-	-	£22,026,000	-42.80%
04) Cyflawniad yn erbyn targedau effeithlonrwydd	Ambr / Amber	↓	£2,444,000	-	-	£1,655,500	-32.26%
05) Incwm o gymharu â Thargedau (ac eithrio grantiau)	Gwyrdd / Green	↑	-£8,981,090	-£9,840,570	9.57%	-	-
06) Swm a fenthycwyd	-	↑	£12,377,000	-	-	£8,715,000	-26.59%
07) Chost benthyca	-	⇒	£4,257,000	-	-	£4,095,000	-3.81%
08) % o'r anfondebau a dalwyd o fewn 30 diwrnod	Melyn/Yellow	↓	-	81.58%	-	-	-
09) % o y Dreth Gyngor a gasglwyd (am y 3 blynedd ddiwethaf)	Gwyrdd / Green	↑	-	98.70%	-	-	-
10) % y Trethi Busnes a gasglwyd (am y 3 blynedd ddiwethaf)	Gwyrdd / Green	↑	-	98.70%	-	-	-
11) % yr Amrywiad Ddyledion a gasglwyd (am y 3 blynedd ddiwethaf)	Ambr / Amber	↑	-	97%	-	-	-
12) % y Rhent Tai a gasglwyd (am y 3 blynedd ddiwethaf)	-	↓	-	100.27%	-	-	-
13) % y Rhent Tai a gasglwyd heb gynnwys taliadau budd-dal (am y 3 blynedd ddiwethaf)	-	↓	-	99.98%	-	-	-

Rheoli Perfformiad / Performance Management	CAG / RAG	Tuedd / Trend	Canlyniad / Actual	Targed / Target	Canlyniad 16/17 Result	Canlyniad 15/16 Result	Chwarter 16/17 Quartile
01) SCA/002b: Cyfradd y bobl hŷn (65 mlwydd oed neu hŷn) y mae'r awdurdod yn eu cefnogi mewn cartrefi gofal fesul 1,000 o'r boblogaeth 65 oed neu hŷn ar	Gwyrdd / Green	↑	19.01	22	20.51	20.3	-
02) Ll/18b Canran y rhai sy'n ofalwyr i oedolion a ofynnodd am asesiad neu adolygiad ac a gafodd asesiad neu adolygiad iddyn nhw eu hunain yn ystod y flwyddyn	Ambr / Amber	↓	83.4	93	94.4	90.8	-
03) PM18 - Canran yr ymholiadau ynghylch amddiffyn oedolion a gwblhawyd o fewn terfynau amser statudol	Gwyrdd / Green	↑	93.33	90	90.48	-	-
04) PM19 - Cyfradd oedi wrth drosglwyddo gofal am resymau gofal cymdeithasol fesul 1,000 o'r boblogaeth 75 oed neu drosodd	Melyn / Yellow	↓	2.9	1.5	6.05	-	-
05) PM20a - Canran yr oedolion a gwblhaodd gyfnod ailalluogi ac sydd â phegyn gofal a chymorth llai o faint chwe mis yn ddiweddarach	Gwyrdd / Green	↑	61.54	40	62.6	-	-
06) PM20b - Canran yr oedolion a gwblhaodd gyfnod ail-alluogi ac nad oes ganddynt becyn gofal a chymorth 6 mis yn ddiweddarach	Gwyrdd / Green	⇒	62.29	62	33.3	-	-
07) SCC/025: % yr ymweliadau statudol â phlant mewn gofal oedd i fod i ddigwydd yn ystod y flwyddyn, a gynhaliwyd yn unol â'r rheoliadau	-	-	-	-	79.35	82.79	-
08) PM24 - Canran yr asesiadau a gwblhawyd ar gyfer plant o fewn terfynau statudol (42 diwrnod gwaith)	-	-	-	-	89.17	-	-
09) PM32 - Canran y plant sy'n derbyn gofal sydd wedi profi (1) neu ragor o achosion o symud ysgol, yn ystod cyfnod neu gyfnodau o dderbyn gofal, nad oeddent yn drefniadau dros dro, yn y flwyddyn hyd at 31 Mawrth	Ambr / Amber	↓	19.5	15	17.53	-	-
10) PM33 - Canran y plant sy'n derbyn gofal ar 31 Mawrth a oedd wedi cael tri lleoliad neu fwy yn ystod y flwyddyn	Gwyrdd / Green	↓	5	5	5.04	-	-
11) PM28 - Cyfanswm yr amseroedd (mewn diwrnodau) a dreuliodd pob plentyn ar y CPR os cafodd ei dynnu oddi ar y CPR yn ystod y flwyddyn	Coch / Red	↓	375.5	250	266	-	-
12) Presenoldeb – Cynradd (%) (Ch3/Q3)	-	-	-	-	94.8	95.1	-
13) Presenoldeb – Uwchradd (%) (Ch3/Q3)	-	-	-	-	94.6	94.5	Uchaf / Upper
14) Nifer y dyddiau a gollwyd oherwydd gwaharddiadau dros dro – Cynradd	-	-	-	-	-	-	-
15) Nifer y dyddiau a gollwyd oherwydd gwaharddiadau dros dro – Uwchradd	-	-	-	-	-	-	-
16) CA4 – % y disgyblion 15 oed sy'n cyflawni L2+	-	-	-	-	58.8	56.9	-
17) CA3 – % y disgyblion sy'n cyflawni DPC	-	↑	88.9	90.1	87.6	84.5	Canrif Uchaf / Upper Median
18) CA2 – % y disgyblion sy'n cyflawni DPC	-	↑	91.4	91	89.4	91.8	Uchaf / Upper
19) CS - % y disgyblion sy'n cyflawni DPC/DCS	-	↑	85.8	88.4	84.7	86.2	Isaf / Lower
20) LCL/001b: Nifer yr ymweliadau â llyfrgelloedd cyhoeddus yn ystod y	Gwyrdd / Green	↑	146k	144k	288k	289k	Uchaf / Upper
21) LCL/004: Nifer y deunyddiau llyfrgell a roddwyd allan yn ystod y flwyddyn	Gwyrdd / Green	↓	136k	135k	272k	284k	-
22) Nifer yr ymgeiswyr gyda phlant sy'n ddibynyddion iddynt y mae'r Cyngor wedi sicrhau llety gwely a brecwast iddynt (llety nad yw'n hunangynhaliol)	Gwyrdd / Green	-	0	0	0	-	-
23) % y tenantiaid sy'n fodlon gyda gwaith atgyweirio ymatebol	Melyn / Yellow	↓	89.33	92	90.2	89.5	-
24) Cynhyrchiant y gweithlu – % yr amser sy'n cael ei gategoreiddio fel amser	Gwyrdd / Green	↓	80.11	80	80.1	74.6	-
25) Nifer cyfartalog y dyddiau calendr a gymerwyd i osod unedau llety sy'n rhai y mae modd eu gosod (ac eithrio Eiddo Anodd eu Gosod)	Gwyrdd / Green	↑	18	23	28	33.7	-
26) PAM/013 - Nifer o eiddo sector preifat gwag wedi'u adfer i ddefnydd	Melyn / Yellow	↑	33	35	-	-	-
27) PAM/014 - Nifer y cartrefi newydd a grewyd o ganlyniad i ddechrau aildddefnyddio eiddo gwag	-	↑	1	-	-	-	-
28) PAM/015 - Nifer y dyddiau calendr ar gyfartaledd a gymerwyd i ddarparu Grantiau Cyfleusterau i'r Anabl	Gwyrdd / Green	↑	196	200	-	-	Canolrif Isaf / Lower Median
29) STS/005b: Canran y priffyrdd a archwiliwyd sydd o safon uchel neu dderbyniol o ran glanweithdra	Gwyrdd / Green	↑	96.3	94	93.4	95.1	-
30) STS/006: Canran yr achosion o adael gwastraff yn anghyfreithlon a gliriwyd o fewn 5 diwrnod gwaith, ar ôl i rywun adrodd amdanynt	Gwyrdd / Green	⇒	100	100	97.31	98.5	-
31) WMT/009b: Canran y gwastraff sirol a gasglwyd gan awdurdodau lleol ac a baratowyd i'w aildddefnyddio a/neu ei ailgylchu	Gwyrdd / Green	⇒	75.57	67	65.79	59.5	Uchaf / Upper
32) WMT/004b: Canran y gwastraff sirol a anfonwyd i'w dirlenwi	Gwyrdd / Green	⇒	0.55	5	6.6	16.9	Canolrif Isaf / Lower Median
33) THS/011c: % y ffyrdd nad ydynt yn brif ffyrdd (C) sydd mewn cyflwr gwael ar y cyfan (blynyddol)	-	-	-	10	10.1	13.5	Canolrif Isaf / Lower Median
34) Nifer y bobl ifanc sydd wedi mynychu rhaglenni gweithgareddau datblygu chwaraeon / gweithgareddau allgymorth	Gwyrdd / Green	↑	20k	30k	113k	132k	-
35) LCS/002b: Nifer yr ymweliadau â chanolfannau chwaraeon a hamdden yr awdurdod lleol yn ystod y flwyddyn lle bydd yr ymwelydd yn cymryd rhan mewn gweithgaredd corfforol	Gwyrdd / Green	↑	236k	217k	464k	458k	Isaf / Lower
36) PAM/023 - Canran y sefydliadau bywd sy'n cyrraedd safonau hylendid bywd	Gwyrdd / Green	↑	97	80	98	-	Uchaf / Upper

Atodiad B

Mae'r ddogfen yma wedi'i gynnwys yn adroddiad chwarterol y cerdyn sgorio Sy'n cael ei gyflwyno i'r Pwyllgor Sgriwtini Corfforaethol a'r Pwyllgor Gwaith bob chwarter i ddarparu diweddariad lefel uchel byr ynghylch statws y gwaith sydd yn berthnasol ac yn adrodd i'r -

- **Bwrdd Rhaglen Trawsnewid Partneriaethau, Cymunedau a Gwella Gwasanaethau, a'r**
- **Bwrdd Rhaglen Trawsnewid Llywodraethant a Phrosesau Busnes**

Yr allwedd CAG ar gyfer y ddogfen uchod yw fel a ganlyn –

CAG:

Wedi ei gwblhau

Ar y trywydd iawn

Ar ei hôl hi

Hwyr

Gwyn

Prosiect wedi ei gwblhau

Prosiect yn datblygu yn ôl y disgwyl ac mae ar y trywydd iawn

Mae prosiect angen penderfyniadau / cymorth allweddol

Mae'r prosiect yn hwyr a thŷ ôl i'r amserlen ddisgwyliedig

Nid yw'r prosiect wedi dechrau

Bwrdd Rhaglen Trawsnewid Partneriaethau, Cymunedau a Gwella Gwasanaethau		
Rhaglenni	Prosiectau Unigol	RAYG a Diweddariad
Moderneiddio Ysgolion	Ardal y Llannau (Ysgol Rhyd y Llan)	Wedi cwblhau
	Ardal Caergybi (Yshol Cybi)	Wedi cwblhau
	Bro Rhosyr a Bro Aberffraw	llithriad yn yr amserlen Mae'r amserlen ar gyfer adeiladu'r ysgol newydd yn Niwbwrch wedi llithro i Ionawr 2019
	Llangefni	Penderfynodd y Pwyllgor Gwaith ar 17 Gorffennaf 2017 mai Opsiwn B yw'r opsiwn a ffafrir
	Seiriol De Ddwyrain	Y broses ymgynghori anffurfiol wedi ei gynnal
Gofal Cymdeithasol Oedolion Hŷn – Prosiect Opsiynau Gwella Llety	Gofal Ychwanegol Llangefni	Mae cynnydd da yn cael ei wneud efo'r gwaith adeiladu ac mae'r adeiladwyr yn hyderus eu bod yn cadw at yr amserlen a bydd y gwaith yn cael ei gwblhau erbyn Gwanwyn 2018
	Gofal Ychwanegol Amlwch	Roedd seibiant wedi bod ar hwn ond mae yna waith o edrych ar ardal Amlwch eto wedi ei gychwyn. Mae darn o waith yn cael ei wneud gan yr Adran Dai i edrych ar anghenion tai yn fwy eang o fewn yr ardal sydd yn cynnwys ystyried TGY.
	Gofal Ychwanegol De'r Ynys	Y bwriad yw ymgynghori ymhellach yn yr Hydref ar safle ar gyfer y datblygiad arfaethedig yn Seiriol.
	Tai a chefnogaeth	aill-strwythuro yn ystod yr Haf 2017.
	Tendro Gwasanaeth Gofal Cartref	edrych ar fframwaith Gogledd Cymru ar gyfer Gofal Cartref. Mae'r tendr yma wedi mynd allan ddechra mis Hydref
	In house day Services	Cynnig prosiect yn mynd i UDA Tachwedd 2017
Trawsnewid llyfrgelloedd, gwasanaeth ieuenctid, amgueddfeydd, diwylliant a Market Hall	Trawsnewid Amgueddfeydd a Diwylliant	Modelau newydd reoli Amgueddfeydd a Diwylliant ar waith erbyn Ebrill 2018
	Ailfodelu'r Gwasanaeth Llyfrgelloedd	Mae'r Strategaeth arfaethedig yn cael ei ystyried i'w fabwysiadu gan y Pwyllgor Gwaith ym mis Tachwedd 2017
	Adolygiad Gwasanaeth Ieuenctid	Amserlen ddiwygiedig wedi ei gytuno gan y Bwrdd Trawsnewid Llyfrgelloedd, Diwylliant ac Ieuenctid ar y 13/07/2017

Atodiad B

	Market Hall	Mae Capasiti y Tim yn risg uchel ar hyn o bryd o fewn y prosiect
Hamdden		Cynlluniau arbedion ar gyfer 2017/18 wedi ei gweithredu. Arbedion ar gyfer 2018/19 wedi ei rhoi ymlaen.
Ynys Ynni		
Cynllun Rheoli Cyrchfan (CRhC)		Cynllun Datblygu Cyrchfan wedi ei fabwysyadu'n gorfforaethol gan y PG. Disgwylir penodi Rheolwr Cyrchfan newydd yn Ch3.
Tai Arloesol (Innovative Housing Solutions)		Wedi cyflwyno cais am grant o Raglen Tai Arloesol Llywodraeth Cymru ar gyfer unedau byw ar gyfer pobl ifanc
Safleoedd Sipsiwn a Theithwyr		
Strategaeth Ataliol	Ymyrraeth gynnar	
	Gweithredu Strategaeth Taclo Tlodi	
	Trawsnewid Ieuenctid	
Cynyddu lefelau ailgylchu		
Gwaith lliniaru llifogydd		

Bwrdd Rhaglen Trawsnewid Llywodraethant a Phrosesau Busnes		
Rhaglen / Prosiect	Prosiectau Cysylltiedig	RAYG a Diweddariad byr
Cyswllt Adnoddau - Northgate (AD)		Mae amserlen ddiwygiedig a gynigir gan y Bwrdd i gwmpasu trafodaethau diweddar.
Rhagoriaeth Gwasanaethau Cwsmeriaid	Rhaglen Ehangu Cyswllt Môn / Cyswllt Wyneb Yn Wyneb	Hyfforddiant TGCh staff wedi cael ei drefnu o Ch2 ymlaen
	Canolfan Cyswllt Cwsmeriaid	Trafodaethau ar y gweill i uno canolfannau galw presennol
	Cyswllt Dros Y Ffôn + Newid Sianel	Canolfannau Cyswllt sy'n cael eu profi ar hyn o bryd gan y gwasanaethau:

Atodiad B

		Refeniw (wedi'i drefnu i fynd yn fyw Ch3)
	CRM	Gweithredwyd y Modiwl Gwastraff ac Ailgylchu yn Ch3. Wedi llithro ychydig o Ch2.
	Gwella Prosesau Busnes	Cynllun gwaith yn ei le - gwaith o sgopio'r broses cychwynnol wedi ei gychwyn ac i'w gwblhau cyn ddiwedd Ch3
	Cydymffurfiaeth a Boddhad	
Alternative Delivery Models		Diweddariad wedi'i gyflwyno i'r Bwrdd yn ystod Ch3
Invest to Save		
Trawsnewid y Gweithlu	Cynllunio gweithlu	
	Prentisiaethau	
Caffael		Prosiect estynedig Caffael i'w sefydlu i ganolbwyntio ar fuddiannau corfforaethol i'r dyfodol
Effeithlonrwydd Ynni		Mae'r Strategaeth Ynni a'r cynllun gweithredu ar waith ac mae adroddiadau misol yn cael eu cyflwyno i'r Grŵp Tir ac Asedau.
Strategaeth TGCh		
Cynllun Gwella Sgrwtini		Diweddariad wedi'i gyflwyno i'r Bwrdd yn ystod Ch3
Strategaeth Cyfathrebu		Recriwtio Swyddog Cymorth Cyfathrebu yn ystod Ch3. Gyda Chynllun y Cyngor newydd 2017-22 nawr mewn lle, bydd hyn hefyd yn helpu i lunio ein blaenoriaethau o ran cyfathrebu dros y blynyddoedd i ddod.

Gwasanaeth / Swyddogaeth	Cyllideb Flynnyddol 2017/18	Ch2 2017/18 – Cyllideb Hyd Yma	Ch2 Gwariant Gwirioneddol ac Ymrwymedig 2017/18	Ch2 2017/18 Amrywiad	Ch1 Amcangyfrif o'r Gwariant hyd at 31 Mawrth 2018	Ch2 Amcangyfrif o'r Alldro 31 Mawrth 2018	Ch1 Amcangyfrif o'r Alldro 31 Mawrth 2018	2017/18 Rhagamcan o'r Gor/ (Tan)wariant fel % o'r Gyllideb Gyfan
	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	
Dysqu Gydol Oes								
Cyllideb sydd wedi ei dirprwyo i'r Ysgolion	44,039	22,409	22,409	-0	44,039	-0	0	0.00%
Addysg Ganolog	2,762	1,946	2,263	318	3,380	618	618	22.37%
Diwylliant	1,355	810	757	-53	1,285	-70	20	-5.17%
Gwasanaethau Oedolion	22,487	11,633	11,983	350	22,678	191	299	0.85%
Gwasanaethau Plant	8,003	4,375	5,158	783	9,902	1,899	2,106	23.74%
Tai	1,055	981	954	-27	1,055	0	0	0.00%
Priffyrdd, Gwastraff ac Eiddo								
Priffyrdd	6,574	4,236	4,289	53	6,674	100	3	1.52%
Eiddo	1,071	601	569	-33	1,060	-11	-33	-1.07%
Gwastraff	6,294	3,688	3,631	-58	6,269	-25	30	-0.39%
Rheoleiddio a Datblygu Economaidd								
Datblygu Economaidd	1,939	1,200	1,118	-82	2,049	110	80	5.68%
Cynllunio a Gwarchod y Cyhoedd	2,155	1,028	971	-57	2,058	-97	-14	-4.49%
Trawsnewid								
Adnoddau Dynol	1,217	629	637	9	1,217	0	0	0.02%
TGCh	1,715	893	1,048	155	1,815	100	100	5.82%
Trawsnewid Corfforaethol	905	337	341	4	875	-30	0	-3.33%
Adnoddau	2,756	1,601	1,728	127	2,796	40	32	1.46%
Busnes y Cyngor	1,615	817	921	104	1,822	207	50	12.82%
Costau Corfforaethol a Democraidaidd	1,915	1,051	826	-224	1,667	-248	-172	-12.93%
Rheolaeth Gorfforaethol	761	380	332	-49	681	-80	-70	-10.46%
Cyfanswm Cyllidebau'r Gwasanaethau	108,616	58,616	59,936	1,320	111,322	2,706	3,049	2.49%
Cyllid Corfforaethol								
Ardollau	3,335	3,334	3,332	-2	3,335	0	0	0.00%
Rhyddhad Trethi dewisiol	60	0	0	0	60	0	0	0.00%
Cyllido Cyfalaf	8,149	2,193	2,192	-2	7,955	-194	-235	-2.38%
Arian Wrth Gefn Cyffredinol ac Arall	1,280	1,280	1,067	-213	1,067	-213	0	-16.64%
Arbedion Corfforaethol	-227	-114	0	114	0	227	150	-100.00%
Cyfraniad Gwasanaethau Cefnogi CRT	-678	0	0	0	-678	-0	0	0.07%
Budd-daliadau a Roddwyd	5,622	700	700	0	5,470	-152	-149	-2.70%
Cyfanswm Cyllid Corfforaethol	17,541	7,392	7,290	-102	17,209	-331	-234	-1.89%
Cyfanswm Cyllideb 2017/18	126,157	66,009	67,226	1,217	128,531	2,374	2,815	1.88%
Cyllido							0	
Trethi Annomestig	-23,002	-11,501	-11,501	-0	-23,002	0	0	0.00%
Y Dreth Gyngor	-32,941	0	0	0	-32,981	-40	-348	0.12%
Premiwm y Dreth Gyngor	-564	0	0	0	-974	-410	-347	72.75%
Grant Cymorth Refeniw	-69,650	-34,825	-34,825	-0	-69,650	0	0	0.00%
Cyfanswm Cyllid 2017/18	-126,157	-46,326	-46,327	0	-126,607	-450	-695	0.36%
Cyfanswm yr alldro gan gynnwys effaith cyllido	0	19,683	20,899	1,217	1,924	1,924	2,119	1.53%

CYNGOR SIR YNYS MAN <u>Templed Adroddiad Sgrwtini</u>	
Pwyllgor:	Pwyllgor Sgrwtini Corfforaethol
Dyddiad:	13/11/17
Pwnc:	Strategaeth Ddrafft Gwasanaeth Llyfrgell 2017 - 2022
Pwrpas yr Adroddiad:	Ystyried Strategaeth Ddrafft y Gwasanaeth Llyfrgell arfaethedig 2017-2022
Cadeirydd Sgrwtini:	Cyng. Aled Morris Jones
Aelod(au) Portffolio:	Cyng. R Meirion Jones
Pennaeth Gwasanaeth:	Delyth Wyn Molyneux, Pennaeth Dysgu
Awdur yr Adroddiad:	Rachel Rowlands : Rheolwr Gwasanaeth Llyfrgell
Rhif Ffôn:	01248 752094
E-bost:	rfxlh@ynysmon.gov.uk
Aelodau lleol:	

1 – Argymhelliad/ion

Gofynnir i'r Pwyllgor Sgrwtini Corfforaethol:

1.1 Ystyried eu safbwyntiau ar Strategaeth Ddrafft y Gwasanaeth Llyfrgell 2017-2022

1.2 Argymell y canlynol i'r Pwyllgor Gwaith:

- a) Mabwysiadu Strategaeth Ddrafft y Gwasanaeth Llyfrgell 2017-2022.
- b) Gweithredu'r newidiadau arfaethedig yn Strategaeth Ddrafft y Gwasanaeth Llyfrgell 2017-2022 fel a ganlyn :
 - i) Cau Llyfrgell Cemaes, Llyfrgell Moelfre a Llyfrgell Niwbwrch, parhau i ymchwilio i gamau lliniaru fel pwyntiau mynediad cymunedol a/neu gynyddu darpariaeth symudol yn yr ardaloedd a effeithir gan benderfyniadau i gau.
 - ii) Datblygu model gydweithredol gyda Chanolfan Biwmares o ran Llyfrgell Biwmares.
 - iii) Derbyn ymrwymiad cadarn gan Gyngor Cymuned Llanfaelog mewn perthynas â Llyfrgell Rhosneigr erbyn 2 Ionawr 2018. Os na ddarperir unrhyw ymrwymiad cadarn, yna mynd ymlaen i'w chau fel yn achos i) uchod.
 - iv) Er mwyn sicrhau'r arbedion mwyaf posibl, argymhellir derbyn **Opsiwn B** o fewn costau Drafft y Gwasanaeth Llyfrgell (Atodiad 5): Cyfanswm y staff cyn lleied â phosibl i arbed arian (Y staff i gyd o'r Llyfrgelloedd caeedig), a derbyn y risgiau fel y nodwyd yn 13.1 isod. Rhaid i swyddogion nodi y gallai hyn arwain at Her Cyfreithiol a / neu Ymyrraeth Gweinidogol.

neu

Derbyn Opsiwn C o fewn costau Drafft y Gwasanaeth Llyfrgell: Cadw 22 awr (2 / 3 draean y staffio) o'r llyfrgelloedd caeedig o fewn y strwythur staffio newydd i helpu i liniaru a chynnal perfformiad yn erbyn safonau staffio'r WPLS.

2 – Cyswllt efo Cynllun y Cyngor / Blaenoriaethau Corfforaethol Arall

<http://www.ynysmon.gov.uk/cyngor-a-democratiaeth/perfformiad-a-llywodraethu/cynllun-y-cyngor-a-pherfformiad/cynlluniau-busnes-blaenorol/cynllun-corfforaethol-2013-2017/132940.article?redirect=false>

3 – Egwyddorion Fel Canllaw ar gyfer Sgriwtini

Er mwyn cymhorthi Aelodau wrth graffu'r pwnc:-

- 3.1 Effaith mae'r eitem yn ei chael ar unigolion a chymunedau **[ffocws ar y cwsmer/ dinesydd]**
- 3.2 Edrych ar effeithlonrwydd ac effeithiolrwydd unrhyw newid arfaethedig – yn ariannol ac o ran ansawdd **[ffocws ar werth]**
- 3.3 Edrych ar unrhyw risgiau **[ffocws ar risg]**
- 3.4 Craffu'n cymryd rôl rheoli perfformiad neu warantu ansawdd **[ffocws ar berfformiad ac ansawdd]**
- 3.5 Edrych ar gynlluniau a chynigion o safbwynt:
 - hirdymor
 - atal
 - integreiddio
 - cydweithio
 - cynnwys**[ffocws ar lesiant]**

4 - Cwestiynau Sgriwtini Allweddol

O ran y broses, gofynnir i'r Pwyllgor Sgriwtini Corfforaethol ystyried eu barn ar Strategaeth Ddrafft y Gwasanaeth Llyfrgell 2017-2022.

Cynigir bod y cwestiynau allweddol canlynol yn sail i drafodaethau'r Pwyllgor wrth ystyried Strategaeth ddrafft y Gwasanaeth Llyfrgell.

- I. A yw'r pwyllgor sgriwtini yn fodlon bod y gwasanaeth wedi ymgymryd â'r broses mor gynhwysfawr a chynhwysol â phosibl?
- II. A yw'r Asesiad Effaith Cydraddoldeb ac Anghenion yn cynnwys yr holl grwpiau / agweddau a ddisgwylir gan aelodau, ac a oes unrhyw bryderon?
- III. A yw'r Pwyllgor yn cefnogi argymhelliad i fynd ymlaen gyda'r argymhelliad i dderbyn y

Strategaeth Gwasanaeth Llyfrgell ddrafft a gweithredu'r newidiadau i'r gwasanaeth llyfrgell?
IV. A oes gan aelodau unrhyw farn neu bryderon eraill?

5 – Cefndir / Cyd-destun

- 1.1.** Mae'r Cyngor Sir yn ymrwymedig i ddarparu gwasanaeth llyfrgell statudol sy'n gynhwysfawr ac yn effeithlon, fel sy'n ofynnol gan adran 7 o **Ddeddf Llyfrgelloedd Cyhoeddus ac Angueddfeydd 1964**¹.
- 1.2.** Mae **Safonau Llyfrgelloedd Cyhoeddus Cymru**² (WPLS) yn cael eu gosod a'u hasesu gan Lywodraeth Cymru. Tra nad ydynt yn uniongyrchol gysylltiedig â statud, maent yn fodd o feincnodi gwasanaethau llyfrgell ar draws Cymru, ac yn rhoi sicrwydd i'r Gweinidog sy'n gyfrifol o ran y defnydd o'r gwasanaeth, ei safonau a'i ansawdd; mae'r WPLS yn un o'r mesurau o ran p'un a yw Awdurdod Llyfrgell yn cyflawni ei ddyletswydd statudol.
- 1.3.** Yn 2013 rhoddwyd yr her i'r Cyngor gan fod arbedion effeithlonrwydd o £16m yn y 3 blynedd ddilynol. Nododd **Cynllun Corfforaethol Ynys Môn 2013-17**³ ("y Cynllun Corfforaethol") nod i gyflawni gostyngiad o 60% yng nghostau
- 1.4.** Yn ystod 2014-15 ymgwymerodd Gwasanaeth Llyfrgell y Cyngor ag **Adolygiad o'r Gwasanaeth Llyfrgell**⁴ gyda'r nod o sicrhau y gellir cyflenwi'r gwasanaeth gorau bosibl o fewn yr adnoddau sydd ar gael. Roedd yr Adolygiad yn dadansoddi testunau fel perfformiad, defnydd, anghenion ac opsiynau ar gyfer trawsnewid y gwasanaeth. Roedd yr adolygiad wedi canfod sawl opsiwn ar gyfer datblygu'r gwasanaeth i'r dyfodol. Mae'r prif ysgogwyr newid yn rhai ariannol a thechnolegol.
- 1.5.** O ganlyniad i'r Adolygiad o'r Gwasanaeth Llyfrgell oedd yn parhau, ynghyd â goblygiadau ariannol y Cynllun Corfforaethol, sefydlwyd Bwrdd Rhaglen ar gyfer Llyfrgelloedd, y Gwasanaeth leuenctid, Trawsnewid Amgueddfeydd a Diwylliant yn Ebrill 2015 gyda'r nod o oruchwylio'r gwaith o gyflawni'r addewidion a wnaed yn y Cynllun Corfforaethol i archwilio opsiynau a gweithredu model diwygiedig ar gyfer

¹ <http://www.legislation.gov.uk/ukpga/1964/75/contents>

² <http://gov.wales/topics/culture-tourism-sport/museums-archives-libraries/libraries/public-library-standards/?lang=en>

³ <http://www.anglesey.gov.uk/Journals/2014/04/02/u/s/p/corporate-plan-2013-2017.pdf> p.13

⁴ <http://www.anglesey.gov.uk/download/47802>

darparu Llyfrgelloedd.

- 1.6.** Cynhaliwyd ymgynghoriad gyda'r cyhoedd a rhanddeiliaid yn ystod Hydref 2015 i gasglu barnau ar yr opsiynau a nodwyd gan ac i wahodd unrhyw syniadau eraill. Cafwyd bron i 2,000 o ymatebion i'r ymgynghoriad a ddarparwyd drwy holiaduron, sesiynau wyneb yn wyneb a gweithdai. Er nad oedd unrhyw opsiwn clir a ffefrir wedi ymddangos o'r atebion hyn, roedd tystiolaeth y byddai'n fanteisiol i geisio cyfleoedd ar gyfer modelau 'cefnogaeth gymunedol', yn gweithio gyda mentrau cymdeithasol neu ddarparwyr amgen i weithio gyda'r Cyngor i gynnal y gwasanaeth, yn hytrach nag unrhyw bosibilrwydd o ddileu'r gwasanaeth.
- 1.7.** Yn dilyn ymlaen o'r ymgynghoriad, datblygodd y Gwasanaeth Llyfrgell Strategaeth Ddrafft ac Asesiad Effaith Cydraddoldeb ac Anghenion ("AECA") i fynd i'r afael ag argymhellion yr Adolygiad o'r Gwasanaeth Llyfrgell, yr adroddiad ymgynghori a'r sefyllfa ariannol.
- 1.8.** Cyflwynwyd Strategaeth Ddrafft y Gwasanaeth Llyfrgell 2017-2022 i'r Pwyllgor Gwaith: Ddydd Mawrth, 14eg Chwefror, 2017 am 10.00am o dan Eitem 21: Trawsnewid y Gwasanaeth Llyfrgell – Strategaeth Ddrafft y Gwasanaeth Llyfrgell ar gyfer 2017 – 2022

<http://democracy.anglesey.gov.uk/ieListDocuments.aspx?CId=134&MId=3081&Ver=4&LLL=0>

PENDERFYNWYD:-

- Nodi'r broses a ddilynwyd o ran datblygu'r strategaeth, ynghyd â'r rhesymeg y tu ôl i'r hyn a gynigir o fewn Strategaeth Ddrafft y Gwasanaeth Llyfrgell;
- Cymeradwyo'r Asesiad Effaith ar Gydraddoldeb a'r Asesiad Anghenion;
- Awdurdodi Swyddogion i fwrw ymlaen â'r gwaith o gynnal ymgynghoriad cyhoeddus ar Strategaeth Ddrafft y Gwasanaeth Llyfrgell, yn unol â'r amserlen a amlinellir yn yr adroddiad;
- Nodi y bydd y gwasanaeth yn parhau i drafod ac ymgynghori â phartïon sydd â diddordeb ac y bydd adroddiad pellach yn cael ei gyflwyno yng nghyfarfod y Pwyllgor Gwaith ym mis Hydref ar yr opsiynau gafodd eu hadnabod ar gyfer trawsnewid y Gwasanaeth Llyfrgell.

1.9. Ymgynghoriad Cyhoeddus ar y Strategaeth Ddrafft

Cynhaliwyd yr ymgynghoriad hwn dros gyfnod o ddeuddeg wythnos yn ystod haf 2017. Gellir gweld Adroddiad Llawn yr Ymgynghoriad yn Atodiad 2.

Denodd yr holiadur ymgynghori ar-lein ac all-lein ("yr arolwg ymgynghori" ymateb sylweddol (450 o ymatebion llawn a 28 o ymatebion anghyflawn). Yn ogystal, derbyniwyd 748 o ymatebion o gyfarfodydd a fynychwyd gan y Cyngor fel rhan o'r gweithgareddau ymgysylltu â'r ymgynghoriad.

Pwrpas yr ymgynghoriad hwn oedd llywio proses benderfynu'r Cyngor a chanfod:

- A ydi Trigolion Môn yn cytuno gyda Strategaeth Ddrafft y Gwasanaeth Llyfrgell – Y Ffordd Ymlaen 2017-22

- I ba raddau y mae'r ymagwedd tair haen yn un sydd yn cael ei chefnogi
- Ennyn barn trigolion ar effaith bosibl unrhyw newidiadau i'r Gwasanaeth Llyfrgell arnyn nhw fel unigolion

1.10. Prif Risgiau

Risgiau i Opsiynau Strwythur Staffio

1.10.1. Strwythur Staffio Risgiau i Opsiwn A: Cyfanswm arbedion strategaeth sy'n cadw lefelau staffio cyfredol

Ni fydd y gwasanaeth yn dal i gyflawni'r Safon Staffio Llyfrgelloedd Cyhoeddus Cymru - niferoedd staff cyffredinol, ond bydd perfformiad yn cael ei gynnal a'i wella oherwydd newid rolau swyddi a rhesymoli'r gwasanaethau a gweithio'n agosach gyda'r gymuned.

1.10.2. Risgiau Strwythur Staffio i Opsiwn B: Arbedion staffio'r strwythur -lleiafswm staffio isaf

1. Cyfyngu difrifol ar y gallu o fewn y Gwasanaeth i ddarparu opsiynau lliniaru yn yr ardaloedd hynny yn amodol ar gau llyfrgell. Efallai y bydd darpariaeth ehangach y llyfrgell symudol yn bosib ond nid gweithredoedd eraill e.e. 'cliciwch a chasglu' neu bwyntiau gollwng cymunedol. **Risg o Her Gyfreithiol**
2. Dirywiad pellach mewn perfformiad yn erbyn Safon Staffio Safonau Llyfrgelloedd Cyhoeddus Cymru, Bydd hyn yn effeithio ar berfformiad ym mhob Dangosydd a Safonau, ond yn enwedig y Safon Staffio, gan arwain at **risg o ymyrraeth weinidogol**
3. Cyfyngu'n sylweddol ar y gallu o fewn y gwasanaeth i gyflenwi absenoldebau staff sy'n arwain at gau annisgwyl, yn effeithio perfformiad yn erbyn Safonau Llyfrgelloedd Cyhoeddus Cymru a gwasanaeth i'r cyhoedd, yn enwedig yng nghyd-destun toriad cyllideb Staff Wrth Law sydd rhan o'r pecyn arbedion
4. Cyfyngiad pellach ar y gallu i wella a datblygu'r gwasanaeth i'r cyhoedd
5. Cyfyngu ar y gallu i hybu lefelau staffio yn Llyfrgell Neuadd y Farchnad Newydd (Caergybi), gan gyfyngu ar gyfleoedd i dyfu.
6. Risg o bwysau sy'n gysylltiedig â gwaith ar ein staff oherwydd lefelau staffio isel iawn, gan arwain at gynnydd mewn trosiant staff a lefelau salwch staff.

1.10.3 Strwythur Staffio Risgiau i Opsiwn C: Arbedion gan gadw 22 awr ar gyfer effeithiau lliniaru cau

1. Lliniaru opsiynau yn yr ardaloedd hynny yn amodol ar gau llyfrgell, e.e. 'Clicio a chasglu' neu bwyntiau gollwng cymunedol, yn bosibl ond nid i'r un graddau ag Opsiwn A.
2. Dirywiad pellach mewn perfformiad yn erbyn Safon Staffio Safonau Llyfrgelloedd Cyhoeddus Cymru, ond nid i'r un graddau ag Opsiwn A

1.11. Risgiau Cyffredinol

- 1.11.1. Mae gwireddu'r Strategaeth Ddrafft yn llwyddiannus yn dibynnu ar gydweithio rhwng cynghorau cymuned, partneriaid a defnyddwyr gwasanaeth.
- 1.11.2. Mae gwireddu'r newidiadau i ddarpariaeth gwasanaeth (yn enwedig yn y cymunedau lle argymhellir gwneud y newid mwyaf) yn dibynnu ar drafodaethau parhaus gyda chynghorau cymuned a phartneriaid eraill; a gall y negydu hwn amlygu rhwystrau, diffyg capasiti, diffyg adnoddau, yr angen am fuddsoddiad neu unrhyw fater arall na ellir ei ragweld hyd yma.
- 1.11.3. Mae gwireddu'r Strategaeth Ddrafft hon hefyd yn dibynnu ar gydweithio gyda gwasanaethau eraill o fewn y Cyngor. Mae'r rhaglen waith i weithredu'r strategaeth yn arwain at oblygiadau o ran adnoddau gwasanaethau eraill.
- 1.11.4. Gan fynd ymlaen o'r uchod, gall rhai o'r goblygiadau hyn fod yn destun penderfyniadau pellach gan y cyngor, yn enwedig o ystyried defnydd a dyfodol safleoedd unigol, ynghyd ag ymrwymadau gwasanaethau eraill y Cyngor.

6 – Asesiad Effaith ar Gydraddoldeb [cynnwys effeithiau ar yr Iaith Gymraeg]

Yn unol â'r ddyletswydd o dan Ddeddf Cydraddoldeb 2010, cynhaliwyd asesiad effaith cydraddoldeb ac anghenion o'r strategaeth. Ar ôl yr ymgynghoriad cyhoeddus, diweddarwyd yr asesiad effaith cydraddoldeb ac anghenion (gweler atodiad 4).

Mae'r Asesiad Effaith Cydraddoldeb ac Anghenion (AECA) yn asesu'r angen am y Gwasanaeth Llyfrgell, ynghyd ag effaith unrhyw newidiadau arfaethedig ar y boblogaeth a all fod yn dymuno ei ddefnyddio. Ystyriwyd pob opsiwn yn ofalus yn nhermau'r effaith ar breswylwyr Ynys Môn, yn ogystal â gallu'r Cyngor i ddarparu gwasanaeth llyfrgell 'cynhwysfawr ac effeithlon' yn unol â Deddf Llyfrgelloedd Cyhoeddus ac Amgueddfeydd 1964. Yn ogystal, rhoir ystyriaeth i Safonau Llyfrgelloedd Cyhoeddus Cymru, ynghyd â'r anghenion o ran bod Awdurdodau Llyfrgelloedd yng Nghymru yn adrodd ar eu perfformiad blynyddol mewn perthynas â'r Safonau hyn.

7 – Oblygiadau Ariannol

Mae'r amcangyfrifon arbedion y strategaeth drafft yn cael eu cynnwys yn atodiad 5. Mae yna dri opsiwn ynglŷn ag arbedion y gellir eu cyflawni o'r gyllideb staffio.

	Arbedion
a) Cyfanswm yr arbedion strategaeth sy'n cadw lefelau staffio cyfredo	49983.61
b) Cyfanswm yr arbedion strategaeth isafswm staff isaf	72575.49
c) Cyfanswm yr arbedion Strategaeth yn cadw staff 22 awr * ar gyfer lliniaru effaith cau	57498.31

* 2 x swydd 11 awr @ 7538.59. Risg sylweddol yn ymwneud â pheidio â chadw'r oriau hyn

8 – Atodiadau

Atodiad 1 - Strategaeth Drafft Gwasanaeth Llyfrgell 2017-2022
Atodiad 2 - Canfyddiadau Ymgynghori
Atodiad 3 - Gweithgareddau Ymgysylltu a Nodiadau Cyfarfodydd
Atodiad 4 - Aseiad Effaith Cydraddoldeb ac Anghenion (AECA)
Atodiad 5 - Drafft arbedion Strategaeth Drafft Gwasanaeth Llyfrgell

9 - Papurau Cefndir (cysylltwch ag awdur yr Adroddiad am unrhyw wybodaeth bellach os gwelwch yn dda):

Papurau cefndir wedi atodi fel dolenni yn yr adroddiad.

Strategaeth Ddrafft Gwasanaeth Llyfrgell Ynys Môn 2017-2022

1. Cyflwyniad

Mae Gwasanaeth Llyfrgell Ynys Môn wedi ymgymryd ag Adolygiad o'r Gwasanaeth Llyfrgell gyda'r nod o sicrhau y gellir cyflenwi'r gwasanaeth gorau bosibl o fewn yr adnoddau sydd ar gael. Mae'r prif ysgogwyr newid yn rhai ariannol a thechnolegol. Yn 2013, heriwyd Cyngor Sir Ynys Môn ("y Cyngor") i ganfod arbedion effeithlonrwydd o £16m yn y 3 blynedd oedd yn dilyn¹.

Yn ogystal, mae'n angenrheidiol i adolygu'r gwasanaeth llyfrgell cyhoeddus yng ngolau newid technolegol sy'n effeithio ar: sut y mae pobl yn cael mynediad ac yn defnyddio'r cynnig craidd (darllen); sut y mae pobl yn diwallu eu hanghenion o ran gwybodaeth, a sut y mae pobl sydd wedi'u hallgáu'n ddigidol yn cael eu rhoi o dan fwy o anfantais fel yr ydym yn symud yn agosach fyth at gymdeithas 'digidol yn gyntaf'.

Mae'r Cyngor Sir yn ymrwymedig i ddarparu gwasanaeth llyfrgell gyhoeddus sy'n gynhwysfawr ac yn effeithlon, fel sy'n ofynnol gan adran 7 o Ddeddf Llyfrgelloedd Cyhoeddus ac Amgueddfeydd 1964². Yn ogystal, mae'r Cyngor Sir yn ymwybodol o Safonau Llyfrgelloedd Cyhoeddus Cymru (WPLS), a weinyddir gan Lywodraeth Cymru. Nid ydynt yn uniongyrchol gysylltiedig â statud, ond mae'r Cyngor yn cydnabod eu bod yn fodd defnyddiol o feincnodi gwasanaethau llyfrgell ar draws Cymru, ac yn rhoi sicrwydd i'r Gweinidog sy'n gyfrifol o ran y defnydd o'r gwasanaeth, ei safonau a'i ansawdd.

Nod **Strategaeth Ddrafft Gwasanaeth Llyfrgell Ynys Môn 2017-2022** ("y Strategaeth Ddrafft") yw gosod sylfeini cynaliadwy cadarn a fydd yn caniatáu i ni wasanaethu ein preswylwyr a chyflawni'r gofynion statudol dros y blyneddau i ddod.

Nod y Strategaeth Ddrafft yw cyflenwi'r gwasanaeth gorau bosibl o fewn yr adnoddau sydd ar gael ac mae'n cael ei llywio gan yr ymgynghoriad cyhoeddus a gynhaliwyd gan y Cyngor yn ystod haf 2017, gan gynnwys y sylwadau a wnaed gan randdeiliaid, ymgynghoreion a defnyddwyr yn ystod y broses honno.

2. Cyd-destun / Y broses hyd yma

Mae Cynllun Corfforaethol Ynys Môn 2013-17³ yn nodi:

Rydym yn awyddus i gadw ein lle a'n presenoldeb yng nghalon ein cymunedau gan droi ein

¹ <http://www.ynysmon.gov.uk/Journals/2014/04/02/f/n/i/cynllun-corfforaethol-2013---2017.pdf>

² <http://www.legislation.gov.uk/cy/ukpga/1964/75/contents>

³ <http://www.ynysmon.gov.uk/Journals/2014/04/02/f/n/i/cynllun-corfforaethol-2013---2017.pdf> t.13

Llyfrgelloedd yn 'ddrws ffrynt cyffredinol' i ni fel cyngor

Byddai'r Cyngor yn:

ymchwilio i opsiynau a gweithredu model diwygiedig ar gyfer y ddarpariaeth o Lyfrgelloedd

Nodwyd y byddai'r mesur llwyddiant fel a ganlyn:

- *Gweithredu ar fodolau newydd o ran rheoli llyfrgelloedd a safleoedd treftadaeth ddiwylliannol*
- *Darpariaeth llyfrgell bwrpasol a chynaliadwy*

a nod y Cyngor fyddai:

..lleihau costau cyffredinol y gwasanaethau hyn (hamdden, diwylliant a llyfrgelloedd) i'r Cyngor gan 60% dros gyfnod y cynllun hwn.

O ganlyniad i'r ymrwymadau hyn, ymgwymerwyd ag Adolygiad o'r Gwasanaeth Llyfrgell⁴ a oedd yn dadansoddi testunau fel defnydd, anghenion ac opsiynau ar gyfer trawsnewid. Roedd yr adolygiad wedi nodi sawl opsiwn ar gyfer datblygu'r gwasanaeth i'r dyfodol.

Cynhaliwyd ymgynghoriad gyda'r cyhoedd a rhanddeiliaid yn ystod Hydref 2015 i gasglu barnau ar yr opsiynau a nodwyd gan Adolygiad y Gwasanaeth Llyfrgell ac i wahodd unrhyw syniadau eraill. Cafwyd bron i 2,000 o ymatebion i'r ymgynghoriad a ddarparwyd drwy holiaduron, sesiynau wyneb yn wyneb a gweithdai⁵. Er nad oes unrhyw opsiwn clir a ffefrir wedi ymddangos o'r atebion hyn, roedd tystiolaeth y byddai'n fanteisiol i geisio cyfleoedd ar gyfer modelau 'cefnogaeth gymunedol', yn gweithio gyda mentrau cymdeithasol neu ddarparwyr amgen i weithio gyda'r Cyngor i gynnal y gwasanaeth, yn hytrach nag unrhyw bosibilrwydd o ddileu'r gwasanaeth.⁶

Cynhaliwyd ail ymgynghoriad cyhoeddus ar strategaeth ddrafft y gwasanaeth llyfrgell 2017-2022 yn ystod haf 2017.

⁴<http://www.ynysmon.gov.uk/Journals/v/f/d/Adolygiad-Gwasanaeth-Llyfrgelleodd-a-Gwybodaeth-2014-15-13-11.pdf>

⁵ <http://www.ynysmon.gov.uk/cyngor-a-democratiaeth/ymgynggori/ymgynggoriadau-blaenorol/arolwg-gwasanaeth-llyfrgell/127255.article?redirect=false>

⁶ <http://www.ynysmon.gov.uk/cyhoeddi-canfyddiadau-ymgynggoriad-llyfrgelloedd/128048.article?redirect=false>

Rydym wedi gwrandao ar farnau ymatebwyr ac wedi ystyried eu sylwadau wrth ddyfeisio'r strategaeth hon. Mae hyn yn cynnwys y cynnig i sicrhau bod llyfrgelloedd yn:

- Cynnal gwasanaeth benthyca llyfrau a werthfawrogi yn fawr
- Cynnal darpariaeth TGCh a Rhwydwaith gref
- Parhau i helpu plant, pobl ifanc ac oedolion i wella eu sgiliau a dysgu
- Cyflenwi gwasanaethau gyda staff sydd wedi'u hyfforddi'n briodol
- Gweithredu fel hwb o fewn y gymuned yn darparu gwybodaeth a gweithgareddau
- Hwyluso mynediad di-dor i wasanaethau'r Cyngor
- Dangos cysylltiad clir â Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015⁷

3. Gwasanaeth Llyfrgell Ynys Môn

Mae'r galw am wasanaethau llyfrgell yn newid. Yn genedlaethol, mae llai o alw am fenthyca llyfrau ac ymweld â llyfrgelloedd. Mae'r duedd hon yn weladwy ar draws Gwasanaeth Llyfrgell Ynys Môn, er i raddau llai na hynny mewn sawl ardal arall yn y DU.

Wrth ddatblygu cynigion ar gyfer y Stratgaeth Llyfrgelloedd hon, ystyriwyd y canlynol fel rhan o Asesiad Effaith Cydraddoldeb ac Anghenion ⁸

- Y defnydd o lyfrgelloedd (nifer y defnyddwyr) a chostau gweithredu
- Gwybodaeth Ddemograffig am gymunedau Ynys Môn, gan gynnwys y twf i'r dyfodol
- Lleoliad llyfrgelloedd sefydlog a lle bydd y llyfrgell symudol yn galw
- Patrymau defnydd o'r llyfrgell gan gwsmeriaid
- Maint dalgylchoedd llyfrgelloedd gan gynnwys pellteroedd teithio
- Lefelau amddifadedd mewn dalgylchoedd llyfrgelloedd
- Cyrhaeddiad addysgol plant
- Perchnogaeth ceir a chludiant cyhoeddus

⁷ <http://www.legislation.gov.uk/cy/anaw/2015/2/contents/enacted>

⁸ Atodiad 4 Asesiad AECA

- Anghenion pobl a chanddynt nodweddion gwarchoddedig o dan y Ddeddf Cydraddoldeb
- Perfformiad y Gwasanaeth Llyfrgell: Fframwaith 5 a 6 Safonau Llyfrgelloedd Cyhoeddus Cymru

4. Y Weledigaeth i'r Dyfodol

Mae llyfrgelloedd Ynys Môn yn lleoedd croesawgar i ddarllen, dysgu a darganfod – y tywysydd y gellir ymddiried ynddo yng nghalon ein cymunedau.

Wrth wraidd y weledigaeth, ceir y nodau craidd:

Hyrwyddo cydraddoldeb a chynhwysiant – Rydym yn cydnabod bod llyfrgelloedd cyhoeddus wedi cael eu hysgogi bob amser gan egwyddorion cydraddoldeb a chynhwysiant.

Ei gwneud yn hawdd i bawb ddefnyddio ein gwasanaethau – Rydym yn cydnabod nad yw pawb yn gallu neu'n dymuno cael mynediad i'r gwasanaeth llyfrgell yn yr un modd, byddwn yn sicrhau bod ein gwasanaeth yn gynhwysol i bawb.

Darparu gwasanaethau o safon uchel sy'n canolbwyntio ar y cwsmer – Byddwn yn cyflenwi adnoddau o safon uchel mewn manau croesawgar.

Bod yn dywysydd y gellir ymddiried ynddo – Rydym ar gael i helpu i gael mynediad i wybodaeth mewn amgylchedd y gellir ymddiried ynddo.

Partneriaeth gyda sefydliadau ac asiantaethau – Rydym yn cydnabod bod gan bartneriaethau llwyddiannus rolau a chyfrifoldebau clir, ynghyd â disgwyliadau a reolir a chanlyniadau gweladwy ar gyfer bob partner.

Staff – Rydym eisiau i'n staff a'n gwirfoddolwyr eich helpu i wneud yn fawr o'ch llyfrgelloedd. Gwyddwn hefyd mai ein staff yw ein hased mwyaf ac rydym eisiau bod yn lle gwyh i weithio ynddo. Rydym eisiau creu cyfleoedd i wirfoddolwyr.

5. Sut y byddwn yn cyflenwi Gwasanaeth Llyfrgell Ynys Môn i gyflawni'r weledigaeth hon

Gan edrych i'r dyfodol, mae'n rhaid i ni fod yn realistig o ran yr hinsawdd economaidd bresennol. Mae'r gwasanaeth llyfrgell yn wasanaeth statudol y mae'n rhaid iddo weithredu o fewn y gyllideb sydd ar gael. Felly mae'r strategaeth ddrafft hon yn anelu at osod sylfeini cynaliadwy a chadarn a fydd yn caniatáu i ni wasanaethu preswylwyr yr ynys a chyflawni'r gofynion statudol yn y blynyddoedd i ddod.

Mae'r Adolygiad o'r Gwasanaeth Llyfrgell, ynghyd â'r Asesiad Effaith Cydraddoldeb ac Anghenion ("AECA") a'r ymgynghoriad cyhoeddus, yn caniatáu i ni gyflwyno strategaeth ddrafft a fydd yn cyflawni gofynion y gwasanaeth llyfrgell, yn ogystal â chynnig y gwasanaeth gorau bosibl i breswylwyr Ynys Môn.

Dengys tystiolaeth o'r Asesiad Effaith Cydraddoldeb ac Anghenion⁹ y gallai Gwasanaeth Llyfrgell Ynys Môn symud i fod yn Wasanaeth Llyfrgell statudol tair haen ym Môn yn nhermau defnydd, angen, effaith a lleoliad strategol. Byddai patrwm o lyfrgelloedd sefydlog yn ychwanegol i'r Gwasanaeth Llyfrgell Symudol, y Gwasanaeth Llyfrgell i rai sy'n Gaeth i'w Tai a'r Gwasanaeth Llyfrgell i Ysgolion.

Mae'r categorïau haenog uchod wedi'u llunio yn dilyn dadansoddiad o batrymau/ystadegau defnydd ac maent yn dilyn arfer dda a nodwyd gan Awdurdodau Llyfrgell eraill yng Nghymru¹⁰ a thrwy ystyried yr argymhellion gan Lywodraeth Cymru yn eu hadroddiad diwethaf ar ddyfodol gwasanaethau llyfrgelloedd cyhoeddus yng Nghymru, 'Pennu Cwmpas Gwasanaeth Llyfrgelloedd Cyhoeddus Newydd i Gymru'¹¹. Maent hefyd yn seiliedig ar ofynion 6ed Fframwaith Safonau Llyfrgelloedd Cyhoeddus Cymru.¹²

Mae'r Cyngor yn agored i'r posibilïadau o ran modelau 'cefnogaeth gymunedol', fel gweithio gyda mentrau cymdeithasol neu ddarparwyr amgen, gan gynnwys model Ymddiriedolaeth ar gyfer Gwasanaethau Llyfrgell Ynys Môn, a gall y Strategaeth Ddrafft hon gefnogi ystod eang o fodelau a gefnogir gan y gymuned.

Yng ngolau'r uchod, yn enwedig yr Adolygiad o'r Gwasanaeth Llyfrgell, yr ymgynghoriad ar gyfer y cyhoedd a rhanddeiliaid a gynhaliwyd hyd yma a gweledigaeth ac amcanion y Cyngor, mae'r Strategaeth ddrafft hon yn argymhell symud i batrwm o ddarpariaeth yn seiliedig ar:

- A. Lyfrgelloedd Ardal
- B. Llyfrgelloedd a Gefnogir gan y Gymuned dan arweiniad yr Awdurdod
- C. Gwasanaethau Symudol (Y Llyfrgelloedd Symudol, y Gwasanaeth i rai sy'n Gaeth i'w Tai a'r Gwasanaeth Llyfrgell i Ysgolion)
- D. Pwyntiau mynediad posibl yn y gymuned

Dyma'r model posibl:

⁹ Atodiad 4 AECA

¹⁰ <http://gov.wales/docs/drah/publications/150211-independent-trusts-community-libraries-cy.pdf>

¹¹ <http://gov.wales/docs/drah/publications/151019-scoping-a-future-for-public-libraries-cy.pdf>

¹² <http://gov.wales/topics/culture-tourism-sport/museums-archives-libraries/libraries/public-library-standards/?skip=1&lang=cy>

Haen 1: Llyfrgelloedd Ardal: Llyfrgell lawn amser, wedi'i staffio'n llawn, sydd ar agor am tua 40 awr yr wythnos, a gefnogir gan dîm proffesiynol ar lefel y Sir gyfan. **Llyfrgell Caergybi a Llyfrgell Llangefni**

Haen 2: Llyfrgelloedd a Gefnogir gan y Gymuned dan arweiniad y Cyngor gydag elfen o gymorth gan y gymuned: Tua 20 awr o ran oriau agor gyda staff craidd a ddarperir gan yr Awdurdod, cefnogir y staff rheng flaen (ar lefel cangen) gan dîm proffesiynol ar lefel y Sir gyfan. Ceir potensial i gynnwys cymorth gan y gymuned o amgylch yr oriau llyfrgell craidd. **Llyfrgell Amlwch, Llyfrgell Benllech a Llyfrgell Porthaethwy.**

Haen 3: Llyfrgelloedd a Gefnogir gan y Gymuned dan arweiniad y Cyngor: Tua 10-12 awr o ran oriau agor gyda staff craidd a ddarperir gan yr Awdurdod, cefnogir y staff rheng flaen (ar lefel cangen) gan dîm proffesiynol ar lefel y Sir gyfan. Bydd yr adeiladau yn yr haen hon yn cael eu trosglwyddo i'r trydydd sector gyda'r oriau llyfrgell craidd yn aros o fewn darpariaeth / strwythur y Gwasanaeth Llyfrgell. **Llyfrgell Biwmares a Llyfrgell Rhosneigr**

Ochr yn ochr â'r uchod, cynhelir adolygiad llawn o lwybrau'r Gwasanaeth i rai sy'n Gaeth i'w Tai (ar gyfer y rheiny nad ydynt yn gallu gadael eu cartref oherwydd salwch neu anabled) a'r Llyfrgelloedd Symudol a'r manau y byddant yn galw ynddynt.

O ganlyniad, mae newidiadau i'r maes gwasanaeth hwn yn anochel wrth fynd ymlaen. Er enghraifft, mae'n bosibl y gweithredir modelau amgen, fel partneru gyda'r trydydd sector i gyflenwi elfennau o'r Gwasanaeth i rai sy'n Gaeth i'w Tai. Fodd bynnag, bydd Gwasanaethau Symudol gan gynnwys Llyfrgelloedd Symudol a'r Gwasanaeth i rai sy'n Gaeth i'w Tai, yn parhau i fod yn rhan o ddarpariaeth Gwasanaeth Llyfrgell Ynys Môn.

6. Tabl sy'n rhoi manylion yr hyn y mae bob haen yn ei feddwl:

Haen	Y cyfleusterau a fydd ar gael:
<p>Haen 1 Llyfrgell Ardal</p> <p>gyda:</p> <p>Dros 50,000 o ymweliadau blynyddol a,</p> <p>Dros 50,000 o fenthyciadau blynyddol a</p> <p>Dros 8,000 sesiwn o ddefnydd cyfrifiaduron</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Lleolir y llyfrgell yn nalgylch y brif ardal siopa • Oriau agor o rhwng 30 a 40 awr yr wythnos • O leiaf 10,000 eitem o stoc ar gael mewn amrywiaeth eang o fformatau, gyda rhwng 10,000 a 15,000 eitem o stoc yn y llyfrgelloedd mwy • Cysylltiad ag e-lywodraeth ac e-ddysgu a'r ddarpariaeth o gasgliadau arbenigol, e.e. - Hanes Lleol, Iechyd a Lles, setiau o lyfrau ar gyfer Grwpiau Darllen • o leiaf 16 cyfrifiadur, gwasanaeth Wi-Fi am ddim, lle i ddefnyddio gliniaduron a thabledi ar gael i'w defnyddio

	<ul style="list-style-type: none"> • Lle o fewn yr ardal blant ar gyfer gweithgareddau neu fynediad rhwydd i le priodol • Lle, neu fynediad i le, ar gyfer cynnal digwyddiadau cymunedol a gweithgareddau celf • Ystyriaeth barhaus i gyd-leoli â gwasanaethau tebyg neu bartneriaid
<p>Llyfrgell a Gefnogir gan y Gymuned dan Arweiniad y Cyngor: tua 20 awr o wasanaeth craidd a ddarperir gan y Cyngor</p> <p>gyda:</p> <p>Dros 12,000 o Ymweliadau Blynyddol a Dros 20,000 o Fenthyciadau Blynyddol a Dros 1500 o Sesiynau Cyfrifiaduron</p>	<p>Lleolir y llyfrgell ger canol y dref / pentref neu o fewn / yn gyfagos i ganolfan gymuned / ysgol</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cyd-leoli gyda phartneriaid o'r gymuned / y cyngor neu eraill lle bo modd • Oriau agor: lleiafswm o 20 awr • Elfen o hunanwasanaeth, yn dibynnu ar anghenion lleol ac unrhyw ddefnydd arall a wneir o'r safle cymunedol • O leiaf 6 chyfrifiadur ar gael i'r cyhoedd • Wi-Fi am ddim • Amrywiaeth o ffynonellau gwybodaeth ar bapur ac ar-lein • Lle i gynnal cyfarfodydd neu ddigwyddiadau cymunedol lle bo modd • Defnyddio gwirfoddolwyr ar gyfer gweithgareddau ychwanegol neu ymestyn oriau agor y tu hwnt i oriau craidd
<p>Llyfrgell a Gefnogir gan y Gymuned dan Arweiniad y Cyngor:</p> <p>Tua 10-12 awr o wasanaeth craidd a ddarperir gan y Cyngor.</p> <p>gyda:</p> <p>Llai na 12,000 o Ymweliadau Blynyddol a Llai na 20,000 o Fenthyciadau Blynyddol a Llai na 1500 o Sesiynau Cyfrifiaduron</p>	<p>Lleolir y llyfrgell ger canol y dref / pentref neu o fewn / yn gyfagos i ganolfan gymuned / ysgol</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oriau agor: lleiafswm o 10 awr • O leiaf 5,000 eitem o stoc • Cyfrifiaduron ar gael i'r cyhoedd • Wi-Fi am ddim • Amrywiaeth o ffynonellau gwybodaeth ar bapur ac ar-lein • Elfen o hunanwasanaeth, yn dibynnu ar anghenion lleol ac unrhyw ddefnydd arall a wneir o'r safle cymunedol • Lle i gynnal cyfarfodydd neu ddigwyddiadau cymunedol lle bo modd • Cyd-leoli gyda phartneriaid o'r gymuned / y cyngor neu eraill, lle bo modd • Defnyddio gwirfoddolwyr ar gyfer gweithgareddau ychwanegol neu ymestyn

	<p>oriau agor y tu hwnt i oriau craidd</p>
<p>Gwasanaethau Symudol</p> <ul style="list-style-type: none"> • Llyfrgelloedd Symudol yn y gymuned <p>• I'r Cartref</p> <p>Gwasanaeth Llyfrgell i Ysgolion</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Yn gwasanaethu poblogaeth o rhwng 200 a 1000 o fewn pellter cerdded o chwarter milltir • Cyfnod amser pob arhosiad – rhwng chwarter a thri chwarter awr • Dewisir y manau galw yn ôl defnydd blaenorol, y pellter i'r adeilad llyfrgell agosaf, mynediad i gludiant cyhoeddus ac ystyriaethau iechyd a diogelwch • Ymweliadau misol <ul style="list-style-type: none"> • Cynigir 'Gwasanaeth i rai sy'n Gaeth i'w Tai' i'r rheiny na allant ymweld â llyfrgell sefydlog neu'r gwasanaeth llyfrgell symudol oherwydd salwch neu ffactorau eraill • Ymweliadau misol <p>Bydd y fan llyfrgell symudol i ysgolion yn ymweld â phob ysgol gynradd sy'n tanysgrifio i'r gwasanaeth, a gall disgyblion fenthyca llyfrau fel y bo angen.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pecynnau Prosiect Thematig • Ymweliadau a gweithgareddau Mynediad i Awdur • Mae costau tanysgrifio yn seiliedig ar niferoedd disgyblion

Casgliad

Atodiad 1

O fewn cyd-destun yr adnoddau sydd ar gael, bydd y Strategaeth Ddrafft hon yn darparu sylfeini cadarn a chynaliadwy ar gyfer cyflenwi a datblygu gwasanaeth llyfrgell effeithlon ac effeithiol i ddiwallu anghenion y mwyafrif helaeth o ddefnyddwyr llyfrgell, o fewn cyd-destun Safonau Llyfrgelloedd Llywodraeth Cymru, ynghyd â'r fframwaith statudol a nodir yn Neddf Llyfrgelloedd Cyhoeddus ac Amgueddfeydd 1964.

ATODIADAU

Atodiad 4 : Asesiad Effaith Cydraddoldeb ac Anghenion (AECA)

DRAFT

**Arolwg Gwasanaeth Llyfrgell a Gwybodaeth: Y Ffordd Ymlaen.
CANFYDDIADAU YMGYNGHORIAD 2017**

1 CYFLWYNIAD

- 1.1. **Mae Deddf Llyfrgelloedd Cyhoeddus ac Amgueddfeydd 1964** yn gosod **dyletswydd statudol** bob awdurdod lleol ddarparu gwasanaeth Llyfrgell cynhwysfawr ac effeithlon, mewn cyd-destun o angen lleol: hynny yw, yn benodol anghenion y rhai sy'n byw, yn gweithio ac yn astudio yn yr ardal leol. Mae Deddf 1964 yn gosod dyletswydd ar yr Ysgrifennydd Gwladol i oruchwylio a hybu'r gwasanaeth llyfrgell cyhoeddus a sicrhau fod awdurdodau lleol yn cyflawni eu dyletswyddau, yn ogystal mae'n rhoi hawliau arbennig iddo weithredu lle mae awdurdod lleol yn torri ei ddyletswydd¹
- 1.2. Mae gofynion statudol darpariaeth gwasanaeth llyfrgelloedd cyhoeddus yng Nghymru wedi eu diogelu gan Ddeddf Llyfrgelloedd ac Amgueddfeydd Cyhoeddus 1964. **Mae Safonau Llyfrgelloedd Cyhoeddus Cymru** yn caniatáu i ni asesu a yw gwasanaethau llyfrgelloedd yng Nghymru yn cydymffurfio â'u dyletswyddau o dan Ddeddf 1964. Maent hefyd yn asesu effeithlonrwydd yn nhermau'r modd o gyflwyno gwasanaethau llyfrgell yng Nghymru.²
- Bydd rhaid i unrhyw batrwm darparu yn y dyfodol dalu sylw dyledus i Ddeddf Llyfrgelloedd ac Amgueddfeydd Cyhoeddus 1964 a pherfformiad yr Awdurdod yn erbyn Safonau Llyfrgelloedd Cyhoeddus Cymru.**
- 1.3. Digwyddodd yr ymgynghoriad hwn dros gyfnod o ddeuddeng wythnos yn nhymor yr haf 2017.
- 1.4. **Pwrpas yr ymgynghoriad hwn oedd rhoi gwybod i broses gwneud penderfyniadau y Cyngor ac i ddatgelu:**
- A ydi Trigolion Môn yn cytuno gyda Strategaeth Ddrafft y Gwasanaeth Llyfrgell – Y Ffordd Ymlaen 2017-22?
 - I ba raddau y mae'r ymagwedd tair haen yn un sydd yn cael ei chefnogi?
 - Ennyn barn trigolion ar effaith posibl unrhyw newidiadau i'r Gwasanaeth Llyfrgell arny'n nhw fel unigolion
 - Llywio'r broses gwneud penderfyniadau
- 1.5. Mae Cyngor Sir Ynys Môn yn ailgynllunio ei wasanaethau llyfrgell ar gyfer y dyfodol, yn unol ag anghenion newidiol dinasyddion. Ar yr un pryd, mae angen i'r cyngor wneud arbedion sylweddol i lawer o wasanaethau, yn cynnwys llyfrgelloedd.
- 1.6. Mae'r adroddiad hwn yn cyfathrebu crynodeb o ganfyddiadau ymarfer ymchwil ac ymgynghori a gynhaliwyd o fis Gorffennaf hyd ddiwedd Medi 2017. Bwriedir i'r adroddiad

¹ Cymerwyd o Adran y Cyfryngau Diwylliannol a Chwaraeon
http://www.culture.gov.uk/what_we_do/libraries/3416.aspx

² <http://wales.gov.uk/topics/cultureandsport/museumsarchiveslibraries/cymal/libraries/wpls/?lang=en>

roi **mewnbwn i'r drafodaeth barhaus ynghylch dyfodol llyfrgelloedd Ynys Môn**, gan ddarparu tystiolaeth i bob parti gyfeirio ato.

- 1.7. Bwriad yr ymgynghoriad hwn oedd cael barn pobl y Sir gyfan. Ymgynghorwyd ar Strategaeth Ddrafft yn cynnig Gwasanaeth Llyfrgell wedi ei seilio ar dair haen o wasanaeth.
- 1.8. Mae pob ymateb i'r ymgynghoriad, yn eu ffurfiau amrywiol, wedi eu cydnabod ac wedi eu ystyried wrth gynhyrchu'r adroddiad hwn. Lle cyflwynwyd sylwadau cyffredinol drwy'r sianelau ymgynghori ffurfiol maent wedi eu dadansoddi a'u cynnwys fel "themâu ymateb" o fewn yr adroddiad hwn.
- 1.9. Denodd yr holiadur ymgynghori ar-lein ac all-lein ("yr arolwg ymgynghori") ymateb sylweddol (450 o ymatebion llawn a 28 o ymatebion anghyflawn) ; yn ogystal bu 748 o ymatebion wyneb i wyneb.

2 METHODOLEG

- 2.1 Mae'r adroddiad yn cyfeirio at ganfyddiadau o ystod o weithgareddau, a oedd yn tynnu ar wahanol fethodolegau casglu data.

Beth	Lle a pham	Pwy
Arolwg ymgynghoriad agored	Ar lein ac ar bapur	Unrhyw ddinesydd. Cyfrannodd 478 o bobl eu barn yn y ffordd hon
Cyfarfodydd Ardal	Yng nghymunedau'r llyfrgelloedd Haen 3 gan y rhagwelir mai yno y mae'r Strategaeth yn debygol o gael y fwyaf o effaith	Unrhyw ddinesydd.
Sesiynau Galw i Mewn	Pob Llyfrgell, Cyswllt Môn, Canolfannau Hamdden – Hyrwyddo i drigolion yn ogystal â rhoi cyfle i pobl drafod a holi yn anffurfiol am y Strategaeth heb orfod gwrandao ar gyflwyniad	Unrhyw ddinesydd.
Ymgynghoriad Pobl Ifanc	Fforwm Ieuenctid, Cynghorau Ysgol, Grwpiau Ffocws - pwysig cael barn y garfan yma o'r boblogaeth gan mai sicrhau gwasanaeth sydd yn addas at eu anghenion nhw i'r dyfodol ydym ni	Pobl Ifanc

<p>Sesiynau Allgyrraedd</p>	<p>Fforwm Tai Gwarchod Sioe Môn Dyddiau Hwyl i'r Teulu, Oriel Môn, Moelfre, Amlwch Merched y Wawr, Llanddeusant Sesiwn Lleisiau Lleol, Gwelfor (ceir rhestr llawn yn Atodiad3) - Sicrhau ein bod ni yn rhannu'r neges am yr ymgynghoriad mor eang a phosibl</p>	<p>Trigolion Môn a rhanddeiliaid</p>
---------------------------------	---	--------------------------------------

2.2 Cynhaliwyd yr Ymgynghoriad yn ystod Gorffennaf, Awst a Medi 2017:

2.3 Y dulliau a ddefnyddiwyd oedd:

1. Arolwg ymgynghoriad agored: Holiaduron papur ac ar lein (sampl hunan-ddethol)
2. Sesiynau grŵp trafod a gynhaliwyd gyda grwpiau a dargedwyd – e.e. Cynghorau Ysgol; fforwm tai gwarchod; Merched y Wawr, Grwpiau Ffocws Lleisiau Lleol.
3. Gohebiaeth a dderbyniwyd – llythyrau
4. Cyfarfodydd cyhoeddus mewn ardaloedd penodol
5. Sesiynau galw i mewn
6. Holi a thrafod mewn digwyddiadau mawr –e.e. Sioe Môn

3 NEGESEUON ALLWEDDOL O'R YMGYNGHORIAD

3.1 Mae'r negeseuon allweddol a ganlyn yn grynodedd lefel uchel o'r prif bwyntiau a wnaed yn rhan o'r ymgynghoriad. Nid ydynt wedi eu bwriadu i fod yn llwyr gynrychioliadol; maent yn adlewyrchu sylwadau a wnaed drwy'r amrywiaeth o wahanol sianelau sydd ar gael:

- Roedd mwyafrif yr ymatebwyr yn cefnogi'r Strategaeth Draft gyda 51.88% o'r rhai gwblhaodd holiadur yn cytuno neu'r cytuno'n gryf gyda'r Strategaeth Draft.
- Roedd 71.53% yn cytuno gyda'r ymagwedd haenau, ond nid o anghenrheid yn cytuno fod eu llyfrgell o ddewis yn yr haen gywir.
- Dywedodd 44.5% y bydden nhw yn peidio a defnyddio'r Gwasanaeth Llyfrgell petai eu llyfrgell leol yn cau
- Dylid adolygu'r Gwasanaeth Llyfrgell Teithiol fel rhan o'r broses trawsnewid er mwyn lliniaru effaith unrhyw newid ac yna yn rheolaidd er mwyn sicrhau fod y defnydd gorau yn cael ei wneud ohono.
- Ceir thema cyson bod llyfrgelloedd wedi eu marchnata'n wael ac fod prinder hysbysebu ac arwyddion i ddangos lle mae nhw.
- Pobl yn nodi eu bod yn gweld effaith newidiadau ar eraill (pobl hŷn, teuluoedd heb geir, rhai sydd yn chwilio am waith etc) hyd yn oed os nad ydyn nhw wedi eu effeithio eu hunain. Hefyd effaith posibl arnyn nhw i'r dyfodol pe byddai eu sefyllfa yn newid.
- Gwasanaeth sydd yn bwysig – adeiladau yn llai pwysig
- Nifer yn awgrymu cyflwyno caffei neu beiriant coffi er mwyn creu incwm a chreu awyrgylch mwy hamddenol

Atodiad 2

- Teimlad cryf fod gormod o bwysau yn cael ei roi ar garfan fechan o wirfoddolwyr sydd yn heneiddio i gynnal gwasanaethau sydd yn bwysig i'r cymunedau
- Nifer o sylwadau am addasu oriau agor llyfrgelloedd i roi cyfle i bobl sydd yn gweithio a phlant sydd yn yr ysgol i gael mynediad
- Trigolion yn poeni am sut fyddan nhw ac eraill yn cael mynediad at y gwasanaeth wrth iddynt heneiddio gan fod trafndiaeth gyhoeddus yn wael mewn ambell ardal
- Nifer fawr yn poeni am effaith newidiadau i'r Gwasanaeth ar sgiliau plant a chenedlaethau'r dyfodol
- Pryder yn cael ei ddangos am ddiffyg gwasanaethau mewn ardaloedd gwledig a'r ffaith fod colli llyfrgell o bosibl yn cythryblu'r sefyllfa
- Canfyddiad fod angen gwneud mwy o ddefnydd o'r adeiladau waeth beth fydd patrwm rhain i'r dyfodol
- Awgrymiadau y dylid cael mwy o wasanaethau'r Cyngor yn y Llyfrgelloedd i bobl beidio gorfod teithio i Langefni i wneud bob dim
- Cafwyd awgrymiadau hefyd y dylid lleihau'r gwasanaeth yn y Llyfrgelloedd Haen 1 er mwyn amddiffyn y gweddill

4 DADANSODDIAD O AROLWG YMGYNGHORI AGORED (copi os yw'r holiadur ar gael ar gais)

4.1 Cyfyngiadau i'r Arolwg

Mae canlyniadau'r arolwg hwn yn cynrychioli barn y bobl hynny a gymerodd ran. Fel ymgynghoriad cyhoeddus agored, ni ddefnyddiwyd unrhyw dechneg samplu i gynhyrchu ymchwil gynrychioliadol – mae'r ymateb yn hunan-ddetholiadol gan y gallai unhywun â diddordeb gymryd rhan.

4.2 Cyfanswm yr holiaduron arolwg ymgynghori agored a ddychwelwyd oedd 478; 242 copi caled/papur; cwblhaodd 236 ar lein.

4.3 Penawdau'r rhai a ymatebodd i'r Holiadur Ymgynghori agored yw:

- Mynegodd bron i 97% o ymatebwyr eu bod yn defnyddio'r gwasanaeth llyfrgell yn Ynys Môn
- Bron 63% yn fenywaidd
- Roedd 50.58% (215) dros 66 oed
- Roedd 45.12 (185) rhwng 25 a 64
- Roedd 3.25% o gefndiroedd Ethnigol Ieiafrifol (BME) (pob. Ynys Môn =1.2%)
- Dywedodd 94.26% o'r bobl a atebodd y cwestiwn am ethnigrwydd eu bod yn Wyn
- Roedd 13.03% yn anabl
- Roedd 2.03% yn Lesbiaid yn Hoyw neu'n Ddeurywiol (LGB)

- Mae gan 66% grefydd neu gred grefyddol

4.4 Denodd yr holiadur yn bennaf ymateb gan aelodau presennol llyfrgelloedd (97%). Mae hyn yn gyson ag arolygon cyffelyb mewn lleoedd eraill, fodd bynnag er mwyn sicrhau bod llais rhai nad ydynt yn defnyddio yn cael ei glywed a'i gynnwys, cynhaliwyd nifer o weithgareddau ychwanegol ac fe adroddir arnynt ar wahân isod.

5 SESIYNAU ESTYN ALLAN

Cynhaliwyd nifer o weithgareddau ymgysylltu eraill ac fe gafwyd cysylltiad wyneb i wyneb gyda 748 o unigolion. Nid oedd 207 (27.67%) o rhain yn ddefnyddwyr llyfrgell. Isod ceir y prif negeseuon o'r gweithgareddau ac fe geir nodiadau llawn ohonynt yn Atodiad 3

5.1 YMGYNGHORIAD POBL IFANC

5.1.1 Ymgynghoriadau Ysgolion Uwchradd

- YSTJ – Grwp Ffocws o ddisgyblion Blwyddyn 7
- Mae rhai o'r grŵp yn defnyddio llyfrgelloedd a'u gweld fel rhywle i gwrdd ag ffrindiau ar ol ysgol. O'r rheini nad ydynt erioed wedi defnyddio llyfrgell, nid oedd ganddynt fawr ddim cydnabyddiaeth o'r gwasanaeth ac awgrymwyd marchnata a hyrwyddo mewn ysgolion. Dangoswyd pryder am eraill sy'n defnyddio llyfrgelloedd gan gyfeirio at bobl hyn a phobl o bosibl gyda anableddau o bosib yn methu teithio ymhellach i gael mynediad at y gwasanaeth. Awgrymwyd defnydd o gludiant cymunedol fel modd o cyraedd llyfrgelloedd. Rhoddodd y grŵp awgrymiadau ynghylch yr hyn maen nhw'n ei feddwl sy'n bwysig mewn llyfrgell
- YUB – Cyngor yr Ysgol
O'r 10 a oedd yn bresennol nid oedd dim un ohonynt yn defnyddio'r Gwasanaeth Llyfrgell. Cafwyd awgrymiadau am beth fyddai yn denu nhw i ddefnyddio'r Gwasanaeth ac fe nodwyd nad oes llyfrgell yn ardal Talybolion.
Awgrymwyd y dylid cau llyfrgelloedd llai a buddsoddi yn y rhai mwy.

5.1.2 Ymgynghoriadau Ysgolion Cynradd

- Ysgol Gynradd Amlwch – Cyngor yr Ysgol – Byddai'r plant yn drist o weld llyfrgelloedd yn cau. Gweld y llyfrgell fell le tawel i fynd ond fe fydden nhw'n hoffi mwy o liw a chadeiriau cyfforddus i ymlacio ynddyn.
- Ysgol Llanbedrgoch – Grwp Ffocws o Flynyddoedd 5 a 6 – Defnyddia'r holl ddisgyblion llyfrgelloedd ac roedd ganddynt wybodaeth dda o'r hyn y gallent ei wneud mewn llyfrgell. Roeddent yn ymwybodol iawn o'r effaith bosibl ar bobl hyn a'r rhai â phlant pe bai llyfrgell yn cau ac roeddent yn pryderu sut y byddai pobl yn cyrraedd llyfrgell arall os nad oedd car ganddynt. Mynegwyd y byddent yn drist ac yn siomedig pe bai eu llyfrgell leol yn cau. Mynegwyd eu bod yn ffeindio'r oriau agor yn cyfyngedig "bob amser rwyf am fynd yno mae wedi cau", roedd un ferch yn frwdfrydig iawn i godi potensial oriau agor dydd Sul. Roeddent yn mynegi manteision llyfrgelloedd yn glir, e.e. rhywle i siarad a gwella eu sgiliau Cymraeg a magu hyder.
- Ysgol Rhoscolyn – Cyngor yr Ysgol – Nifer yn defnyddio llyfrgell Caergybi gyda'u teuluoedd ac yn gyffroes i gael llyfrgell newydd yn Neuadd y Farchnad. Gweld effaith cau llyfrgelloedd ar eraill er na fyddan nhw'n gweld effaith eu hunain. Cafwyd awgrymiadau am

sut i wneud llyfrgell yn fwy deniadol ac fe nodwyd nad oedd digon o wybodaeth am beth sydd ar gael – angen marchnata mwy

5.1.3 Llais Ni

- Gwahoddwyd gynrychiolwyr y Gwasanaeth Llyfrgell i gyfarfod Llais Ni yn Llangefni (19/07/17). Mae Llais Ni yn brosiect sy'n gweithio gyda plant a phobl ifanc i sicrhau y clywir eu lleisiau ar y materion sy'n bwysig iddynt.
- Mynychodd 7 o bobl ifanc rhwng 12 a 24 oed y sesiwn. Cyflwynwyd y Strategaeth Ddrafft i'r bobl ifanc ac fe gafwyd trafodaeth frwd ynglyn a'r haenau a beth fyddai'n bosibl. Clywyd barn gref nad oedd y bobl ifanc yn gwrthwynebu cau rhai llyfrgelloedd pe byddai hynny'n golygu parhad yn y gwasanaeth. Nododd bron bob un eu bod yn teithio i'r llyfrgell beth bynnag.
- Roedd 2 o'r 7 a fynychodd yn defnyddio llyfrgell yn rheolaidd a dwy arall yn achlysurol ond y prif rwystr i ddefnyddio'r llyfrgell i'r dair nad oedd yn defnyddio'r gwasanaeth o gwbl oedd delwedd.

5.2 Fforwm Tai Gwarchod Ynys Môn

- Gan fod y sesiwn hwn yn cymryd lle cyn y cyfnod ymgynghori swyddogol fe'i ddefnyddiwyd i rannu gwybodaeth ar yr ymgynghoriad a sut y gellir cymryd rhan.
- 50 o gyfranogwyr.
- Cyflwynwyd y Strategaeth Ddrafft i'r gynulleidfa a chafwyd trafodaeth ar be allai goblygiadau'r Strategaeth fod. Gan fod y mwyafrif yn bresenol yn byw yn ardal Caergybi cafwyd cwestiynau penodol am ddyfodol y Gwasanaeth yng Nghaergybi.

5.3 Sesiynau galw mewn yn y Llyfrgelloedd (Nodiadau llawn yn Atodiad 3)

- Cynhaliwyd Sesiwn ym mhob un o'r 10 Llyfrgell
- Cafwyd ymateb cymysg yn yr ardaloedd gyda defnyddwyr Llyfrgelloedd Haen 1 yn nodi na fydden nhw'n cael eu effeithio gan y newidiadau arfaethedig.
- Defnyddwyr yn rhai Llyfrgelloedd yn dadlau bod eu llyfrgell yn yr haen anghywir ac y dylai fod ar agor am oriau hirach.
- Cafwyd sylwadau mewn un llyfrgell yn nodi eu bod yn teimlo nad oedd ei lleoliad yn addas gan ei fod yn bell o'r arhosfan bws ac ar ben rhiw o'r pentref oedd yn ei gwneud yn annodd i bobl hŷn. Pobl yn ei chael yn haws i ddal y bws yn y pentref a mynd i lyfrgell gyfagos.
- Ym mhob achos nodwyd pwysigrwydd staff gwybodus a chymwys yn y llyfrgelloedd.
- Mewn sawl llyfrgell cafwyd neges am bwysigrwydd y llyfrgell fel man cyfarfod ac fel man sydd yn cyfrannu at iechyd a lles unigolion ac yn lleihau unigedd i rai.

5.4 Cyfarfodydd Cyhoeddus Cymuned (Nodiadau llawn yn Atodiad 3)

- Cynhaliwyd Cyfarfod Cyhoeddus yn ardaloedd y Llyfrgelloedd yn Haen 3 (5 ardal – Biwmares, Cemaes, Moelfre, Niwbwrch a Rhosneigr)
- Cafwyd ymateb amrywiol ym mhob ardal gyda chynlleied a 2 aelod o'r cyhoedd yn Moelfre a chynifer a 20 yng Nghemaes.
- Ym Miwmares dau brif neges a gafwyd, nad oedd pobl yn cytuno y dylai fod yn Haen 3 ac fod gwrthwynebiad i leihau yr oriau.
- Nodyn positif a gafwyd ym Miwmares oedd fod y gymuned yn gefnogol o fwriad grwp rheolio Canolfan Biwmares i ddatgan bwriad ffurfiol i gydweithio gyda'r Cyngor Sir i barhau'r gwasanaeth.
- Nodwyd pryder yn Cemaes bod llawer o asedau eisoes wedi'u trosglwyddo i'r Cyngor Cymuned, sef y toiledau a'r parcio - a yw'n gofyn i'r gymuned i ddisgwyl iddynt gymryd ased arall?

- Yn dilyn trafodaeth, penderfynodd y rhai a oedd yn bresennol yn Cemaes geisio gweithio gyda chymunedau cyfagos i sicrhau dyfodol y Llyfrgell
- Codwyd pryder yn y cyfarfod yn Llanfaelog ynghylch gallu, ariannol a dynol, o fewn y gymuned i gymryd ased arall.
- Roedd y trafodaethau yn Niwbwrch yn bennaf o gwmpas costau rhedeg y llyfrgell gyda'r ffigurau a ddyfynnwyd yn cael eu hesbonio gan swyddogion. Yn dilyn trafodaeth lawn a ffug, penderfynwyd y byddai'r Cyngor Cymuned a Sefydliad Prichard Jones yn archwilio unrhyw botensial i gydweithio i ddiogelu'r llyfrgell.
- Roedd y drafodaeth yn Moelfre yn gyfyngedig, yn bennaf oherwydd y niferoedd oedd yn bresennol. Fodd bynnag, cytunodd y rhai a oedd yn bresennol mewn egwyddor gyda'r Strategaeth Ddrafft.
- Cafwyd penderfyniad i fynd â'r drafodaeth yn ôl i'r Cyngorau Cymuned priodol

5.5 GOHEBIAETH A DDERBYNIWYD

5.5.1 Prif negeseuon

Crynodeb o'r ymatebion gan y Gymuned

- **Canolfan Biwmares (Cwmni Cydweithredol)**
Hwn yw cynghori, yn dilyn cyfarfod misol Cyfarwyddwyr Canolfan Biwmares ddydd Mawrth 11 Ebrill 2017, penderfynwyd yn unfrydol y dylid cynghori'r Cyngor Sir y dylid cofrestru Diddordeb Ffurfiol wrth gymryd y gwaith o redeg y Llyfrgell ym Miwmares. gofynnodd unwaith y cytunir y gellir cynnal trafodaethau i ddod â'r Llyfrgell o dan y brydles bresennol sy'n bodoli rhyngom ni a'r Cyngor Sir. Anfonir llythyr ffurfiol ar bapur Pennawd atoch maes o law.
- **Cyngor Tref Amlwch**
Wedi trafod y ddogfen ymgynghori diweddaraf ar ddyfodol Llyfrelloedd Mon, hoffwn gadarnhau bod Cyngor Tref Amlwch yn falch o weld bod Llyfrgell Amlwch wedi ei gynnwys yn Haen 2. Mae'r aelodau yn gefnogol iawn o'r cynnig byddai'r Llyfrgell y dref yn parhau ar agor 20 awr yr wythnos gyda'r gwasanaeth yn cael ei gynnal gan aelodau staff proffesiynol.
- **Cyngor Cymuned Llanfair Mathafarn Eithaf**
Mae'r Aelodau yn gefnogol i'r cynnig yn y ddogfen Ymgynghoriad i gadw'r gwasanaeth cyfredol i Lyfrgell Benllech gyda gobaith o fewnbwn gan y gymuned leol i ehangu defnydd o'r safle. Roedd diddordeb gan yr aelodau yn y syniad o gyd leoli gyda phartneriaid o'r gymuned , yn benodol y posibilwydd o gael swyddfa i Gyngor Cymuned Llanfair M.E o fewn yr adeilad presennol .
- **Cyngor Cymuned Rhosneigr**
Yn dilyn cyfarfod diwethaf y Cyngor Cymuned a gynhaliwyd ar y 26ain o Orffennaf. Cytunodd aelodau pwyllgor Cyngor Cymuned Llanfaelog mewn egwyddor y byddai gan y cyngor cymuned ddiddordeb mewn diogelu llyfrgell Rhosneigr i'r gymuned. Fodd bynnag, byddai hyn yn disgwylidig ar mwy o wybodaeth ar ôl ymgynghori
- **Cyngor Cymuned Llanbadrig**
 1. Rydym yn cydnabod trylwyrdd yr adolygiad strategol y Cyngor o'r gwasanaeth llyfrgell a diolchwn i'r Prif Weithredwr a staff y Llyfrgell am eu presenoldeb yn Cemaes i egluro a thrafod y strategaeth.
 2. Mae'n ymddangos i ni yn debygol mai canlyniad yr adolygiad strategol yw na fydd IOACC yn parhau i ariannu costau rhedeg a chynnal adeilad presennol Cemaes Library.
 3. Credwn fod gwasanaeth llyfrgell parhaus yn Cemaes yn gyfraniad hanfodol i fywyd

cymunedol Cemaes a'r cymunedau cyfagos.

4. Rydym yn cydnabod bod yr adeilad Llyfrgell presennol yn ased sydd heb ei ddefnyddio a bod ganddo'r potensial i ddarparu gwasanaethau ychwanegol ac oriau agor estynedig.

5. Bydd Cyngor Cymuned Llanbadrig yn cysylltu â Chynghorau Cymuned cyfagos i benderfynu a ellid cael menter ar y cyd i greu cefnogaeth gymunedol i elusen dan arweiniad gwirfoddol a allai gymryd cyfrifoldeb am adeilad y llyfrgell. Byddwn hefyd yn cysylltu â chyrrff gwirfoddol lleol sefydledig i archwilio a allai fod â diddordeb mewn cefnogi menter o'r fath.

- **Cyngor Cymuned Llanelian**

Mae Cyngor Llanelian wedi trafod dyfodol llyfrgelloedd yr Ynys ers rhai misoedd pellach. Wrth ddarllen y ddogfen ymgynghori diwethaf, roedd yr aelodau yn falch gweld bod llyfrgell Amlwch yn parhau i gynnig 20 awr o wasanaeth. Teimlai'r aelodau bod wir angen diogelu'r llyfrgelloedd gweldig yn ogystal a'r prif lyfrgelloedd yn Llangefni a Chaergybi. Yn wir teimlwyd y dylid cwtogi oriau rheini oes oedd angen er mwyn diogelu gwasanaeth yn y llyfrgelloedd llai. Teimlai'r aelodau bod wir angen edrych ar y defnydd o'r llyfrgell symudol ac y byddai posib arbed arian yma. Byddai hysbysebu yn gyhoeddus pa bryd fydd y bws yn ymweld a gwahanol safleoedd efallai yn denu mwy o ddefnydd ohono

- **Cyngor Cymuned Rhosyr**

Pawb yn cefnogol o gadw y Llyfrgell cafodd y mater or codi arian ddim ei drafod on mae ar y agenda am mis nesaf achos diffig amser.

- **Cyngor Cymuned Rhoscolyn**

Fel cyngor rhoddwyd sylw l'ch dogfen ynglŷn â dyfodol llyfrgelloedd ar Ynys Môn. Wrth ystyried y cynigion roeddem wrth gwrs, yn hynod filch o'r bwriad l ailsefydlu a moderneiddio'r brif Lyfrgell yng Nghaergybi – sydd o fewn taflaid carreg l fwyafrif y boblogaeth yn yr ardal yma. Yn naturiol nid yw pawb a fyddai'n dymuno, yn gallu mynychu'r adeilad yngh Nghaergybi ac felly meant yn hynod ddiolchgar am y Lyfrgell Deithiol. Mawr hyderwn y bydd y gwasanaeth yma'n parhau a bod y Cyngor yn sicrhau fod y Llyfrgell Deithiol yn gallu cyrraedd manau sydd efallai yn anghysbell, os oes galw am y gwasanaeth yn r ardaloedd yma.

- **Cyngor Cymuned Pentraeth**

Mae'r Aelodau'r Cyngor Cymuned yn gefnogol l'r hyn sydd wedi ei wneud hyd yn hyn parthed y gwasanaeth yn llyfrgell Benllech. Maent yn awry n disgwyl l weld beth a faint mae Cynghorau lleol eraill yn yr ardal yn ei fwriadu ei wneud l gyfrannu at redeg y llyfrgell.

Gellir gweld gohebiaeth ar gais

Atodiadau

Atodiad 1: Strategaeth Drafft y Gwasanaeth Llyfrgell 2017 -2022

Atodiad 2: Nodiadau Ymgysylltu a Cyfarfodau Cyhoeddus

Atodiad 3 -Ymgynghoriad ar Strategaeth Gwasanaeth Llyfrgell Ddrafft Ynys Môn - Nodiadau Gweithgaredd Ymgysylltu

Tudalen 55

Dyddiad	Gweithgaredd	Cyfanswm y nifer yr ymgynghorwyd â hwy	Nad ydynt yn ddefnyddwyr	Nodiadau
15/06/2017	Fforwm Tai Gwarchod, Gwelfor	50		<p>Yn bresennol: Bethan Hughes Jones a Llio Owen</p> <ul style="list-style-type: none"> - Rhoddwyd gwybod am yr ymgynghoriad a sut i roi eu barn - Rhoddwyd gwybodaeth am y strategaeth ddrafft - Rhoddwyd taflenni ar gyfer cwblhau'r holiadur ar-lein - Gofynnwyd cwestiynau ynghylch gwell Wi-Fi yn llyfrgell newydd Caergybi
19/06/2017	Ysgol Gynradd Llanbedrgoch	6		<p>Yn bresennol: Rachel Rowlands a Bethan Hughes Jones</p> <p>Grŵp Ffocws Blwyddyn 5 a 6 - Roedd pob disgybl yn defnyddio llyfrgelloedd ac roedd ganddynt wybodaeth dda am yr hyn y gallent ei wneud mewn llyfrgell. Roeddynt yn ymwybodol iawn o'r effaith bosibl ar bobl hŷn a'r rheiny gyda phlant pe bai llyfrgell yn cau, ac roeddynt yn pryderu am sut y byddai pobl yn gallu mynd i lyfrgell arall os nad oedd ganddynt gar. Dywedwyd ganddynt y byddent yn drist ac yn siomedig pe bai eu llyfrgell leol yn cau. Mynegwyd eu bod yn gweld bod yr oriau agor cyfyngedig yn cyfyngu arnynt, "bob tro dwi eisiau mynd yno mae hi ar gau", roedd un ferch yn frwdfrydig iawn o ran hybu potensial agor ar ddyddiau Sul. Roeddynt yn mynegi manteision llyfrgelloedd yn glir, e.e. rhywle i siarad a gwella eu sgiliau Cymraeg ac i fagu hyder.</p>
23/06/2017	Ysgol Gynradd Amlwch	13	5	<p>Yn bresennol: Rhian Evans a Rachel Rowlands</p> <ul style="list-style-type: none"> - 6 o blant yn defnyddio Amlwch - 2 o blant yn defnyddio Llangefni - Roedd rhai'n arfer darllen, gwneud crefftau, yn dweud fod dewis da o lyfrau - Lle i fod yn dawel - Dywedodd rhai bod gormod o lyfrau ar y silff, yn rhy anodd dewis - Yn hoffi gweld mwy o liw, dodrefn lliwgar a seddi mwy cyfforddus - byddent yn drist o weld llyfrgelloedd yn cau, ni fyddent yn gallu dysgu pethau newydd. Yn pryderu am sut y byddai pobl hŷn yn gallu mynd i

Atodiad 3 -Ymgynghoriad ar Strategaeth Gwasanaeth Llyfrgell Ddrafft Ynys Môn - Nodiadau Gweithgaredd Ymgysylltu

Tudalen 56

				lyfrgell pe na allent gerdded.
28/06/2017	Ysgol Syr Thomas Jones	18		<p>Yn bresennol: Rachel Rowlands, Bethan Hughes Jones ac Awen Dodd</p> <p>Mae rhai o'r grŵp yn defnyddio llyfrgelloedd ac yn eu gweld fel rhywle i gyfarfod ffrindiau ar ôl ysgol. O'r rheiny nad ydynt erioed wedi defnyddio llyfrgelloedd, nid oedd ganddynt ond ychydig neu ddim gwybodaeth am y gwasanaeth ac roeddynt yn awgrymu marchnata a hyrwyddo o fewn ysgolion.</p> <p>Dangoswyd pryder am bobl eraill sy'n defnyddio llyfrgelloedd gyda chyfeiriad at bobl hŷn a phobl ag anabledau o bosib yn methu teithio'n bellach i gael mynediad i'r gwasanaeth.</p> <p>Awgrymwyd defnyddio cludiant cymunedol fel modd o gludo pobl i lyfrgelloedd.</p> <p>Gwnaeth y grŵp awgrymiadau o ran beth yr oeddynt yn ei feddwl oedd yn bwysig mewn llyfrgell</p>
30/06/2017	Cylch Ti a Fi - Cemaes	4	1	<p>Yn bresennol: Llio Owen ac Eirian Lewis</p> <ul style="list-style-type: none"> - Y pryder mwyaf oedd colli sesiynau ar gyfer plant - Yn hoffi gweld mwy o weithgareddau rhwng cylchoedd Ti a Fi a llyfrgelloedd (ymweliadau â llyfrgelloedd)
03/07/2017	Ysgol Uwchradd Bodedern	10	10	<p>Yn bresennol: Rhian Evans, Llio Owen ac Awen Dodd</p> <ul style="list-style-type: none"> - Lle i ymlacio, caffi neu beiriant diodydd - Roedd y grŵp yn ymwybodol iawn o gostau pethau ar gyfer y Cyngor - Dylid newid eu golwg allanol, adeiladau'n rhy oer ac yn codi ofn - Hysbysebu gwasanaethau'n well, ddim yn ymwybodol o'r Wi-Fi am ddim, gwasanaethau ar-lein ac ati - Gweithio mwy gydag ysgolion er mwyn i ddisgyblion wybod beth sydd ar gael - Rhagor o weithgareddau ar gyfer rhai yn eu harddegau, yn teimlo mai dim ond gweithgareddau ar gyfer plant ifanc neu bobl hŷn sydd ar gael (nosweithiau ffilm, cerddoriaeth ac ati) - Gwerthu llyfrau hefyd

Atodiad 3 -Ymgynghoriad ar Strategaeth Gwasanaeth Llyfrgell Ddrafft Ynys Môn - Nodiadau Gweithgaredd Ymgysylltu

Tudalen 57

				<ul style="list-style-type: none"> - Llyfrau mwy cyfoes - Ddim yn ymwybodol o leoliad llyfrgelloedd, yn guddiedig a dim arwyddion - Gemau fideo – twrnameintiau a digwyddiadau - Lle i wneud gwaith cartref gyda ffrindiau, gwersi ychwanegol cyn arholiadau - Cyfleusterau i wyllo gemau chwaraeon - Sesiynau Holi ac Ateb gydag awduron - Ymestyn oriau agor, erbyn yr adeg y maent wedi mynd adref o'r ysgol nid oes ganddynt amser i fynd i lyfrgelloedd - Cau llyfrgelloedd bach i fuddsoddi mewn un mwy - Dim llyfrgelloedd yn ardal Talybolion - Byrddau pŵl a thennis bwrdd - Gwerthu nwyddau ar gyfer yr ysgol - Benthycu DVDs a gemau fideo
04/07/2017	Ffair Haf Ysgol Gynradd Llanfachraeth	70	65	<p>Yn bresennol: Llio Owen a Bethan Hughes Jones</p> <ul style="list-style-type: none"> - 40 o blant, 30 o rieni - Nid oedd rhai'n poeni llawer – dim llyfrgelloedd yn ardal Talybolion - Rhoddwyd holiaduron a thafleuni er gwybodaeth
04/07/2017	Cylch Ti a Fi Llanddaniel Fab	2	2	<p>Yn bresennol: Llio Owen</p> <p>Rhoddwyd gwybodaeth am yr ymgynghoriad</p> <ul style="list-style-type: none"> - gadawyd holiaduron a thafleuni ar gyfer rhieni
07/07/2017	Ysgol Gynradd Rhoscolyn	14	14	<p>Yn bresennol: Bethan Hughes Jones a Llio Owen</p> <ul style="list-style-type: none"> - Roedd rhai'n defnyddio Llyfrgell Caergybi gyda'u teuluoedd - Ychydig iawn o wybodaeth am y gwasanaethau llyfrgell a gynigir ar wahân i fenthycu llyfrau - Rhoddwyd gwybodaeth iddynt am weithgareddau a chyfleusterau - Gallent enwi 5 llyfrgell fel grŵp - Nid oeddynt yn defnyddio'r fan lyfrgell, nid oedd wedi galw yn eu hysgol ers tro <p>Awgrymiadau:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Caffi / Lle i fwyta gyda ffrindiau

Atodiad 3 -Ymgynghoriad ar Strategaeth Gwasanaeth Llyfrgell Ddrafft Ynys Môn - Nodiadau Gweithgaredd Ymgysylltu

Tudalen 58

				<ul style="list-style-type: none"> - Llai o angen i fod yn dawel - Dodrefn mwy lliwgar a newydd / mwy cyfforddus - Trip ysgol i ymweld â'r llyfrgell - Ymestyn oriau agor ar ôl ysgol ac ar benwythnosau - Benthycu iPads a gemau fideo - Mwy o weithdai - Lego, codio - Mynegodd rhai y byddant yn drist o weld llyfrgelloedd yn cau (Ni fyddai'n eu heffeithio nhw gymaint, gan fod Llyfrgell Caergybi'n symud i adeilad newydd) - Gadawyd taflenni er mwyn i deuluoedd gwblhau'r holiadur ar-lein
11/07/2017	Cyfarfod Cyhoeddus Ardal Rhosneigr Neuadd Llanfaelog	10	0	Nodiadau llawn yn nodiadau cyfarfodydd Haen Tri
12/07/2017	Sesiwn Galw Heibio yn Llyfrgell Niwbwrch	14	0	<p>Yn bresennol: Rachel Rowlands, Carol Sorahan a Llio Owen</p> <p>Aethpwyd â thafenni ar gyfer yr holiadur ar-lein (dywedodd sawl yn ei bod yn well ganddynt hyn yn lle un ar bapur) Roedd gan un eisoes daflen o'r siop leol</p> <p>Dosbarthwyd taflenni a holiaduron papur a thrafodwyd gyda'r grŵp a oedd yn cyfarfod y drws nesaf i'r llyfrgell</p> <p>- Mynegodd sawl un nad ydynt yn defnyddio llyfrgelloedd eu hunain, ond dywedwyd y byddai'n anffodus i'r gymuned pe bai'n cau</p>
14/07/2017	Sesiwn Galw Heibio yn Llyfrgell Moelfre	8	0	<p>Yn bresennol: Rachel Rowlands a Bethan Hughes Jones</p> <p>Teimlodd rhai'n gryf na fyddent eisiau gweld llyfrgell yn cau, yn meddwl nad oedd y llyfrgell yn y lleoliad gorau yn y pentref. Cydnabuwyd nad oedd llawer o ddefnydd yn cael ei wneud o'r llyfrgell ond ei bod yn cael ei mwynhau'n helaeth gan y rheiny a oedd yn ei defnyddio.</p> <p>Dywedodd dyn lleol a oedd yn cadw siop na fyddai'n bosib iddo ef symud</p> <p>Posibilrwydd o gyfarfod gyda'r Cyngor Cymuned ar 4ydd Medi i gael</p>

Atodiad 3 -Ymgynghoriad ar Strategaeth Gwasanaeth Llyfrgell Ddrafft Ynys Môn - Nodiadau Gweithgaredd Ymgysylltu

Tudalen 59

				trafodaeth
18/07/2017	Cyfarfod Cyhoeddus Ardal Biwmares Canolfan Biwmares	14	0	Nodiadau llawn yn nodiadau cyfarfodydd Haen Tri
19/07/2017	Llais Ni	7	6	<p>Yn bresennol: Rachel Rowlands, Bethan Hughes Jones, Awen Dodd</p> <ul style="list-style-type: none"> - Yn bwysig fel lle i astudio - Nid yw pobl ifanc yn gwybod beth sydd ar gael mewn llyfrgelloedd - Angen hysbysebu i ragor o bobl ifanc - Mynediad pwysig i gyfrifiaduron a Wi-Fi - Moderneiddio – newid argraff - Byddai cau llyfrgelloedd yn effeithio pobl mewn gwahanol ffyrdd - Mae'n rhoi sicrwydd ('safety blanket') i rieni - Mamau/Rhieni'n cyfarfod fel grwpiau - Dylid gwneud rhagor o ddefnydd o lyfrgelloedd ysgolion - Gall cau llyfrgell effeithio ar addysg plant - A oes digon o gyllid ar gyfer llyfrgell symudol? - Cyfleoedd i bobl ifanc wirfoddoli yn y gymuned - Lle i bobl ifanc fynd ar ôl ysgol tra bo rhieni'n dal yn gweithio
20/07/2017	Sesiwn Galw Heibio yn Llyfrgell Llangefni	18	0	<p>Yn bresennol: Rachel Rowlands a Bethan Hughes Jones</p> <ul style="list-style-type: none"> - Yn bwysig cadw gwasanaeth Llyfrgell Llangefni yr un fath - Mae'r rhwydwaith ym Mhorthaethwy'n rhy araf - Mae mynediad i gyfrifiaduron yn hanfodol - Mae'n bwysig cael lle distaw i gyfarfod cleientiaid - "Wneith o ddim fy effeithio i gan fy mod i'n defnyddio Llangefni a Chaergybi ond dwi'n disgwyl y bydd yn effeithio'r cymunedau llai..." - "Mi fydd yn effeithio'r rheiny sydd ddim yn dreifio neu efo tocyn bws (os ydyn nhw'n ddigon lwcus i gael bws)" - "Dwi'n defnyddio Niwbwrch. Allai honno ddim cau. Mae'n rhy bwysig i mi a'm plant" - "Mi fyddwn ar goll heb lyfrgell. Maen nhw'n rhy bwysig i'w cau. Mae'r rhai bach yn werthfawr, i raddau mwy efallai"

Atodiad 3 -Ymgynghoriad ar Strategaeth Gwasanaeth Llyfrgell Ddrafft Ynys Môn - Nodiadau Gweithgaredd Ymgysylltu

Tudalen 60

20/07/2017	Cyngor Cymuned Llanddona	9	-	<p>Yn bresennol: Bethan Hughes Jones a Carol Sorahan</p> <p>Cyflwynodd Bethan Hughes Jones Strategaeth Ddrafft y Gwasanaeth Llyfrgell 2017 - 2022 Dywedodd aelodau'r cyhoedd y byddai mwy o ddefnydd yn cael ei wneud o lyfrgell BIWMARES pe bai ar agor yn rheolaidd Roeddynt yn pryderu am yr effaith ar bobl ifanc a'r henoed pe bai Llyfrgell Biwmares yn cau. Cyhoeddodd Cadeirydd Pwyllgor y Ganolfan (Menter Gymdeithasol), Alwyn Rowlands, bod y Ganolfan yn datgan "Diddordeb Ffurfiol mewn cofrestru i gymryd trosodd rhedeg y Llyfrgell ym Miwmares".</p> <p>Derbyniwyd gwahoddiad pellach i fynychu "Drwy'r Oesoedd Llanddona Through The Ages" 09/09/17 a dderbyniwyd. Gofynnwyd am gael erthygl wedi'i hysgrifennu ar gyfer y cylchlythyr lleol.</p>
24/07/2017	Sesiwn Galw Heibio yn Llyfrgell Cemaes	6	0	<p>Yn bresennol: Rachel Rowlands a Rhian Evans</p> <ul style="list-style-type: none"> - "Peidiwch â chau fy llyfrgell. Mi fyddai'n rhy anodd mynd i Amlwch ar y bws" - "Meddylwch am yr effaith" - "Wneith Horizon helpu i gadw'r llyfrgell ar agor?" - "Be' fydd effaith y Wylfa newydd?"
25/07/2017	Sesiwn Galw Heibio yn Llyfrgell Amlwch	7	0	<p>Yn bresennol: Rachel Rowlands a Carol Sorahan</p> <ul style="list-style-type: none"> - Cael 3/4 llyfrgell fawr a chau bob dim arall gan gynnwys rhai symudol - Dylai Llyfrgell Amlwch fod ar agor yn llawn amser ac yn Haen 1
26/07/2017	Swyddog Sgyrsiau Lleol CyG Môn a Chymdeithas y Byddar Gogledd Cymru	30	-	<p>Yn bresennol: Rachel Rowlands a Bethan Hughes Jones</p> <ul style="list-style-type: none"> - Mae llyfrgelloedd yn llefydd pwysig i bobl gymdeithasu - mae rhai'n mynd yno am awr neu ddwy i gael allan o'r tŷ, i ddarllen y papur newydd ac ati - Yn cael eu defnyddio am ddim – does dim angen talu am bapur newydd ac ati, fel rhywun hŷn, fydda i ddim yn defnyddio'r rhyngwrwyd neu e-lyfrau ac ati - Ystyried defnyddio'r lle y tu mewn i adeiladau llyfrgelloedd i gynnal

Atodiad 3 -Ymgynghoriad ar Strategaeth Gwasanaeth Llyfrgell Ddrafft Ynys Môn - Nodiadau Gweithgaredd Ymgysylltu

Tudalen 61

				<p>sesiynau estyn allan – budd-dal tai, CAB ac ati. Gweithio mewn partneriaeth gyda sefydliadau cymunedol eraill.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Byddai pobl hŷn yn hoffi E-hyfforddiant symlach, sgiliau TG – ddim yn ffurf sesiynau strwythuredig, mwy anffurfiol a pherthnasol. - Ystyried oriau agor mwy hyblyg ar gyfer pobl ifanc a’r rhai sy’n gweithio, ar benwythnosau ac ati. - Hysbysebu’r Wi-Fi mewn llyfrgelloedd sefydlog, a oes ganddynt Wi-Fi symudol ar y fan symudol? Mae Wi-Fi yn grêt, ond allwch chi gysylltu ac a ydi’r cysylltedd yn dda? - Mae adran archifau yn Llyfrgell Caergybi fel y gall pobl archwilio hanes lleol - yn enwedig yng Nghaergybi a thrwy’r cysylltiadau a’r Amgueddfa Forwrol. - Soniodd rhai nad oedd yn apelio dim mwy iddynt fynd i ganolfan gymuned i ddefnyddio gwasanaethau llyfrgell – yn well ganddynt ‘deimlad’ adeilad llyfrgell. - Yn defnyddio canolfannau cymuned i hysbysebu beth sydd ar gael yn ein llyfrgelloedd. - Defnyddio Meddygon Teulu/gofal cartref/fferyllwyr i hysbysebu gwasanaethau i rai sy’n gaeth i’w tai. - Ymestyn Cyswllt Môn – a fyddai modd cael staff y cyngor yn darparu gwasanaethau allgymorth mewn llyfrgelloedd – cysylltu’r Pencadlys efo llyfrgelloedd, bydd yn dod â phobl i mewn i’w gweld a gallant efallai wedyn ddefnyddio gwasanaethau eraill y llyfrgell - Defnydd o le gan bartion allanol - h.y. busnesau’n defnyddio’r lle ar gyfer arddangosfeydd, i gynhyrchu arian - Nid oedd pobl yn gwybod bod rhaid ffonio Llangefni i gael gwybodaeth am y llyfrgell symudol. - Hygyrchedd – a oes dolen glywed yn y llyfrgell symudol? - Dylid newid y wybodaeth yn y dderbynfa/arddangosfeydd sefydlog yn gyson fel bod pobl yn sylwi ei bod wedi newid ac yn cymryd diddordeb.
26/07/2017	Sesiwn Galw Heibio yn Llyfrgell Benllech	6	0	<p>Yn bresennol: Rhian Parry Evans</p> <p>Pwysleisiwyd pwysigrwydd y llyfrgell i bobl hŷn. Bydd y syrjeri meddyg teulu a’r fflatiau newydd sy’n cael eu hadeiladu yn gwneud y llyfrgell hyd yn oed y fwy perthnasol. Yn falch fod Benllech yn Haen 3 ac efallai am gael rhagor o oriau.</p>

Atodiad 3 -Ymgynghoriad ar Strategaeth Gwasanaeth Llyfrgell Ddrafft Ynys Môn - Nodiadau Gweithgaredd Ymgysylltu

Tudalen 62

28/07/2017	Sesiwn Galw Heibio yn Llyfrgell Biwmares	11	0	<p>Yn bresennol: Rachel Rowlands a Bethan Hughes Jones</p> <ul style="list-style-type: none"> - Yn anghytuno hefo grwpio Biwmares yn Haen 3, fodd bynnag, ar ôl cael eglurhad, yn gweld y gallai'r oriau craidd weithio gyda help gan y 3ydd sector - Angen cynnal lefel o wasanaeth gan fod y cymorth i blant a theuluoedd yn bwysig - Yn casáu gweld yr adeilad yn wag - Teimlad cryf bod toriadau parhaus pan fo'r dreth yn codi'n gynyddol - Mae'r staff yn hanfodol ac yn bwysig - Nid ydi'r adeilad yn hanfodol bwysig ond mae'r gwasanaeth - Mae llyfrgelloedd yn hanfodol ar gyfer lles - Ychydig iawn o arbedion a wneir - Peidiwch â thorri'r oriau – mae Biwmares yn haeddu rhagor
28/07/2017	Sesiwn Dewch i Chwarae Oriol Môn	26	7	<p>Yn bresennol: Eirian Lewis</p> <p>Rhoddyd gwybodaeth a chafwyd peth trafodaeth ond roedd y mwyafrif eisiau mynd â'r wybodaeth efo nhw ac ymateb yn ddiweddarach.</p>
31/07/2017	Canolfan Hamdden Caergybi	18	15	<p>Yn bresennol: Bethan Hughes Jones a Llio Owen</p> <ul style="list-style-type: none"> - Roedd y mwyafrif yn defnyddio Llyfrgell Caergybi, yn mynegi na fyddai unrhyw newidiadau'n eu heffeithio (eglwyrwyd iddynt, pe bai llyfrgell haen 3 yn cau, byddai'n cael sgil-ffeithiau ar wasanaethau llyfrgell eraill) - Roedd un yn defnyddio'r gwasanaeth symudol yn Llanfaethlu, ond ddim yn ymwybodol fod y fan yn galw yn rhywle oedd yn nes i'w cartref - Roedd rhai'n meddwl fod symud Llyfrgell Caergybi i Neuadd y Farchnad yn gyffrous - Teimlodd rhai'n gryf na ddylai unrhyw lyfrgell gau (eglwyrwyd iddynt fod y gwasanaeth llyfrgell yn archwilio dulliau amgen o redeg llyfrgelloedd yn hytrach na'u cau)
03/08/2017	Grŵp Darllen i Rai â Nam ar y Golwg Llyfrgell Caergybi	14	0	<p>Yn bresennol: Rhian Evans</p> <ul style="list-style-type: none"> - Eglurwyd y broses a'r ymgynghoriad - Defnyddwyr Llyfrgell Caergybi yn unig

Atodiad 3 -Ymgynghoriad ar Strategaeth Gwasanaeth Llyfrgell Ddrafft Ynys Môn - Nodiadau Gweithgaredd Ymgysylltu

Tudalen 63

				<ul style="list-style-type: none"> - Yn hapus o wybod fod Llyfrgell Caergybi yn Haen 1 - Yn holi am y symud i'r llyfrgell newydd - Yn hapus o glywed y bydd elfen o Gyswllt Môn yn yr adeilad newydd - Yn pwysleisio pwysigrwydd sesiynau fel hyn i bobl gael trafod eu hanghenion gan nad ydynt eisiau colli allan - Mae cludiant yn elfen hanfodol
15/08/2017 16/08/2017	Sioe Môn	105 90	- -	Rhodddwyd gwybodaeth a chafwyd trafodaethau
21/08/2017	Sesiwn Galw Heibio yn Llyfrgell Caergybi	5	0	<p>Yn bresennol: Rachel Rowlands a Rhian Evans</p> <p>2 gynghorydd, Dafydd Rhys a Glyn Haynes</p> <ul style="list-style-type: none"> - Yn hapus fod y llyfrgell yn symud i Neuadd y Farchnad, ond yn poeni am ardaloedd heb fysiau
21/08/2017	Canolfan Hamdden David Hughes, Porthaethwy	17	16	<p>Yn bresennol: Carol Sorahan a Llio Owen</p> <ul style="list-style-type: none"> - O ran sawl un, nid oeddynt yn defnyddio'r llyfrgell a heb ddefnyddio'r llyfrgell yn ddiweddar - Roedd un oedd yn defnyddio Llyfrgell Niwbwrch, yn ymwybodol o'r ymgynghoriad ac yn bwriadu mynychu cyfarfod yr ardal
22/08/2017	Sesiwn Dewch i Chwarae Ysgol Gynradd Moelfre	25	-	<p>Yn bresennol: Bethan Hughes Jones a Veronica Chamberlain</p> <ul style="list-style-type: none"> - Roedd pawb yn nodi pa mor bwysig ydi'r gwasanaeth - Roedd rhai ymwelwyr yn nodi eu bod wedi defnyddio'r llyfrgell yn yr haf
23/08/2017	Sesiwn Dewch i Chwarae Clwb Pêl-droed Amlwch	15	9	<p>Yn bresennol: Eirian Lewis</p> <p>Rhodddwyd gwybodaeth – nid oedd y mwyafrif eisiau trafod pethau ar y pryd.</p>
24/08/2017	Sesiwn Galw Heibio yn Llyfrgell Rhosneigr	6	0	<p>Yn bresennol: Rachel Rowlands a Bethan Hughes Jones</p> <p>Pwysleisiwyd pwysigrwydd y llyfrgell i dwristiaeth a rhai sy'n berchen ail gartrefi. Pwysleisiwyd y defnydd o'r llyfrgell fel man cyfarfod, yn ogystal â'i phwysigrwydd i bobl hŷn. Dywedwyd fod cysylltiadau cludiant cyhoeddus yn wael. Nodwyd y pwysigrwydd i deuluoedd ifanc a disgyblion ysgol</p>

Atodiad 3 -Ymgynghoriad ar Strategaeth Gwasanaeth Llyfrgell Ddrafft Ynys Môn - Nodiadau Gweithgaredd Ymgysylltu

Tudalen 64

				hefyd.
29/08/2017	Canolfan Hamdden Amlwch	15	12	Yn bresennol: Carol Sorahan a Llio Owen - “Ni fyddai’n fy effeithio fi’n bersonol, ond fyddwn i ddim yn licio eu gweld yn cau” - Roedd gan rai aelodau teulu a oedd yn defnyddio gwasanaethau llyfrgell - “Mae’r gwasanaeth sy’n cael ei ddarparu’n bwysig iawn” – ar gyfer y rheiny sy’n chwilio am swyddi, pobl sydd ddim yn gallu fforddio prynu llyfrau - Pryderon am swyddi staff presennol y llyfrgell - Pwysigrwydd mynediad i’r rhyngwyd, nid oes gan bawb hyn adref - Yn bwysig i blant gael mynediad i lyfrau
30/08/2017	Canolfan Hamdden Plas Arthur	22	15	Yn bresennol: Carol Sorahan a Llio Owen Defnyddwyr Llyfrgelloedd Llangefni, Niwbwrch, Cemaes, Rhosneigr a Phorthaethwy - Dywedodd rhai nad oedd yn defnyddio’r gwasanaeth na fyddent yn hoffi eu gweld yn cau ac roeddynt yn gweld eu pwysigrwydd o ran mynediad i’r rhyngwyd a llyfrau - Roedd gan un plentyn a oedd yn ymweld â’r llyfrgell yn rheolaidd efo’i ffrindiau - Dywedodd un ei fod yn arbennig o bwysig bellach i ddisgyblion gan nad yw’r llyfrgell yn Ysgol Gyfun Llangefni ar agor mwyach - Mae llyfrgelloedd yn hanfodol i blant a’u datblygiad
05/09/2017	Cyfarfod Cyhoeddus Ardal Niwbwrch Neuadd Prichard Jones	10	0	Nodiadau llawn yn nodiadau cyfarfodydd Haen Tri
07/09/2017	Cyswllt Môn Derbynfa’r Cyngor	9	7	Yn bresennol: Carol Sorahan a Llio Owen - Dywedodd rhai nad oeddynt yn defnyddio’r llyfrgelloedd, hyd yn oed os nad ydynt yn eu defnyddio eu hunain, roeddynt yn deall pwysigrwydd y gwasanaeth llyfrgell ac ni fyddent yn hoffi eu gweld yn cau

Atodiad 3 -Ymgynghoriad ar Strategaeth Gwasanaeth Llyfrgell Ddrafft Ynys Môn - Nodiadau Gweithgaredd Ymgysylltu

Tudalen 65

				- gadawyd taflenni ar gyfer ymwelwyr
07/09/2017	Sesiwn Galw Heibio yn Llyfrgell Porthaethwy	5	0	Yn bresennol: Bethan Hughes Jones, Rachel Rowlands Cefnogaeth gref i'r llyfrgell gan y rheini oedd yn bresennol. Mynegwyd ymwybyddiaeth o Gyfeillion Llyfrgell Porthaethwy. Amlygwyd fod lleoliad y llyfrgell yn ardderchog. Roedd mynediad i TG yn bwysig.
09/09/2017	Drwy'r Oesoedd Llanddona Llanddona	21	15	Yn bresennol: Carol Sorahan - eisiau gweld lle mae'r fan lyfrgell yn galw yn Llanddona yn cael ei adolygu - dywedodd rhywun nad oedd yn defnyddio'r gwasanaeth, er nad oedd yn defnyddio'r llyfrgelloedd ei hun, na fyddai'n hoffi eu gweld yn cau gan y byddai'n effeithio'r gymuned.
11/09/2017	Sesiwn Galw Heibio – Canolfan Biwmares	23	17	Yn bresennol: Carol Sorahan - yn hoffi gweld y Ganolfan yn cydweithio hefo'r gwasanaeth llyfrgell - nododd grŵp o bobl 60+ y byddent yn hoffi gweld y gwasanaeth llyfrgell yn gweithio'n agosach efo'r henoed - nododd un, er nad ydynt yn defnyddio'r gwasanaeth llyfrgell ar hyn o bryd, byddai defnyddio'r llyfrgell yn ddefnyddiol yn y dyfodol ac fel y maent yn heneiddio - nododd rhai eraill nad oeddynt yn defnyddio'r gwasanaeth na fyddent yn hoffi gweld y llyfrgell ym Miwmares yn cau
12/09/2017	Cyfarfod Cyhoeddus Ardal Moelfre Ysgol Gynradd Moelfre	2	0	Nodiadau llawn yn nodiadau cyfarfodydd Haen Tri
14/09/2017	Merched y Wawr Llanddeusant	10	7	Yn bresennol: Bethan Hughes Jones Cafwyd trafodaeth am beth mae'r llyfrgelloedd yn ei gynnig a'u pwysigrwyd yn y gymuned. Gwelwyd fod y llyfrgell symudol yn bwysig, er yr ystyriwyd y byddai aros mewn lleoliadau am gyfnodau hirach yn well. Pwysleisiwyd effaith gymdeithasol llyfrgelloedd.

Atodiad 3 -Ymgynghoriad ar Strategaeth Gwasanaeth Llyfrgell Ddrafft Ynys Môn - Nodiadau Gweithgaredd Ymgysylltu

14/09/2017	Cyfarfod Cyhoeddus Ardal Cemaes Neuadd Bentref Cemaes	20	-	Nodiadau llawn yn nodiadau cyfarfodydd Haen Tri
19/09/2017	Sesiwn Galw Heibio yn Llyfrgell Porthaethwy	4	0	Yn bresennol: Bethan Hughes-Jones, Rachel Rowlands Roedd lleoliad Llyfrgell Porthaethwy yn allweddol Roedd cyfrifiaduron yn bwysig iawn Yn falch ei bod yn haen 2
21/09/2017	Cyswllt Môn Derbynfa'r Cyngor	12	3	Yn bresennol: Carol Sorahan Dosbarthwyd gwybodaeth

Ymgynghoriad ar Strategaeth Ddrafft y Gwasanaeth Llyfrgell 2017 - 2022 Cyfarfod Cyhoeddus

Ardal Llyfrgell Biwmares

Canolfan Biwmares

18/07/2017 6pm- 8pm

Yn bresennol :

Delyth Molyneux (Pennaeth Dysgu)
Rachel Rowlands (Rheolwr y Gwasanaethau Llyfrgell)
Bethan Hughes Jones (Cydlynnydd Dysgu Gydol Oes)
Rhian Evans (Llyfrgellydd Cymunedol)
Carol Sorahan (Rheolwr Rhaglen)
Llio Owen (Cymorth Gweinyddol)
Delyth Hughes (Cyfieithydd)
Y Cynghorydd R Meirion Jones
Y Cynghorydd Carwyn Elias Jones
Y Cynghorydd Lewis Davies
Y Cynghorydd Alun Roberts
Y Cynghorydd Tref Alwyn Rowlands
11 Aelod o'r Cyhoedd

Atodiad 3 -Ymgynghoriad ar Strategaeth Gwasanaeth Llyfrgell Ddrafft Ynys Môn - Nodiadau Gweithgaredd Ymgysylltu

Agorodd Delyth Molyneux, y Pennaeth Dysgu, y cyfarfod gyda chyflwyniad i'r broses hyd yma ynghyd â'r daith sydd i ddod. Dywedodd yn glir nad oedd unrhyw benderfyniad wedi'i wneud ynghylch sut y bydd y Gwasanaeth Llyfrgell yn cael ei redeg yn y dyfodol.

Rhoddodd Rachel Rowlands (Rheolwr y Gwasanaethau Llyfrgell) drosolwg o'r broses ymgynghori a chynnwys strategaeth ddrafft y gwasanaeth llyfrgell 2017-2022.

Sylwadau/ Cwestiynau	Ymateb / Trafodaeth
Pam fod Llyfrgell Biwmares yn Haen 3? Llyfrgell Biwmares yw'r unig lyfrgell yn ward Seiriol.	Rhoddwyd y llyfrgelloedd mewn haenau yn seiliedig ar set o feini prawf, sy'n ystyried ffactorau fel defnydd, lleoliad a chost.
Beth fydd yn digwydd i staff y llyfrgell?	Cynhyrchwyd dwy strategaeth gyda chostau, y mae un ohonynt yn cadw elfen o staff i weithredu'r strwythur newydd ac mae'r llall yn colli oriau staff. Yn y diwedd, bydd yn dibynnu ar lefel y gefnogaeth gan y gymuned a phenderfyniad y Pwyllgor Gwaith.
Beth yw costau adeilad y Llyfrgell?	Costau cyfartalog yr adeilad dros gyfnod o dair blynedd yw £6,517. Dangoswyd y costau hyn ar y sgrin yn y cyfarfod.
Beth yw'r cynlluniau ar gyfer y Llyfrgell Symudol?	Mae'r gwasanaeth symudol yn rhan hanfodol o'r Gwasanaeth Llyfrgell. Mae arnom angen llyfrgell symudol i gyrraedd cymunedau Ynys Môn. Rydym yng nghamau terfynol y broses o dendro am fan llyfrgell newydd. Byddwn yn adolygu'r lleoliadau y bydd yn galw ynddynt.
Oes digon o gapasiti o fewn y gymuned i'r strategaeth hon weithio?	Bydd hyn yn wahanol ym mhob cymuned, fodd bynnag, bu'r trafodaethau ym Miwmares yn gadarnhaol.
Cafwyd cadarnhad gan Alwyn Rowlands, Cadeirydd pwyllgor Canolfan Biwmares (Canolfan Hamdden Gymunedol), sy'n fenter gymdeithasol, y byddai ganddynt ddi-ddordeb mewn gweithio gyda'r Gwasanaeth Llyfrgell. Byddai Pwyllgor y Ganolfan yn edrych i ddiogelu'r incwm o faes parcio'r llyfrgell fel rhan o unrhyw gytundeb i'r dyfodol gyda'r Cyngor Sir.	Roedd y rheiny a oedd yn bresennol yn gefnogol i'r egwyddor ac yn croesawu'r cyfle i gadw'r llyfrgell ar agor.

Atodiad 3 -Ymgynghoriad ar Strategaeth Gwasanaeth Llyfrgell Ddrafft Ynys Môn - Nodiadau Gweithgaredd Ymgysylltu

Mynegodd Cynghorwyr lleol eu pryder bod Llyfrgell Biwmares, yr unig un yn Seiriol, yn Haen 3, ynghyd â'r effaith y byddai'r gostyngiad yn ei gael ar y defnydd o'r llyfrgell.	
Pe bai'r gymuned yn cymryd trosodd, am beth fyddent yn gyfrifol?	Byddai'r gymuned yn gyfrifol am gostau adeilad y llyfrgell (gwybodaeth ar gael ar lein). Byddai grŵp cymunedol â chyfansoddiad yn gallu ymgeisio am ryddhad NNDR. O edrych yn ôl ar y duedd dros dair blynedd, byddai cost yr adeilad yn tua £6,000 y flwyddyn. Mae'r cyngor yn fwyaf tebygol o ystyried trosglwyddo'r ased i'r grŵp cymunedol ar sail prydles hirdymor.

Ymgynghoriad ar Strategaeth Ddrafft y Gwasanaeth Llyfrgell 2017 - 2022

Cyfarfod Cyhoeddus

Ardal Llyfrgell Cemaes

Neuadd Cemaes

14/09/2017 6pm- 8pm

Yn Bresennol:

Gwynne Jones (Prif Weithredwr)
Rachel Rowlands (Rheolwr y Gwasanaethau Llyfrgell)
Bethan Hughes Jones (Cydlunydd Dysgu Gydol Oes)
Carol Sorahan (Rheolwr Rhaglen)
Delyth Hughes (Cyfieithydd)
Y Cynghorydd Richard Owain Jones
Y Cynghorydd Aled Morris Jones
Y Cynghorydd Richard Griffiths
20 aelod o'r cyhoedd (yn cynnwys Cynghorwyr Cymuned)

Atodiad 3 -Ymgynghoriad ar Strategaeth Gwasanaeth Llyfrgell Ddrafft Ynys Môn - Nodiadau Gweithgaredd Ymgysylltu

Agorodd Gwynne Jones, y Prif Weithredwr, y cyfarfod gyda chyflwyniad i'r broses hyd yma ynghyd â'r daith sydd i ddod. Dywedodd yn glir nad oedd unrhyw benderfyniad wedi'i wneud ynghylch sut y bydd y Gwasanaeth Llyfrgell yn cael ei redeg yn y dyfodol.

Rhoddodd Rachel Rowlands (Rheolwr y Gwasanaethau Llyfrgell) drosolwg o'r broses ymgynghori a chynnwys strategaeth ddrafft y gwasanaeth llyfrgell 2017-2022.

Tudalen 69

Sylwadau/ Cwestiynau	Ymateb / Trafodaeth
Pe bai'r gymuned yn cymryd trosodd, am beth fyddent yn gyfrifol?	Byddai'r gymuned yn gyfrifol am gostau adeilad y llyfrgell (gwybodaeth ar gael ar lein). Byddai grŵp cymunedol â chyfansoddiad yn gallu ymgeisio am ryddhad NNDR. O edrych yn ôl ar y duedd dros dair blynedd, byddai cost yr adeilad yn tua £3,825 y flwyddyn. Mae'r cyngor yn fwyaf tebygol o ystyried trosglwyddo'r ased i'r grŵp cymunedol ar sail prydles hirdymor.
Beth mae darparu gwasanaeth llyfrgell craidd yn ei olygu?	Eglurodd y swyddogion beth fyddai gwasanaeth llyfrgell craidd yn ei gynnwys.
Am faint fyddech chi (Y Cyngor) yn ariannu'r gwasanaeth llyfrgell craidd?	Mae'r Strategaeth yn strategaeth bum mlynedd, fodd bynnag, mae'n amhosib rhoi unrhyw warant o ran cyllid ar gyfer unrhyw wasanaethau i'r dyfodol gan nad ydym yn gwybod beth fydd y setliadau ar gyfer yr ALL gan LIC.
Nid oes digon o ddefnydd yn cael ei wneud o'r llyfrgell fel ased, a ellid ei defnyddio fel canolfan wybodaeth i dwristiaid?	Pe bai grŵp cymunedol neu drydydd parti'n dod ymlaen i gefnogi'r gwasanaeth byddai hyn yn cyd-fynd â Llyfrgell a Gefnogir gan y Gymuned – ceir enghreifftiau mewn ardaloedd eraill lle mae hyn yn gweithio'n dda.
Datblygiadau Wylfa B - a fyddai modd i'r Awdurdod Lleol drafod gyda Phŵer Niwclear Horizon y posibilrwydd o gael cyfraniad Budd Cymunedol i gadw'r llyfrgell ar agor?	Mynegodd y Prif Weithredwr ei farn y byddai'n fater i unrhyw trydydd parti sy'n dymuno gweithio gyda'r gwasanaeth llyfrgell i ymgeisio am gymorth gan Bŵer Niwclear Horizon.
Codwyd y posibilrwydd o'r Cyngorau Cymuned yn yr ardal yn gweithio gyda'i gilydd a Chyngor Cymuned Llanbadrig i gefnogi'r llyfrgell.	Roedd y Prif Weithredwr a'r swyddogion yn croesawu'r trafodaethau hyn.

Atodiad 3 -Ymgynghoriad ar Strategaeth Gwasanaeth Llyfrgell Ddrafft Ynys Môn - Nodiadau Gweithgaredd Ymgysylltu

Tudalen 70

Trafodwyd y posibilrwydd o ddefnyddio Cwmni Cemaes Cyf. Fel cyfrwng posibl ar gyfer bwrw ymlaen â phethau, a phenderfynwyd, os oedd digon o gefnogaeth, y gellid ehangu'r cyfansoddiad i gynnwys rheoli adeilad y llyfrgell.	Roedd y Prif Weithredwr a'r swyddogion yn croesawu'r trafodaethau hyn.
Pam fod y Cyngor wedi gwario cymaint ar yr ymgynghoriad hwn? Gellid gwneud gwell defnydd o'r arian sy'n cael ei wario yn cadw Llyfrgell Cemaes ar agor.	Nid oedd unrhyw wariant ychwanegol gan ei fod yn rhan o waith dydd i ddydd y swyddogion.
Gwirfoddolwyr – Sut fyddai modd iddynt gynnig gwasanaeth o safon?	Cafwyd ateb gan aelod staff sy'n gweithio yn Llyfrgell Cemaes a eglurodd, er nad yw'n llyfrgellydd cynnwys, ei bod wedi gallu dysgu wrth ei gwaith. Gallai gwirfoddolwr fynd ati'n hawdd i ddysgu am waith dydd i ddydd Cymhorthydd Llyfrgell, gyda hyfforddiant a chymorth gan y gwasanaeth.
Nododd y Cynghorydd Cymuned Dobson bod angen i Gemaes fod yn fwy rhagweithiol mewn ymateb i'r cynigion yn y strategaeth ddrafft.	Bu modd i'r swyddogion gyfeirio'r Cynghorydd ymlaen at Menter Môn a Cyngor Gweithredu Gwirfoddol Cymru am ragor o wybodaeth.

Ymgynghoriad ar Strategaeth Ddrafft y Gwasanaeth Llyfrgell 2017 - 2022

Cyfarfod Cyhoeddus

Ardal Llyfrgell Moelfre

Ysgol Gynradd Moelfre

12/09/2017 6pm- 8pm

Yn Bresennol :

Delyth Molyneux (Pennaeth Dysgu)
Bethan Hughes Jones (Cydlynnydd Dysgu Gydol Oes)
Carol Sorahan (Rheolwr Rhaglen)
Delyth Hughes (Cyfieithydd)

Atodiad 3 -Ymgynghoriad ar Strategaeth Gwasanaeth Llyfrgell Ddrafft Ynys Môn - Nodiadau Gweithgaredd Ymgysylltu

Y Cynghorydd Ieuan Williams (Dirprwy Arweinydd)
2 Gynghorydd Cymuned, un o Foelfre ac un o Bentraeth

Agorodd Delyth Molyneux, y Pennaeth Dysgu, y cyfarfod gyda chyflwyniad i'r broses hyd yma ynghyd â'r daith sydd i ddod. Dywedodd yn glir nad oedd unrhyw benderfyniad wedi'i wneud ynghylch sut y bydd y Gwasanaeth Llyfrgell yn cael ei redeg yn y dyfodol.

Rhoddodd Rachel Rowlands (Rheolwr y Gwasanaethau Llyfrgell) drosolwg o'r broses ymgynghori a chynnwys strategaeth ddrafft y gwasanaeth llyfrgell 2017-2022.

Sylwadau/ Cwestiynau	Ymateb / Trafodaeth
Pe bai'r gymuned yn cymryd trosodd, am beth fyddent yn gyfrifol?	Byddai'r gymuned yn gyfrifol am gostau adeilad y llyfrgell, yn ôl tuedd dros dair blynedd byddai'n tua £885 y flwyddyn ar gyfer Llyfrgell Moelfre (gwybodaeth ar gael ar lein).
Beth mae darparu gwasanaeth llyfrgell craidd yn ei olygu?	Eglurodd y swyddogion beth fyddai gwasanaeth llyfrgell craidd yn ei gynnwys.
Byddai'r Cyngor Cymuned yn ei chael yn anodd codi arian gan ei fod eisoes wedi cymryd trosodd y gwaith o redeg y toiledau.	Cafwyd trafodaeth am y posibilrwydd o gynyddu'r praesept. Rhoddwyd enghreifftiau o le mae hyn wedi'i wneud i gefnogi llyfrgelloedd, h.y. Cerrigydrudion - mater i'r Cyngor Cymuned fyddai hyn yn y diwedd.
A ydych yn chwilio am wirfoddolwyr?	Yn y strategaeth ddrafft mae'r Cyngor yn chwilio am drydydd parti i weithio gyda'r gwasanaeth llyfrgell i gymryd trosodd yr adeilad/costau rhedeg y llyfrgell, a bydd yn parhau i ddarparu gwasanaeth craidd. Byddai unrhyw wirfoddolwyr a fyddai'n gweithio yn y llyfrgell yn ychwanegu gwerth y tu allan i'r amseroedd agor craidd, e.e. gyda gwirfoddolwyr gellid cadw'r llyfrgell ar agor am oriau hirach.
Codwyd y posibilrwydd o Gynghorau Cymuned Pentraeth a Moelfre yn cydweithio gyda Llanfair ME i gefnogi'r ddarpariaeth o Lyfrgell yn yr ardal.	Byddai hyn yn cael ei groesawu ac awgrymodd y swyddogion y dylid cael trafodaethau'n lleol.

Atodiad 3 -Ymgynghoriad ar Strategaeth Gwasanaeth Llyfrgell Ddrafft Ynys Môn - Nodiadau Gweithgaredd Ymgysylltu

Ymgynghoriad ar Strategaeth Ddrafft y Gwasanaeth Llyfrgell 2017 - 2022

Cyfarfod Cyhoeddus

Ardal Llyfrgell Niwbwrch

Neuadd Prichard Jones

05/09/2017 6pm- 8pm

Yn Bresennol :

Delyth Molyneux (Pennaeth Dysgu)
Annwen Morgan (Dirprwy Brif Weithredwr)
Rachel Rowlands (Rheolwr y Gwasanaethau Llyfrgell)
Bethan Hughes Jones (Cydllynydd Dysgu Gydol Oes)
Carol Sorahan (Rheolwr Rhaglen)
Delyth Hughes (Cyfieithydd)
Y Cynghorydd Bryan Owen
Y Cynghorydd Peter Rogers
8 Aelod o'r Cyhoedd

Tudalen 72

Agorodd Delyth Molyneux, y Pennaeth Dysgu, y cyfarfod gyda chyflwyniad i'r broses hyd yma ynghyd â'r daith sydd i ddod. Dywedodd yn glir nad oedd unrhyw benderfyniad wedi'i wneud ynghylch sut y bydd y Gwasanaeth Llyfrgell yn cael ei redeg yn y dyfodol.

Rhoddodd Rachel Rowlands (Rheolwr y Gwasanaethau Llyfrgell) drosolwg o'r broses ymgynghori a chynnwys strategaeth ddrafft y gwasanaeth llyfrgell 2017-2022.

Sylwadau/ Cwestiynau	Ymateb / Trafodaeth
Pe bai'r gymuned yn cymryd trosodd, am beth fyddent yn gyfrifol?	Byddai'r gymuned yn gyfrifol am gostau adeilad y llyfrgell (yn cynnwys rhent a chostau cysylltiedig rheoli'r cyfleuster). Gan edrych yn ôl ar y duedd dros gyfnod o dair blynedd byddai cost yr adeilad yn tua £2,000 y flwyddyn
Pwysleisiodd cynrychiolydd o Neuadd Prichard	Roedd y swyddogion yn cydnabod y pwyntiau ac eglurwyd y costau ychwanegol.

Atodiad 3 -Ymgynghoriad ar Strategaeth Gwasanaeth Llyfrgell Ddrafft Ynys Môn - Nodiadau Gweithgaredd Ymgysylltu

Tudalen 73

<p>Jones(NPJ) pa mor bwysig yw'r llyfrgell i'r NPJ a'r pentref. Yn ogystal, cwestiynodd y gost o redeg y llyfrgell gan mai dim ond £700 yw'r rhent a dderbynnir gan NPJ.</p>	
<p>Beth mae darparu gwasanaeth llyfrgell craidd yn ei olygu?</p>	<p>Eglurodd y swyddogion beth fyddai gwasanaeth llyfrgell craidd yn ei gynnwys.</p>
<p>Beth yw'r cynlluniau ar gyfer y Llyfrgell Symudol?</p>	<p>Mae'r gwasanaeth symudol yn rhan hanfodol o'r Gwasanaeth Llyfrgell. Mae arnom angen llyfrgell symudol i gyrraedd cymunedau Ynys Môn. Rydym yng nghamau terfynol y broses o dendro am fan llyfrgell newydd. Byddwn yn adolygu'r lleoliadau y bydd yn galw ynddynt.</p>
<p>Pwysleisiodd y Cyngorydd Peter Rogers bwysigrwydd y llyfrgell yn nhermau llythrennedd plant ac amlygodd lwyddiant gweithgareddau Her Darllen yr Haf o ran cefnogi hyn.</p>	
<p>Cafwyd trafodaeth am y posibilrwydd o gysylltu â gweithgareddau fel clwb cinio.</p>	<p>Roedd y swyddogion yn croesawu'r trafodaethau hyn.</p>
<p>Dywedodd cynrychiolwyr y Cyngor Cymuned a phwyllgor Neuadd Prichard Jones y byddent yn ymchwilio ymhellach i ,a allent weithio gyda'i gilydd i gynnig datrysiad ar gyfer Niwbwrch.</p>	

Atodiad 3 -Ymgynghoriad ar Strategaeth Gwasanaeth Llyfrgell Ddrafft Ynys Môn - Nodiadau Gweithgaredd Ymgysylltu

Ymgynghoriad ar Strategaeth Ddrafft y Gwasanaeth Llyfrgell 2017 - 2022

Cyfarfod Cyhoeddus

Ardal Llyfrgell Rhosneigr

Neuadd Bentref Llanfaelog

11/07/2017 6pm- 8pm

Yn Bresennol :

Delyth Molyneux (Pennaeth Dysgu)
Rachel Rowlands (Rheolwr y Gwasanaethau Llyfrgell)
Bethan Hughes Jones (Cydlynnydd Dysgu Gydol Oes)
Rhian Evans (Llyfrgellydd Cymunedol)
Carol Sorahan (Rheolwr Rhaglen)
Llio Owen (Cymorth Gweinyddol)
Delyth Hughes (Cyfieithydd)
Y Cyngorydd Richard Dew
Y Cyngorydd Gwilym O Jones
8 Aelod o'r Cyhoedd

Agorodd Delyth Molyneux, y Pennaeth Dysgu, y cyfarfod gyda chyflwyniad i'r broses hyd yma ynghyd â'r daith sydd i ddod. Dywedodd yn glir nad oedd unrhyw benderfyniad wedi'i wneud ynghylch sut y bydd y Gwasanaeth Llyfrgell yn cael ei redeg yn y dyfodol.

Rhoddodd Rachel Rowlands (Rheolwr y Gwasanaethau Llyfrgell) drosolwg o'r broses ymgynghori a chynnwys strategaeth ddrafft y gwasanaeth llyfrgell 2017-2022.

Atodiad 3 -Ymgynghoriad ar Strategaeth Gwasanaeth Llyfrgell Ddrafft Ynys Môn - Nodiadau Gweithgaredd Ymgysylltu

Tudalen 75

Sylwadau/ Cwestiynau	Ymateb / Trafodaeth
Pe bai'r gymuned yn cymryd trosodd, am beth fyddent yn gyfrifol?	Byddai'r gymuned yn gyfrifol am gostau adeilad y llyfrgell (gwybodaeth ar gael ar lein). Byddai grŵp cymunedol â chyfansoddiad yn gallu ymgeisio am ryddhad NNDR. O edrych yn ôl ar y duedd dros dair blynedd, byddai cost yr adeilad yn tua £5-6,000 y flwyddyn. Mae'r cyngor yn fwyaf tebygol o ystyried trosglwyddo'r ased i'r grŵp cymunedol ar sail prydles hirdymor.
Beth mae darparu gwasanaeth llyfrgell craidd yn ei olygu?	Eglurodd y swyddogion beth fyddai gwasanaeth llyfrgell craidd yn ei gynnwys.
Trafodwyd y capasiti o fewn y gymuned i reoli ac ariannu adeilad arall.	Roedd y swyddogion yn cydnabod yr anawsterau posibl a rhoddwyd enghreifftiau o fodlau y gellid eu hymchwilio gan y gymuned pe baent yn dymuno gwneud hynny.
Pwysleisiwyd pwysigrwydd adeilad y llyfrgell i'r gymuned hŷn.	Cydnabuwyd hyn gan y swyddogion a oedd yn bresennol.
Cafwyd trafodaeth ynghylch y posibiladau o ran lleoli'r llyfrgell yn rhywle arall yn y gymuned.	Roedd y swyddogion yn croesawu hyn a dywedwyd y byddai hyn yn bosibilrwydd o fewn y strategaeth pe bai lleoliad addas arall yn cael ei awgrymu'n ffurfiol.
Beth yw'r cynlluniau ar gyfer y Llyfrgell Symudol? Cwestiynwyd pwysigrwydd y Llyfrgell Symudol yn Rhosneigr – gydag awgrym y byddai rhagor yn defnyddio'r llyfrgell sefydlog pe na bai'r llyfrgell symudol yn ymweld â'r ardal.	Mae'r gwasanaeth symudol yn rhan hanfodol o'r Gwasanaeth Llyfrgell. Mae arnom angen llyfrgell symudol i gyrraedd cymunedau Ynys Môn. Rydym yng nghamau terfynol y broses o dendro am fan llyfrgell newydd. Byddwn yn adolygu'r lleoliadau y bydd yn galw ynddynt
Byddai disgwyl i drydydd parti gymryd trosodd prydles hirdymor h.y. 25 mlynedd, ond ni allai'r Cyngor ond gwarantu darparu gwasanaeth llyfrgell craidd am 5 mlynedd.	Eglurwyd y gallai'r Cyngor negydu cymal terfynu 5 mlynedd mewn unrhyw brydles hirdymor gyda'r trydydd parti.
Cwestiynwyd cost y deunydd ymgynghori. Gallai'r Cyngor fod wedi cadw'r gost i lawr pe na bai'r deunydd darllen wedi'i argraffu mewn	Roedd y Cyngor eisiau i'r deunydd fod yn ddeniadol er mwyn iddo fod yn drawiadol a chael y cyhoedd i ymgysylltu.

Atodiad 3 -Ymgynghoriad ar Strategaeth Gwasanaeth Llyfrgell Ddrafft Ynys Môn - Nodiadau Gweithgaredd Ymgysylltu

Iliw.	
Yr effaith ddaearyddol – ni fydd llyfrgell i'r de o'r A55 pe bai Llyfrgell Rhosneigr yn cau.	Rhaid rhoi camau lliniaru yn eu lle yn dilyn canfyddiadau'r Asesiad Effaith Cydraddoldeb ac Anghenion (AECA).

Aesiad Effaith Cydraddoldeb ac Anghenion (AECA)

Y Gwasanaeth Llyfrgell

ATODIAD 4

Y Cynnig	Trawsnewid y Gwasanaeth Llyfrgell - Cyflwyno model rheoli newydd sy'n cynnig gwasanaeth llyfrgell gynaliadwy a chlir o ran ei ganolbwynt
Dyddiad yr asesiad	Parhaus
Y swyddog sy'n gyfrifol am yr AECA	
Tîm Asesu	Bethan Hughes-Jones, Rachel Rowlands,
Dyddiad Adolygu	

Tudalen 78

1. Y Cynnig

Dylai'r adran hon amlinellu manylion y cynnig. Gallai hyn gynnwys (lle bo'n berthnasol):

- Gwybodaeth am yr ymagwedd bresennol tuag at y gwasanaeth
- Disgrifiad o'r cynnig
- Nod neu bwrpas y cynnig
- Pwy ddylai gael budd o'r cynnig
- Pa ganlyniadau yr ydych eisiau eu cyflawni yn sgil y cynnig
- Manylion gwasanaethau eraill y gallai'r cynnig eu heffeithio

Yn dilyn cyhoeddi [Cynllun Corfforaethol 2013-17](#) Cyngor Sir Ynys Môn ("y Cyngor"), mae'r Gwasanaeth Llyfrgell wedi mynd trwy [adolygiad llawn](#), a arweiniodd at restr faith o opsiynau posibl ar gyfer cyflwyno model rheoli newydd sy'n cynnig gwasanaeth llyfrgell cynaliadwy a chilir o ran ei ganolbwynt.

Yn ystod hydref 2015, cynhaliodd y Cyngor [ymgyngoriad](#) ar y rhestr hir o opsiynau er mwyn cael amcan o deimladau'r cyhoedd tuag at yr opsiynau posib. Nid oedd canlyniadau'r ymgynghoriad yn derfynol; fodd bynnag, amlygwyd cefnogaeth y cyhoedd i'r gwasanaeth, ac ymddengys ei bod yn well ganddynt gael model o gefnogaeth gymunedol yn hytrach na cholli'r gwasanaeth. Yn dilyn ymlaen o ganfyddiadau'r ymgynghoriad, dechreuodd y gwasanaeth drafodaethau â chymunedau, grwpiau, mentrau cymdeithasol a chynghorau cymunedol ynghylch y posibiladau o ran modelau cyflenwi/rheoli amgen. Y cynnig felly yw i'r Cyngor ddatblygu a chyflwyno model rheoli newydd, sy'n cynnig gwasanaeth cynaliadwy a chilir o ran ei ganolbwynt, gyda chymorth gan y gymuned lle bynnag y bo modd a'i fod yn mabwysiadu Strategaeth Ddrafft Gwasanaeth Llyfrgell Ynys Môn 2017-22 ("y Strategaeth Ddrafft").

Mae'r AECA hwn yn asesu'r angen am y Gwasanaeth Llyfrgell, ynghyd ag effaith unrhyw newidiadau arfaethedig i'r strwythur rheoli ar y boblogaeth a all fod yn dymuno ei ddefnyddio. Bydd angen ystyried pob opsiwn yn nhermau'r effaith ar breswylwyr Ynys Môn, yn ogystal â gallu'r Cyngor i ddarparu gwasanaeth llyfrgell 'cynhwysfawr ac effeithlon' yn unol â Deddf Llyfrgelloedd Cyhoeddus ac Amgueddfeydd 1964. Yn ogystal, rhoir ystyriaeth i Safonau Llyfrgelloedd Cyhoeddus Cymru, ynghyd â'r anghenion o ran bod Awdurdodau Llyfrgelloedd yng Nghymru yn adrodd are eu perfformiad blynyddol mewn perthynas â'r Safonau hyn.

Y cynnig yw, os mabwysiadir y Strategaeth Ddrafft ym Mhwyllgor Gwaith Tachwedd 27th 2017, cyflwynir ymagwedd dair haen ar gyfer y Gwasanaeth o Ebrill 1^{af} 2018. Bydd hyn yn arwain at gael 2 Lyfrgell Ardal Haen 1, lawn amser, yng Nghaergybi a Llangefni. Llyfrgelloedd Haen 2,

ATODIAD 4

a Gefnogir gan y Gymuned dan Arweiniad y Cyngor gydag elfen o gymorth gan y gymuned (tua 20 awr), yn Amlwch, Benllech a Phorthaethwy, lle byddai cael y gymuned yn chwarae rhan neu gymorth ariannol yn fanteisiol, a gallai gyflawni arbedion ariannol a gwasanaeth estynedig.

Llyfrgelloedd Haen 3, a Gefnogir gan y Gymuned dan Arweiniad y Cyngor, ym Miwmares a Rhosneigr lle mae cael y gymuned yn chwarae rhan neu gymorth ariannol yn hanfodol er mwyn diogelu darpariaeth gwasanaeth bresennol yn y lleoliadau hynny. Mae'n rhaid i'r AECA felly asesu effaith parhad y Gwasanaeth Llyfrgell mewn rhai ardaloedd, y posibilrwydd o ehangu'r gwasanaeth mewn rhai ardaloedd, ynghyd â chau pwyntiau gwasanaeth mewn rhai ardaloedd, sef Cemaes, Moelfre, Niwbwrch ac, o bosib, Rhosneigr, os na cheir ymrwymiad cadarn gan Gyngor Cymuned Llanfaelog erbyn 2 Ionawr 2017.

2. Tystiolaeth ac ymchwil

Pa ymchwil neu wybodaeth arall a ddefnyddiwyd gennych i ddatblygu'r cynnig hwn?

Gall ymchwil gynnwys gwybodaeth fonitro, arolygon bodlonrwydd, ymchwil pen desg, cylchgronau proffesiynol, sylwadau gan unigolion a grwpiau. Mae'n rhaid i ni gyhoeddi manylion y wybodaeth a ystyriwyd wrth asesu'r effaith.

Ffynhonnell wybodaeth	Yr hyn y mae wedi'i ddweud wrthyich?
Arolwg Defnyddwyr Llyfrgelloedd Cyhoeddus (PLUS) 2014	Pwy yw ein defnyddwyr ar hyn y maent yn ein defnyddio ar ei gyfer. Mae hefyd yn rhoi syniad i ni o effaith y Gwasanaeth Llyfrgell ar fywydau pobl
Cyfrifiad 2011	Data gwerthfawr am grwpiau a chanddynt nodweddion gwarchoddedig, perchnogaeth ceir
NOMIS Ystadegau marchnad lafur swyddogol y Swyddfa Ystadegau Gwladol	Gwybodaeth werthfawr mewn perthynas â'r Farchnad Lafur, gan gynnwys hawlwyd y Lwfans Ceisio Gwaith ("JSA") a'r Lwfans Cyflogaeth a Chymorth ("ESA") mewn amryw wardiau yng nghyffiniau lleoliadau llyfrgelloedd
StatsCymru	Gwybodaeth ddemograffig am boblogaeth Ynys Môn
Yr Adran Gwaith a Phensiynau ("DWP")	Nifer bresennol yr hawlwyd JSA (Awst 2016) yng nghyffiniau lleoliadau'r llyfrgelloedd presennol
Ymgynghoriad Cyhoeddus a gweithgaredd penodol yn ystod hydref	Mae barnau'r cyhoedd o ran y newidiadau posibl i'r Gwasanaeth Llyfrgell wedi cael eu casglu a'u coladu.

ATODIAD 4

2015 a haf 2017	
Mynegai Amddifadedd Lluosog Cymru (Malc/'WIMD')	Gwybodaeth am amddifadedd drwy'r sir gyfan yn ôl yr Ardal Gynnyrch Ehangach Haen Is (LSOA)
Cysylltu'r Gwledydd 2016 (Adroddiad Ofcom)	Yng ngolau ystyried yr holl ffactorau digidol a demograffig, mae preswylwyr Ynys Môn yn debygol o gael eu hallgáu yn ddigidol

2.1 Poblogaeth

Mae Ynys Môn yn ymestyn dros 714 km², mae'r rhan fwyaf ohoni'n wledig, gyda phoblogaeth o tua 70,000 (amcangyfrifon canol blwyddyn) a dwysedd poblogaeth o 99 o bobl y cilomedr sgwâr.

Ceir pum prif dref, Porthaethwy, Biwmares, Amlwch, Llangefni, a Chaergybi. Mae'r ddwy olaf yn cynnwys rhai o'r ardaloedd mwyaf difreintiedig yng Nghymru.

2.2 Demograffi (Oed Rhyw Hil)

Mae poblogaeth Ynys Môn, fel gweddill Cymru, wedi'i rhannu'n gyfartal o ran rhyw. Fodd bynnag, dengys y data bod canran y bobl ifanc 0-15, sef 17.2%, yn tua 1% yn is na chyfartaledd Cymru. Poblogaeth gweithio'r ynys yw 59.2% o gymharu â'r cyfartaledd cenedlaethol o 62.5%. Ac o ran y boblogaeth yn yr oedran dros 65, Ynys Môn yw'r ail yng Nghymru, o dan Gonwy, ar 25.7%. Mae'r ddwy ardal y rhai sy'n denu pobl sydd wedi ymddeol. Cefnogir y dadansoddiad gan y data ar wledydd geni lle ganwyd 28.8% o breswylwyr yr ynys yn Lloegr. Ganed 3.6% y tu allan i'r DU. (tua 2500)

2.3 Hil

Mewn ffigyrau gan StatsCymru, yn y flwyddyn yn diweddu 31^{ain} o Fawrth, 2016, canfuwyd, o'r 69,400 o bobl sy'n byw ar Ynys Môn:-

- dywedodd 68,100 eu bod o gefndir gwyn
- dywedodd 1,300 eu bod o gefndir heb fod yn wyn (1.9% o boblogaeth Ynys Môn)

Rydym wedi ymgymryd â gwaith mapio data yn defnyddio'r System Wybodaeth Ddaearyddol ("GIS") i ganfod a ddylem ystyried unrhyw ardaloedd a chanddynt ddwysedd uwch o ran poblogaethau o leiafrifoedd ethnig.

2.4 Amddifadedd

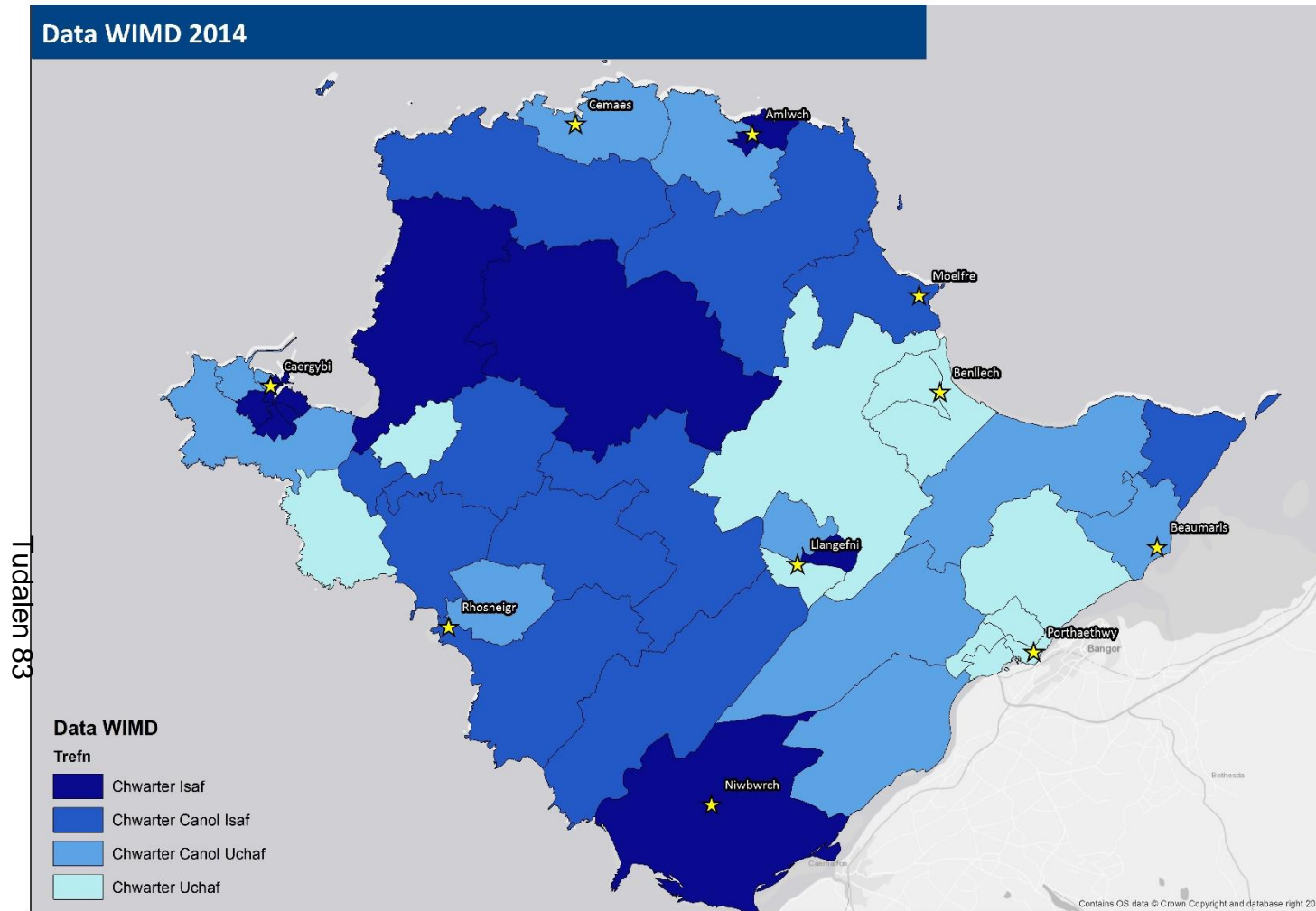
Cymunedau yn Gyntaf

ATODIAD 4

Mae Ynys Môn yn gartref i rai o'r wardiau mwyaf difreintiedig yng Nghymru yn ôl Malc. Mae'r ardaloedd hyn yng Nghaergybi (Tref Caergybi, Morawelon, Ffordd Llundain, Kingsland, Porthyfelin a Maeshyfyd) a Llangefni (Tudur). Mae'r Clwstwr Cymunedau yn Gyntaf (Môn CF) yn rhoi cymorth i'r wardiau hyn. Ei nod yw lleihau'r bwlch rhwng y rheiny sy'n byw yn yr ardaloedd mwyaf difreintiedig a'r ardaloedd mwy cyfoethog. Lleolir Llyfrgell Caergybi ar gyrion wardiau Tref Caergybi a Phorthyfelin 1, tra lleolir Llyfrgell Llangefni ychydig i'r de orllewin o ward Tudur.

Amddifadedd Gwledig

Er y nodwyd fod y cymunedau mwyaf difreintiedig ym Môn wedi'u lleoli yn y ddwy brif dref, ymddengys fod rhai o'r cymunedau mwy gwledig yn wynebu amddifadedd hefyd. Mae rhai o'r cymunedau gwledig y nodwyd eu bod yn y chwarterel isaf (y rheiny a chanddynt y lefelau uchaf o ran amddifadedd) yn wynebu problemau o ran tai, cludiant a diffyg gwasanaethau.

Dechrau'n Deg

Mae Rhaglen Dechrau'n Deg yn anelu at fynd i'r afael â thlodi plant a rhoi cymorth i deuluoedd drwy ymyrraeth gynnar. Mae'r rhaglen yn seiliedig ar godau post, sy'n golygu ei bod ar gyfer ardaloedd penodol, ac nid yw o reidrwydd bod y rheini sydd â'r angen mwyaf yn ei defnyddio neu'n cael

ATODIAD 4

mynediad iddi. Mae'r ardaloedd a gynhwysir yn y rhaglen ar Ynys Môn yng Nghaergybi, Llangefni, Niwbwrch a Gwalchmai. Mae tua 630 o blant sy'n byw o fewn yr ardaloedd hyn yn destun ymyrraeth Dechrau'n Deg (data yn gywir ar 3^{ydd} Awst 2016).

Budd-daliadau i'r Di-waith

Roedd data NOMIS ar gyfer Mai 2016 yn nodi, o'r 5,700 (14% o'r boblogaeth oedran gweithio) sy'n hawlio budd-daliadau ym Môn, roedd 2,850 (7%) yn hawlio ESA a budd-daliadau analluogrwydd, tra bo 930 (2.3%) yn hawlio Lwfans Ceisio Gwaith. Mae nifer yr hawlwyd JSA ymhlith dynion bron yn ddwbl nifer y merched sy'n hawlio. Bu'r cyfanswm hwn yn lleihau'n araf ers Mai 2012 (1,786 o hawliadau).

Ffigyrau hawlwyd JSA neu Gredyd Cynhwysol Ynys Môn, Gorffennaf 2016, o fewn ardaloedd llyfrgelloedd

Tudalen 84

1. LL65 1 (Caergybi) = 170
2. LL68 9 (Amlwch) = 123
3. LL77 7 (Llangefni) = 90
4. LL64 4 (Rhosneigr) = 46
5. LL61 6 (Niwbwrch) = 28
6. LL59 5 (Porthaethwy) = 22
7. LL67 0 (Cemaes) = 18
8. LL58 8 (Biwmares) = 16
9. LL74 8 (Benllech) = 15
10. LL72 8 (Moelfre) = 8

(Ffynhonnell Data: DWP Direct Awst 2016)

Aelwydydd Heb Waith

Yn y data diwedd blwyddyn ar gyfer 2015, amcangyfrifwyd bod 3,800 o aelwydydd heb waith ar Ynys Môn, sef 18.7%. Mae hyn ychydig yn uwch na'r cyfartaledd cenedlaethol ar gyfer Cymru oedd yn 18.3%. O'r aelwydydd hynny, roedd gan 1,000 blant yn byw oddi mewn iddynt, sy'n 9.1% o holl aelwydydd Ynys Môn. (StatsCymru)

Mae 20.2% o'r boblogaeth oedran gweithio ym Môn, ac eithrio myfyrwyr, wedi'u dosbarthu'n economaidd anweithgar (StatsCymru – y flwyddyn yn diweddu 30^{ain} Medi 2016)

Rhieni Unigol

Ceir 1811 o aelwydydd ym Môn sy'n cael eu dosbarthu fel y rhai a chanddynt rieni unigol, rhwng 16 – 74 oed, gyda phlant dibynnol.

Yr Effaith Bosibl

ATODIAD 4

Gallai cau llyfrgelloedd neu leihad mewn oriau gael effaith negyddol ar hawlwr JSA ac ESA a Chredyd Cynhwysol nad oes ganddynt fynediad i ddyfais ddibynadwy i fynd ar y rhyngwyd, neu gysylltiad dibynadwy a fforddiadwy i'r rhyngwyd. Gallai gallu pobl i wneud a rheoli hawliadau gael ei effeithio, a fyddai wedyn yn golygu na fydd yn bosib hawlio, neu'n arwain at sancsiynau os na fydd hawlwr yn cydymffurfio â'u cytundeb. Mae'r ffigyrau uchod yn dangos bod y niferoedd uchaf sy'n hawlio JSA yn ardaloedd y llyfrgelloedd yn y tair tref fwyaf ac yn ardaloedd gwledig Niwbwrch, ynghyd â wardiau cyfun Aberffraw a Rhosneigr 1 a 2. Byddai effaith cau llyfrgell yn fwy yn Rhosneigr gan fod cyfrifiaduron personol ar gael i'w defnyddio ar gyfer gwneud ceisiadau o'r fath, ond dim ond I-Pad sydd ar gael yn Llyfrgell Niwbwrch.

2.5 Allgáu Digidol

Gall preswylwyr yng Nghymru wledig ddisgwyl cael cysylltedd digidol gwaelach o ganlyniad uniongyrchol i isadeiledd sefydlog neu symudol gwael, yn ôl Ofcom yn eu hadroddiad [Cysylltu'r Gwledydd 2016](#).

Mae 'Get Digital' o '[Digital Exclusion Heatmap](#)' 'The Tech Partnership', a ddatblygwyd gyda chymorth gan Gymdeithas Llywodraeth Leol ac Ysgol Economeg a Gwyddorau Gwleidyddol Llundain, ar y cyd â'r Lloyds Banking Group, yn treiddio ymhellach i Sgiliau Digidol Sylfaenol ynghyd ag effaith isadeiledd er mwyn dangos lle mae allgau digidol yn debygol o fod.

Mae'r 'Digital Exclusion Heatmap' yn dangos, o ganlyniad i isadeiledd, ei bod yn dra thebygol bod preswylwyr Ynys Môn wedi'u hallgáu yn ddigidol. Dengys ymchwil bod 75% o oedolion yn honni bod ganddynt bob un o'r sgiliau digidol (Rheoli Gwybodaeth, Cyfathrebu, Trafod, Datrys Problemau a Chreu). Fodd bynnag, mae llai na 50% o oedolion wedi defnyddio bob un o'r 5 sgil yn y tri mis diwethaf.

Mae llyfrgelloedd ar hyn o bryd yn cynnig cyfleuster o fewn cymunedau sy'n caniatáu i'r rheiny nad ydynt yn gallu gwneud cysylltiadau digidol yn eu cartrefi gael gwneud hynny naill ai drwy ddefnyddio PC neu WiFi.

2.6 Yr Iaith Gymraeg ym Môn

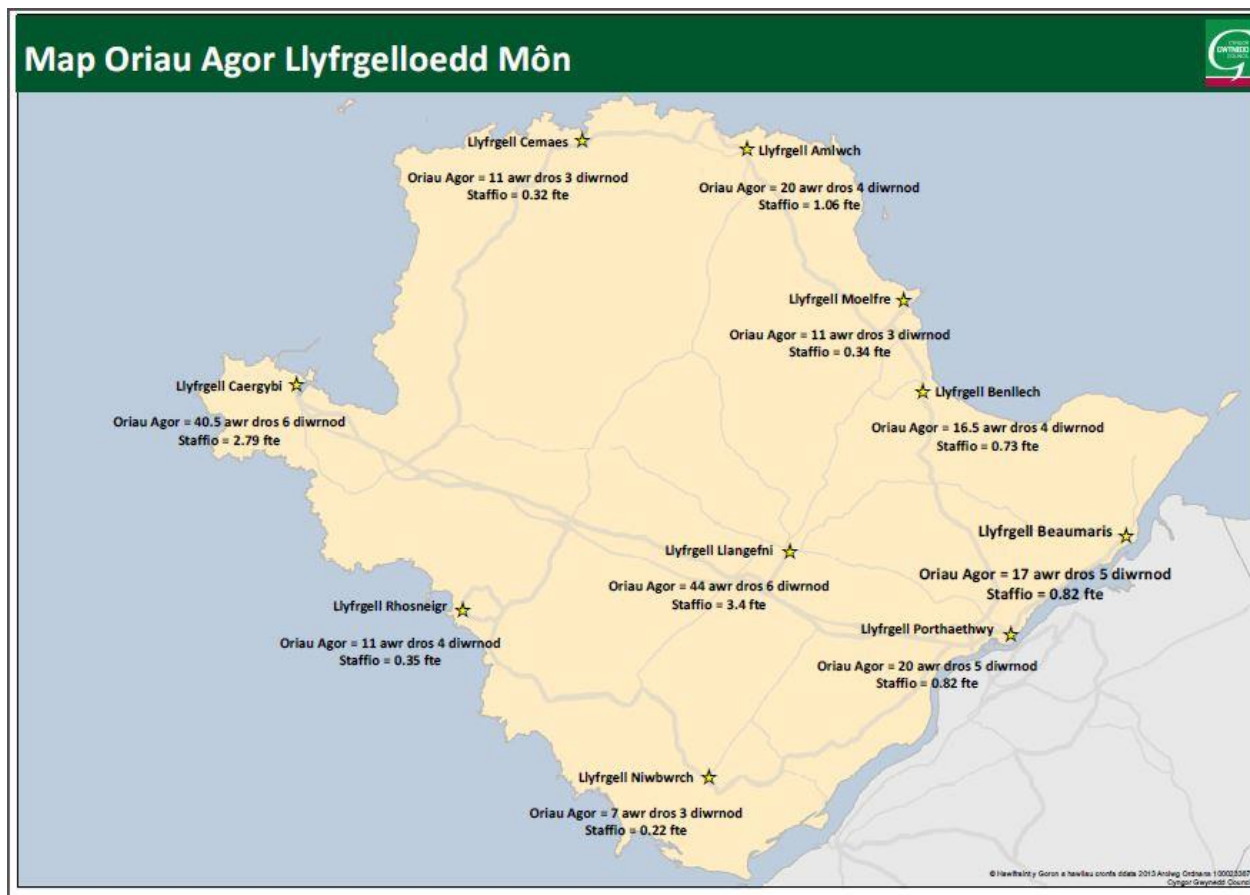
Mae Ynys Môn yn parhau i fod yn ardal o Gymru a chanddi bresenoldeb cryf o ran y Gymraeg. Dengys Cyfrifiad 2011 bod 45.6% o'r boblogaeth yn gallu siarad, darllen ac ysgrifennu yn Gymraeg. Dyma'r gyfradd uchaf ond un yng Nghymru, yn ail i Wynedd (56.0%). Cyfartaledd cyffredinol Cymru oedd 14.6% (Cyfrifiad 2011).

Caergybi oedd yr ardal ym Môn lle cafwyd y nifer leiaf o breswylwyr a oedd, ar y cyd, yn gallu siarad, darllen ac ysgrifennu yn Gymraeg. Y LSOA yng nghyffiniau'r Fali yng ngorllewin Ynys Môn yw'r ardal lle ceir y ganran uchaf o breswylwyr yn dweud nad oes ganddynt sgiliau Cymraeg, sef 55.2%.

Mae llyfrgelloedd yn cynnig llyfrau ffisegol ac electronig, ynghyd â gweithgareddau a chyfleoedd i ddefnyddio'r Gymraeg mewn lleoliad anffurfiol, anfygythiol.

2.7 Y Defnydd o Lyfrgelloedd ar Ynys Môn

Ceir 10 llyfrgell sefydlog ym Môn sy'n gwasanaethu poblogaeth o tua 70,000 o breswylwyr. Mae'r sêr ar y map a ganlyn yn dangos safleoedd y llyfrgelloedd sefydlog. Mae wyth o'r deg llyfrgell wedi'u hadeiladu'n bwrpasol, gyda'r un yn Niwbwrch wedi'i lleoli yn Neuadd Prichard Jones ac, ym Moelfre, o fewn adain gymunedol yr Ysgol Gynradd.

Tudalen 86

Mae gwasanaeth i rai sy'n gaeth i'w tai ynghyd â Gwasanaeth Llyfrgell Symudol yn ymweld â thros 60 o gymunedau, yn galw mewn tua chant o leoedd bob mis. Yn ogystal, mae'r gwasanaeth i rai sy'n gaeth i'w tai yn ymweld yn fisol â phreswylwyr nad ydynt, yn gorfforol, yn gallu mynd i llyfrgell sefydlog neu lle mae'r gwasanaeth symudol yn galw.

ATODIAD 4

Mae ysgolion ar draws y sir yn tanysgrifio i'r Gwasanaeth Llyfrgell i Ysgolion ac yn derbyn pecynnau adnoddau i'w cynorthwyo i gynllunio ac ychwanegu at y cwricwlwm, yn ogystal â chael ymweliad gan y fan Lyfrgell Ysgolion unwaith y tymor i alluogi plant i gael y profiad o ddewis eu llyfrau eu hunain.

Dangoswyd y defnydd o'r Gwasanaeth Llyfrgell yn fanwl yn Atodiad 3 o [Adolygiad y Gwasanaeth Llyfrgell](#). Fodd bynnag, isod, ailadroddir y data ar gyfer y llyfrgelloedd sefydlog a gynhwyswyd o fewn y dogfennau adolygu.

Llyfrgell	Oriau agor bob wythnos	Ymwelia dau'r flwyddyn	Ymweliadau bob awr y maent ar agor	Eitemau a fenthycwyd y flwyddyn	Eitemau a fenthycwyd bob awr y maent ar agor	Cost ar gyfer bob ymweliad	Cost ar gyfer pob eitem a fenthycwyd
Amlwch	20	33,133	33.1	23,758	23.8	£0.86	£1.28
Biwmares	17	10,522	12.4	19,942	23.5	£1.65	£0.87
Benllech	16.5	33,511	40.6	23,634	28.6	£0.61	£0.74
Cemaes	11	3,446	6.3	6,618	12.0	£3.84	£1.84
Caergybi	40.5	69,953	34.5	55,044	27.2	£1.50	£1.78
Llangefni	44	91,388	41.5	74,876	34.0	£1.15	£1.33
Porthaethwy	20	40,787	40.8	40,109	40.1	£0.92	£0.88
Moelfre	11	2,422	4.4	5,348	9.7	£2.47	£1.62
Niwbwrch	7	1,160	3.3	4,289	12.3	£4.03	£0.88
Rhosneigr	11	5,703	10.4	5,539	10.1	£3.22	£2.76
Cyfansymiau	198	286,254	227.3	273,552	221.3		
					Costau Cyfartalog	£1.24	£1.30

Mae'r costau uchod yn seiliedig ar gostau uniongyrchol a briodolir i bob Llyfrgell fel yr oeddent ar adeg yr Adolygiad, nid ydynt yn cynnwys stoc, cymorth proffesiynol (sef cymorth llyfrgellwyr sydd wedi'u cymhwyso'n broffesiynol) neu gostau TGCh a ddarperir yn ganolog o fewn y

ATODIAD 4

gwasanaeth. Maent yn cynnwys staff rheng flaen, costau adeiladau. Mae'r costau cyfartalog yn seiliedig ar wariant cyfartalog yn ystod y 3 blynedd cyn cyhoeddi.

Mae patrymau defnydd ar gyfer y llyfrgelloedd yn amrywio, gyda'r defnydd o rai ohonynt yn lleol iawn tra bo eraill yn denu cwsmeriaid o ardal ddaearyddol fawr.

Crëwyd mapiau sy'n dangos lle mae defnyddwyr y llyfrgelloedd yn byw yn defnyddio data defnyddwyr, ac mae ar gael ar gais.

3. Ymgysylltu

- A ydych wedi ymgysylltu â grwpiau rhanddeiliaid allweddol neu a ydych am wneud hynny?
- Rhowch ystyriaeth i grwpiau fel cymunedau BME, gofalwyr, pobl anabl, cymunedau LGB, grwpiau crefyddol, pobl hŷn.
- Mae'n rhaid i ni gyhoeddi manylion o ran ymgysylltu wrth asesu effaith y cynigion.

Dyddiad ymgysylltu	Pwy a wahoddwyd gennych	Faint a fynychodd? Pa grwpiau oeddynt yn eu cynrychioli?	Prif faterion
Hyd – Tach 2015	Roedd yr Ymgynghoriad Cyhoeddus wedi gwahodd pob aelod o'r cyhoedd, gan gynnwys rhai sy'n defnyddio Llyfrgelloedd a rhai nad ydynt, i ymateb naill ai'n electronig drwy 'Smart Survey', neu ar bapur drwy'r post neu mewn Llyfrgelloedd neu drwy arolwg wyneb yn wyneb ar y stryd yng nghanol trefi (Tua 100)	1081 o ymatebwyr i'r ymgynghoriad cyhoeddus. Roedd 90% ohonynt yn defnyddio Llyfrgell yn rheolaidd.	Roedd ymgysylltu â rhai nad ydynt yn ddefnyddwyr ynghyd â grwpiau sy'n anodd eu cyrraedd er mwyn cael eu barnau yn her. Dysgwyd gwersi a rhoir mwy o bwyslais ar y grwpiau hyn yn y rownd ymgynghori nesaf.
Hyd – Tach 2015	Ymgynghori â Rhanddeiliaid	24 o ymatebwyr	Rhestr fanwl o Rhanddeiliaid a reolir gan PM – y prif fater o ran yr ymgynghoriad oedd mai dim

ATODIAD 4

			ond tua 5% o'r rheiny a wahoddwyd i fynegi barn drwy'r post oedd wedi ymateb. Yn bosib bod angen adnoddau er mwyn canfod cysylltiadau mwy lleol ar gyfer rhai sefydliadau cenedlaethol.
Tach 2015	Yr holl staff o fewn y gwasanaeth		
9 a 10/12/2015	Grwpiau iaith a chwarae yng Nghaerdydd (rhieni a gwarcheidwaid plant ifanc sy'n byw mewn ardaloedd difreintiedig yng Nghaerdydd - yn byw mewn ardaloedd Dechrau'n Deg yn benodol)	11 - rhieni ifanc, neiniau a theidiau plant sy'n byw mewn ardaloedd Dechrau'n Deg	Angen gallu cerdded /cael mynediad i gludiant cyhoeddus i fynd i weithgareddau Angen gallu ymweld ar adegau sy'n gyfleus o ran ymrwymadau teuluol eraill fel mynd i'r feithrinfa/danfon a nôl plant o'r ysgol ac ati.
14/12/2015	Aelodau Fforwm Llais Ni (partneriaeth trydydd sector/ALI sy'n ymgysylltu'n benodol gyda phobl ifanc 10-25)	24	Roedd natur wledig yr ardal yn atal llawer o bobl ifanc rhag cael mynediad i wasanaethau gan eu bod yn ddibynnol ar rieni/gwarcheidwaid i gael lifft. Roedd diffyg ymwybyddiaeth o'r gwasanaethau sydd ar gael yn rhwystr arall
19-25/11/2015	Disgyblion o 4 o'r 5 Ysgol Uwchradd prif ffrwd	Tua 200	Roedd natur wledig yr ardal yn atal llawer o bobl ifanc rhag cael mynediad i wasanaethau gan eu bod yn ddibynnol ar rieni/gwarcheidwaid i gael lifft. Roedd diffyg ymwybyddiaeth o'r gwasanaethau sydd ar gael yn rhwystr arall
	Prosiect partneriaeth yn y trydydd sector yw Lleisiau Lleol, a sefydlwyd i ganfod barnau pobl a gynrychiolir gan sefydliadau penodol fel Age Cymru, Cymdeithas y Byddar Gogledd Cymru		
Mehefin – Medi 2017	Gweler y Cynllun Cyfathrebu ar gyfer yr Ymgynghoriad		Mae sylwadau a manylion llawn am yr ymgynghoriad ar gael yn yr adroddiad ar yr ymgynghoriad a nodiadau'r gweithgareddau

Tudalen 89

ATODIAD 4

<p>Hydref 13, 2017</p>	<p>Cawsom wahoddiad i fynychu</p>	<p>Cydlynnydd y Strategaeth Bobl Hŷn, Lleisiau Lleol, Rheolwr Rhaglen ICF, Rheolwr Gweithrediadau Iechyd yr Amgylchedd</p>	<p>ymgysylltu yn Atodiad 3</p> <p>Gallai cau Llyfrgell Cemaes ddwysáu effeithiau andwyol prosiect posibl gorsaf bŵer niwclear Wylfa Newydd yn y dyfodol agos gan y bydd yn arwain at lai o leoedd cymunedol i ffwrdd o'r llwch a'r llygredd sŵn all ddod o ganlyniad i'r datblygiad mawr hwn. Mae'n anodd trin Llyfrgell Cemaes yn fwy neu'n llai ffafriol nag unrhyw un arall oherwydd y potensial am ddatblygu yn yr ardal i'r dyfodol.</p> <p>Awgrymwyd yr angen am Asesiad Effaith ar Iechyd a thrafodir hyn ymhellach gyda'r swyddogion sy'n gyfrifol o fewn y Cyngor.</p>

4. Aseu'r Effaith

Yn defnyddio'r tabl isod, nodwch, os gwelwch yn dda:

- P'un a allai'r cynnig arwain at rai grwpiau'n cael eu rhoi dan anfantais neu eu trin yn annheg; neu p'un a allai arwain at gyfle i hyrwyddo cydraddoldeb neu gynhwysiant.
- Lle bo posibiliadau o ran rhoi rhywun dan anfantais neu eu trin yn annheg, beth yw eich cynlluniau i oresgyn hyn, ei liniaru neu ei gyfiawnhau.
- Os nad ydych yn canfod unrhyw effeithiau, mae'n rhaid i chi egluro sut y daethoch i'r penderfyniad hwn.

	Ydy'r cynnigion yn effeithio ar staff neu gwsmeriaid?	A allai'r cynnigion arwain at unrhyw grwpiau'n cael eu rhoi dan anfantais neu eu trin yn annheg? Eglurwch pam os gwelwch yn dda.	Sut ydych yn bwriadu dileu, lleihau neu gyfiawnhau hyn? Pwy fydd yn gyfrifol am y cam gweithredu a nodwyd a pha amserlenni sydd dan sylw?	A allai'r cynnig hyrwyddo cydraddoldeb? Eglurwch sut os gwelwch yn dda.
Tudalen 9 Oedran (pobl ifanc neu bobl hŷn)	Cwsmeriaid	Gallant – plant a babanod 0-4 sy'n dibynnu ar gludiant cyhoeddus neu'r gallu i gerdded gyda rhiant i lyfrgell. Plant 8-14 sy'n ymweld â'r llyfrgell leol heb eu rhieni Pobl hŷn – mae cyfran uwch o ddefnyddwyr llyfrgelloedd dros 65, felly gallai unrhyw newidiadau gael effaith negyddol ar y grŵp oedran hwn	Ymgwymerir ag adolygiad llawn o lwybr ac amserlen y Llyfrgelloedd Symudol a'r Gwasanaeth i Rai sy'n Gaeth i'w Tai, a lle cafwyd gostyngiad neu derfynu gwasanaeth, cyflwyno lleoliadau newydd y bydd y gwasanaethau'n galw ynddynt a/neu ddatblygu Pwyntiau Mynediad Cymunedol mewn lleoliad yn y gymuned.	Mewn ardaloedd lle bydd y gymuned yn chwarae rhan a chymorth ariannol i barhau'r gwasanaeth gallai hyn hybu cydlyniant cymunedol. Drwy annog y defnydd o'r adeilad y tu allan i oriau llyfrgell craidd ar gyfer gweithgareddau eraill, darperir rhagor o gyfleoedd i'r gymuned gael cymdeithasu a chyfarfod pobl mewn lleoliad hamddenol a niwtral.
Anabledd (yn cynnwys gofalwyr)	Cwsmeriaid	Gallant – gallai cau unrhyw lyfrgell arwain at roi pobl ag anableddau neu eu gofalwyr dan anfantais	Gallai ailfodelu'r Gwasanaeth i rai sy'n gaeth i'r tŷ neu'r Gwasanaeth Symudol liniaru	

ATODIAD 4

			gadarnhaol neu'n negyddol, yn erbyn y naill ryw neu'r llall, o'r pwys mwyaf pe bai rhaid adleoli.	
Cyfeiriadedd rhywiol		Ni ddylai unrhyw newidiadau i'r gwasanaeth gael effaith uniongyrchol ar unigolion o ganlyniad i'w cyfeiriadedd rhywiol		
Hil		Ni ddylai newidiadau i'r gwasanaeth gael effaith uniongyrchol ar unigolion o ganlyniad i'w hil.		
Crefydd neu gred		Ni ddylai newidiadau i'r gwasanaeth gael unrhyw effaith uniongyrchol ar unigolion o ganlyniad i'w crefydd neu gred		
Yr Iaith Gymraeg Tudalen 93	Cwsmeriaid	Gall newidiadau i'r gwasanaeth gael effaith ar allu unigolion i ddefnyddio'r Gymraeg o fewn eu cymunedau.	Pe bai model Cefnogaeth Gymunedol a arweinir gan y Cyngor yn cael ei fabwysiadu mewn rhai ardaloedd, bydd angen rhoi Cytundebau Lefel Gwasanaeth cadarn yn eu lle i sicrhau bod pobl sydd eisiau defnyddio'r Gwasanaeth Llyfrgell yn gallu gwneud hynny yn y Gymraeg neu'r Saesneg, yn ystod oriau craidd a'r tu allan iddynt. Yn ogystal, bydd cau pwyntiau gwasanaeth yn arwain at lai o leoedd cyhoeddus lle gellir defnyddio ac ymarfer y Gymraeg a lle gellir cael mynediad at ddeunyddiau yn y Gymraeg.	

5. Asesu'r effaith ar gydlyniant cymunedol a chynhwysiant cymdeithasol

O dan y ddyletswydd gydraddoldeb gyffredinol, mae'r gyfraith yn mynnu ein bod yn meithrin cysylltiadau da rhwng pobl sy'n rhannu nodwedd berthnasol a'r rheiny nad ydynt (cydlyniant cymunedol). Wrth asesu'r effaith ar gydlyniant cymunedol, dylech ystyried y canlynol:

- A allai unrhyw grwpiau ystyried bod y cynigion yn annheg (hyd yn oed os ydych yn meddwl eu bod yn deg)?
- A allai'r cynigion arwain at fwy o gysylltiad rhwng gwahanol grwpiau a'i gilydd?
- A allai'r cynigion achosi neu gyfrannu at wrthdaro neu densiynau rhwng grwpiau?

Dylech hefyd ystyried unrhyw effaith bosibl y cynnig ar gynhwysiant cymdeithasol. Mae cynhwysiant cymdeithasol yn ymwneud â chau'r bwlch rhwng y rhai lleiaf a mwyaf difreintiedig yn y sir.

Ymgwymerwyd â gwaith mewn perthynas â'r data diweddaraf. Fodd bynnag, ymddengys fod y cymunedau mwyaf difreintiedig (MALIC) o fewn Talgylch Llyfrgelloedd Llangefni a Chaerdybi, a effeithir leiaf gan unrhyw newidiadau i'r model cyflenwi gwasanaeth fel yr awgrymwyd o fewn y Strategaeth Ddrafft.

Mae ardaloedd lle gall unigolion fod dan anfantais oherwydd natur wledig eu hardaloedd neu gysylltiadau gwael wedi cael eu mapio, a rhoir ystyriaeth i gynyddu'r mynediad i'r gymuned i'r gwasanaeth pe bai unrhyw newidiadau i'r model cyflenwi yn arwain at gau unrhyw lyfrgelloedd. Gwneir hyn yn ystod y broses o ailfodelu'r Gwasanaeth Llyfrgell Symudol a'r Gwasanaeth i Rai sy'n Gaeth i'w Tai ac fel ymateb i anghenion newidiol cymunedau.

Ceir cyfleoedd i ddatblygu a meithrin cydlyniant cymunedol a gwydnwch mewn cymunedau lle bo awydd i gydweithio â'r Cyngor i gyflenwi gwasanaethau drwy ddulliau newydd. Er enghraifft, ym Mhorthaethwy, bu Cyfeillion Llyfrgell Porthaethwy'n peilota gweithgareddau a all eu galluogi i gyfrannu mewn capasiti cymdeithasol ac ariannol tuag at ddyfodol y Gwasanaeth Llyfrgell yn y dref. Mae'r gweithgareddau hyn yn cynnig gwasanaethau ychwanegol sy'n ategu ac yn ychwanegu gwerth at y Gwasanaeth Llyfrgell Craidd.

Mae'r penderfyniad o ran sut i gyflenwi'r gwasanaeth gorau bosibl o fewn yr adnoddau sydd ar gael wedi cael ei lywio gan y broses ymgynghori, sylwadau a wnaed gan randdeiliaid, ymgynghoreion a defnyddwyr yn ystod y broses honno.

ATODIAD 4

Fodd bynnag, mae'r Cyngor yn agored ac yn barod i dderbyn awgrymiadau o ran gwahanol ddulliau o weithio a allai arwain at y Gwasanaeth Llyfrgell yn gwella yn hytrach dirywio, o ganlyniad i strategaeth hirdymor.

Dengys yr ymatebion i'r Ymgynghoriad (haf 2017), er bod y mwyafrif yn cytuno gyda'r Strategaeth Ddrafft, nid oedd rhai ymatebwyr yn cytuno bod y llyfrgell a ffefrir ganddynt yn yr Haen gywir. Nid oes unrhyw faterion o ran cydraddoldeb wrth wraidd yr ymatebion hyn ond ymdeimlad o fod eisiau amddiffyn gwasanaeth lleol sy'n bwysig iawn i'w ddefnyddwyr. Os caiff y Gwasanaeth ei leihau neu ei derfynu mewn ardal, yna darperir gwasanaeth amgen, yn ffurf naill ai mynediad i'r Gwasanaethau Symudol neu bwyntiau Mynediad Cymunedol posibl.

6 Any other areas for consideration

Yn y 5 cymuned sydd o fewn Haen 3 o'r Strategaeth Ddrafft, cynhaliwyd trafodaethau manwl gyda Rhanddeiliaid o'r gymuned dros gyfnod o 18 mis, wrth ddarparu'r Strategaeth Ddrafft ac yn ystod y ddau gyfnod ymgynghori.

Cynhwysiant Digidol

Mae'n bwysig nodi bod y Cyngor yn ymwybodol o effaith bosibl y Strategaeth Ddrafft o ran Cynhwysiant Digidol rhai unigolion sy'n dibynnu ar gyfleusterau cyfrifiadurol a chysylltedd mewn adeiladau Llyfrgell. Y llyfrgelloedd yn Haen 3 yw'r rheiny a chanddynt y nifer leiaf o sesiynau cyfrifiadur a ddefnyddiwyd ar hyn o bryd, ac sydd â'r nifer leiaf o gyfrifiaduron. Er enghraifft, o'r data ar ddiweithdra, byddwn yn disgwyl gweld nifer gymharol uchel o sesiynau cyfrifiadur yn Llyfrgell Rhosneigr gan yr hawlwr JSA hynny, ond nid fel hyn y mae hi ac mae'r lefelau defnydd yn gymharol isel.

Diffiniadau a gofynion

Cydraddoldeb: Yr hyn a fynir gan y ddyletswydd gyfreithiol – amlinelliad byr

Mae gan awdurdodau cyhoeddus ddyletswyddau cyfreithiol eang o ran cydraddoldeb. Mae hyn yn cynnwys dyletswydd gyffredinol i roi 'sylw dyledus' i'r angen i ddileu gwahaniaethu, aflonyddu ac erledigaeth, hyrwyddo cyfle cyfartal rhwng pobl sy'n rhannu nodwedd berthnasol ac unigolyn nad ydynt, ynghyd â meithrin cysylltiadau da rhwng unigolion sy'n rhannu nodwedd warchoddedig berthnasol a rhai nad ydynt (y ddyletswydd i roi 'sylw dyledus')

Yn ôl y gyfraith, mae'n rhaid i asesiad effaith cydraddoldeb:

- Adlewyrchu gwybodaeth am yr effaith bosibl y gallai'r Strategaeth Ddrafft ei chael ar ei gallu i gydymffurfio â'i dyletswydd i roi sylw dyledus
- Canfod dulliau i liniaru neu osgoi unrhyw effaith negyddol

Nid oes rhaid cynnwys hyn mewn un ddogfen o'r enw Asesiad Effaith Cydraddoldeb ac Anghenion (AECA), ond mae'n rhaid i ni gyhoeddi manylion y dadansoddiad a gynhaliwyd gennym lle mae'n dangos effaith sylweddol (neu effaith debygol) ar allu'r Cyngor i gyflawni'r ddyletswydd i roi sylw dyledus, gan nodi'r wybodaeth a ystyriwyd gennym. Mae angen i ni ddangos ein bod wedi ystyried a cheisio lliniaru'r effeithiau, ac nid ein bod wedi llwyddo i'w lliniaru.

Cynhwysiant cymdeithasol a chydlyniant cymunedol:

I sicrhau ymagwedd gynhwysfawr, byddwn hefyd yn ystyried cynhwysiant cymdeithasol a chydlyniant cymunedol yn ein hasesiadau. **Cynhwysiant Cymdeithasol** yw ein dull llaw-fer ar gyfer asesu goblygiadau posibl ehangach cynigion o ran sut y gallant effeithio pawb y gellir eu heithrio rhag cael mynediad i wasanaethau, adnoddau a chyfleoedd. Mae angen i ni ystyried materion fel costau, lleoliadau a chludiant.

ATODIAD 4

Fel yn achos cynhwysiant, nid oes dyletswydd uniongyrchol i hyrwyddo **cydlyniant cymunedol**, ond ceir achos busnes cryf. Mae arnom angen hyrwyddo cysylltiadau cadarnhaol rhwng grwpiau, ynghyd â lleihau'r tensiynau sy'n gysylltiedig ag unrhyw ran o'n gwasanaethau. Os na wnawn hyn, gall fod costau sylweddol o ran y drefn gyhoeddus, diogelwch cymunedol, iechyd, ac economi ac enw da'r sir.

ATODIAD

1. Gweithgareddau ymgysylltu a nodiadau cyfarfodau

Atodiad 5

Amcangyfrifon Arbedion Strategaeth y Gwasanaeth Llyfrgell

Haen 1: Llyfrgelloedd Ardal

	Newidiadau adeilad	Cyfanswm cyfartaledd 3 bl	arfaethedig	Colled incwm (16/17)	Arbedion	(costau 3 blynedd ar gyfartaledd yn cynnwys NNDR)
Caerdybi	Cadw ond symud i neuadd y farchnad	31890.38	31890.38	n/a	0.00	
Llangefni	Cadw	55405.25	55405.25	n/a	0.00	gyfer adeilad y gwasanaeth llyfrgell gyfan, nid y llyfrgell

Haen 2: Llyfrgelloedd a Gefnogir gan y Gymuned dan arweiniad y Cyngor gydag elfen o gymorth gan y gymuned

	Newidiadau adeilad	Cyfanswm cyfartaledd 3 bl	arfaethedig	Colled incwm (16/17)	Arbedion	(costau 3 blynedd ar gyfartaledd yn cynnwys NNDR)
Amlwch	Cadw	10361.95	10361.95	n/a	0.00	
Porthaethwy	Cadw	11895.65	11895.65	n/a	0.00	
Benllech	Cadw- gyda'r Cyngor Cymuned yn llogi swyddfa am 25 awr yr wythnos am £2,000 (Ffigwr heb ei gytuno eto)	9448.55	7448.55	n/a	2000.00	
Cyfanswm Arbedion					2000.00	

Haen 3: Llyfrgelloedd a Gefnogir gan y Gymuned dan arweiniad y Cyngor

	Newidiadau adeilad	Cyfanswm cyfartaledd 3 bl	arfaethedig	Colled incwm (16/17)	Arbedion	(costau 3 blynedd ar gyfartaledd yn cynnwys NNDR)
Biwmares	Tosglwyddo	15429.35	0	5150	10279.35	
Cemaes	Cau	6907.92	0	147.19	6760.73	
Moelfre	Cau	2358.81	0	30.77	2328.04	
Niwbrwrch	Cau	2562.4	0	130.98	2431.42	
Rhosneigr	Trosglwyddo	11160.18	0	0	11160.18	
Cyfanswm arbedion					32959.72	

Cyfanswm Arbedion adeiladau 34959.72

Cyfanswm arbedion staffio	Strwythur staffio cyfredol	534170.00	Arbedion
Cost staffio'r strategaeth gan gadw oriau staff cyfredol		534170.00	23.89
Cost staffio'r strategaeth- lleiafswm staffio isaf		511530.34	22615.77
Cost y Strategaeth gan gadw 22 awr ar gyfer effeithiau lliniaru cau		526670.52	7538.59
<u>Cyllideb staff wrth law yn £ 30,000 - cynnig 50% o arbedion</u>		-15000.00	15000.00
a) Arbedion staffio'r strwythur gan gadw staff (£15,000+£23.89)			15023.89
b) Arbedion staffio'r strwythur -lleiafswm staffio isaf (£15,000+£22615.77)			37615.77
c) Staffio'r strwythur yn cadw 22awr o staff (£15,000+£7538.59)			22538.59
Cyfanswm arbedion y strwythur Adeiladau + Staff	a) Cyfanswm Arbedion y strategaeth yn cadw staffio cyfredol	49983.61	
	b) Cyfanswm Arbedion y Strategaeth- lleiafswm staffio isaf	72575.49	
	c) Cyfanswm Arbedion gan gadw 22 awr ar gyfer effeithiau lliniaru cau	57498.31	

* 2 x 11 swyddi'r awr @7538.59. Risg sylweddol â pheidio â chadw'r oriau hyn

CYNGOR SIR YNYS MÔN <u>Templed Adroddiad Sgrwtini</u>	
Pwyllgor:	Pwyllgor Sgrwtini Corfforaethol
Dyddiad:	13eg Dachwedd 2017
Pwnc:	Strategaeth Rheoli Asedau Tai Cyngor [Cyfrif Refeniw Tai] 2018-2023
Pwrpas yr Adroddiad:	Cynnig mabwysiadu Strategaeth Rheoli Asedau Tai Cyngor(Cyfrif Refeniw Tai) 2018-2023
Cadeirydd Sgrwtini:	Aled M Jones
Aelod(au) Portfolio:	Alun Wyn Mummery
Pennaeth Gwasanaeth:	Shan Lloyd Williams
Awdur yr Adroddiad:	Dafydd Rowlands, Technical Service Manager
Rhif Ffôn:	01248 752240
E-bost:	drxhp@ynysmon.gov.uk
Aelodau lleol:	Perthnasol i'r holl Aelodau Etholedig

1 – Argymhelliad/ion

A1. Argymhellir fod y Pwyllgor Sgrwtini Corfforaethol yn cymeradwyo'r Strategaeth ddrafft Rheoli Asedau y Cyfrif Refeniw Tai ar gyfer 2018-2023.

2 – Cyswllt efo Cynllun y Cyngor / Blaenoriaethau Corfforaethol Arall

Bydd cyflwyno'r Strategaeth Rheoli Asedau hon yn cyfrannu'n gadarnhaol tuag at y blaenoriaethau corfforaethol a fabwysiadwyd yn ddiweddar:

- Sicrhau bod cyfleoedd i bobl ffynnu a gwireddu potensial hirdymor
- Cefnogi oedolion bregus a'u teuluoedd i'w cadw'n ddiogel, yn iach ac mor annibynnol â phosib
- Sicrhau y gall ein cymunedau ymdopi'n effeithiol gyda newid a datblygiadau gan hefyd amddiffyn amgylchedd naturiol ein hynys

3 – Egwyddorion Fel Canllaw ar gyfer Sgrwtini

Er mwyn cymhorthi Aelodau wrth graffu'r pwnc:-

- 3.1** Effaith mae'r eitem yn ei chael ar unigolion a chymunedau **[ffocws ar y cwsmer/ dinesydd]**
- 3.2** Edrych ar effeithlonrwydd ac effeithiolrwydd unrhyw newid arfaethedig – yn ariannol ac o ran ansawdd **[ffocws ar werth]**
- 3.3** Edrych ar unrhyw risgiau **[ffocws ar risg]**
- 3.4** Craffu'n cymryd rôl rheoli perfformiad neu warantu ansawdd **[ffocws ar berfformiad ac ansawdd]**
- 3.5** Edrych ar gynlluniau a chynigion o safbwynt:
 - hirdymor

- atal
- integreiddio
- cydweithio
- cynnwys

[ffocws ar lesiant]

4 - Cwestiynau Sgriwtini Allweddol

1. Pa yrwyr sydd wedi tanategu'r 6 blaenoriaeth strategol yn y Strategaeth Rheoli Asedau?
2. A oes unrhyw risgiau sy'n gysylltiedig â'r Strategaeth hon? Sut y bwriedir lliniaru / lleihau unrhyw risgiau?
3. Sut mae'r strategaeth leol hon yn paratoi'r Cyngor ar gyfer effeithiau diwygio'r llywodraeth genedlaethol?
4. Beth yw'r broses a'r amserlen ar gyfer mabwysiadu'r Strategaeth Rheoli Asedau arfaethedig?

5 – Cefndir / Cyd-destun

5.1 Mae'r Strategaeth Rheoli Asedau (SRhA) ddrafft sydd ynghlwm ar gyfer y cyfnod 2018-23 yn diffinio sut byddwn yn mynd ati i reoli asedau ein Cyfrif Refeniw Tai (CRT). Hon yw ein Strategaeth Rheoli Asedau gyntaf ac mae'n canolbwyntio ar dair thema allweddol, sef:

- Buddsoddi mewn Stoc
- Rheoli Asedau'n Rhagweithiol
- Cefnogi amcanion ehangach

5.2 Buddsoddi mewn Stoc

Gweithgaredd yw hwn sy'n cynnal a chadw'r stoc tai i safon sy'n cwrdd ag anghenion y cwsmer a busnes a gofynion rheoleiddiol. Mae Safon Ansawdd Tai Cymru yn benodol yn datgan y dylai pob aelwyd gael y cyfle i fyw mewn cartrefi o ansawdd da sydd:

- Mewn cyflwr da,
- Yn Saff ac yn Ddiogel,
- Wedi eu gwresogi'n ddigonol, yn effeithlon o ran tanwydd ac wedi eu hinswleiddio yn dda
- Yn cynnwys ceginau ac ystafelloedd ymolchi modern,
- Wedi eu lleoli mewn amgylcheddau deniadol a diogel,
- Cyhyd ag sy'n bosib, yn ateb gofynion penodol yr aelwyd (e.e. anabledau penodol).

Mae ein rhaglenni buddsoddi mewn stoc wedi eu dylunio i wneud yn siŵr bod pob eiddo yn parhau i gydymffurfio â'r safonau uchod am gyfnod llawn y Cynlluniau Busnes 30 blynedd blyneddol. Mae Adran 5 y Strategaeth Rheoli Asedau yn nodi sut y bydd gwaith buddsoddi mewn stoc yn cael ei gynllunio.

5.3 Rheoli Asedau'n Rhagweithiol

Mae'r adran hon yn ymwneud â'r gweithgareddau sy'n gwella perfformiad eiddo sydd efallai'n perfformio'n wael yn gymdeithasol, yn economaidd neu'n amgylcheddol. Mae'r ffactorau sy'n cyfrannu at hyn yn cynnwys galw isel am dai neu gostau uchel, a gellir mynd i'r afael â'r rhain trwy raglenni gwella neu eu hamnewid am eiddo sy'n addas i bwrpas.

Mae'r SRhA yn gosod allan broses gwerthuso opsiynau a fydd yn cael ei chwblhau i bennu pa ddefnydd a wneir yn y dyfodol o stoc sy'n tanberfformio.

5.4 Cefnogi Amcanion Ehangach

Mae Cynllun Corfforaethol y Cyngor 2017-2022 a fabwysiadwyd yn ddiweddar yn amlinellu tair prif flaenoriaeth:

- Sicrhau bod cyfleoedd i bobl ffynnu a gwireddu potensial hirdymor
- Cefnogi oedolion bregus a'u teuluoedd i'w cadw'n ddiogel, yn iach ac mor annibynnol â phosib
- Sicrhau y gall ein cymunedau ymdopi'n effeithiol gyda newid a datblygiadau gan hefyd amddiffyn amgylchedd naturiol ein hynys

Gall y Gwasanaeth Tai ddangos cyfraniadau positif at flaenoriaethau Corfforaethol trwy greu amodau lle mae gan fusnesau lleol bob cyfle i fidio am waith buddsoddi mewn stoc, sy'n caniatáu cyfleoedd i'n trigolion ddatblygu sgiliau tra'n hyrwyddo prentisiaethau ac yn diogelu cyflogaeth bresennol.

Yn ogystal, trwy gydymffurfio â gofynion rheoleiddiol mewn cysylltiad â'r stoc presennol ynghyd â chynlluniau datblygu newydd sydd wedi'u sefydlu, byddwn yn cynyddu opsiynau tai ac yn hyrwyddo byw'n annibynnol yn ein cymunedau.

Bydd datblygiadau tai a rhaglenni gwella yn cael eu llywio gan gyfrifoldeb ariannol a chynnaladwyedd tymor hir.

5.5 Blaenoriaethau Strategol

1. Data am Stoc a'r Angen i Fuddsoddi. Deall ein portffolio asedau a'r buddsoddiad sydd ei angen er mwyn bodloni nodau strategol y Cyngor, safonau cyfreithiol a rheoliadol, cadw stoc mewn cyflwr sy'n golygu y gellir ei osod a gwarchod y llif incwm drwy gydol cyfnod Cynllun Busnes y Cyfrif Refeniw Tai.

2. Rheoli Asedau mewn modd Gweithredol. Deall perfformiad ariannol ac anariannol asedau tai y Cyngor a rheoli'r asedau hyn mewn modd gweithredol ac effeithiol.

3. Cynllunio Buddsoddiadau. Cynllunio'r buddsoddiadau angenrheidiol o ran asedau tai y Cyngor mewn ffordd arloesol a fforddiadwy sy'n bodloni ein hanghenion a'n blaenoriaethau ni a'n cwsmeriaid.

4. Sicrhau'r Canlyniadau Gorau. Cynllunio i ddarparu agwedd gydgyssylltiedig o fewn y Gwasanaethau Tai er mwyn sicrhau'r canlyniadau ariannol ac anariannol gorau o ran y **portffolio tai**.

5. Fforddiadwyedd a Hyfywedd. Sicrhau bod modd arddangos fforddiadwyedd a hyfywedd y cynllun yn glir.

6. Cynllun Cyflawni. Cyflawni'r Strategaeth Rheoli Asedau a'r Cynllun Cyflawni dilynol o ran Rheoli Asedau gan sicrhau gwerth am arian a sicrhau bod cymaint â phosib o fuddion cymunedol ar gael o ganlyniad i'r buddsoddiad.

5.6 Cynllun Cyflawni Rheoli Asedau (CCRhA)

Bydd rhaglenni gwaith i gyflawni'r nod o fuddsoddi mewn stoc yn cael eu datblygu yn ystod Ch3 a Ch4 2017-18 ar ôl cwblhau Arolwg Cyflwr Stoc ar sampl 20% cynrychioliadol yn ystod haf 2017. Bydd y data a gasglwyd yn cyfrannu at gynlluniau gwariant yn y dyfodol mewn perthynas â gwaith buddsoddi mewnol, gwaith cynnal a chadw allanol traddodiadol sydd wedi'i gynllunio, ac amnewid hen foeleri gwresogi.

Bydd y Gwasanaeth Tai hefyd yn dwyn i gof yr arolwg gan Swyddfa Archwilio Cymru a wnaed yn ystod mis Hydref 2017. Yn arbennig, byddwn yn datblygu cynlluniau buddsoddi sy'n dangos sut y bydd y Gwasanaeth Tai yn lleihau nifer y methiannau derbyniol yng nghyswllt Perfformiad Ynni.

6 – Asesiad Effaith ar Gydraddoldeb [cynnwys effeithiau ar yr Iaith Gymraeg]

Ddim yn berthnasol

7 – Oblygiadau Ariannol

Bydd yr holl oblygiadau ariannol yn cael eu hystyried fel rhan o baratodau blynyddol y Cynllun Busnes 30 Blynedd y Cyfrif Refeniw Tai.

8 – Atodiadau

Strategaeth Rheoli Asedau ddrafft 2018-2023.

9 - Papurau Cefndir (cysylltwch ag awdur yr Adroddiad am unrhyw wybodaeth bellach os gwelwch yn dda):

Cynllun Busnes 30 Blynedd y Cyfrif Refeniw Tai 2017-2047.

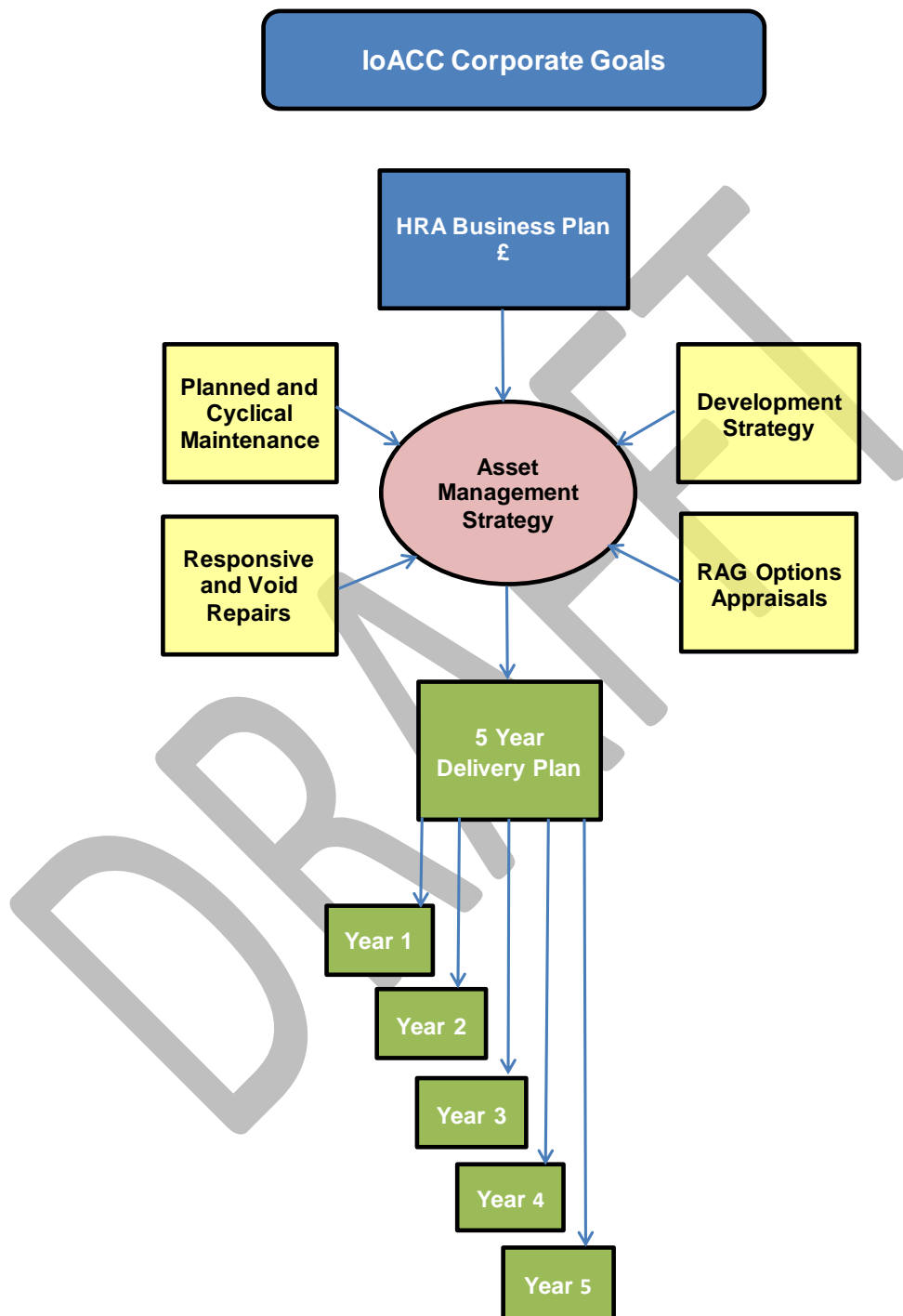
Strategaeth Rheoli Asedau y Cyfrif Refeniw Tai 2018-2023

Cynnwys

- 1.0 Crynodeb Gweithredol
- 2.0 Cyflwyniad
- 3.0 Blaenoriaeth Strategol 1 – Data am y Stoc a'r Angen I Fuddsoddi
- 4.0 Blaenoriaeth Strategol 2 – Rheoli Asedau mewn modd gweithredol
- 5.0 Blaenoriaeth Strategol 3 – Cynllunio Buddsoddiadau
- 6.0 Blaenoriaeth Strategol 4 – Sicrhau'r Canlyniadau Gorau
- 7.0 Blaenoriaeth Strategol 5 – Fforddiadwyedd a Hyfywedd
- 8.0 Blaenoriaeth Strategol 6 – Cynllun Cyflawni

1.0 Crynodeb Gweithredol

Mae'r Strategaeth Rheoli Asedau newydd (AMS) yn diffinio ein hymagwedd tuag at reoli asedau Cyfrif Refeniw Tai (HRA) Cyngor Sir Ynys Môn. Gwelir crynodeb yn y diagram isod o'r Fframwaith Rheoli Asedau Isod:-

Fframwaith Rheoli Ased

1.1 Crynodeb Gweithredol

Mae'r strategaeth wedi'i chynllunio er mwyn mynd 'r afael â thri phrif amcan:-

1.2 Buddsoddiadau mewn Stoc

Ystyr buddsoddiadau mewn stoc yw gweithgareddau sy'n cynnal y stoc i safon sy'n bodloni anghenion cwsmeriaid ac anghenion busnes yn ogystal â gofynion rheoliadol. Dyma mewn gwirionedd yw'r rhaglen buddsoddi stoc sydd wedi'i chynllunio i gadw'r holl eiddo i'r safon fuddsoddi y cytunwyd arni am gyfnod llawn y Cynllun Busnes. Mae buddsodd mewn stoc yn cynnwys gwaith cynnal a chadw sydd wedi'i gynllunio yn ogystal â gwaith trwsio ymatebol, atgyweirio eiddo gwag a gwaith trwsio cylchol.

1.3 Rheolaeth Asedau mewn modd gweithredol

Gweithgareddau i wella perfformiad asedau sydd â pherfformiad cymdeithasol, economaidd neu amgylcheddol gwael, oherwydd galw isel neu gostau uchel ac un ai eu gwella neu ddarparu eiddo sy'n addas i'r diben yn eu lle.

1.4 Cefnogi Amcanion Ehangach

Bod yn glir am ble a sut mae rheoli asedau yn cefnogi amcanion y Cyngor, megis cwrdd ag angen am dai a darparu gwasanaethau gofal a chymorth o safon uchel, yn unol â'n Nodau Strategol. Yn ychwanegol at hynny, mae amcanion ehangach yn gysylltiedig â'r cyd-destun cenedlaethol ac yn enwedig Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015.

Mae pob adran o'r AMS yn ymwneud ag un o'r amcanion a nodir uchod:-

- 1. Data am Stoc a'r Angen i Fuddsoddi.** Deall ein portffolio asedau a'r buddsoddiad sydd ei angen er mwyn bodloni nodau strategol y Cyngor, safonau cyfreithiol a rheoliadol, cadw stoc mewn cyflwr sy'n golygu y gellir ei osod a gwarchod y llif incwm drwy gydol cyfnod Cynllun Busnes y Cyfrif Refeniw Tai.
- 2. Rheoli Asedau mewn modd Gweithredol.** Deall perfformiad ariannol ac anariannol asedau tai y Cyngor a rheoli'r asedau hyn mewn modd gweithredol ac effeithiol.
- 3. Cynllunio Buddsoddiadau.** Cynllunio'r buddsoddiadau angenrheidiol o ran asedau tai y Cyngor mewn ffordd arloesol a fforddiadwy sy'n bodloni ein hanghenion a'n blaenoriaethau ni a'n cwsmeriaid.
- 4. Sicrhau'r Canlyniadau Gorau.** Cynllunio i ddarparu agwedd gydgyssylltiedig o fewn y Gwasanaethau Tai er mwyn sicrhau'r canlyniadau ariannol ac anariannol gorau o ran y **portffolio tai**.
- 5. Fforddiadwyedd a Hyfywedd.** Sicrhau bod modd arddangos fforddiadwyedd a hyfywedd y cynllun yn glir.

6. Cynllun Cyflawni. Cyflawni'r Strategaeth Rheoli Asedau a'r Cynllun Cyflawni dilynol o ran Rheoli Asedau gan sicrhau gwerth am arian a sicrhau bod cymaint â phosib o fuddion cymunedol ar gael o ganlyniad i'r buddsoddiad.

DRAFFT

2.0 Cyflwyniad

2.1 Cwmpas

Mae'r strategaeth yn berthnasol i reolaeth asedau'r holl stoc tai HRA sy'n berchen i Gyngor Sir Ynys Môn ac sydd ar gael i'w rentio.

Mae stoc tai sy'n berchen i CSYM ac sy'n cael ei rentio ganddo yn hanfodol er mwyn gwireddu ein gweledigaeth a chyflawni ein hamcanion corfforaethol. Mae'r asedau hyn wedi cael eu nodi fel ein hasedau hanfodol ac maent yn ganolbwynt canolog i'r AMS. Fodd bynnag, mae'r strategaeth hefyd yn ymwneud â'n hasedau perthnasol (e.e. tir neu garejys HRA) lle maent yn ffurfio rhan o gynlluniau tai.

2.2 Cyd-destun

Mae diwygiadau sylweddol gan y Llywodraeth i lesiant, gosod rhenti, tai a chynllunio wedi eu gosod o fewn y cyd-destun o leihau diffyg ariannol a datganoli atebolrwydd a gwneud penderfyniadau i lefel leol. Mae'r Rheoleiddiwr, Llywodraeth Cymru, angen ymagwedd sy'n seiliedig ar risg ac sy'n canolbwyntio'n gryf ar warchod ac ehangu ein hasedau tai cymdeithasol.

Mae heriau allweddol yn cynnwys:

- Materion fforddiadwyedd cwsmeriaid o ganlyniad i newidiadau diwygio lles, newidiadau demograffig, costau ynni cynyddol a chostau;
- Toriadau i gyllidebau llywodraeth leol sy'n arwain at doriadau i wasanaethau statudol.

Yn erbyn y cefndir hwn, mae'n hanfodol bod penderfyniadau da yn cael eu gwneud er mwyn sicrhau bod buddsoddiad yn ein hasedau yn gynaliadwy ac yn bodloni anghenion a dyheadau ein cwsmeriaid yn ogystal â gofynion cyfreithiol a rheoleiddiol.

Mae'r Strategaeth Rheoli Asedau (AMS) wedi'i gysylltu'n agos â'r Cynllun Cyflawni Rheoli Asedau (AMDP). Mae'r ddau yn hanfodol er mwyn sicrhau bod gan y stoc tai fforddiadwy gynllun manwl a fforddiadwy er mwyn bodloni'r angen buddsoddi ac er mwyn sicrhau bod asedau'n cael eu rheoli mewn modd gweithredol er mwyn sicrhau'r enillion gorau drwy gydol tymor cynllun busnes yr HRA.

Mae'r AMDP yn gosod y rhaglen fuddsoddi ar gyfer y dyfodol a'r cyllid sydd ei angen ar gyfer y cyflawniad effeithiol yr AMS a chydymffurfiaeth barhaus â Safonau Ansawdd Tai Cymru (WHQS).

2.3 Gweledigaeth / Nodau ac Amcanion Strategol y Gwasanaeth

Ein datganiad o weledigaeth yw:

Cartrefi o Safon: Cymunedau Cynaliadwy

Mae'r weledigaeth wedi'i thanategu gan werthoedd gwasanaeth sy'n canolbwyntio ar:

- Ganolbwyntio ar y cwsmer a bod yn atebol
- Cynnig gwerth am arian
- Ymrwymiad i weithio mewn partneriaeth, a
- Bod yn arloesol yn ein hagwedd.

Mae'r Gwasanaeth Tai yn cyfrannu mewn modd cadarnhaol i flaenoriaethau'r Cynllun Corfforaethol, sef:

- Sicrhau bod cyfleoedd yn bodoli i bobl allu ffynnu a chyflawni eu potensial hirdymor
- Cefnogi oedolion a theuluoedd bregus er mwyn eu cadw'n ddiogel, yn iach ac mor annibynnol â phosib
- Sicrhau bod ein cymunedau yn gallu ymdopi'n effeithiol â newid a datblygiadau wrth warchod amgylchedd naturiol ein hynys.

2.4 Rhanddeiliaid

Rydym wedi adnabod ein rhanddeiliaid allweddol a'u diddordebau allweddol fel a ganlyn:

Mae gan ein **cwsmeriaid** ddiddordeb yn ansawdd, diogelwch a fforddiadwyedd eu cartrefi a'u cymdogaethau. Rydym yn cydnabod hyn drwy ymgynghori â'n cwsmeriaid ar gwmpas a safonau'r gwasanaethau yr ydym yn eu darparu gan sicrhau bod cynlluniau buddsoddi yn fforddiadwy er mwyn gallu gwarchod yr asedau a rheoli iechyd a diogelwch yn unol â'n polisiau.

Mae gan y rhai hynny sydd ag **angen am dai** yn yr ardal yr ydym yn gweithredu ynddi (gallant fod yn denantiaid presennol neu beidio) ddiddordeb mewn gwarchod y tai fforddiadwy presennol a'r cyflenwad newydd er mwyn bodloni anghenion lleol. Rydym yn cydnabod y diddordebau hyn drwy gael cynllun buddsoddi fforddiadwy er mwyn cadw stoc mewn cyflwr da, gwerthuso asedau nad ydynt yn gynaliadwy a sicrhau gwerth am arian er mwyn creu gwagedd ar gyfer ei ailfuddsoddi.

Cymunedau. Mae gan y rhai hynny sy'n byw yn lleol, o fewn y cymunedau yr ydym yn gweithredu ynddynt, ddiddordeb yn y gwaith o reoli a chynnal a chadw ein hasedau tai a thir.

Mae gan y **Cyngor Sir** amrywiaeth eang o ddiddordebau gan gynnwys: Y cyflenwad o dai o safon (rhai newydd a rhai cyfredol) er mwyn cwrdd a'r angen a'r dyhead am dai sydd wedi'i nodi; datblygu cymdogaethau a chymunedau

cynaliadwy; iechyd a lles y cyhoedd; llesiant a datblygiad economaidd. Rydym yn gweithio mewn partneriaeth ag asiantaethau a gwasanaethau statudol eraill ac yn cefnogi amcanion ehangach y Cyngor.

Llywodraeth Cymru. Diddordeb mewn gwarchod a datblygu ymhellach gynlluniau tai fforddiadwy, gwerth am arian, gwarchod a diogelu tenantiaid a sicrhau bod y stoc dai yn bodloni safonau rheoleiddiol. Mae arddangos cydymffurfiaeth barhaus gyda WHQS yn hanfodol er mwyn derbyn y grant Lwfans Atgyweiriadau Mawr (MRA) gan Lywodraeth Cymru.

2.5 Amcanion

2.5.1 Mae'r Strategaeth Rheoli Asedau hon yn gosod 6 blaenoriaeth strategol ar gyfer Rheoli Asedau fel y nodir isod:

1. **Data mewn perthynas â Stoc a'r Angen i Fuddsoddi.** Deall ein portffolio asedau a'r buddsoddiad sydd ei angen er mwyn cwrdd â nodau strategol y Cyngor, safonau cyfreithiol a rheoliadol, Safon Ansawdd Tai Cymru (WHQS), cadw stoc mewn cyflwr sy'n golygu y gellir eu gosod a gwarchod y llif incwm drwy gydol cyfnod Cynllun Busnes y Cyfrif Refeniw Tai (HRA).
2. **Rheoli Asedau mewn modd gweithredol.** Deall perfformiad ariannol ac anariannol asedau tai y Cyngor a rheoli'r asedau hyn mewn modd gweithredol ac effeithiol.
3. **Cynllunio Buddsoddiadau.** Cynllunio'r buddsoddiadau angenrheidiol o fewn asedau tai y Cyngor mewn ffordd sy'n arloesol a fforddiadwy a ffordd sy'n bodloni ein hanghenion a'n blaenoriaethau ni a'n cwsmeriaid.
4. **Sicrhau'r Canlyniadau Gorau.** Cynllunio i ddarparu ymagwedd gydgyssylltiedig o fewn y Gwasanaethau Tai er mwyn sicrhau'r canlyniadau ariannol ac anariannol gorau gan y **portffolio tai**.
5. **Fforddiadwyedd a Hyfywedd.** Sicrhau bod modd arddangos fforddiadwyedd a hyfywedd y cynllun yn glir.
6. **Cynllun Cyflawni.** Cyflawni'r Strategaeth Rheoli Asedau a'r Cynllun Darparu Rheolaeth Asedau Dilydol gan sicrhau gwerth am arian a sicrhau bod cymaint â phosib o fuddion cymunedol ar gael o ganlyniad i'r buddsoddiad.

Mae pob adran o'r Strategaeth yn nodi sut y byddwn yn cyflawni yn erbyn y 6 blaenoriaeth hyn.

2.6 Cysylltiad â'r Cynllun Busnes HRA

Mae'r modd y bwriedir cyflawni'r Strategaeth wedi'i ddylunio er mwyn cyd-fynd â'r Cynllun Busnes HRA. Ni ddylai'r AMS hwn, nac unrhyw adolygiadau iddo, gael eu cymeradwyo heb gadarnhad gan y Gwasanaethau Cyllid bod

fforddiadwyedd wedi'i brofi a bod y dull yn fforddiadwy ac o fewn ffiniau'r Cynllun Busnes.

2.7 Rheoli Risg

Os na chânt eu rheoli'n effeithiol, gall asedau ddod yn rhwymedigaethau a all fygwth hyfywedd y Cyfrif Refeniw Tai a chael effaith sylweddol ar denantiaid a chymunedau.

Mae'r risgiau allweddol i'r broses o gyflawni amcanion rheoli asedau wedi eu hadnabod a'u cofnodi yn ein cofrestrî risg ac fe adroddir arnynt yn rheolaidd i'r Bwrdd Gwasanaethau Tai, yn cynnwys:

- Cywirdeb y wybodaeth am asedau (yn cynnwys data am gyflwr stoc)
- Cyflwr ffisegol y stoc o ganlyniad i ddiffyg gwaith trwsio neu waith cynnal a chadw a buddsoddi.
- Difrod i stoc/colledion o ganlyniad i dywydd, tân, llifogydd a pheryglon eraill.
- Methu â rheoli cydymffurfiaeth gyda rheolau iechyd a diogelwch a allai achosi risg i gwsmeriaid, staff a chontractwyr.

Rydym wedi sefydlu prosesau i reoli risg. Bydd cynlluniau lliniaru risg yn cael eu gweithredu yn ôl yr angen er mwyn sicrhau bod risgiau'n cael eu rheoli mewn modd priodol. Bydd y mesurau hyn yn cael eu dogfennu o fewn cofrestrî risg ac yn cynnwys:

- Cynllun Busnes HRA wedi'i ariannu'n llawn
- Strwythurau'r tîm Rheoli Asedau a gweithredu systemau gwell o ran casglu data
- Cynllun Buddsoddi Cyfalaf wedi'i gymeradwyo gan y Cyngor
- Gwell strwythurau a darpariaeth mewn perthynas â gwaith Trwsio a Chynnal a Chadw
- Prosesau a gweithdrefnau iechyd a diogelwch cryf
- Rheolaeth ariannol ac adrodd cryf

2.8 Buddion a Chanlyniadau

Fe ddylai buddion strategaeth rheoli asedau effeithiol gynnwys:

- Gwell perfformiad ariannol.
- Risg wedi'i reoli
- Gwell gwasanaethau ac allbwn.
- Arddangos cyfrifoldeb cymdeithasol.
- Arddangos cydymffurfiaeth.
- Gwella enw da.
- Gwella cynaliadwyedd sefydliadol.

- Gwell effeithlonrwydd ac effeithiolrwydd.
- Tai o safon uwch ar gyfer ein tenantiaid.
- Lleihau tlodi tanwydd ar gyfer ein tenantiaid

Fel rhan o'n gwaith, rydym wedi adnabod nifer o gyfleoedd i sicrhau'r buddion hyn, yn enwedig y broses gwerthuso opsiynau, fel y nodir yn 4.3. Yn ychwanegol at hynny, bydd y cynllun datblygu hefyd yn creu cyfleoedd pellach.

2.9 Perchnogaeth

Y Pennaeth Gwasanaeth Tai sy'n arwain ar y AMS. Bydd Cynllun(iau) Cyflawni Rheolaeth Asedau yn cael eu datblygu er mwyn cefnogi'r Strategaeth hon a fydd yn nodi perchnogaeth ar gyfer meysydd unigol o gyfrifoldeb.

2.10 Cynllun Gweithredu ac Atebolrwydd

Bydd yr AMDP yn cael ei ddatblygu i gyflawni'r amcanion yn yr AMS a bydd yn nodi:

- Yr amcanion a sefydlwyd o dan bob un o'r amcanion AMS;
- Adnabod y swyddogion cyfrifol;
- Sut y bydd cynnydd yn cael ei fonitro;
- Amserlenni gweithredu.

2.11 Llywodraethiant ac Adrodd

Bydd y cynllun buddsoddi yn cael ei gyflwyno'n flynyddol i'r Cyngor ar gyfer ei gymeradwyo. Bydd hyn yn cynnwys sylwebaeth er mwyn darparu sicrwydd ar:

1. Cadernid ac ansawdd y data mewn perthynas â chyflwr y stoc yn gyrru'r cynllun gan gynnwys canran y stoc sydd wedi ei archwilio yn y 12 mis blaenorol a dros y 5 mlynedd ddiwethaf.
2. Proses cynllunio buddsoddiadau gan gynnwys unrhyw ddiweddariadau i'r rhagdybiaethau/graddfeydd fesul uned sy'n cefnogi'r rhagolygon o'r costau.
3. Monitro a chyllido'r gofynion o ran sicrhau cydymffurfiaeth statudol.
4. Gofynion caffael a staffio
5. Y diweddaraf ynghylch cynaliadwyedd asedau a manylion am y modd y bwriedir gweithredu mewn perthynas â stoc anghynladwy
6. Trefniadau rheoli risg

Bydd Dangosyddion Perfformiad Allweddol (KPIs) yn cael eu monitro'n fisol o fewn y Tîm Gwasanaethau Technegol. Bydd KPIs y cynllun buddsoddi chwarterol yn cael eu cyflwyno i'r Tîm Rheoli Tai, bob chwe mis i'r Bwrdd Gwasanaethau tai a bob blwyddyn i'r Cyngor. Bydd hyn yn cynnwys sylwebaeth er mwyn darparu sicrwydd ar:

- Y gwaith a gyflawnwyd yn erbyn targedau ar y lefel sylfaenol;
- Gwir wariant yn erbyn costau targed y gyllideb (wedi'u haddasu ar gyfer gwir ddarpariaeth)
- Costau alldro yn erbyn costau wedi'u tendro a'r rhagdybiaethau cost sylweddol/graddfeydd fesul uned;
- Cysoni gwaith a gwblhawyd gyda'r data am gyflwr y stoc.

Bydd canlyniadau'r gwerthusiadau opsiynau sy'n arwain at gynigion buddsoddi amgen ar gyfer asedau'n cael eu cyflwyno i'r Pwyllgor Gwaith ar gyfer eu cymeradwyo.

Bydd cyflawni'r AMDP yn cael ei fonitro drwy gynhyrchu adroddiad "goleuadau traffig" blynyddol.

2.12 Adnoddau

Bydd y Gwasanaeth Tai yn adolygu'r strwythur rheoli yn rheolaidd er mwyn sicrhau ei fod yn cyd-fynd gyda chyflawni'r cynllun hwn a'i fod yn gyraeddadwy.

Bydd anghenion busnes yn parhau i newid wrth i ni symud ymlaen a byddwn yn sicrhau bod gan y staff y sgiliau a'r profiad cywir er mwyn gallu bodloni'r disgwyliadau hyn.

Bydd y strwythur yn bodloni anghenion dros bum mlynedd y strategaeth ac yn cael ei adolygu o bryd i'w gilydd er mwyn sicrhau bod gennym staff â'r sgiliau addas, adnoddau a gallu i ddarparu canlyniadau a blaenoriaethau allweddol.

2.13 Adolygiad

Mae'r strategaeth hon yn ymwneud â chyfnod o bum mlynedd rhwng 2018 a 2023 a bydd yn cael ei hadolygu'n flynyddol yn unol â Chynllun Busnes 30 mlynedd yr HRA.

3.0 Blaenoriaeth Strategol 1 – Data mewn perthynas â Stoc a'r Angen i Fuddsoddi

Y flaenoriaeth strategol yw deall ein portffolio asedau a'r buddsoddiad sydd ei angen er mwyn bodloni nodau strategol y Cyngor, safonau cyfreithiol a rheoliadol, Safon Ansawdd Tai Cymru (WHQS), cadw stoc mewn cyflwr sy'n golygu ei bod yn addas ar gyfer ei osod a gwarchod y llif incwm drwy gydol cyfnod Cynllun Busnes y Cyfrif Refeniw Tai (HRA).

Er mwyn bodloni'r flaenoriaeth hon rydym wedi gosod yr amcanion isod. Mae pob amcan yn gysylltiedig ag adran o'r ddogfen hon sy'n nodi'r hyn a fydd yn cael ei gyflawni:

1. Cwblhau cofnodion cyflawn, manwl gywir sydd wedi'u rheoli sy'n ymdrin â natur a nodweddion y stoc; Adran 3.1;
2. Cadw gwybodaeth gyfredol o safon uchel am gyflwr y stoc. Adran 3.2;
3. Cadw gwybodaeth ddiweddar a dilys ar hyd oes weddilliol rhai elfennau o gyflwr y stoc a'r cost o'u hadnewyddu yn eu lle er mwyn cynhyrchu rhagolygon ynghylch gwariant ar waith mawr yn y dyfodol. Adran 3.3.
4. Cadw gwybodaeth ddilys er mwyn rhagweld gofynion o ran gwariant arall ar gynnal a chadw yn y dyfodol. Adran 3.4;
5. Sicrhau bod y cynllun yn ariannu cynaliadwyedd y gofynion/safonau cyfreithiol a rheoleiddiol. Adran 3.5;
6. Cyflwyno senarios a chytuno ar wariant ar gyfer gwaith gwella dewisol a deall yr effaith ar y cynllun busnes a chwsmeriaid; Adran 3.6;
7. Creu Rhagolygon Buddsoddi 30 mlynedd i'w hymgorffori yn y Cynllun Busnes HRA; Adran 3.7;

3.1 Data Asedau a Phroffil

Mae'r portffolio stoc tai yn cynnwys ardal ddaearyddol eang ar draws Ynys Môn. Mae trefi Caergybi, Llangefni, Amlwch a Phorthaethwy yn cynnwys dwysedd uwch o stoc gyda chanrannau llai wedi eu lleoli ger neu o fewn pentrefi ar hyd a lled y Sir.

Yn Ebrill 2017, roedd Cyngor Sir Ynys Môn yn berchen ar ac yn rheoli 3,803 o eiddo. Y tri math o eiddo mwyaf cyffredin yw:

- Eiddo traddodiadol sy'n cynnwys tai annibynnol, tai pâr, tai teras, byngalos a ffatiau;

- Eiddo waliau solet
- Eiddo anhraddodiadol megis tai concriid parod ac eiddo fframiau coed

Mae canrannau'r mathau gwahanol o eiddo fel a ganlyn:

Math o Eiddo	Nifer	% o'r Stoc
Tai	2020	53%
Byngalos	699	18%
Fflatiau	594	16%
Tai Gwarchod	490	13%
Cyfanswm	3803	100%

**** Mae ffigyrau yn cynnwys 30 eiddo a gafwyd ar ôl Ebrill 2015**

Mae proffil oedran ein stoc wedi'i rannu i'r bandiau oedran canlynol:

Oedran	Nifer yr Eiddo	% o'r Stoc
Cyn 1919	43	1%
1919 - 1944	292	8%
1945-1964	1494	39%
1965 - 1974	1079	28%
Ôl 1974	895	24%
Cyfanswm	3803	100%

****Mae ffigyrau yn cynnwys 30 eiddo a gafwyd ar ôl Ebrill 2015**

Ar hyn o bryd, mae data am y stoc craidd yn cael ei gadw yn Keystone, ein cronfa ddata rheoli asedau. Mae Keystone yn ddatrysiad rheoli asedau sy'n ffurfio rhan o'r System ehangach ar gyfer Rheoli Tai.

Mae'n system sydd wedi'i chynllunio er mwyn hwyluso gweithrediadau sy'n ymwneud â swyddogaethau technegol landlordiaid cymdeithasol. Bydd adolygiad llawn a chysoniad o ddata asedau'n cael ei gwblhau yn ystod 2017-18 er mwyn sicrhau bod yr holl ddata rheoli asedau wedi'i gysoni.

Bydd caffael arolwg pellach o gyflwr 20% o stoc cynrychioliadol yn ystod 2017-18 yn hysbysu ac yn cynorthwyo'r broses ddilysu hon.

Rydym yn cadw'r wybodaeth ganlynol:

- Oedran
- Archdeip
- Daliadaeth
 - Adeiladwaith (traddodiadol/anhraddodiadol)
 - Rhinweddau cydymffurfiaeth

3.2 Data Cyflwr Stoc

Mae'r wybodaeth a gedwir mewn perthynas â stoc wedi'i chasglu gan Savills fel rhan o arolwg llawn o gyflwr stoc a gynhaliwyd yn ystod 2008-09 ac, yn dilyn hynny, arolwg cyflwr stoc cynrychioliadol 20% a gwblhawyd yn ystod 2013. Ar hyn o bryd mae gennym ddata arolwg ar 94% o'r eiddo yn y portffolio a 100% o ddata o arolwg o flociau allanol a rhannau cyffredin. Mae'r 6% o'r data eiddo sy'n weddill wedi'i glonio o'r arolygon hynny sydd eisoes wedi'u cwblhau er mwyn rhoi darlun o gyflawr y stoc llawn.

Bydd y data am gyflwr y stoc yn cael ei ddilysgu drwy:

- Gasglu data ar y 6% sy'n weddill;
- Cynnal arolwg o'r stoc o leiaf unwaith bob 5 mlynedd. Er yn draddodiadol yr ystyrir ei bod yn arfer dda i gynnal arolwg stoc ar sai rhaglen dreigl gan archwilio % o stoc bob blwyddyn, oherywdd maint y stoc dai fe allai fod yn fwy ymarferol i ni wneud nifer mwy yn llai aml er mwyn sicrhau gwerth am arian.
- Dilysiad allanol o unrhyw ddata cyflwr stoc a gesglir yn fewnol.
- Argymhellir ein bod o fewn cyfnod oes y strategaeth 5 mlynedd hon yn caffael arolwg cyflwr stoc llawn.
- Yn ystod Chwarter 2 o 2017-2018 byddwn yn caffael arolwg cyflwr stoc cynrychioliadol 20%

Bydd data asedau yn cael ei ddiweddarau yn dilyn cwblhau'r gwaith.

3.3 Gofyniadau Cyflwr Stoc y Dyfodol

Mae'r data cyflwr stoc fel y nodir yn 3.2 yn darparu gwybodaeth er mwyn galluogi Cynllun Buddsoddi 30 mlynedd cadarn i gael ei greu. Drwy sicrhau bod y stoc bresennol yn cael arolwg cyflwr stoc bob 5 mlynedd, byddwn yn hwyluso cynhyrchiad rhagolwg gwariant diweddar er mwyn ymdrin ag:

- Adnewyddu cydrannau adeiladu, ffitiadau a gosodiadau o bryd i'w gilydd;
- Cadw'r eiddo mewn cyflwr sy'n golygu ei fod yn addas i'w osod
- Cynnal cydymffurfiaeth â Safonau Ansawdd Tai Cymru (WHQS).

Yn ei hanfod, ystyr hyn yw newid elfennau mewnol yr adeilad (ceginau, ystafelloedd molchi ac ati) ac elfennau allanol (fffenestri, drysau, toeau a

strwythurau ac ati). Bydd dyddiad amnewid yr elfennau hyn yn cael ei ddarogan drwy ddefnyddio asesiad o gyflwr a chylch oes disgwyliedig y cydrannau. Wedi'i gyfuno â chost newid yr elfennau hyn, mae'r data yn darparu rhagolwg o'r angen ar gyfer y dyfodol.

Yn ogystal â chadw data am gyflwr stoc, yn unol â 3.2 uchod, mae'n hanfodol bod data manwl gywir ar oes cydrannau a chost darnau newydd yn cael ei gadw. Bydd y pethau hyn yn cael eu hadolygu'n flynyddol ac yn cael eu cymharu â'n profiadau, y wybodaeth am y farchnad a chost alldro cyflawni'r gwaith.

Mae cylch bywyd presennol yr elfennau allweddol y caniatwyd ar eu cyfer yn ein rhagdybiaethau o'r costau ar gyfer y cynllun 30 mlynedd yn cynnwys:

- Cegin – 15 mlynedd
- Ystafell Molchi – 25 mlynedd
- Boeleri - 15 mlynedd
- Rheiddiaduron – 25 mlynedd
- Ail weirio llawn – 25 years

Bydd y gost o ddarparu cydrannau newydd yn cael ei defnyddio fel y raddfa fforddiadwy h.y. y pris y gall y busnes fforddio ei dalu i adnewyddu'r elfen. Bydd y gallu i gyflawni'r gwaith o fewn y gost yn profi hyfywedd y cynllun busnes.

3.4 Gofynion Cynnal a Chadw eraill yn y dyfodol

Parheir i gadw rhestr o ragdybiaethau a chostau fesul uned a fydd yn sylfaen i gostau cyflwr eiddo nad yw'n rhan o'r stoc yn y cynllun HRA a'r modelau gwerthuso. Mae'r rhain yn cynnwys y meysydd canlynol:

Gwaith Atgyweirio Annisgwyl Sylweddol
Cydymffurfiaeth
Cynnal a Chadw Cylchol
Gwaith Cynnal a chadw ymatebol a gwaith ar eiddo gwag
Asedau Perthnasol

Mae'r fethodoleg ar gyfer rhagweld yr angen ym mhob un o'r meysydd hyn wedi'i nodi o dan bob un o'r is-benawdau isod. Bydd y rhain yn cael eu hadolygu'n flynyddol ac yn cael eu cymharu â'n profiadau, y wybodaeth am y farchnad a'r gost bresennol o gyflawni'r gwasanaeth.

Mae'r rhagolygon yn cynnwys nifer o ragdybiaethau yn seiliedig ar wybodaeth leol am stoc a phrofiadau staff.

Bydd pob un o'r rhagdybiaethau a ddefnyddir er mwyn adeiladu darlun o'r anghenion nad ydynt yn ymwneud â'r stoc yn cael statws Coch, Melyn, Gwyrdd (RAG) yn seiliedig ar lefel yr hyder ynddynt.

3.4.1 Gwaith Atgyweirio Annisgwyl Sylweddol

Cyfeirir yma yn benodol at waith nad yw wedi'i ragweld mewn unrhyw ran arall o'r arolwg ond, o brofiad, y gellir ei ddarogan fel rhywbeth sy'n debygol o godi. Mae enghreifftiau yn cynnwys, ond nid ydynt yn gyfyngedig i, teis mewn waliau ceudod yn dod yn rhydd, ymsuddiant/setliad lle nad oes yswiriant, diffygion strwythurol cyffredinol, systemau carthffosiaeth yn torri a diffygion cudd yn y gwaith adeiladu a lwfansau uwch ychwanegol sy'n gysylltiedig â chyflawni gwaith cyfalaf.

Y rhagdybiaeth ar hyn o bryd yw caniatáu swm cyfwerth â 3% o gost gwaith sylweddol yn y dyfodol.

3.4.2 Cydymffurfiaeth

Yn ddiweddar, mae'r Gwasanaeth Tai wedi adolygu ei bolisiau, gweithdrefnau a phrosesau ac wedi cynnal trafodaethau â chyflenwyr er mwyn sicrhau ei fod yn cyflawni ei rwymedigaethau angenrheidiol fel landlord. Mae hyn yn helpu i sicrhau iechyd a diogelwch cwsmeriaid, pobl sy'n ymweld â'u cartrefi, a staff. Mae'r gofynion o ran gwaith wedi eu hamlinellu yn y polisi ac mae nifer yr unedau sydd angen cydymffurfio wedi'i gofnodi yn y priodoleddau cydymffurfiaeth yn unol â'n protocolau rheoli data. Bydd gofynion cydymffurfiaeth yn cael eu hariannu'n llawn drwy weithredu'r cyfraddau priodol fesu uned ar gyfer nifer yr unedau sydd angen y gwasanaeth.

3.4.3 Cynnal a Chadw

Mae'r gofynion o ran gwaith cynnal a chadw cylchol sydd wedi'u nodi yn y cynllun yn cynnwys gwaith addurno cylchol allanol a gwaith atgyweirio cysylltiedig yn y dyfodol. Bydd y rhaglen waith hon yn cael ei chyflawni ar gylch 8 mlynedd.

3.4.4 Gwaith Cynnal a Chadw Ymatebol a gwaith ar eiddo gwag

Gwaith cynnal a chadw ymatebol a gwaith ar eiddo gwag yw gwaith cynnal a chadw y mae ymrwymiad ar y landlord i'w wneud, naill ai ar gais tenant neu neu'n dilyn archwiliad gan aelod o staff neu mewn cysylltiad ag ail-osod eiddo.

Hefyd wedi'i gynnwys o dan y pennawd hwn mae Cymhorthion ac Addasiadau. Mae'r Cyngor yn darparu cymhorthion ac addasiadau er mwyn cynorthwyo cwsmeriaid ag anabledau i fyw yn eu cartrefi. Mae'r gwaith yn cael ei ariannu'n llawn gan yr HRA.

3.4.5 Asedau Perthnasol

Mae'r rhan hon yn ymwneud ag asedau yn y stoc y mae ymrwymiad i'w cynnal a'u cadw ond lle nad yw'r costau wedi eu cynnwys yn y categorïau uchod. Byddai Gwaith Trin Carthffosiaeth, garejys a thir yn enghreifftiau o hyn.

3.5 Safonau Cyfreithiol, Rheoleiddiol a Lleol

Mae angen i'r Cyngor fodloni'r gofynion canlynol:

Safon Ansawdd Tai Cymru (WHQS) fel y caiff ei grynhoi isod:

Mae "Cartrefi Gwell i Bobl Cymru" yn nodi gweledigaeth Llywodraeth Cymru y dylai "holl aelwydydd Cymru...gael y cyfle i fyw mewn anheddau o safon sydd":

- Rhan 1: Wedi'u hatgyweirio i safon dda
- Rhan 2: Yn ddiogel
- Rhan 3: Wedi eu gwresogi'n ddigonol, yn danwydd-effeithlon ac wedi'u hinswleiddio'n dda.
- Rhan 4: Yn cynnwys ceginau ac ystafelloedd ymolchi modern.
- Rhan 5: Yn cael eu rheoli'n dda (tai rhent).
- Rhan 6: Wedi'u lleoli mewn mannau diogel a deniadol.
- Rhan 7: I'r graddau y mae hynny'n bosibl, yn addas ar gyfer gofynion penodol y cartref.

Roedd Cyngor Sir Ynys Môn yn un o'r Awdurdodau cyntaf i fodloni gofynion WHQS yn ystod Rhagfyr 2012. Cafodd hyn ei wirio'n annibynnol gan Savills yn ystod arolwg cyflwr a oedd yn gynrychioladol o 20% o'r stoc yn 2013.

Rydym yn fodlon, lle bynnag y mae hynny'n ymarferol bosibl, bod yr holl eiddo yn bodloni safonau WHQS ac eithrio'r meini prawf methiannau derbyniol.

Mae dyletswydd gyfreithiol ar y Cyngor i gydymffurfio ag arweiniad statudol sydd wedi'i gymeradwyo a'r gweithdrefnau cydymffurfio cysylltiedig sydd wedi'u rhestru isod:

- Tystysgrif diogelwch nwy: Ymgwymerir â hyn yn flynyddol gan weithwyr mewnlol ble bynnag y mae hynny'n bosibl a bydd y canlyniadau'n cael eu cofnodi yn y Modiwl Gwasanaethu Keystone.
- Glendid Dŵr: Cyflogwyd contractwyr i gynnal arolwg ac fe gofnodwyd yr holl safleoedd cymunedol sydd â risg o Legionella yn ystod 2016.
- Diogelwch Tân: Mae Gorchymyn Diwygio Rheoleiddio (Diogelwch Tân) 2005 yn rhoi dyletswydd ar y Cyngor i gynnal trefniadau diogelwch tân. Rhaid i eiddo â mannau cymunedol neu gyffredin gael eu hasesu yn achlysurol ar gyfer risg tân er mwyn sicrhau cydymffurfiaeth statudol drwy'r amser.

- Diogelwch Trydanol: Bydd profion trydanol yn cael eu cynnal bob pum mlynedd.
- Rheolaeth Asbestos: Yn unol â'r Rheoliadau Rheoli Asbestos, rhaid i'r sawl y mae dyletswydd arnynt gymryd camau rhesymol i ddod o hyd i ddeunyddiau sy'n cynnwys asbestos ac i gadw cofnod o leoliad yr asbestos a'r deunyddiau lle rhagdybir bod asbestos. Mae ein data yn cael ei gadw yn y Modiwl Rheoli Asbestos o fewn Keystone.
- Tanwydd Solet: Rhoddir prawf yn flynyddol ar simneiau tanwydd solet

Byddwn yn anelu i fynd y tu draw i ofynion sylfaenol y WHQS er mwyn bodloni ein nodau strategol.

Mae'r Cyngor wedi ymrwymo i fynd i'r afael â thlodi tanwydd ac i ddarparu gwres fforddiadwy ar gyfer ein tenantiaid.

Rydym yn cymryd perfformiad amgylcheddol ein hasedau o ddifrif pan fyddwn yn gwneud penderfyniadau i fuddsoddi a rhoddir ystyriaeth hefyd i arferion gorau ac arweiniad e.e. mae cyhoeddiad diweddar y Llywodraeth "Tai Cynnes, Tai Gwyrdd: Strategaeth Rheoli Ynni Cartrefi" yn awgrymu y dylid cyflawni graddfa SAP o 70 ar gyfer tai cymdeithasol erbyn 2020.

Mae'r targed hwn wedi'i fabwysiadu yn ein Polisi Cydymffurfiaeth WHQS.

Rydym wedi casglu gwybodaeth ynni yn y gorffennol ac, fel rhan o'r arolygon cyflwr stoc, byddwn yn casglu data ynni newydd (SAP) ar gyfer pob eiddo fel rhan o'r strategaeth hon.

Bydd hyn yn sicrhau ein bod yn cadw data, gan cynnwys data ar allyriadau CO2 a chostau rhedeg ar gyfer pob eiddo.

Mae'r data yn caniatáu i ni dargedu'n strategol yr eiddo/cymdogaethau hynny sydd â sgorau ynni isel fel rhan o'r broses cynllunio buddsoddiadau.

Ar hyn o bryd, rydym yn targedu gwelliant yng nghyfarfartaledd y sgorau SAP er mwyn lleihau nifer y methiannau derbyniol a gwella effeithlonrwydd ynni:

- Ar hyn o bryd (2016-17) rydym yn adrodd i Lywodraeth Cymru bod 726 o'n heiddo yn methu â chyrraedd targed ynni'r WHQS o 65. Bydd y ffigwr hwn yn lleihau wrth i ni gynnal arolygon pellach i adlewyrchu gwaith effeithlonrwydd ynni sydd eisoes wedi'i wneud a phan fyddwn yn ail asesu eiddo ar ôl i waith gael ei gwblhau yn y dyfodol.

Byddwn hefyd yn edrych am gyfleoedd i ddenu arian ar gyfer gwaith ychwanegol er mwyn gwella effeithlonrwydd ynni'r stoc dai a lleihau costau rhedeg ar gyfer ein cwsmeriaid.

3.6 Gwelliannau

Mae gwaith gwella yn gyffredinol yn golygu:

- Gosod cydrannau nad ydynt yn bodoli mewn eiddo ar hyn o bryd ond a fyddai'n gwella'r eiddo e.e. PV/solar thermal ac ati;
- Uwchraddio safon eitem ar adeg gosod un newydd, e.e. cegin o safon uwch;
- Amnewid yr elfen cyn i'r cyflwr ddirywio er mwyn gwella'r eiddo.

Gwariant dewisol yw hwn ac mae angen ei flaenoriaethu er mwyn gwneud y defnydd gorau o'r cyllid sydd ar gael.

3.7 Rhagolwg o'r gwariant 30 mlynedd

Mae'r cynllun hwn yn cynnwys cynhyrchu rhagolygon o'r gwariant am gyfnod o 30 mlynedd.

Bydd y rhagolygon hyn yn cael eu hailystyried os bydd unrhyw newid sylweddol i'r AMS neu'r data perthnasol.

Beth bynnag fo'r sefyllfa, cynhelir yr ymarfer yn flynyddol.

4.0 Blaenoriaeth Strategol 2 – Rheoli Asedau mewn modd Gweithredol

Yr Amcan yw deall perfformiad ariannol ac anariannol asedau tai y Cyngor a mynd ati mewn modd gweithredol ac effeithlon i reoli'r asedau hyn.

Er mwyn cyflawni'r flaenoriaeth hon, pennwyd yr amcanion.

Mae pob amcan wedi'i gysylltu ag adran o'r strategaeth hon sy'n nodi'r hyn a fydd yn cael ei ddarparu:

1. Monitro perfformiad ariannol drwy asesiad Gwerth Net Presennol (NPV) asedau. Adran 4.1;
2. Diffinio a monitro perfformiad anariannol gan ddefnyddio dangosyddion sy'n mesur cynaliadwyedd asedau a'r galw amdanynt er mwyn mesur gallu'r asedau i fodloni amcanion ehangach. Adran 4.2;
3. Defnyddio proses werthuso er mwyn categoreiddio asedau yn ôl perfformiad cyffredinol (ariannol ac anariannol) a darparu statws RAG ar draws y stoc gyfan. Adran 4.3;
4. Ymgymryd ag ymarfer gwerthuso opsiynau mewn perthynas â stoc nad yw'n bodloni gofynion cynaliadwyedd neu lle byddai gwerthusiad yn ddefnyddiol am reswm arall. Adran 4.4;

4.1 Perfformiad Ariannol – Gwerth Net Presennol

Ar gyfer unedau sy'n perfformio'n wael neu unedau problemus, bydd y Gwasanaeth Tai yn gwerthuso perfformiad ariannol asedau unigol a grwpiau o asedau er mwyn nodi eiddo sydd, ac sydd ddim, yn addas i fuddsoddi ynddynt dros gyfnod y Cynllun Busnes HRA. Bydd amrywiaeth o ddata yn cael ei werthuso, yn cynnwys:

- Incwm rhent a cholledion rhent oherwydd bod eiddo'n wag;
- Gwariant ar waith trwsio a chynnal a chadw;
- Gwariant ar waith cynnal a chadw a gynllunnir ar gyfer y 30 mlynedd nesaf;
- Costau Rheoli Tai

Defnyddir y data hwn er mwyn rhoi gwerth net presennol (NPV) ar gyfer pob ased unigol neu grŵp o asedau.

4.2 Perfformiad Anariannol – Bodloni'r Amcanion Ehangach

Ochr yn ochr â pherfformiad ariannol mae angen i'n hasedau fodloni ein hamcanion ehangach a pharhau i fod yn gynaliadwy ar gyfer y dyfodol. Mae'r dadansoddiad hwn yn ein galluogi i adnabod unrhyw ddirywiad posibl a allai ddigwydd yn y dyfodol o ran dymunoldeb yr asedau ac o'r herwydd yn ein galluogi i gynllunio mewn modd mwy effeithiol er mwyn bodloni anghenion y dyfodol a gwarchod y llif cynhyrchu incwm.

Mae hefyd yn ein galluogi ni i werthuso i ba raddau y mae ein hasedau yn cefnogi ein hamcanion newydd o ran busnes a datblygu. Mae'r dangosyddion Rheoli Tai isod yn mesur i ba raddau y mae asedau yn bodloni ein hamcanion rheoli tai:

- Ôl-ddyledion rhent
- Dwyster rheoli (nifer yr achosion)
- Cynaliadwyedd Tenantiaethau (nifer y rhybuddion, llythyrau rhybudd Ymddygiad Gwrthgymdeithasol)
- Eiddo anodd eu gosod
- Nifer yr eiddo gwag hirdymor

Rhoddir ystyriaeth hefyd i gael gwared ar asedau gwerth uchel ac edrychir ar ddefnyddio unrhyw gyfalaf a dderbynnir o ganlyniad i werthiant er mwyn datblygu nifer uwch o unedau mewn ardal lle mae tystiolaeth o alw am dai cymdeithasol / fforddiadwy.

4.3 Gwerthusiad Opsiynau

Lle bydd gwerthusiad yn nodi asedau sy'n perfformio'n wael, un ai am resymau ariannol neu anariannol, bydd gwerthusiad opsiynau manylach yn cael ei gynnal a bydd yr holl opsiynau ar gyfer gwella yn cael eu hymchwilio. Bydd cyn lleied ag sy'n bosibl yn cael ei wario yn y tymor byr ar yr asedau hynny sy'n cael eu hadnabod fel rhai sydd angen gwerthusiad opsiynau cyn y gwneir penderfyniadau buddsoddi hirdymor.

Ymgynghorir â chwsmeriaid a rhanddeiliaid eraill yn ystod y broses werthuso hon.

Bydd sbardunau ar gyfer gwerthuso opsiynau yn cynnwys

- Stoc sydd â NPV negyddol;
- Stoc sydd â NPV ymylol;
- Stoc sydd wedi'i gategoreiddio fel stoc â lefel uchel o gyfle.

Gallai opsiynau allweddol posibl ar gyfer stoc gynnwys:

Rhif.	Categori	Opsiwn
1	Cyfalaf	Ailwampio llawn i safon 30 mlynedd
2	Cyfalaf	Buddsoddiad er mwyn cefnogi newid defnydd
3	Cyfalaf	Dymchwel ac ailddatblygu
4	Cyfalaf	Oes gyfyngedig – cynllun buddsoddi tymor canolig
5	Ymatebol	Buddsoddiad tymor byr er mwyn dod â'r eiddo yn ôl i ddefnydd am gost isel am gyfnod cyfyngedig.
6	Ymatebol	Buddsoddiad bychan a derbyn yr angen i wneud mwy o waith atgyweirio ymatebol a chylchol
7	Gwarediad	Cael gwared ar rai neu'r holl unedau ar y farchnad agored.
8	Newid Defnydd	Newid defnydd – naill ai yn y tymor byr neu'r tymor hir
9	Rheolaeth	Newid dynodiad yr eiddo a'r dull rheoli

Ni fydd yn briodol modelu pob datrysiad ym mhob gwerthusiad felly dylid trin y rhestr uchod fel yr amrediad llawn o opsiynau. Ym mhob gwerthusiad, bydd y rhestr yn cael ei hidlo er mwyn modelu'r opsiynau amgen mwyaf ymarferol.

Bydd y gwerthusiad yn nodi'r stoc craidd (Gwyrdd) sy'n bodloni'r nodau a'r gofynion ariannol ac anariannol. O ganlyniad, gall y stoc Coch a Melyn fod yn destun gwerthusiad manylach.

5.0 Blaenoriaeth Strategol 3 – Cynllunio Buddsoddiad

Y drydedd flaenoriaeth strategol yw cynnal a buddsoddi yn yr asedau mewn ffordd sy'n arloesol, fforddiadwy ac sy'n bodloni ein safonau a'n blaenoriaethau ni ein hunain a'n cwsmeriaid.

Er mwyn bodloni'r flaenoriaeth hon, mae'r amcanion isod wedi eu gosod. Mae pob amcan wedi'i chysylltu ag adran o'r ddogfen hon sy'n nodi'r hyn a fydd yn cael ei gyflawni:

1. Datblygu a chynnal cynlluniau buddsoddi sydd wedi'u cymeradwyo ac sy'n fforddiadwy ar gyfer cyflawni gwaith. Adran 5.1;
2. Cynnal, a glynu wrth, gyfres o reolau a blaenoriaethau a ffiniau buddsoddi er mwyn gweithredu fel porth i wneud penderfyniadau buddsoddi a sicrhau bod ein buddsoddiadau wedi eu targedu tuag at stoc gynaliadwy a chronfeydd sydd wedi'u clustnodi yng Nghynllun Busnes yr HRA. Adran 5.2;
3. Mae cwrmpas y gwaith i fod yn unol â chyfres fforddiadwy o safonau cyflawni. Adran 5.3;

5.1 Proses

Mae'r broses cynllunio buddsoddiadau wedi'i chynllunio er mwyn penderfynu:

- Pa waith sydd angen ei wneud
- I ba eiddo
- Fel rhan o ba becyn gwaith
- Ym mha flwyddyn
- Y gyllideb angenrheidiol

Mae angen y broses uchod er mwyn sicrhau bod gofynion y cynllun buddsoddi wedi eu cynnwys ac yn fforddiadwy o fewn ffiniau Cynllun Busnes yr HRA.

Bydd rhaglenni buddsoddi yn cael eu datblygu yn seiliedig ar ddata ynghylch cyflwr stoc yn ogystal â blaenoriaethau buddsoddi fel y gellir datblygu rhaglen fuddsoddi 5 mlynedd.

Bydd hyn yn cael ei adolygu yn flynyddol er mwyn bodloni unrhyw flaenoriaethau neu gyfyngiadau cyllidebol a all newid. Bydd y gwaith o fewn y rhaglenni:

- Wedi'i gyfuno, lle mae'n bosibl er mwyn sicrhau ei fod yn cael ei gyflawni'n effeithlon. Mae hyn weithiau yn her yn ein stoc gan fod natur y gwaith mewnol yn gallu ei gwneud hi'n anodd cyflawni'r gwaith os oes rhywun yn byw yn yr eiddo;

- Wedi'i gyfuno mewn rhaglenni gwaith sy'n cynorthwyo darpariaeth effeithlon ac sy'n rheoli'r effaith ar y cwsmer;
- Wedi'i wirio er mwyn sicrhau nad oes arian yn cael ei fuddsoddi mewn asedau anghynladwy;
- Blaenoriaethu priodol, gan ddefnyddio'r wybodaeth fusnes sydd ar gael, yn unol â chfres o flaenoriaethau y cytunwyd arni er mwyn sicrhau mai'r gwaith sydd â'r flaenoriaeth uchaf sy'n cael ei chwblhau gyntaf;
- Wedi ei nodi yn unol â'r safonau buddsoddi a gytunwyd.

Bydd y rheolau buddsoddi yn gweithredu fel ffilter er mwyn sicrhau bod unrhyw fuddsoddiad a wneir yn cael ei wneud mewn stoc sy'n gynaliadwy ar gyfer y tymor hir. Cyfyngir ar fuddsoddiad tra bydd opsiynau'n cael eu gwerthuso.

Mae Safonau Ansawdd Tai Cymru/Gofynion Ansawdd Datblygu yn nodi, i'r graddau y mae hynny'n rhesymol bosibl, yr egwyddorion a'r meini prawf perfformiad i'w cyflawni o ran dyluniad ac adeiladwaith prosiectau buddsoddi.

Mae datblygiad cynllun buddsoddi 5 mlynedd gyda lefel uwch o sicrwydd yn caniatáu ar gyfer agwedd gydlynol mewn perthynas â chaffael y deunyddiau a'r adnoddau angenrheidiol ar gyfer darpariaeth effeithiol. Bydd hyn yn cynnwys adnabod mannau lle mae angen gwariant sylweddol yn gynnar fel y gellir caffael y telerau gorau posibl ar gyfer y Cyngor.

5.2 Rhaglenni Buddsoddi

Bydd gwaith yn cael ei gyflawni ar y rhaglenni canlynol:

Rhaglen 1 – Gwaith Mewnol

Rhaglen 2 – Waliau allanol / To / Llinellau Toeau / Ffenestri / Drysau a'r Rhaglen Waith Amgylcheddol

Rhaglen 3 - Boeleri a systemau gwresogi newydd

Rhaglen 4 – Gwaith Cymunedol

Rhaglen 5 – Gwaith addurno cylchol a gwaith atgyweirio cysylltiedig

Mae manylion pellach wedi eu cynnwys yn Atodiad 1.

5.3 Rheolau a Blaenoriaethau Buddsoddi

Bydd rhaglenni buddsoddi yn blaenoriaethu gwaith ar gyfer stoc sy'n gynaliadwy yn y tymor hir o fewn y cyllidebau sydd ar gael.

Bydd gwaith yn cael ei flaenoriaethu gan ddefnyddio'r blaenoriaethau a gytunwyd arnynt, a nodir isod:

1. Cydymffurfiaeth statudol – diogelwch nwy, diogelwch tân ac ati

2. Gwaith sy'n cael ei adnabod fel rhan o asesiad risg iechyd a diogelwch neu waith atgyweirio a allai gynyddu'r risg o niwed os nad yw'n cael ei ddatrys;
3. Gwaith strwythurol sy'n beryglus a/neu a allai arwain at gostau uwch a lleihau gwerth yr ased os na chaiff ei ddatrys;
4. Gwaith i sicrhau safonau cyfreithiol a rheoliadol
5. Disodli elfennau sy'n achosi costau atgyweirio a chynnal a chadw uchel
6. Gwaith i gynnal cyfnod oes llawn cydrannau e.e. gwaith ailaddurno allanol cylchol
7. Ceginau ac ystafelloedd molchi mewnol er mwyn darparu cyfleusterau modern (blaenoriaethu'r rhai hynaf yn gyntaf);
8. Gwelliannau effeithlonrwydd ynni
9. Gwelliannau amgylcheddol
10. Gwelliannau eraill a blaenoriaethau cwsmeriaid a fydd yn gwella bodlonrwydd a / neu'n bodloni dyheadau.

Bydd yr arolwg cyflwr stoc yn hysbysu'r cynllun buddsoddi ar sail amcanion, fodd bynnag, mae adnoddau ariannol wedi eu cyfyngu i'r ddarpariaeth sydd wedi'i chynnwys o fewn cynllun busnes yr HRA.

Pe na fyddai'r Cyngor yn gallu ymrwymo'r lefel o gyllid angenrheidiol, byddai'n rhaid ail flaenoriaethu yn unol â'r blaenoriaethau hyn a byddai'r gwaith sydd â'r lleiaf o flaenoriaeth yn cael ei dynnu o bob rhaglen tan y byddai'r rhaglen yn fforddiadwy.

5.4 Safonau Buddsoddi

Mae Safonau Buddsoddi'r Cyngor yn sefydlu sgôp y gwaith fydd yn cael ei wneud. Byddant yn cyd-fynd â Safonau Ansawdd Tai Cymru a'r cyfraddau fforddiadwy a nodwyd er mwyn sicrhau cyflawniad cyson.

6.0 Blaenoriaeth Strategol 4 - Sicrhau'r Adenillion Gorau Posib

Y bedwaredd flaenoriaeth strategol yw darparu agwedd traws-adrannol tuag at sicrhau bod ein hasedau'n darparu'r adenillion ariannol ac anariannol gorau.

Er mwyn cyflawni'r flaenoriaeth hon, mae'r amcanion isod wedi eu pennu. Mae pob amcan wedi'i chysylltu ag adran o'r ddogfen hon sy'n nodi'r hyn a ddarperir:

1. Cynhyrchu Cynlluniau Buddsoddi sy'n adlewyrchu cynaladwyedd y stoc a'n rheolau, ein blaenoriaethau a'n safonau buddsoddi. Adran 6.1.
2. Cyflawni gwaith drwy agwedd wedi'i chynllunio a gwneud y mwyaf o'r arian sydd ar gael i'w wario ar waith atgyweirio a chynnal a chadw. Adran 6.2.
3. Sicrhau bod yr angen i gydymffurfio'n cael ei ddeall a'i ariannu a bod cyfleoedd i leihau risg a chostau cydymffurfiaeth yn cael sylw. Adran 6.3.

4. Cefnogi datblygiad newydd drwy adnabod cyfleoedd o fewn y portffolio presennol a sicrhau bod unrhyw asedau neu ddatblygiadau newydd yn cael eu rheoli'n effeithiol. Adran 6.4.

6.1 Cynllun Buddsoddi

Mae'r Cynllun Buddsoddi yn nodi'r hyn yr ydym yn bwriadu ei fuddsoddi yn y stoc ar gyfer y cyfnod 2018 – 2023.

Bydd pum mlynedd gyntaf y cynllun yn cael eu gosod allan mewn rhaglenni gwaith y gellir eu cyflawni.

Mae'r cynllun hwn yn parhau i fod yn ddogfen fyw a chaiff ei adolygu a'i ddiweddarau yn dilyn unrhyw arolygon o gyflwr a gynhelir yn y dyfodol.

6.2 Gwaith Trwsio a Chynnal a Chadw

Yn gyffredinol, mae'n hanfodol bod gwariant ar gyfer gwaith trwsio a chynnal a chadw, gan gynnwys gwaith cynnal a chadw ymatebol a gwaith ar eiddo gwag, yn cael ei ddarparu yn unol â rheolau buddsoddi. Drwy gynllunio a rhaglennu effeithiol, gellir cyflawni gwaith mewn modd cynlluniedig sy'n symud i ffwrdd o agwedd ymatebol. Mae hyn yn rhoi cyfle i sicrhau gwell gwerth am arian a llai o wariant ar waith cynnal a chadw ymatebol.

Drwy rhoi blaenoriaeth i fuddsoddiadau cyfalaf wedi'u cynllunio, megis diweddarau ceginau a gwaith cynnal a chadw traddodiadol gyda phwyslais ar ansawdd a dibynadwyedd, bydd costau ymatebol yn lleihau yn y dyfodol. Gellir blaenoriaethu gwaith cynlluniedig lle mae costau cynnal a chadw yn uchel.

Er mwyn osgoi dyblygu gwariant neu wariant diangen, a sicrhau bod cofnodion yn cael eu cynnal a'u cadw yn briodol, rhaid i'r tîm atgyweirio a chynnal a chadw wybod lle a phryd mae eiddo wedi eu nodi ar gyfer buddsoddiadau.

Rhaid i'r tîm gwaith trwsio a chynnal a chadw gael mynediad llawn at y Cynllun Buddsoddi a bod yn gwbl ymwybodol ohono. Bydd hyn yn golygu y gellir gwneud penderfyniadau rhesymol a, lle mae cynlluniau i fuddsoddi, y gallu i gynghori tenantiaid (neu ddarpar denantiaid) y bydd gwaith yn cael ei wneud o fewn cyfnod penodol o amser.

Eiddo Gwag: Mae gan y Cyngor drosiant tai gwag o 7% o'i eiddo bob blwyddyn. Er mwyn sicrhau'r incwm uchaf o renti, bydd tai gwag yn cael eu dychwelyd i'r stoc rhent cyn gynted ag sy'n ymarferol ac mae'r Gwasanaeth Tai yn benderfynol o roi blaenoriaeth i'r maes gwaith hwn.

Er yr uchod, mae'n bolisi gennym i wneud unrhyw waith WHQS e.e. ceginau, ystafelloedd molchi, gwaith ail-weirio, ar ddiwedd cyfnod y denantiaeth a chyn ail osod yr eiddo. Bydd hyn yn parhau hyd nes y bydd yr holl elfennau mewnol yn cydymffurfio'n llawn. Pan newidir y denantiaeth, rhoddir Tystysgrif

Cydymffurfiaeth i'r Tenant(iaid) newydd yn cadarnhau % y gydymffurfiaeth â WHQS.

6.3 Cynllun Cydymffurfio

Mae'r Rheolwyr Asedau wedi datblygu cynlluniau, polisiau a gweithdrefnau er mwyn rheoli pob maes o gydymffurfiaeth ar draws pob agwedd o'r stoc.

Mae cynlluniau'n ymwneud ag amrywiaeth o ffactorau sy'n effeithio ar Gydymffurfiaeth o ddydd i ddydd a gofynion Rheoliadol ac sy'n amlinellu'r gofynion rheoli penodol a'r gweithredoedd sy'n lliniaru'r materion hynny sydd wedi eu hadnabod gan sicrhau bod y Cyngor yn cyflawni ei gyfrifoldebau yn y maes hwn. Mae cynlluniau yn cynnwys eitemau megis:

- Glendid Dŵr
- Rheolaeth Asbestos
- Diogelwch Nwy
- Diogelwch Trydanol
- Diogelwch Tân
- Lifftau

Mae'r cynlluniau wedi'u datblygu fel bod buddsoddiad wedi'i dargedu a'i flaenoriaethu ar sail risg ac er mwyn sicrhau eu bod:

- Yn dilyn ymagwedd traws-swyddogaethol
- Yn seiliedig ar ddealltwriaeth gynhwysfawr ac asesiad o faterion y deuir ddeir ar eu traws ym mhob maes Cydymffurfio gyda mesurau lliniaru a chamau gweithredu priodol.

6.4 Cynllun Datblygu

Mae'n hanfodol bod ein hasedau, ac felly'r strategaeth asedau hon, yn cefnogi amcanion y Cyngor ar gyfer twf a datblygiad. Bydd hyn yn cael ei gyflawni mewn nifer o ffyrdd, gan gynnwys nodi asedau sydd ar gael drwy gynnal adolygiad o'r tir sydd yn ein perchnogaeth (yn cynnwys garejys a mannau agored) er mwyn adnabod cyfleoedd ar gyfer darparu cartrefi newydd.

Mae Strategaeth Tai Cyngor 2015-2020 y Cyngor yn gosod y sylfaen ar gyfer sicrhau cynnydd o 255 o unedau yn ein stoc tai cymdeithasol dros gyfnod o 5 mlynedd. Mae'r cynnydd arfaethedig mewn tai fforddiadwy yn cyd-fynd â blaenoriaethau corfforaethol sy'n cynnwys:

- Cynyddu ein hopsiynau tai a lleihau tlodi, ac
- Adfywio cymunedau a datblygu'r economi.

Bydd cyfleoedd ar gyfer twf yn canolbwyntio ar gynyddu ein stoc mewn meysydd lle mae angen wedi'i adnabod ar gyfer tai rhent fforddiadwy ac fe allai gynnwys:

- Tai newydd
- Prynu eiddo presennol gan gynnwys hen dai Cyngor a gollwyd drwy'r cynllun Hawl i Brynu.
- Datblygu tai rhent marchnad ganolraddol
- Cynlluniau Tai Gofal Ychwanegol
- Cynlluniau Tai Gwarchod

Fe ddylai tai newydd neu rhai a brynir fod o fath a manyleb sy'n cefnogi gallu'r Cyngor i fodloni anghenion tai a darparu gwerth am arian o ran y gallu i'w cynnal a'u cadw yn y dyfodol pan fydd hi'n dod yn amser rheoli'r asedau hyn.

Wrth ystyried datblygiadau newydd neu gaffael eiddo sydd eisoes yn bodoli byddwn yn rhoi ystyriaeth i'r mathau o anheddau sydd eu hangen a'r galw o fewn yr ardal fel sydd i'w weld o'r gofrestr dai gyffredin a'r gofrestr tai fforddiadwy.

Byddwn yn sicrhau bod yr holl ddatblygiadau fforddiadwy newydd yn bodloni lefel 3 y Cod Cartrefi Cynaliadwy sef y safon sylfaenol a ddisgwylir gan "Ofynion Ansawdd Datblygu" Llywodraeth Cymru. Bydd cydymffurfiaeth â safonau cenedlaethol yn sicrhau bod disgwyliadau cynaliadwyedd o ran defnydd ynni a fforddiadwyedd yn cael eu bodloni a lle bo hynny'n bosibl, eu rhagori arnynt.

Bydd y Gwasanaeth Tai yn gweithio gyda'r Grŵp Rheoli Asedau Corfforaethol er mwyn nodi safleoedd nad ydynt yn rhai HRA ac nad oes eu hangen bellach ac sydd wedi eu clustnodi fel safleoedd ar gyfer eu gwaredu e.e. safleoedd ysgol a allai fod yn addas ar gyfer tai fforddiadwy ac fel rhan o gynlluniau adfywio'r Cyngor.

7.0 Blaenoriaeth Strategol 5 - Fforddiadwyedd a Hyfywedd

Y pumed flaenoriaeth strategol yw sicrhau bod y strategaeth hon wedi'i ariannu'n llawn ac yn fforddiadwy o fewn cynllun busnes y HRA.

Er mwyn cyflawni'r flaenoriaeth hon, mae'r amcanion isod wedi eu pennu. Mae pob amcan wedi'i chysylltu ag adran o'r ddogfen hon sy'n nodi'r hyn a ddarperir:

1. Cynnal cyswllt â Chynllun Busnes yr HRA (i brofi fforddiadwyedd y cynllun). Adran 7.1;
2. Dangos bod modd cysoni data cwblhau a chostau alldro er mwyn sicrhau bod darpariaeth yn fforddiadwy a bod y cynllun busnes yn hyfyw. Adran 7.2;

7.1 Cyswllt â'r Cynllun Busnes

Mae'r cynllun hwn wedi ei alinio gyda'r Cynllun Busnes HRA a'i gymeradwyo gan y Swyddog Adran 151. Ni ddylai unrhyw adolygiadau dilynol gael eu cymeradwyo heb gadarnhad gan y Swyddog Adran 151 bod prawf fforddiadwyedd wedi'i gynnal a bod y dull yn fforddiadwy.

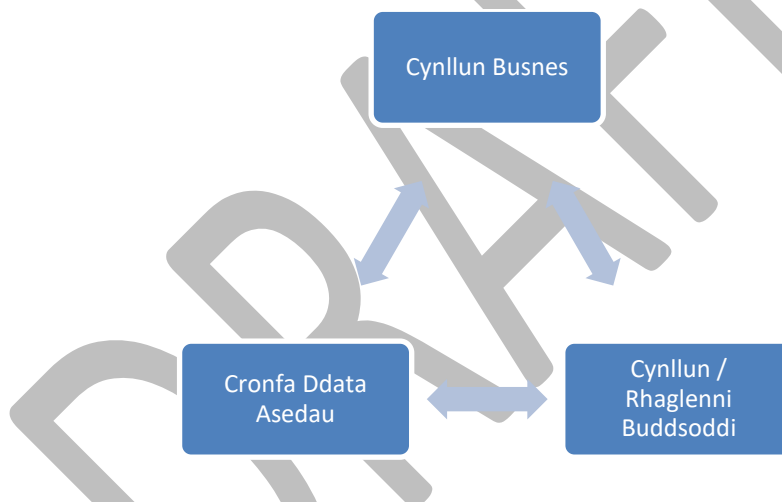
Fel rhan o'r broses o gymeradwyo'r Cynllun Buddsoddi yn flynyddol, bydd y Swyddog Adran 151 yn cadarnhau ei fod yn alinio â'r Cynllun Busnes HRA.

Cynhelir profion straen ar y Cynllun Busnes HRA er mwyn gallu deall yr effaith y byddai cynnydd mewn cyfraddau llog yn ei chael. Mae'r profion straen hyn wedi eu hamlinellu yn ein Cynllun Busnes HRA.

7.2 Cysoni gwaith a gwblhawyd a Chostau Alldro

Mae cynnal a chadw data dilys a manwl gywir ynghylch asedau yn hanfodol er mwyn hysbysu cyfanrwydd ein cynlluniau busnes, rhagweld gwariant yn y dydofol ac oes weddilliol elfennau o'r stoc a bydd proses gysoni'n cael ei chynnal yn rheolaidd mewn perthynas â phrosiectau sydd wedi ei cwblhau.

Ein hamcan yw bod systemau allweddol yn parhau i fod wedi'u halinio:

Mae'r gwaith cysoni rheolaidd hwn yn cynnwys:

- Diweddarau'r gronfa ddata asedau gyda dyddiadau amnewid cydrannau – manylion a geir o fonitro gwaith sydd wedi ei gwblhau
- Monitro costau alldro ar lefel yr elfennau a'u cymharu gyda'r graddfeydd sydd wedi eu cynnwys o fewn y cynllun busnes er mwyn atal effaith negyddol ar y Cynllun Busnes a thenantiaid;
- Bydd gwaith a gwblheir o fewn y cynllun buddsoddi neu waith trwsio a chynnal a chadw'n cael ei gofnodi ar y gronfa ddata asedau. Bydd y broses hon yn ein galluogi i adnabod a datrys

unrhyw anghysondebau ac o ganlyniad, gwella cywirdeb y data a gedwir yn y gronfa ddata.

8.0 Blaenoriaeth Strategol 6 – Cynllun Cyflawni

Y chweched flaenoriaeth strategol yw darparu'r cynllun ar gyfer buddsoddi mewn stoc gan sicrhau gwerth am arian, bod rhaglenni'n cael eu darparu mewn ffordd sy'n gwarchod lechyd a Diogelwch yr holl staff, y cwsmeriaid a'r rhai hynny yng nghyffiniau'r gwaith ac i reoli'n effeithiol yr holl gcontractwyr sydd yn gysylltiedig â chynlluniau. Bydd y manylion yn cael eu datblygu a'u nodi yn y Cynlluniau Darparu Rheolaeth Asedau.

Er mwyn cyflawni'r flaenoriaeth hon, mae'r amcanion isod wedi eu gosod. Mae pob amcan yn gysylltiedig ag adran o'r ddogfen hon sy'n nodi'r hyn a ddarperir:

1. Gwerthuso opsiynau cyflawni mewnol ac allanol a chynhyrchu gwaith a gwasanaethau sy'n darparu'r gwerth gorau am arian. Adran 8.1;
2. Rheoli contractau er mwyn sicrhau safon a bodlonrwydd cwsmeriaid. Monitro faint o waith a gyflawnwyd a'i gost fesul elfen a'i feincnodi yn erbyn pris y tendr a rhagdybiaethau'r cynllun; Adran 8.2;

8.1 Opsiynau darparu, caffael a gwerth am arian

Mae casglu data ar gyflwr stoc yn golygu y gellir creu cynlluniau buddsoddi ar gyfer y tymor byr, canol a thymor hir ac mae'n cynnig cyfle ar gyfer cynllunio adnoddau yn fanwl gywir, caffael nwyddau a gwasanaethau mewn modd effeithiol a sicrhau arbedion effeithlonrwydd a fydd, gyda'i gilydd, yn darparu gwerth am arian.

Mae'n hanfodol bod ein ffordd o weithio yn cyd-fynd gyda, ac yn cefnogi, y cyflawniad o'n hamcanion strategol tra'n parhau i fod yn berthnasol ac yn ymarferol.

Mae caffael hefyd yn golygu'r angen i ganolbwyntio ar lywodraethiant, risg, gwerth am arian a chydymffurfiaeth. Mae'r holl gaffael yn cael ei reoleiddio gan Reolau Sefydlog Ariannol y Cyngor a Chyfarwyddeb Contractau Cyhoeddus Ewrop.

8.2 Rheoli a monitro contractau

Mae rhagdybio costau cydrannau allweddol sydd i'w hamnewid a phrosiectau yn hysbysu rhan o'r Cynllun Busnes HRA a'r rhagolwg gwariant 30 mlynedd.

Mae'n hanfodol felly bod prosiectau'n cael eu cyflawni o fewn y rhagdybiaethau hyn ac i'r safon cywir.

Bydd ansawdd y gwaith a chynnydd contractwyr yn erbyn rhaglen waith ar y safle yn cael ei reoli drwy'r broses ôl-archwilio. Mae hyn yn cynnwys ymrwymiad i archwilio gwaith yn rheolaidd er mwyn gwirio cynnydd a bod 100% o'r gwaith yn cael ei gwblhau.

Bydd cyfres o Ddangosyddion Perfformiad Allweddol yn cael eu datblygu er mwyn monitro'r meysydd canlynol:

- Cymharu gwir gostau a dendrwyd yn erbyn y costau a ragwelwyd gyda sylwebaeth ar unrhyw amrywiadau.
- Sicrwydd Ansawdd / Rheoli Safon drwy raddfeydd archwilio a % llwyddo/methu.
- Bodlonrwydd cwsmeriaid
- Perfformiad lechyd a Diogelwch

DRAFT

Atodiad 1 – Rhaglenni Buddsoddi

Rhaglen 1 - Gwaith Mewnol

Mae'r rhaglen hon yn cynnwys ar gyfer:

- Ceginau
- Ystafelloedd Molchi
- Rhaglen ail wefru fel y penderfynir gan brofi trydanol

Mae'r tabl isod yn cadarnhau ein sefyllfa bresennol mewn cysylltiad ag adnewyddu'r elfennau mewnol allweddol:

Elfen	Cyfanswm sydd wedi'u cynnwys yn arolwg cwmpasu 2008-09 ar gyfer eu newid	Cyfanswm sydd wedi eu newid hyd yma	Nifer y Tenantiaid a wrthododd	Cyfanswm yr eiddo sydd heb eu nodi yn yr arolwg cwmpasu ar gyfer newid
Cegin	3073	3416	207	150
Cyfanswm ystafelloedd molchi / cawod mynediad gwastad	2271	3331	131	311
Ailweirio	1543	3023	106	644

Mae'r cyfanswm o 444 o denantiaid a wrthododd a nodwyd uchod yn ymwneud â 315 eiddo.

Bydd gwaith sydd angen ei wneud mewn eiddo o fewn ffenestr gynllunio pum mlynedd yn cael ei wneud ar yr un pryd h.y. os oes angen cegin ac ystafell molchi o fewn yr un ffenestr yna gwneir y ddau beth ar yr un pryd. Os mai dim ond cegin neu ystafell molchi sydd eu hangen, dim ond yr elfen honno fydd yn cael sylw.

Yn ystod 2017-18, cysylltir â'r holl denantiaid sydd wedi dewis gwrthod uwchraddio'r holl elfennau mewnol neu rai ohonynt. Os oes unrhyw rai o'n tenantiaid yn y categori hwn bellach yn cytuno i'r gwaith gael ei wneud, bydd y gwaith yn cael ei gynllunio cyn gynted ag sy'n ymarferol ac ariannol bosibl.

Mae hefyd yn fwriad gennym i gynnal gwaith arolwg a dadansoddi pellach ar yr elfennau nad ydynt wedi'u hadnabod ar gyfer eu hamnewid yn ystod yr arolwg gwreiddiol o'r stoc. Bydd unrhyw waith sy'n cael ei hadnabod yn cael ei drefnu i'w wneud rhwng 2017 a 2020

Rhaglen 2 – Waliau Allanol/Toeau/Llinellau Toeau/Ffenestri/ Drysau a Rhaglen Waith Amgylcheddol

Yn cynnwys adnewyddu gorchudd toeau / llinellau toeau yn cynnwys simneiau, atgyweirio waliau allanol megis talcenni ac ail adeiladu, ail bwyntio, ail rendro ac ati. Yn ychwanegol at hynny, bydd drysau a ffenestri yn cael eu hadnewyddu fel rhan o'r pecyn hwn. Eto, bydd yr holl waith sydd angen ei wneud i eiddo o fewn y ffenestr gynllunio 5 mlynedd yn cael ei wneud ar yr un pryd.

Bydd gwaith amgylcheddol yn cael ei wneud ar yr un pryd â Rhaglen 2. Mae'r rhaglen hon yn cynnwys atgyweiriadau amgylcheddol yn bennaf a gwelliannau o fewn cwrtill yr eiddo megis ffensys, llwybrau a waliau terfyn.

Yn ychwanegol at hynny, mae gwariant ar ddymchwel garejys a gwelliannau amgylcheddol dilynol yn disgyn i'r categori hwn ond byddant yn cael eu caffael ar wahân.

Rhaglen 3 - Gosod Boeleri a Systemau gwresogi Newydd

Yn cynnwys gosod boeleri newydd yn lle rhai hŷn sy'n dod i ddiwedd eu hoes, 15 mlynedd fel arfer. Bydd systemau dosbarthu gwres yn cael eu hasesu ac fe drefnir i'w huwchraddio pan fydd y boeler yn cael ei newid os ystyrir hynny'n briodol.

Dylid nodi y cafodd y gwaith o ddarparu systemau gwres canolog a/neu'r gwaith o ddiweddarau boeleri a systemau gwresogi ei wneud yn bennaf rhwng 2002 a 2008. Drwy ddefnyddio'r cylch bywyd 15 mlynedd a nodir uchod, mae'n dilyn y bydd rhaglenni amnewid yn amlwg drwy gydol y 5 mlynedd y mae wnelo'r AMS hwn ag ef.

Rhaglen 4 – Gwaith ar Iecynnau Cymunedol

Mae'r rhaglen hon yn cynnwys amnewid gwasanaethau cymunedol megis lifftiau, ardaloedd cymunedol mewn blociau, systemau gwarchod rhag tân, gwaith trydan cymunedol a goleuadau argyfwng, drysau mynediad a systemau drws mynediad ac ati.

Rhaglen 5 – Gwaith Addurno Cylchol a Gwaith Atgyweirio Cysylltiedig

Bydd gwaith addurno cylchol yn cael ei wneud ar gylch 8 mlynedd. Bydd stoc yn cael ei flaenoriaethu gan ystyried blaenoriaethau buddsoddi a rhaglenni gwaith sydd wedi'u hadnabod yn y cynllun buddsoddi. Ni fydd unrhyw elfen yn

cael ei phaentio os yw wedi'i chynnwys ar gyfer ei hamnewid o fewn y cynllun pum mlynedd.

DRAFFT

This page is intentionally left blank

CYNGOR SIR YNYS MÔN	
Pwyllgor:	Pwyllgor Sgrwtini Corfforaethol
Dyddiad:	13 Tachwedd 2017
Pwnc:	Panel Gwella Gwasanaethau Plant
Pwrpas yr Adroddiad:	Diweddariad ar gynnydd o ran gwaith y Panel Gwella Gwasanaethau Plant
Cadeirydd Sgrwtini:	Cyng Aled Morris Jones
Aelod(au) Portffolio:	Cyng Llinos Medi Huws
Pennaeth Gwasanaeth:	Caroline Turner, Prif Weithredwr Cynorthwyol / Llŷr Bryn Roberts, Pennaeth Gwasanaethau Plant Dros Dro
Awdur yr Adroddiad:	Anwen Davies, Rheolwr Sgrwtini
Rhif Ffôn:	01248 752578
E-bost	AnwenDavies@ynysmon.gov.uk
Aelodau Lleol:	Amherthnasol

1 – Argymhelliad/ion

R1 Gofynnir i'r Pwyllgor Sgrwtini Corfforaethol nodi:

- Y cynnydd a wnaed hyd yma o ran gwaith y Panel Gwella Gwasanaethau Plant
- Ei bod yn ymddangos bod yr holl ffrydiau gwaith sy'n gysylltiedig â'r Cynllun Gwella Gwasanaeth yn mynd rhagddynt yn unol â'r targed hyd yma

R2 Uchafu'r mater canlynol er mwyn codi ymwybyddiaeth y Pwyllgor Sgrwtini Corfforaethol:

- Er bod cynnydd da wedi ei wneud mewn perthynas â gweithredu'r strwythur staffio diwygiedig, mae nifer o swyddi'n parhau i fod yn wag. Mae angen rhoi sylw i hyn cyn gynted ag sy'n bosibl.

2 – Cyswllt efo Cynllun y Cyngor / Blaenoriaethau Corfforaethol Eraill

Cyswllt uniongyrchol gyda Chynllun y Cyngor / blaenoriaethau trawsnewid. Bydd y ffaith bod y Panel wedi rhoi ystyriaeth i'r cynllun gweithredu ar gyfer y gwasanaethau plant yn rhoi sicrwydd i'r Pwyllgor Gwaith bod y Cyngor yn ymateb yn gadarn i'r argymhellion yn adroddiad diweddar AGGCC ar y gwasanaethau plant (dyddiedig Mawrth 2017) a bod camau mewn lle i liniaru unrhyw risgiau.

3 – Egwyddorion fel canllaw ar gyfer Aelodau Sgrwtini

I gynorthwyo'r Aelodau wrth graffu'r pwnc:-

3.1 Effaith mae'r eitem yn ei chael ar unigolion a chymunedau [ffocws ar y cwsmer / dinasydd]

3.2 Edrych ar effeithlonrwydd ac effeithiolrwydd unrhyw newid arfaethedig – yn ariannol ac o ran ansawdd [ffocws ar werth]

3.3 Edrych ar unrhyw risgiau [ffocws ar risg]**3.4 Sgrwtini'n cymryd rôl rheoli perfformiad neu sicrhau ansawdd [ffocws ar berfformiad ac ansawdd]****3.5 Edrych ar gynlluniau a chynigion o safbwynt:**

- Hirdymor
- Atal
- Integreiddio
- Cydweithio
- Cynnwys

[ffocws ar lesiant]**4 – Cwestiynau Sgrwtini Allweddol**

Ar gais y Panel:

1. A oes gan y Pwyllgor unrhyw farn ar flaenoriaeth y ffrydiau gwaith yn rhaglen waith y Panel?
2. A ydy'r camau a gymerwyd gan y Panel hyd yma'n ddigon cadarn?

5 – Cefndir / Cyd-destun**1. CEFNDIR**

1.1 Bydd Aelodau eisoes yn gwybod bod sgrwtini wedi datblygu yn ystod yr ychydig fisoedd diwethaf drwy waith y 3 panel sgrwtini, sef – Panel Sgrwtini Cyllid, Panel Sgrwtini Adolygu Ysgolion a'r Panel Gwella Gwasanaethau Plant. Yn yr adroddiad hwn, ceir crynodeb ar y cynnydd a wnaed hyd yma o ran y **Panel Gwella Gwasanaethau Plant**.

1.2 Trefniadau Llywodraethiant y Panel

Fel yr adroddwyd i gyfarfod o'r Pwyllgor hwn yn ddiweddar¹, mae trefniadau llywodraethiant cadarn wedi cael eu sefydlu i ategu gwaith y Panel a bwriedir parhau i geisio cynnal cyfarfodydd o'r Panel bob mis. Mae proses mewn lle i'r Cynghorydd Richard Griffiths gyflwyno adroddiadau cynnydd chwarterol, fel cynrychiolydd y Pwyllgor Sgrwtini Corfforaethol ar y Panel.

2. FFOCWS GWAITH Y PANEL GWELLA GWASANAETHAU PLANT

2.1 Mae'r Panel Gwella Gwasanaethau Plant wedi cyfarfod bedair gwaith erbyn hyn ar y dyddiadau isod –

- 17 Gorffennaf, 2017
- 21 Awst, 2017
- 25 Medi, 2017 a
- 26 Hydref, 2017

Mae copi o fersiwn ddiweddaraf rhaglen waith y Panel ynghlwm **(ATODIAD 1)**

¹ Pwyllgor Sgrwtini Corfforaethol a gynhaliwyd ar 4 Medi, 2017

2.2 Mae'r Panel wedi bod yn canolbwyntio ar y materion canlynol yn ystod y ddau fis diwethaf:

- Sylw manwl i **Thema 2** y Cynllun Gwella – **Asesiadau, ymyrraethau a phenderfyniad amserol o safon uchel** (argymhellion 3,9,10 & 11 adroddiad AGGCC). Yn ystod ei drafodaethau, nododd y Panel bod trafodaethau ar lefel ranbarthol gyda Heddlu Gogledd Cymru ynghylch ansawdd a chysondeb cyfeiriadau amddiffyn plant yn parhau.
- Sylw manwl i **Thema 3** y Cynllun Gwella – **Gwarantu Ansawdd**. 'Roedd hyn yn cynnwys edrych yn fanwl ar y fframwaith gwarantu ansawdd sy'n esblygu ar gyfer y gwasanaethau plant ac argymhellion 2,13 & 14 adroddiad archwilio diweddar yr Arolygiaeth Gofal
- **Cynllun Gwella Gwasanaeth (CGG)** – trosolwg o Gynllun Gwella'r Gwasanaeth ym mhob cyfarfod o'r Panel er mwyn sicrhau bod y rhaglen yn mynd rhagddi'n unol â'r targedau. Hefyd, yn fodd i'r Panel nodi'n gynnar unrhyw arwyddion o lithriad neu ddiffyg cynnydd
- **Ymweliadau Laming** – adrodd yn ôl ar yr Ymweliad Laming cyntaf dan y fframwaith llywodraethiant sydd wedi ei gryfhau. Mae rota Aelodau ac uwch swyddogion bellach wedi'i sefydlu i ymweld yn fisol â gwahanol dimau yn y Gwasanaethau Plant
- Edrych yn fanwl ar un **dangosydd perfformiad allweddol [SCC/025]** - % yr ymweliadau statudol â phlant sy'n derbyn gofal a oedd i'w cynnal yn ystod y flwyddyn ac a gynhaliwyd yn unol â'r rheoliadau
Derbyniodd y Panel gyflwyniad ar gymhlethdod y data a gasglwyd ar gyfer y dangosydd perfformiad yma a dadansoddiad manwl o berfformiad ar gyfer mis Awst, 2017. Yn ngoleuni ei drafodaethau, cadarnhaodd y Panel bod angen adolygu'r data am y cyfnod Ebrill → Gorffennaf, 2017 er mwyn sicrhau cywirdeb y broses casglu data ac adrodd ar berfformiad **[PG 38]**
- **Gwerthusiad allanol** – trosolwg o rôl a chylch gorchwyl y Tîm fel paratoad ar gyfer cyflwyno eitem sylweddol i gyfarfod o'r Panel i'w gynnal ar 28 Tachwedd.
- **Sesiynau hyfforddiant / codi ymwybyddiaeth** – wedi'u hymgorffori yn rhaglen waith y Panel a'r sesiynau'n cael eu cynnal ar gychwyn pob cyfarfod o'r Panel. Mae pynciau a drafodwyd yn ystod y mis neu ddau ddiwethaf yn cynnwys – Ymweliadau Laming (pwrpas, ffiniau, adrodd yn ôl); diwrnod gwaith ym mywyd gweithiwr cymdeithasol yn y gwasanaethau plant.

3. MATERION I'W HUCHAFU AR GYFER EU TRAFOD GAN Y RHIANT BWYLLGOR

Y materion isod i'w uchafu ar gyfer ei ystyried gan y Pwyllgor Sgriwtini Corfforaethol:

- 3.1 Er bod cynnydd da wedi'i wneud mewn perthynas â gweithredu'r strwythur staffio diwygiedig, mae nifer o swyddi'n parhau i fod yn wag. Mae angen rhoi sylw i hyn cyn gynted ag sy'n bosibl.
- 3.2 Gofynnir i'r Pwyllgor Sgriwtini Corfforaethol lunio barn ynghylch cadernid prosesau monitro'r Panel hyd yma.

6 – Asesiad Effaith ar Gydraddoldeb [gan gynnwys effeithiau ar yr Iaith Gymraeg]

Amherthnasol

7 – Goblygiadau Ariannol

Amherthnasol

8 – Atodiadau:

Rhaglen waith y Panel Gwella Gwasanaethau Plant

9 – Papurau cefndir (cysylltwch ag awdur yr adroddiad am unrhyw wybodaeth bellach os gwelwch yn dda):

Anwen Davies, Rheolwr Sgriwtini, Cyngor Sir Ynys Môn, Swyddfeydd y Cyngor, Llangefni.
LL77 7TW

Cyng Richard Griffiths
Cynrychiolydd y Pwyllgor Sgriwtini Corfforaethol ar y Panel Gwella Gwasanaethau
Plant / Pencampwr Plant mewn Gofal
Dyddiad: 30/10/17

**PANEL GWELLA GWASANAETHAU PLANT – RHAGLEN WAITH /
CHILDREN'S SERVICES IMPROVEMENT PANEL – WORK PROGRAMME**

CYFARFOD / MEETING	DYDDIAD / DATE	PWNC / SUBJECT	ADRODDIAD I'R PWYLLGOR SGRIWTINI CORFFORAETHOL / REPORT TO CORPORATE SCRUTINY COMMITTEE	ADRODDIAD I'R PWYLLGOR GWAITH / REPORT TO EXECUTIVE
GORFFENNAF → RHAGFYR, 2017 JULY → DECEMBER, 2017				
1	GORFFENNAF JULY 17/07/17 [3.00 – 5.00]	<p>CG, Cynllun Prosiect a gosod y cyd-destun / <i>TOR, Project Plan & setting the scene</i></p> <p>Cynllun Gwella Gwasanaeth – trosolwg lefel uchel / <i>Service Improvement Plan – high level overview</i></p> <p>Thema 1: Gweithlu a Strwythur y Gwasanaeth/ <i>Theme 1: Workforce & Structure</i></p>		
2	AWST AUGUST 21/08/17 [2.00 – 4.30]	<p>Cylch Gorchwyl terfynol / <i>Final Terms of Reference</i></p> <p>Argymhellion yr AGGCC / <i>CSSIW recommendations</i></p> <p>Cynllun Gwella Gwasanaeth – diweddariad / <i>Service Improvement Plan – update</i></p>		

CYFARFOD / MEETING	DYDDIAD / DATE	PWNC / SUBJECT	ADRODDIAD I'R PWYLLGOR SGRIWTINI CORFFORAETHOL / REPORT TO CORPORATE SCRUTINY COMMITTEE	ADRODDIAD I'R PWYLLGOR GWAITH / REPORT TO EXECUTIVE
		<p>Trosolwg: Ymweliadau Laming → rhaglen dreigl o ymweliadau ac adrodd yn ôl / <i>Overview: Laming Visits – rolling programme of visits and reporting back</i></p> <p>Rhaglen waith ac anghenion datblygu / <i>Work programme and development needs</i></p>		
3	<p>MEDI / SEPTEMBER 25/09/17</p>	<p>Sesiwn ddatblygu/codi ymwybyddiaeth → Ymweliadau Laming (pwrpas; ffiniau; adrodd yn ôl; rhestr wirio ymweliadau) <i>Development session/awareness raising → Laming Visits (purpose; boundaries; reporting back; visits checklist)</i></p> <p>Cynllun Gwella Gwasanaeth (cipolwg) / <i>Service Improvement Plan (quick review)</i></p> <p>Thema 2: Aseidiadau, Ymyrraethau a Phenderfyniadau Amserol o Safon Uchel <i>Theme 2: Quality and Timely Assessments, Interventions & Decision Making</i></p> <p>Data perfformiad – RHAN I: % yr ymweliadau statudol â phlant sy'n derbyn gofal yn ystod y flwyddyn a gynhaliwyd yn unol â'r rheoliadau [SCC/025] /<i>Performance data [PIs] – PART I: % of statutory visits to</i></p>	<p>Pwyllgor Sgriwtini Corfforaethol / <i>Corporate Scrutiny Committee, 04/09/17</i></p>	<p>Pwyllgor Gwaith / <i>Executive, 18/09/17</i></p>

CYFARFOD / MEETING	DYDDIAD / DATE	PWNC / SUBJECT	ADRODDIAD I'R PWYLLGOR SGRIWTINI CORFFORAETHOL / REPORT TO CORPORATE SCRUTINY COMMITTEE	ADRODDIAD I'R PWYLLGOR GWAITH / REPORT TO EXECUTIVE
		<p><i>looked after children due in the year that took place in accordance with regulations [SCC/025]</i></p> <p>Rhaglen waith ac anghenion datblygu (adolygiad) / <i>Work programme and development needs (review)</i></p>		
4	<p>HYDREF / OCTOBER 26/10/17 [10.00 – 12.30]</p>	<p>Sesiwn ddatblygu/codi ymwybyddiaeth → “Diwrnod gwaith ym mywyd gweithiwr cymdeithasol plant” <i>Development session/awareness raising → “Day in the life of a children’s social worker”</i></p> <p>Cynllun Gwella Gwasanaeth (cipolwg) / <i>Service Improvement Plan (quick review)</i></p> <p>Thema 3: Gwarantu Ansawdd golwg manwl ar Argymhellion 2, 11, 13 a 14 – Adroddiad yr AGGCC / Theme 3: Quality Assurance <i>closer look at Recommendations 2, 11, 13 & 14 – CSSIW Report</i></p> <p>Tîm Cefnogaeth Annibynnol – trosolwg (rôl a chylch gorchwyl. Paratoi ar gyfer eitem sylweddol mis Tachwedd) Independent Support Team – overview (role and remit. Prepare for substantive item in November)</p>		

CYFARFOD / MEETING	DYDDIAD / DATE	PWNC / SUBJECT	ADRODDIAD I'R PWYLLGOR SGRIWTINI CORFFORAETHOL / REPORT TO CORPORATE SCRUTINY COMMITTEE	ADRODDIAD I'R PWYLLGOR GWAITH / REPORT TO EXECUTIVE
		<p>Adolygu trefniadau ar gyfer Ymweliad Laming / Adborth o'r Ymweliad cyntaf → Thema 1 (Gweithlu) / <i>Review arrangements for Laming Visit / Feedback from first Vist → Theme 1 (Workforce)</i></p> <p>Rhaglen waith ac anghenion datblygu (adolygiad) / <i>Work programme and development needs (review)</i></p>		
5	<p>TACHWEDD / NOVEMBER 28/11/17 [10.00 – 12.30]</p>	<p>Sesiwn ddatblygu/codi ymwybyddiaeth → Plant ar y Gofrestr Amddiffyn Plant <i>Development session/awareness raising → Children on the Child Protection Register</i></p> <p>Cynllun Gwella Gwasanaeth (cipolwg) / <i>Service Improvement Plan (quick review)</i></p> <p>Thema 2: Aseidiadau, ymyrraethau a phenderfyniadau amserol o safon uchel yn cael eu gwneud i ddiogelu, cefnogi a rheoli'r risgiau i blant golwg manwl ar Argymhellion 3, 9, a 10 – Adroddiad yr AGGCC / <i>Theme 2: Quality & timely assessments, interventions & decision-making to protect, support & manage risks for children</i> <i>closer look at Recommendations 3, 9 & 10 – CSSIW Report</i></p>	<p>Pwyllgor Sgriwtini Corfforaethol / <i>Corporate Scrutiny Committee, 13/11/17</i></p>	<p>Pwyllgor Gwaith / <i>Executive, 27/11/17</i></p>

CYFARFOD / MEETING	DYDDIAD / DATE	PWNC / SUBJECT	ADRODDIAD I'R PWYLLGOR SGRIWTINI CORFFORAETHOL / REPORT TO CORPORATE SCRUTINY COMMITTEE	ADRODDIAD I'R PWYLLGOR GWAITH / REPORT TO EXECUTIVE
		<p>Tîm Cefnogaeth Annibynnol – cyflwyniad gan aelod o'r Tîm (rôl a chylch gorchwyl (dilyniant o'r eitem trosolwg, cyfarfod mis Hydref y Panel)</p> <p>Independent Support Team – presentation by a member of the Team (follow on from the overview item, October Panel meeting)</p> <p>Data perfformiad – RHAN II: golwg manwl ar un o'r dangosyddion perfformiad unigol / <i>RHAN II: indepth look at one key performance indicator:</i></p> <p><i>Each child, whose name is placed on the Child Protection Register, should have a named key worker who carries the professional responsibility for the case. The key worker should see the child at least every 10 working days and ensure that the child is seen at home at least every 4 weeks</i></p> <p>Rhaglen waith ac anghenion datblygu (adolygiad) / <i>Work programme and development needs (review)</i></p>		
6.	<p>RHAGFYR / DECEMBER 19/12/17 [10.00 – 12.30]</p>	<p>Sesiwn ddatblygu/codi ymwybyddiaeth → Gwasanaeth Ymyrraeth Gynnar ac Arbedol [Llŷr ap Rhisiart] <i>Development session/awareness raising → Early Intervention & Preventative Service</i></p> <p>Cynllun Gwella Gwasanaeth (cipolwg) / <i>Service Improvement Plan (quick review)</i></p>		

CYFARFOD / MEETING	DYDDIAD / DATE	PWNC / SUBJECT	ADRODDIAD I'R PWYLLGOR SGRIWTINI CORFFORAETHOL / REPORT TO CORPORATE SCRUTINY COMMITTEE	ADRODDIAD I'R PWYLLGOR GWAITH / REPORT TO EXECUTIVE
		<p>Thema *: I'W GADARNHAU Theme *: TO BE CONFIRMED</p> <p>Data perfformiad – Rhan III: golwg manwl ar dueddiadau a phatrymau 3 blynedd / <i>PART III: indepth look at trends and any 3 year patterns</i></p> <p>Data perfformiad – RHAN IV: golwg manwl ar un o'r dangosyddion perfformiad unigol / <i>PART IV: indepth look at one key performance indicator</i></p> <p>Rhaglen waith ac anghenion datblygu (adolygiad) / <i>Work programme and development needs (review)</i></p>		
IONAWR → MAI, 2018 JANUARY → MAY, 2018				
7.	IONAWR / JANUARY 23/01/18 [10.00 – 12.30]	<p>Sesiwn ddatblygu/codi ymwybyddiaeth → Gwasanaeth Ymyrraeth Ddwys [Fon Roberts] <i>Development session/awareness raising → Intensive Intervention Service</i></p> <p>Cynllun Gwella Gwasanaeth (cipolwg) / <i>Service Improvement Plan (quick review)</i></p>		

CYFARFOD / MEETING	DYDDIAD / DATE	PWNC / SUBJECT	ADRODDIAD I'R PWYLLGOR SGRIWTINI CORFFORAETHOL / REPORT TO CORPORATE SCRUTINY COMMITTEE	ADRODDIAD I'R PWYLLGOR GWAITH / REPORT TO EXECUTIVE
		<p>Diweddariad / monitro cynnydd ar Thema 2 y Cynllun Gwella Gwasanaeth. Cynnwys diweddariad ar y trafodaethau efo Heddlu Gogledd Cymru [PG 36] / <i>Update / monitor progress on Theme 2 of the Service Improvement Plan. Include an update on the discussions with North Wales Police [AP 36]</i></p> <p>Diweddariad pellach ar faterion y strwythur a gweithlu ac effeithiau'r camau rhoddwyd mewn lle [PG 37] / <i>Further update on structure and workforce issues and the impact of actions taken [AP 37]</i></p> <p>Thema *: I'W GADARNHAU Theme *: TO BE CONFIRMED</p> <p>Rhaglen waith ac anghenion datblygu (adolygiad) / <i>Work programme and development needs (review)</i></p>	<p>PG 37 Rhaglennu diweddariad pellach i'r Panel ar faterion y strwythur a gweithlu ac effeithiau'r camau rhoddwyd mewn lle. Hefyd, rhaglennu diweddariad ar Thema 2 yr un pryd (PG 36)</p>	
8.	CHWEFROR / FEBRUARY 26/02/18 [10.00 – 12.30]	<p>Sesiwn ddatblygu/codi ymwybyddiaeth → Protocol ar gyfer rôl Cyfarwyddwr y Gwasanaethau Cymdeithasol <i>Development session/awareness raising → Protocol for the role of the Director of Social Services</i></p> <p>Cynllun Gwella Gwasanaeth (cipolwg) / <i>Service Improvement Plan (quick review)</i></p>	<p>Pwyllgor Sgriwtini Corfforaethol / <i>Corporate Scrutiny Committee, 05/02/18</i></p>	<p>Pwyllgor Gwaith / <i>Executive, 19/02/18</i></p>

CYFARFOD / MEETING	DYDDIAD / DATE	PWNC / SUBJECT	ADRODDIAD I'R PWYLLGOR SGRIWTINI CORFFORAETHOL / REPORT TO CORPORATE SCRUTINY COMMITTEE	ADRODDIAD I'R PWYLLGOR GWAITH / REPORT TO EXECUTIVE
		I'w gadarnhau / <i>To be confirmed</i>		
		Rhaglen waith ac anghenion datblygu (adolygiad) / <i>Work programme and development needs (review)</i>		
AGGCC yn ail-ymweld â'r Cyngor i fonitro cynnydd yn erbyn argymhellion yr arolwg [rhwng Mawrth → Medi, 2018]/ CSSIW to revisit the Council to monitor progress against the recommendations of the review [between March → Sept, 2018]				
9.	MAWRTH / MARCH 20/03/18 [10.00 – 12.30]	Sesiwn ddatblygu/codi ymwybyddiaeth → I'W GADARNHAU <i>Development session/awareness raising → TO BE CONFIRMED</i>		
10.	EBRILL / APRIL			
11.	MAI / MAY			
MEHEFIN → JUNE →				
12.	MEHEFIN / JUNE	Sesiwn ddatblygu/codi ymwybyddiaeth → I'W GADARNHAU <i>Development session/awareness raising → TO BE CONFIRMED</i>		

Mae yna nifer o bynciau sydd angen eu hychwanegu at raglan waith y Panel / *There are a number of topics which need to be added to the Panel's work programme:*

Sesiynau ddatblygu/codi ymwybyddiaeth / *Development/awareness raising sessions:*

- i. Prosesau cyfreithiol a diffiniadau (Cofrestr Amddiffyn Plant, Plant mewn Angen, Plant mewn Gofal, ôl-ofal) / Legal processes and definitions (Child Protection Register, Children in Need, Children in Care, Aftercare)*
- ii. Ymyrraeth fuan a gwasanaethau ataliol / Early intervention and preventative services
Ee Adverse Childhood Experiences [ACEs] (ymyrraethau ataliol / preventative, universal interventions)
Rôl Teulu Môn a Dyletswydd (ymyrraeth fuan) / Role of Teulu Môn and Duty (early intervention)*
- iii. Model dwys o ymyrryd / Intensive model of intervention [IFSS]*
- iv. Rheoli perfformiad a dangosyddion perfformiad / Performance management and performance indicators*
- v. Protocol ar gyfer rôl Cyfarwyddwr y Gwasanaethau Cymdeithasol / Protocol for the role of the Director of Social Services*

Eitemau i'w hychwanegu / Items to be added:

- Sesiwn → Rhan 4: Canllawiau Amddiffyn Plant Cymru Gyfan (holiadau yn erbyn gweithwyr proffesiynol yn y maes plant) (PG 34 y Panel Gwella Gwasanaethau Plant) / *Session → Part 4: All Wales Child Protection Guidance (allegations against professional workers who work with children)*

This page is intentionally left blank

CYNGOR SIR YNYS MÔN <u>Templed Adroddiad Sgrwtini</u>	
Pwyllgor:	Pwyllgor Sgrwtini Corfforaethol
Dyddiad:	13.11.2017
Pwnc:	Adroddiad Cynnydd Gwasanaethau Plant
Pwrpas yr Adroddiad:	Adrodd ar gynnydd y Cynllun Gwella Gwasanaeth
Cadeirydd Sgrwtini:	Cynghorydd Aled Morris Jones
Aelod(au) Portfolio:	Cynghorydd Llinos Medi Huws
Pennaeth Gwasanaeth:	Llyr Bryn Roberts – Pennaeth Gwasanaethau Plant Dros Dro (Gweithrediadau) 01248 752 765 llyrbrynroberts@ynysmon.gov.uk
Awdur yr Adroddiad: Rhif Ffôn: E-bost:	Margaret Peters, Rheolwr Rhaglen Trawsnewid, Gwasanaethau plant 01248 751812 MargaretPeters@ynysmon.gov.uk
Aelodau lleol:	Perthnasol i'r holl Aelodau

1 – Argymhelliad/ion

- 1.1. Aelodau i gadarnhau a ydynt yn fodlon â'r camau a chyflymder y datblygiadau o fewn y Gwasanaethau Plant mewn perthynas â'r Cynllun Gwella Gwasanaeth.

2 – Cyswllt efo Cynllun y Cyngor / Blaenoriaethau Corfforaethol Arall**3 – Egwyddorion Fel Canllaw ar gyfer Sgrwtini**

Er mwyn cymhorthi Aelodau wrth graffu'r pwnc:-

- 3.1** Effaith mae'r eitem yn ei chael ar unigolion a chymunedau **[ffocws ar y cwsmer/dinesydd]**
- 3.2** Edrych ar effeithlonrwydd ac effeithiolrwydd unrhyw newid arfaethedig – yn ariannol ac o ran ansawdd **[ffocws ar werth]**
- 3.3** Edrych ar unrhyw risgiau **[ffocws ar risg]**
- 3.4** Craffu'n cymryd rôl rheoli perfformiad neu warantu ansawdd **[ffocws ar berfformiad ac ansawdd]**
- 3.5** Edrych ar gynlluniau a chynigion o safbwynt:
- hirdymor
 - atal
 - integreiddio
 - cydweithio
 - cynnwys
- [ffocws ar lesiant]**

4 - Cwestiynau Sgriwtini Allweddol

1. Ydych chi'n fodlon â chyflymder y cynnydd a'r gwelliannau sydd wedi'u gwneud hyd yma o fewn y Gwasanaethau Plant?

5 – Cefndir / Cyd-destun

5.1 Cafodd Gwasanaethau Plant arolwg gan CSSIW yn ystod mis Hydref a Thachwedd 2016. Canolbwyntiodd yr arolwg ar y modd y caiff plant a theuluoedd eu grymuso i gael mynediad at help a gwasanaethau gofal a chymorth ac ar ansawdd y canlyniadau a gyflawnir ar gyfer plant sydd angen help, gofal a chefnogaeth ac/neu eu diogelu, gan gynnwys plant sydd wedi dod i ofal yr awdurdod lleol yn ddiweddar. Fe wnaeth yr arolwg hefyd werthuso ansawdd yr arweinyddiaeth, rheolaeth a'r trefniadau llywodraethu sydd yn eu lle er mwyn datblygu a chefnogi'r ddarpariaeth o wasanaeth. Cyhoeddwyd yr adroddiad CSSIW terfynol ar 7 Mawrth 2017. Roedd yr adroddiad yn cynnwys 14 o argymhellion, saith a oedd yn flaenoriaeth a saith y mae angen eu gweithredu erbyn Mawrth 2018.

5.2 Mewn ymateb i'r canlyniadau a'r argymhellion, mae'r awdurdod wedi rhoi'r trefniadau hyn yn eu lle:

- Cynllun Gwella Gwasanaeth (CGG) diwygiedig, yn cynnwys yr holl Argymhellion a wnaed yr Adroddiad Arolwg CSSIW yn erbyn y 5 thema (gweler Atodiad 2)
- Rhoi trefniadau Rheoli Prosiect newydd yn eu lle gyda Grŵp Gwella mewnol o swyddogion yn cyfarfod yn fisol ac yn adrodd yn ôl i'r Uwch Dîm Rheoli a'r Pwyllgor Gwaith.
- Sefydlu Panel newydd o Aelodau Etholedig yn dilyn yr etholiadau awdurdod lleol a fydd yn adrodd yn ôl i'r Pwyllgor Sgriwtini Corfforaethol.

5.3 Yn ychwanegol at hyn, mae'r Prif Weithredwr yn cynnal cyfarfodydd wythnosol gyda'r Pennaeth Gwasanaethau Cymdeithasol, Pennaeth Gwasanaethau Plant a'r Pennaeth Adnoddau Dynol er mwyn goruchwyllo datblygiad a gweithrediad y Strategaeth Gweithlu ac er mwyn sicrhau bod cyflymder priodol o ran penodi i'r swyddi Rheolwr Gwasanaeth ac Arweinwyr Ymarfer.

Canolbwynt y gwaith

5.4 Mae gallu recriwtio a chadw staff sydd wedi ymrwmo i wneud gwahaniaeth i fywydau plant a phobl ifanc yn Ynys Môn yn hanfodol os ydym am gyflawni'r rhwymedigaethau a y mae'r ddeddfwriaeth yn mynnu arnynt. Mae gweithlu ansefydlog dros y blynyddoedd diwethaf ynghyd â nifer gynyddol o blant a phobl ifanc sy'n derbyn gofal ac sydd ar y gofrestr amddiffyn plant wedi rhoi straen sylweddol ar ein gwasanaethau. (CGG 1.1)

5.5 Mae mynd i'r afael â hyn yn elfen allweddol o'n Cynllun Gwella Gwasanaeth ac rydym wedi parhau i ganolbwyntio ar yr elfennau canlynol yn ystod y misoedd diwethaf:

5.6 Ailstrwythuro'r Gwasanaeth - daeth y strwythur newydd i rym ar 4 Hydref (CGG 4.2) lle cymerodd yr 8 Arweinydd Ymarfer gyfrifoldeb am eu Grwpiau Ymarfer. Maent yn rheoli grwpiau llai ar draws y maes Ymyrraeth Gynnar ac Ymyrraeth Ddwys, gyda phob Arweinydd Ymarfer yn gyfrifol am dri neu bedwar Gweithiwr Cymdeithasol. Mae hyn yn golygu y bydd gan bob Gweithiwr Cymdeithasol fwy o fynediad i'w rheolwr sy'n golygu y gallant gael cyngor yn fuan ar ddelio ag achosion unigol ac y byddant yn derbyn cymorth a goruchwyliaeth ddigonol. Mae gwaith pellach i'w wneud er mwyn cwblhau'r gwaith ailstrwythuro gan gynnwys adolygu trefniadau'r Tîm Lleoli Plant, gwneud y defnydd gorau o Weithwyr Cymorth i gefnogi teuluoedd ynghyd â sicrhau bod cymorth gweinyddol yn briodol er mwyn i Grwpiau Ymarfer allu cyflawni eu dyletswyddau statudol mewn modd effeithiol.

5.7 Recriwtio – cychwynnodd y **Rheolwr Gwasanaeth Ymyrraeth Gynnar ac Ataliaeth** yn ei swydd ym mis Awst ac fe gychwynnodd yr holl Arweinwyr Ymarfer ym mis Medi. Cafodd 4 o'r Arweinwyr Ymarfer eu recriwtio o du allan i'r sefydliad ac mae ganddynt lefel uchel o wybodaeth a sgiliau yn y meysydd a nodwyd yn y Cynllun Gwella Gwasanaeth sydd angen eu datblygu ymhellach. Roedd y 4 Arweinydd Ymarfer arall a benodwyd yn ymarferwyr profiadol a oedd yn gweithio yn y Gwasanaethau Plant ac a oedd yn barod am ddyrchafiad (CGG 1.2).

5.8 Rydym wedi recriwtio 7 Gweithiwr Cymdeithasol newydd dros y misoedd diwethaf sydd yn lleol a heblaw am 1 gweithiwr cymdeithasol, mae pob un ohonynt yn siaradwyr Cymraeg rhugl a fydd yn sicrhau y byddwn yn gallu bodloni anghenion ieithyddol y plant a'r teuluoedd sy'n dod i gysylltiad â'r Gwasanaeth. Mae 6 staff asiantaeth profiadol yn parhau i weithio dros dro oherwydd y swyddi Gweithwyr Cymdeithasol gwag a bydd ymgyrch i geisio denu Gweithwyr Cymdeithasol profiadol yn barhaol yn dechrau ym mis Tachwedd. (CGG 1.2.)

5.9 Rydym wedi penodi 2.5 Swyddog Ymgysylltu ar gyfer Teulu Môn a bydd 1.5 swydd ychwanegol drwy'r **Grant Teuluoedd yn Gyntaf** yn cael eu llenwi dros yr wythnosau nesaf. Bydd hyn yn cryfhau yn sylweddol ein capasiti o ran Gwybodaeth, Cyngor a Chymorth, rhywbeth y mae angen i'r holl awdurdodau lleol ei sefydlu yn dilyn gweithrediad Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014.

5.10 Mae'r Tîm Teuluoedd Gwydn bellach â'r nifer angenrheidiol o staff ac maent ar hyn o bryd yn gweithio ag 8 teulu er mwyn atal y teuluoedd hynny rhag torri i lawr a chefnogi'r plant sy'n byw adref (CGG 5.2). Mae Arweinydd Ymarfer y tîm hwn wedi ennill gwobr genedlaethol yn ddiweddar gan y **Gymdeithas Brydeinig ar gyfer Gweithwyr Cymdeithasol (BASW)** am ei gwaith o ddatblygu cymorth ar gyfer plant sy'n gadael gofal a threfniadau i gefnogi gofalwyr maeth er mwyn atal lleoliadau rhag torri lawr.

5.11 Rydym ar hyn o bryd yn recriwtio i nifer o swyddi ychwanegol eraill o fewn y Gwasanaeth a fydd yn parhau i gryfhau ein gwasanaethau cefnogi teulu. Maent yn cynnwys recriwtio:

- 3 x swydd **Gweithiwr Cymorth ychwanegol** yn y Tîm o Amgylch y Teulu, swyddi wedi'u hariannu gan y Grant Teuluoedd yn Gyntaf.

- Swydd **Ymgynghorydd Personol ychwanegol** sydd wedi'i hariannu gan grant Dydd Gŵyl Dewi Llywodraeth Cymru er mwyn darparu cymorth ymarferol ac emosiynol i bobl ifanc sy'n gadael gofal pan fyddant yn 18 oed.

5.12 Fel gwasanaeth, rydym wedi datblygu trefniadau **Hyfforddai Gweithiwr Cymdeithasol** yn fewnol fel y gall 2 o'n staff hyfforddi i fod yn Weithwyr Cymdeithasol Cymwys (cwrs 2 flynedd). Gan ein bod wedi gweld trosiant uchel o staff dros y 18 mis diwethaf, nod y strategaeth hon o 'ddatblygu ein staff ein hunain' yw sicrhau y bydd gennym Weithwyr Cymdeithasol a fydd yn gweithio i'r Gwasanaeth am o leiaf 2 flynedd ar ôl iddynt gymhwyso (CGG 1.2).

5.13 Mae'r trefniadau i benodi Pennaeth Gwasanaeth newydd wedi dechrau ac efallai y bydd y Prif Weithredwr Cynorthwyol yn rhannu gwybodaeth ychwanegol yn y Pwyllgor Sgrwtini.

5.14 Mae'r **Strategaeth Gweithlu** a gymeradwywyd dros yr haf bellach yn canolbwyntio ar sicrhau bod gan staff y sgiliau, yr hyfforddiant a'r gefnogaeth er mwyn eu galluogi i wneud eu gwaith yn effeithiol a'u bod yn gallu darparu'r cymorth sydd ei angen ar blant, pobl ifanc a theuluoedd Ynys Môn. Mae cynllun gweithredu wedi'i ddatblygu gyda chefnogaeth llawn Adnoddau Dynol ac fe gynhelir cyfarfodydd bob 6-8 wythnos, a gadeirir gan y Pennaeth Gwasanaeth, er mwyn sicrhau gweithrediad effeithiol y Cynllun Gweithredu (CGG 1.1) ac mae'r prif elfennau yn cynnwys:

- Datblygu cyfres o ddeunyddiau marchnata sy'n cynnwys manylion am y buddion o weithio i'r Awdurdod – i'w cyflwyno ar yr holl wahanol gyfryngau.
- Datblygu cynllun recriwtio ar gyfer pob swydd, ar y cyd ag Adnoddau Dynol, unwaith y bydd rhywun yn ymddiswyddo.
- Sefydlu dulliau effeithiol o ddewis ymgeiswyr
- Sicrhau bod prosesau yn canolbwyntio ar recriwtio diogel
- Lleihau'r oedi yn y gwahanol gamau o'r broses recriwtio
- Datblygu rhaglen gynefino gyson ac effeithiol
- Creu diwylliant cefnogol, herio perfformiad gwael drwy ddarparu arweiniad clir, goruchwyliaeth reolaidd a chymorth datblygu er mwyn galluogi ein holl staff i allu perfformio'n effeithiol.
- Datblygu ein staff presennol a darparu amgylchedd gwaith diogel i bawb ynghyd â chyfleoedd i ddatblygu sgiliau newydd ac i ddatblygu.

5.15 **Goruchwyliaeth** – fe wnaethom lansio'r Polisi Goruchwyliaeth newydd ym mis Mawrth 2017, yn dilyn ymgynghoriad â staff (CGG 1.3) ac mae bellach yn cael ei ddefnyddio i adolygu achosion bob mis ac i gymryd camau gweithredu cynnar os oes angen unrhyw newid o ran gwneud penderfyniadau. Mae amllder goruchwyliaeth yn cael ei fonitro ac mae archwiliad yn cael ei gynnal ar hyn o bryd er mwyn i ni allu bod yn siŵr bod y polisi yn cael ei weithredu'n llawn. Cynhelir gweithdai goruchwyllo i Arweinwyr Ymarfer dros y misoedd nesaf sy'n canolbwyntio ar ganlyniadau a phwrpas y rhain yw eu cefnogi i edrych ar eu rolau goruchwyllo ac i ystyried gwerth goruchwyliaeth sy'n canolbwyntio ar ganlyniadau ar gyfer defnyddwyr gwasanaeth, gweithwyr gwaith cymdeithasol ac ar gyfer y sefydliad. Fe ddylai hefyd gryfhau rôl rheoli'r Arweinwyr Ymarfer, ystyried sgiliau craidd a heriau ar gyfer gwahanol Grwpiau Ymarfer.

5.16 Mae'r **Fframwaith Sicrwydd Ansawdd** wedi ei gymeradwyo yn y Gwasanaeth (CGG 3.2). Nod y fframwaith yw mynd ati i sicrhau y bydd y Gwasanaethau Plant yn:

- Darparu arferion proffesiynol diogel
- Cefnogi'r plant/oedolion cywir, yn y ffordd gywir, ar yr amser cywir
- Gwerthuso a yw'n gwneud gwahaniaeth o ran gwella ymarfer
- Darparu cyd-destun proffesiynol sy'n cefnogi dysgu, adlewyrchu, bod yn agored a darparu a her gefnogol.

Bydd y gwasanaeth yn defnyddio amrywiaeth eang o ffynonellau tystiolaeth er mwyn tanategu'r adroddiad gwerthuso Ymarfer chwarterol megis:

- Archwiliadau o Ffeiliau Achos Misol
- Archwiliadau o Ffeiliau Achos Misol – Uned Ddiogelu a Gwella Ansawdd
- Arsylwi Ymarferion
- Archwiliadau Goruchwyllo
- Dysgu gan ein partneriaid a dysgu gyda'n partneriaid
- Dysgu gan bobl sy'n defnyddio ein gwasanaethau
- Goruchwyllo a Herio
- Dysgu gan ein staff
- Swyddog Adolygu Annibynnol Parhaus a Chydlynnydd Amddiffyn Plant

5.17 Mae'r gwasanaeth yn cynnal cyfarfod Ansawdd a Perfformiad bob mis. Mae'r cyfarfod hwn yn canolbwyntio ar ddeall y data o werthusiadau ymarfer, mae'n gyfle i ddadansoddi a nodi datrysiadau i wella perfformiad ac ansawdd gwasanaeth. Mae gan y cyfarfod hwn rôl o ran sicrhau trosolwg clir o ansawdd ymarfer yn y gwasanaeth a datblygu cynlluniau gweithredu clir er mwyn rhoi sylw i'r gofynion o ran gwelliant. Hefyd, mae gan y cyfarfod hwn rôl glir o safbwynt cydnabod yr hyn sy'n gweithio'n dda yn y Gwasanaeth ac i sicrhau y rhennir dysgu ar draws y system gyfan. Bydd y cyfarfod hefyd yn gwerthuso effaith y dysgu a'r gwelliant.

5.18 Dangosodd yr **Adroddiad Gwerthuso Ymarfer** ar gyfer Chwarter 1 bod arferion yn parhau i fod yn anghyson. Fodd bynnag, mae enghreifftiau o arfer dda sydd wedi eu cadarnhau gan CSSIW fel rhai sy'n sicrhau'r canlyniadau angenrheidiol ar gyfer y plentyn/plant a'u teuluoedd. Mae Rheolwyr wedi parhau i ganolbwyntio ar wella ansawdd arferion Gwaith Cymdeithasol mewn perthynas â gwaith Llys, cofnodi achosion, asesu, dadansoddi risg, Adolygiadau Plant sy'n Derbyn Gofal ac ymweliadau, ymweliadau Amddiffyn Plant, cyfarfodydd grŵp Craidd a Chynlluniau Llwybr (CGG 3.3). Mae ymyraethau wedi'u targedu yn parhau i gael eu cynnal gyda Gweithwyr Cymdeithasol sydd heb wella ansawdd eu harferion. Mae'r gwasanaeth bellach wedi cytuno i flaenoriaethu gwelliannau mewn arferion asesu Gwaith Cymdeithasol.

5.19 Mae **Cynllun Gweithredu Llys** wedi'i ddatblygu er mwyn canolbwyntio ar wella ansawdd a'r dadansoddiad o'r holl asesiadau yr ymgwymerir â nhw er mwyn hysbysu ein penderfyniadau a bydd yn cefnogi'r trefniadau ar gyfer paratoi achosion cyfraith cyhoeddus yn fuan yn y broses. Mae gan Arweinwyr Ymarfer bellach drosolwg o amserlen y Llysoedd ar gyfer achosion o fewn eu Grwpiau ymarfer a byddant yn cefnogi ac yn arwain Gweithwyr cymdeithasol er mwyn sicrhau gwell paratoadau ar gyfer y Llys a bod dogfennau'n cael eu ffeilio ar amser.

5.20 Er yr anghysondeb o ran ymarfer, mae gennym dystiolaeth gadarnhaol o'r gweithlu yn gweithio'n uniongyrchol â theuluoedd sy'n arwain at well canlyniadau. Rydym wedi gweld **gostyngiad sylweddol** yn nifer y plant ar y **Gofrestr Amddiffyn Plant** o 102 ym mis Mawrth 2017 i 56 ar y gofrestr ar 31 Awst, 2017 sy'n ostyngiad o 55%. Mae'r Gwasanaethau Plant wedi mabwysiadu'r **Model Risg Thornton / Gwynedd** er mwyn parhau i gefnogi gweithwyr cymdeithasol i weithio'n rhagweithiol â theuluoedd er mwyn rheoli risg - treulio llawer iawn mwy o amser ochr yn ochr â nhw er mwyn eu helpu nhw i newid er mwyn i'r teulu fod yn lle diogel ar gyfer eu plant. Mae angen rŵan i sefydlogi'r model risg o fewn yr arferion ac i gefnogi ymarferwyr ac arweinwyr ymarfer i allu datblygu eu sgiliau ymhellach o ran sefydlu'r model yn gadarn er mwyn cefnogi penderfyniadau risg effeithiol. Mae Bruce Thornton, cydawdur y model, yn ymgymryd â rôl **Datblygu Hyfforddwr Ymarfer** am gyfnod o 7 mis er mwyn canolbwyntio ar:

- Ddarparu hyfforddiant a mentora er mwyn helpu i ddatblygu sgiliau, gwybodaeth a gallu ymarferwyr ac arweinwyr ymarfer.
- Cefnogi Rheolwyr Gwasanaeth i weithredu, prosesu, systemau a gweithdrefnau er mwyn sicrhau bod y Model Risg yn cael ei weithredu o fewn prosesau gwasanaeth.
- Cefnogi datblygiad y Model Risg o fewn goruchwyliaeth feirniadol ac adlewyrchol.

5.21 Mae'r gwaith o gryfhau rôl yr Awdurdod Lleol fel rhiant corfforaethol ar gyfer plant sy'n derbyn gofal wedi'i gytuno gan y Panel Rhiant Corfforaethol gyda'r nod o sicrhau bod Cyngor Sir Ynys Môn yn ymgymryd â'i ddyletswyddau yn llawn er mwyn sicrhau bod pobl ifanc yn gallu cyflawni eu potensial llawn a'u bod yn trawsnewid i fod yn oedolion mewn modd llwyddiannus. Bydd **Strategaeth Tair Blynedd ar gyfer Plant sy'n Derbyn Gofal a Phlant sy'n Gadael Gofal** (2018-2020) yn cael ei datblygu gan ddarparu fframwaith a fydd yn sicrhau ein bod yn cyflawni ein dyletswyddau a'n cyfrifoldebau. Y bwriad yw dod â'r amrywiaeth o weithgareddau sy'n digwydd ar draws y Cyngor at ei gilydd a, chydâ threfniadau partneriaeth plant ar bob cam o'r siwrnai gofal, canolbwyntio'n glir ar gefnogi teuluoedd i aros gyda'i gilydd, lle bynnag mae hi'n ddiogel iddynt wneud hynny, a lleihau'r angen i blant ddod yn blant sy'n derbyn gofal.

5.22 Mae pum **Canllaw Ymarfer Aml-asiantaeth** (CGG 2.2) wedi eu datblygu gan y Gwasanaethau Plant fel ymateb uniongyrchol i'r arolwg CSSIW gyda'r nod o gryfhau gwaith aml-asiantaeth. Maent yn canolbwyntio ar ddarparu arweiniad clir ar:

- Sut i wneud Atgyfeiriadau i'r Gwasanaethau Plant
- Canllawiau Ymarfer Amddiffyn Plant – Trothwyon Ymchwilio
- Canllawiau Ymarfer Amddiffyn Plant – Gweithwyr Allweddol a Grwpiau Craidd
- Canllawiau Ymarfer Amddiffyn Plant – Trothwyon Cofrestru
- Sut i reoli honiadau amddiffyn plant a wneir yn erbyn y Canllawiau Ymarfer Proffesiynol.

5.23 Bydd y Canllawiau Ymarfer yn cael eu cadarnhau yn y Bwrdd Diogelu Corfforaethol a bydd sesiynau hyfforddiant yn cael eu trefnu ar gyfer y gweithlu er mwyn canolbwyntio ar wella arferion aml-asiantaeth a threfniadau diogelu.

5.24 Mae'r Gwasanaethau Ataliol yn cael eu hadolygu a bydd strategaeth newydd yn cael ei datblygu ar y cyd â phartneriaid er mwyn sicrhau gwasanaethau cefnogi teuluoedd mwy effeithiol a chomisiynu Grant Teuluoedd yn Gyntaf, er mwyn lleihau nifer y plant a phobl ifanc y mae angen eu rhoi ar y Gofrestr Amddiffyn Plant ac sydd angen Derbyn Gofal (CGG 4.4.)

5.25 Mae rhaglenni cyfarfodydd yr **Aelodau Etholedig a Phaneli'r Uwch Arweinwyr** wedi parhau i ganolbwyntio ar fonitro a herio gweithrediad y Cynllun Gwella Gwasanaeth gan ddal y Cyfarwyddwr a'r Gwasanaeth i gyfrif. Mae pedwar cyfarfod wedi eu cynnal hyd yma ac mae'r eitemau rhaglen canlynol wedi eu trafod gan y Panel:

- Cylch Gorchwyl, Cynllun y Prosiect a gosod y cyd-destun
- Cynllun Gwella Gwasanaeth – trosolwg lefel uchel
- Trosolwg – Ymweliadau Laming – rhaglen dreigl o ymweliadau ac adrodd yn ôl
- RHAN 1: % o ymweliadau statudol â phlant sy'n derbyn gofal a oedd i fod i'w cynnal yn ystod y flwyddyn a gynhaliwyd yn unol â rheoliadau [SCC/025]
- Thema 3: Sicrwydd Ansawdd, edrych mewn mwy o fanylder ar Argymhellion 2, 11, 13 a 14 – Adroddiad CSSIW
- Adolygu'r trefniadau ar gyfer Ymweliad Laming / Adborth o'r ymweliad cyntaf
- "Diwrnod ym mywyd gweithiwr cymdeithasol gwasanaethau plant"

5.26 Bydd hyn yn cael ei ategu gan hyfforddiant ac ymweliadau i gefnogi uwch arweinwyr ac aelodau er mwyn gwella eu gwybodaeth a'u dealltwriaeth o'r cymhlethdodau a'r risgiau ynghlwm â darparu gwasanaethau plant (CGG 1.5).

5.27 Rhaid i aelodau etholedig gynnal **Ymweliadau Laming** â staff rheng flaen er mwyn hysbysu eu hunain am ansawdd y gwasanaethau sy'n cael eu cynnig ac er mwyn cymryd camau priodol i unioni unrhyw ddiffygion wrth iddynt ddod i'r amlwg. Roedd yr Arglwydd " Laming, Ymchwiliad Victoria Climbie (2003) yn hollol glir bod "uwch reolwr ac aelodau etholedig mewn sefydliadau yn atebol am ansawdd, effeithlonrwydd ac effeitholrwydd gwasanaeth lleol" a bod raid iddynt roi cyfrif am unrhyw fethiant i ddiogelu plant bregus rhag niwed bwriadol neu gamfanteisio."

5.28 Mae **ymweliadau Laming** ar gyfer Aelodau wedi eu trefnu tan Mai 2018. Cynhaliwyd ymweliad Laming â'r Tîm Lleoli Plant ar 27.10.17 gan y Prif Weithredwr Cynorthwyol, Cadeirydd Sgriwtini ac aelod o'r Panel. Nododd yr adroddiad a gwblhawyd yn ystod yr ymweliad:

- Cadarnhaodd yr holl staff eu bod yn derbyn goruchwyliaeth reolaidd, sy'n hynod effeithiol. Nododd y Gweithwyr Cymdeithasol bod Goruchwyliaeth reolaidd bob amser wedi digwydd yn rheolaidd o fewn y Tîm Lleoli.
- Roedd pawb a oedd yn bresennol yn brofiadol yn eu rôl ac roedd eu hyder yn amlwg o'r ffordd y gwnaethant gyfrannu at y cyfarfod.
- Nododd y Cynghorydd Richard Griffiths yn ystod y cyfarfod bod eu brwdfrydedd tuag at weithio â phlant, teuluoedd a Gofalwyr Maeth yn glir ac roedd pawb yn cytuno â hyn.
- Diolchodd y Cynghorydd Aled Morris Jones i bawb a oedd yn bresennol am eu gwaith caled a'u hymrwymiad, a oedd yn amlwg i'w weld ac fe'i nodwyd.

6 – Aseiad Effaith ar Gydraddoldeb [cynnwys effeithiau ar yr Iaith Gymraeg]

Ddim yn berthnasol

7 – Oblygiadau Ariannol

Penderfynodd y Pwyllgor Gwaith ar 17 Gorffennaf, 2017:

- Ddyrannu'r swm o £221,257 o'r arian wrth gefn er mwyn ymestyn contractau staff asiantaeth am dri mis arall.
- Parhau â'r ail gam o ailstrwythuro'r Gwasanaethau Plant sy'n gofyn am wariant ychwanegol o £17,000 (y gellir ei ariannu o'r gyllideb staffio ar gyfer Gwasanaethau Plant).
- Rhoi hyblygrwydd i'r Pennaeth Gwasanaethau Plant ddefnyddio peth o'r gyllideb sydd heb ei dyrannu (£93,957) yn dilyn yr ailstrwythuriad er mwyn cefnogi gweithrediad y Cynllun Gwella Gwasanaeth dros y misoedd nesaf.

8 – Atodiadau

Atodiad 1 – Argymhellion CSSIW a doler i'r Cynllun Gwella Gwasanaeth
Atodiad 2 – Cynllun Gwella Gwasanaeth

9 - Papurau Cefndir (cysylltwch ag awdur yr Adroddiad am unrhyw wybodaeth bellach os gwelwch yn dda):

Fel blaenoriaeth:

1. Dylai'r awdurdod fwrw ymlaen â'i ymrwymiad i ddatblygu fframwaith ar gyfer darparu gwaith ataliol gyda phlant a theuluoedd a fydd yn darparu gwasanaeth integredig yn ogystal â darparu help a chymorth cynnar sy'n oedi'n effeithiol yr angen am ofal a chymorth. CG 4.4
2. Dylid sefydlu systemau sicrhau ansawdd a threfniadau hyfforddiant aml-asiantaeth effeithiol i sicrhau bod y staff a'r partneriaid yn deall y trothwyon ar gyfer asesu gwasanaethau plant statudol a'u bod yn cael eu cymhwyso'n gyson; dylai hyn gynnwys datblygu protocol trothwyon diogelu plant aml-asiantaeth sy'n ymgorffori'r canllawiau a gyhoeddwyd yn ddiweddar gan Lywodraeth Cymru. CG 3.4
3. Dylai uwch arweinwyr yn y gwasanaethau cymdeithasol a'r heddlu barhau i gydweithio'n rhagweithiol i sicrhau gwelliannau i ansawdd, cysondeb ac amseroldeb ymholiadau diogelu plant. CG 2.2
4. Dylai'r cyngor barhau i gynorthwyo uwch arweinwyr i wella eu gwybodaeth a'u dealltwriaeth o natur gymhleth a'r risgiau sy'n gysylltiedig â darparu gwasanaethau plant, er mwyn rhoi sicrwydd iddynt hwy, eu partneriaid, staff a chymunedau bod eu cyfrifoldebau yn cael eu cyflawni i'r eithaf. CG 1.5
5. Dylid datblygu strategaeth gadarn ar gyfer y gweithlu i gynnwys nodau byrdymor, tymor canolig a hirdymor er mwyn creiwito a chadw gweithwyr cymdeithasol. CG 1.1
6. Dylid adolygu'r trefniadau ar gyfer rheolwyr timau ac uwch ymarferwyr er mwyn sicrhau capasiti digonol i ddarparu arolygiaeth gan reolwyr o benderfyniadau a herio a chyfeirio staff ar draws y gwasanaeth; dylid bod rhaglen arweinyddiaeth a datblygiad ar gael er mwyn datblygu gwytnwch. CG 1.4
7. Dylai uwch reolwyr gymryd camau i wella amllder, cysondeb ac ansawdd arolygiaeth staff rheng flaen; mae'n rhaid cyflwyno dull sicrwydd er mwyn sicrhau cydymffurfiaeth ac ansawdd. CG 1.3

Yn ystod y 12 mis nesaf:

8. Mae'n rhaid i gefnogaeth wleidyddol a chorfforaethol gref ar gyfer y gwasanaethau plant barhau i sicrhau bod y gwelliannau sydd eu hangen ar wasanaethau yn cael eu blaenoriaethu a bod cyflymder y gwelliannau yn cyflymu ac yn cael ei gynnal. CG 1.5
9. Dylid sefydlu trefniadau aml-asiantaeth i atgyfnerthu cynlluniau gweithredol a fydd yn cynorthwyo cydlyniad effeithiol o waith cwblhau Fframweithiau Asesu ar y Cyd gan bartneriaid statudol. CG 2.3
10. Dylid gwella ansawdd asesiadau a chynlluniau i sicrhau eu bod o ansawdd da yn gyson, gyda ffocws clir ar anghenion, risgiau a chryfderau plant a theuluoedd, a bod dealltwriaeth glir o'r canlyniadau, amserlenni a'r cyfrifoldebau am weithredoedd a ddymunir. CG 2.1
11. Dylid gwella ansawdd a chysondeb cofnodion; dylai pob aelod o staff a rheolwr sicrhau bod eu cofnodion o safon dda, eu bod yn gyfredol a'u bod yn cael eu storio'n systemataidd. CG 2.1
12. Dylai'r awdurdod lleol a'i bartneriaid gydweithio i ddatblygu dull gydlynol ar gyfer casglu a dadansoddi gwybodaeth am anghenion cymunedau sy'n cynnwys lleisiau plant a theuluoedd. Dylid defnyddio'r wybodaeth hon i hysbysu'r broses o greu cynlluniau strategol er mwyn cyflawni aliniad effeithiol darpariaeth gwasanaethau rhwng gwasanaethau gwybodaeth, cyngor a chymorth, y sector ataliol a'r gwasanaethau statudol. CG 4.4
13. Mae angen ymgorffori trefniadau rheoli perfformiad a sicrhau ansawdd, yn cynnwys craffu ar y galw am wasanaethau ac archwilio ansawdd arfer yn rheolaidd, er mwyn sicrhau bod gan reolwyr ar bob lefel wybodaeth amserol, berthnasol a chywir am berfformiad a sicrhau ansawdd i'w galluogi i wneud eu swyddi yn effeithiol ac i gyflawni gwelliannau. CG 3.2
14. Dylid monitro baich achosion ac adroddiadau ar ansawdd perfformiad gweithwyr yn barhaus er mwyn sicrhau bod capasiti digonol i alluogi'r gweithwyr i ymgysylltu'n effeithiol gyda phlant a'u teuluoedd. CG 3.2

As a priority:

1. The authority should progress its commitment to developing a framework for the provision of preventive work with children and families that will deliver an integrated service and provide early help and support that effectively delays the need for care and support. SIP 4.4
2. Effective, multi-agency quality assurance systems and training arrangements should be established to ensure that thresholds for assessment to statutory children’s services are understood by staff and partners and are consistently applied; this should include the development of a multi-agency child protection thresholds protocol incorporating recent Welsh Government guidance. SIP 3.4
3. Senior leaders in social services and the police should continue to work proactively together to ensure improvements to the quality, consistency and timeliness of child protection enquiries. SIP 2.2
4. The council should continue to support senior leaders to improve their knowledge and understanding of the complexities and risks involved in delivering children’s services to assure themselves, partners, staff and communities that their responsibilities are discharged to maximum effect. SIP 1.5
5. A robust workforce strategy should urgently be developed to include short, medium and long term aims for recruitment and retention of social workers. SIP 1.1
6. Arrangements for team managers and senior practitioners should be reviewed to ensure capacity to effectively and consistently provide management oversight of decision making, challenge and direction for staff across the service; a leadership and development programme should be made available to build resilience. SIP 1.4
7. Senior leaders should take steps to improve the frequency, consistency and quality of front line staff supervision; an assurance mechanism must be implemented to ensure compliance and quality. SIP 1.3

Over the next 12 months:

8. Strong political and corporate support for children’s services must continue to ensure the service improvements needed are prioritised and the pace of improvement accelerated and sustained. SIP 1.5
9. Multi-agency arrangements should be established to strengthen operational plans to support effective co-ordination of statutory partners’ completion of Joint Assessment Frameworks. SIP 2.3
10. The quality of assessments and plans should be improved to ensure that they are consistently of a good quality, with a clear focus on the needs, risks and strengths of children and families, and that desired outcomes, timescales and accountabilities for actions are clear. SIP 2.1
11. The quality and consistency of record keeping should be improved; all staff and managers should ensure that their records are of good quality, are up to date and are systematically stored. SIP 2.1
12. The local authority and partners should work together to develop a cohesive approach to the collection and analysis of information about the needs of communities, that includes the voices of children and families. This should be used to inform the shaping of strategic plans to achieve effective alignment of service delivery between information, advice and assistance services, the preventive sector and statutory services. SIP 4.4
13. Performance management and quality assurance arrangements, including scrutiny of service demand and routine auditing of the quality of practice, needs to be embedded so that managers at all levels have timely, relevant and accurate performance and quality assurance information to enable them to do their jobs effectively and to deliver improvements. SIP 3.2
14. Caseloads and reports regarding the quality of workers’ performance should be continuously monitored to ensure there is sufficient capacity for workers to engage effectively with children and their families. SIP 3.2

Cynllun Gwella Gwasanaethau Plant fersiwn 4.0 Awst 2017
Argymhellion AGGCC mewn coch – blaenoriaeth uchel

	CAMAU I'W CYMRYD A CHYSYLLTIADAU AG ARGYMHELLION AGGCC	CAMAU A GYMERWYD I GYFLAWNI GWELLIANT	CAMAU Y MAE EU HANGEN I GYFLAWNI GWELLIANT	CANLYNIAD/GWELLIANT DISGWYLIEDIG A THYSTIOLAETH	SWYDDOG ARWEINIOL	CYCHWYN	DIWEDD
1. Gweithlu hyderus a chymwys gyda chapasiti digonol i ddarparu gwasanaeth cyson ac effeithiol							
Tudalen 159	<p>Datblygu'r Strategaeth Gweithlu i gynnwys:</p> <ul style="list-style-type: none"> Arfer dda o ran recriwtio Cadw a chefnogi staff Trefniadau cynefino clir Cyfeillio Hyfforddi a mentora Cysgodi Cyfleoedd gwell i hyfforddi a datblygu ar ôl cymhwyso Canllawiau blwyddyn gyntaf o ymarfer (nid oes angen hwn gan ein bod yn dilyn Canllawiau y Tair Blynedd Gyntaf o Ymarfer a luniwyd ar gyfer Cyngor Gofal Cymru) <p>Dolen Argymhelliad rhif 5 yr AGGCC: Dylid datblygu strategaeth gweithlu gadarn ar fryd a fydd yn cynnwys amcanion ar gyfer y tymor byr, canolog a hir ar gyfer recriwtio a chadw gweithwyr cymdeithasol.</p>	<p>Awst 2017</p> <ul style="list-style-type: none"> Mae cynllun hyfforddeiaeth wedi cael ei ddatblygu ar y cyd ag AD sy'n cynnig y cyfle i un aelod staff hyfforddi i fod yn Weithiwr Cymdeithasol dros ddwy flynedd drwy Brifysgol Bangor, gyda'r posibilrwydd o ddiogelu swydd parhaol yn y gwasanaeth ar ôl cymhwyso. Rhaglen Gynefino'r Gwasanaeth wedi'i llunio ar gyfer staff newydd. Mae Cynllun Gweithredu'r Gweithlu yn cael ei yrru yn ei flaen i fonitro cynnydd yn erbyn y camau tymor byr hyd at Ragfyr 2017. <p>Mehafin/Gorffennaf 2017</p> <ul style="list-style-type: none"> Strategaeth Gweithlu wedi'i gwblhau. Cynllun Gweithredu'n cael ei baratoi. <p>Mai 2017</p> <ul style="list-style-type: none"> Strategaeth Gweithlu Drafft wedi'i lunio ar y cyd ag AD sy'n cynnwys rhannau perthnasol ar recriwtio, cadw a chymorth, trefniadau cynefino, cyfeillio, hyfforddi a mentora, cysgodi, cyfleoedd hyfforddi a datblygu estynedig ar ôl cymhwyso, canllawiau ar gyfer y flwyddyn gyntaf o ymarfer. Y strategaeth wedi'i rhannu â staff am eu sylwadau. Disgwyliadau ar Reolwyr o ran cynefino wedi'u hamlygu – mae hyn yn gysylltiedig â manteision strwythur newydd a nifer uwch o arweinydd ymarfer. Materion yng nghyswllt AD – cyfarfodydd wythnosol wedi'u sefydlu i fynd i'r afael â'r holl faterion perthnasol gan gynnwys recriwtio. 4 gweithiwr cymdeithasol dwyieithog newydd gymhwyso wedi'u recriwtio. Pob swydd gweithiwr cymdeithasol wedi'u llenwi gyda staff dros dro/parhaol/trefniadau recriwtio ar waith. Hysbyseb agored ar gyfer gweithwyr cymdeithasol profiadol. Sesiwn i Reolwr ar ganllawiau Cynefino wedi ei gynnal ym mis Mawrth. Canllawiau ar flwyddyn gyntaf ymarfer wrthi'n cael eu hadolygu gan y Cydlynnydd Dysgu Ymarfer. 	<ul style="list-style-type: none"> Sesiwn Gynefino Gorfforaethol ar gael yn fisol ar gyfer staff newydd. Sicrhau cynnydd o ran y Cynllun Gweithredu. 	<p>Heb eu gwneud hyd yma</p> <p>Gweithwyr cymdeithasol newydd gymhwyso yn adrodd eu bod wedi derbyn cyfarwyddyd a disgwyliadau clir, cefnogaeth, ac adborth adeiladol ynghylch eu hymarfer ac ar ansawdd eu gwaith.</p> <p>Staff yn nodi'n gadarnhaol eu bod yn fodlon yn y gweithle ac yn teimlo eu bod yn cael eu chefnogi wrth gyflawni eu cyfrifoldebau.</p> <p>Tystiolaeth bod cyfarfodydd cynefino yn cael eu cynnal a bod staff newydd o'r farn eu bod yn ddefnyddiol mewn perthynas â chanllawiau a disgwyliadau, cymorth, llywio eu hymarfer ac ansawdd y gwaith.</p> <p>Wedi cychwyn</p> <p>Archwiliad o waith sy'n darparu tystiolaeth o weithlu hyderus a chymwys.</p> <p>Gwelliant amlwg mewn cyfraddau recriwtio a chadw gyda mwy o staff yn cael eu recriwtio i swyddi parhaol a gostyngiad yn nifer y staff sy'n gadael.</p> <p>Cynefino - pob aelod newydd o staff yn cael cyfnod cynefino cynhwysfawr ac yn llwyr ymwybodol o'u rolau a'u cyfrifoldebau.</p>	Melanie Jones a Leighton Rees	Ion 2017	Rhag 2017

Cynllun Gwella Gwasanaethau Plant fersiwn 4.0 Awst 2017
Argymhellion AGGCC mewn coch – blaenoriaeth uchel

	CAMAU I'W CYMRYD A CHYSYLLTIADAU AG ARGYMHELLION AGGCC	CAMAU A GYMERWYD I GYFLAWNI GWELLIANT	CAMAU Y MAE EU HANGEN I GYFLAWNI GWELLIANT	CANLYNIAD/GWELLIANT DISGWYLIEDIG A THYSTIOLAETH	SWYDDOG ARWEINIOL	CYCHWYN	DIWEDD
Tudalen 160	<p>1.2 Materion o ran Datrys Staffio i gynnwys:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Recriwtio i swyddi parhaol • Strategaeth ymadael ar gyfer staff asiantaeth 	<p><u>Awst 2017</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Mae cyfarfodydd yn cael eu cynnal bob pythefnos rhwng AD ac uwch reolwyr y Gwasanaethau Plant i sicrhau bod materion o ran recriwtio a datblygu'r gweithlu yn symud yn eu blaenau'n gyflym. Bydd hyn yn cynnwys diweddariadau rheolaidd ar lefelau staffio, siart staffio a llwyth achosion. • Wedi penodi'r Tim Teuluoedd Gwydn. • Wedi penodi 2.5 Swyddog Ymgysylltu ar gyfer Teulu Môn. • 8 Arweinydd Ymarfer wedi'u penodi erbyn hyn, yn dechrau ar y 4^{dd} o Fedi. • Byddir yn cynnal trafodaethau ynghylch ymestyn cytundebau Staff Asiantaeth hyd at ddiwedd mis Rhagfyr. <p><u>Mehafin/Gorffennaf 2017</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Cytundebau staff asiantaeth wedi'u hymestyn tan ddiwedd Medi 2017 i sicrhau gweithlu digonol o ran niferoedd a phrofiad. Nod i leihau nifer y gweithwyr cymdeithasol asiantaeth yn ystod mis Medi. • 1 gweithiwr cymdeithasol cymwys a 3 myfyriwr gwaith cymdeithasol wedi'u penodi i swyddi. 1 cymwys ac 1 myfyriwr yn dechrau ym mis Gorffennaf. 5 swydd wag yn cael eu hysbysebu ar sail treigl. • 7 Arweinydd Ymarfer wedi'u penodi. Swydd wag arall yn cael ei hysbysebu. • Wedi penodi i swydd IRO wag gyda dyddiad dechrau y 10th o Orffennaf. • Wedi penodi Rheolwr Gwasanaeth Ymyrraeth Gynnar ac Atal. Yn dechrau ganol Awst. • Rheolwr Gwasanaeth Ymyrraeth Ddwys wedi'i benodi. Rheolwr Gwasanaeth Asiantaeth yn cyflawni'r swydd dros dro. • Mae cadw Gweithwyr Cymdeithasol dros dro a parhaol yn parhau i fod yn sialens i'r Gwasanaeth. • Mae darparu cefnogaeth ac arweiniad digonol i'r staff yn parhau i fod yn flaenoriaeth. <p><u>Mai 2017</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Cyfarfodydd misol wedi'u sefydlu rhwng AD ac uwch reolwyr y Gwasanaethau Plant i sicrhau bod materion o ran recriwtio a datblygu'r gweithlu'n symud yn eu blaenau'n gyflym. Bydd hyn yn cynnwys diweddariadau rheolaidd ar lefelau staffio, siart staffio a llwyth achosion. 	<ul style="list-style-type: none"> • Recriwtio mwy o staff profiadol 	<p>Heb eu gwneud hyd yma</p> <p>Gweithlu sefydlog a parhaol sy'n arwain at:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gysondeb ymarfer ar draws y gwasanaeth. • Cymorth o ansawdd gwell i blant a theuluoedd. • Sefydlu gwell perthnasau rhwng teuluoedd a gweithwyr cymdeithasol yn arwain at well canlyniadau i blant a theuluoedd. <p>Partneriaid yn adrodd bod gwelliant o ran y trefniadau cydweithio â'r Gwasanaethau Plant o ganlyniad i ostyngiad mewn trosiant staff.</p>	Uwch Dîm Rheoli ac AD	Tach 2016	Rhag 2017

Cynllun Gwella Gwasanaethau Plant fersiwn 4.0 Awst 2017
Argymhellion AGGCC mewn coch – blaenoriaeth uchel

	CAMAU I'W CYMRYD A CHYSYLLTIADAU AG ARGYMHELLION AGGCC	CAMAU A GYMERWYD I GYFLAWNI GWELLIANT	CAMAU Y MAE EU HANGEN I GYFLAWNI GWELLIANT	CANLYNIAD/GWELLIANT DISGWYLIEDIG A THYSTIOLAETH	SWYDDOG ARWEINIOL	CYCHWYN	DIWEDD
		<ul style="list-style-type: none"> Rydym yn parhau i hysbysebu swyddi ar gyfer gweithwyr cymdeithasol profiadol ar sail treigl. AD wedi cynnal sesiynau briffio ar recriwtio i Reolwyr. AD i ddarparu diweddariadau rheolaidd ynghylch cyfraddau'r Gwasanaeth o ran recriwtio a chadw staff. Arweiniad parhaus gan yr Adran Gyllid ar oblygiadau cost cyflogi staff asiantaeth. Strategaeth ymadael yn ei lle ar gyfer staff asiantaeth lle mae swyddi wedi cael eu llenwi gan weithwyr parhaol. 					
Tudalen 161	<p>1.3 Adolygu'r Polisi Goruchwylio. Bydd hyn yn cynnwys y canlynol:</p> <ul style="list-style-type: none"> Cod Ymarfer Goruchwyliaeth ffurfiol ac anffurfiol neu ad-hoc Pwrpas Goruchwylio Manteision Goruchwylio Rolau a Chyfrifoldebau Isafswm y Sesiynau a Gynhelir a threfniadau Canslo Cynllunio ar gyfer Sesiwn Goruchwylio Cofnodi Goruchwyliaeth Anghydfodau Cyfrinachedd a Mynediad Cysylltiadau â Pholisiau a Gweithdrefnau Eraill <p>Dolenni i Argymhelliad rhif 7 AGGCC: Dylai uwch arweinwyr gymryd camau i wella amllder, cysondeb ac ansawdd y goruchwylio ar gyfer staff rheng flaen; rhaid sefydlu mecanwaith sicrwydd er mwyn sicrhau cydymffurfiaeth ac ansawdd.</p>	<p>Awst 2017</p> <ul style="list-style-type: none"> Gwnaed trefniadau gyda Rhonwyn Dobbing o ran ymgymryd â hyfforddiant ar oruchwyliaeth sy'n canolbwyntio ar ganlyniadau ar gyfer Arweinwyr Ymarfer. Cynhelir tri gweithdy a'u pwrpas fydd rhoi cymorth i oruchwylwyr archwilio eu rôl o ran goruchwyliaeth sy'n canolbwyntio ar ganlyniadau, ynghyd ag ystyried gwerth goruchwyliaeth sy'n canolbwyntio ar ganlyniadau o ran defnyddwyr gwasanaeth, gweithwyr, ymarfer gwaith cymdeithasol ynghyd ag ar gyfer y sefydliad. Yn ogystal, dylai gryfhau rôl y goruchwylwr, rhoi sylw i sgiliau craidd a'r heriau ar gyfer gwahanol grwpiau ymarfer. <p>Mehefin/Gorffennaf 2017</p> <ul style="list-style-type: none"> Hyfforddiant ar y polisi Goruchwyliaeth wedi'i gynnal, ynghyd â hyfforddiant ar y model risg ym mis Mehefin. Tracio a monitro trefniadau goruchwylio'n barhaus i sicrhau cydymffurfiaeth o ran y Polisi. <p>Mai 2017</p> <ul style="list-style-type: none"> Polisi Goruchwyliaeth wedi'i adolygu a'i rannu gyda staff. Trefniadau tracio yn eu lle i fonitro cydymffurfiaeth lwyd â'r polisi Goruchwyliaeth. Polisi Goruchwyliaeth wedi'i gwblhau. Hyfforddiant ar y Model Risg a'i gyswllt â Goruchwylio staff wedi'i ddarparu ar gyfer yr holl staff ym mis Mehefin. Hyfforddiant Goruchwyliaeth wedi'i ddarparu i bob aelod staff a'r Rheolwyr. 	<ul style="list-style-type: none"> Mentora ar gyfer rheolwyr ar oruchwyliaeth sy'n canolbwyntio ar ganlyniadau i ddatblygu ymarfer myfyriol. Bydd archwiliadau o oruchwyliaeth yn dechrau ym Medi 2017 ar draws y Gwasanaethau Oedolion a Phlant, gan gynnwys canfyddiad staff o oruchwyliaeth drwy holiaduron a grwpiau ffocws a sefydlir. Cyngor ac arweiniad parhaus wedi'i ddarparu i weithwyr cymdeithasol unigol ar gwblhau asesiadau, cofnodi ac asesu risg. Rheolwyr Gwasanaeth i gynnal Archwiliad o Oruchwyliaeth 4 gwaith y flwyddyn a samplu ar hap. Bydd ffurflen adborth yn cael ei drafftio gan gydweithwyr ym maes Hyfforddiant i ofyn beth y maent wedi ei ddysgu o'r hyfforddiant a dderbyniwyd ganddynt, p'un a ydynt wedi rhoi yr hyn a ddysgwyd ganddynt ar waith, beth fyddent yn ei newid am y cwrs os oes unrhyw beth. 	<p>Heb eu gwneud hyd yma Staff yn dweud eu bod yn cael eu cefnogi yn effeithiol i gyflawni eu dyletswyddau.</p> <p>Staff yn adrodd yn gadarnhaol bod ansawdd eu hasesiadau a'u cynlluniau wedi gwella trwy oruchwyliaeth reolaidd o ansawdd.</p> <p>Rheolwyr yn dweud eu bod yn gallu cefnogi staff i'r safonau gofynnol.</p> <p>Arweiniad clir ar safonau ac arfer dda yn cael ei gyfleu'n glir ac ar gael i bawb trwy Oruchwyliaeth reolaidd.</p> <p>Rheolwyr yn cydymffurfio â'r Polisi Goruchwylio a'r Model Risg wedi ei ymgorffori yn y sesiynau Goruchwylio gyda staff.</p> <p>Cynhelir archwiliadau rheolaidd ar draws y Gwasanaethau Plant ac Oedolion yn dangos Goruchwyliaeth o safon dda a chyson.</p> <p>Wedi cychwyn Mecanwaith sicrwydd wedi ei sefydlu'n ganolog i sicrhau cydymffurfiaeth â'r polisi Goruchwylio.</p>	Melanie Jones a Leighton Rees	Rhag 2016	Tracio a monitro parhaus SA Mehefin 2017
	<p>1.4 Darparu cyfleoedd datblygu ar gyfer Arweinwyr Ymarfer i gefnogi'r gweithlu i gyflawni eu dyletswyddau. Meysydd i ganolbwyntio arnynt:-</p>	<p>Awst 2017</p> <ul style="list-style-type: none"> Ymgymryd ag archwiliad pellach ym Mai/Mehefin 2017 a gadarnhaodd bod cynnydd cadarnhaol yn cael ei wneud o ran atgyfeiriadau a oedd yn mynd ymlaen i 	<ul style="list-style-type: none"> Angen trafodaethau i gwblhau'r trefniadau ailstrwythuro ar gyfer Gweithwyr Cymdeithasol a staff eraill ac aildrefnu'r cynllun llawr. 	<p>Heb eu gwneud hyd yma Rheolwyr yn dweud bod ganddynt fwy o hyder yn eu sgiliau o ran gwneud penderfyniadau rheoli achos cywir a diogel.</p>	Uwch Dîm Rheoli	Ionawr 2017	Mawrth 2018

Cynllun Gwella Gwasanaethau Plant fersiwn 4.0 Awst 2017
Argymhellion AGGCC mewn coch – blaenoriaeth uchel

	CAMAU I'W CYMRYD A CHYSYLLTIADAU AG ARGYMHELLION AGGCC	CAMAU A GYMERWYD I GYFLAWNI GWELLIANT	CAMAU Y MAE EU HANGEN I GYFLAWNI GWELLIANT	CANLYNIAD/GWELLIANT DISGWYLIEDIG A THYSTIOLAETH	SWYDDOG ARWEINIOL	CYCHWYN	DIWEDD
Tudalen 162	<ul style="list-style-type: none"> Egwyddorion ar gyfer gwneud penderfyniadau cywir a diogel o ran rheoli achosion (rheolwyr â throswlg o'r drefn gwneud penderfyniadau) Gwella a rheoli ymarfer a pherfformiad gan gynnwys darparu her a chyfarwyddyd adeiladol i staff Rheoli sgysiau anodd Darparu goruchwyliaeth reolaidd o ansawdd Datblygu arweinwyr ymarfer mewn sgiliau hyfforddi a mentora <p>Dolen i argymhelliad rhif 6 AGGCC: Dylai trefniadau ar gyfer rheolwyr tîm ac uwch ymarferwyr gael eu hadolygu er mwyn sicrhau bod capasiti ymysg rheolwyr i gadw golwg yn effeithiol ac yn gyson ar y drefn gwneud penderfyniadau, darparu her a chyfeiriad ar gyfer staff ar draws y gwasanaeth; dylai rhaglen arweinyddiaeth a datblygu fod ar gael i adeiladu gwytnwch.</p>	<p>Strategaeth a Chynhadledd: Ansawdd Trafodaethau/Cyfarfodydd, Ansawdd Aseu.</p> <p>Dyma'r Themau Allweddol: Mae presenoldeb a chofnodi mewn Cyfarfodydd Strategaeth wedi gwella Defnydd wedi cynyddu o ran yr offeryn Risk 2 Cyfarfodydd Strategaeth amserol Defnydd cynyddol o Gronolegau yn amlwg Gwell ansawdd yn amlwg o ran asesiadau Mae cysondeb ffurflenni'n dal i fod yn broblem (Adroddiad G.C/Craidd/Risk2/ mae'r Aseiad Gofal a Chymorth a'r offeryn Cymhwyster yn cael eu defnyddio). Nid yw'r cam cysyniadol o hidlo risg i ganfod cryfderau wedi'i wreiddio'n llawn</p> <ul style="list-style-type: none"> Cynhaliwyd Bore Cwrdd i Ffwrdd o'r gwaith ar y 28^{ain} o Orffennaf ar gyfer Uwch Aelodau Staff i gytuno ar drefniadau ar gyfer ailstrwythuro'r gwasanaeth ac i ddechrau trafod trefniadau ar gyfer Arweinwyr Ymarfer. Llwyddwyd i benodi 8 Arweinydd Ymarfer. Mae rhaglen gynefino'r gwasanaeth yn ei lle ar gyfer mis Medi, i gynnwys sesiynau hyfforddiant ar: Y Weledigaeth ar gyfer y Gwasanaeth, sefydliad troswaol, CGG, rheoli absenoldeb salwch a Chyfweliadau Dychwelyd i'r Gwaith Cwynion a'r system Fflecsi Cyfathrebu ar y Cyd Gweithdai Goruchwyllo -3 x gweithdy diwrnod llawn ar oruchwyliaeth yn seiliedig ar ganlyniadau PLO a gwaith Llys Rheoli Amser a Rheoli Dyddiadur, Blaenoriaethu Gwaith a Disgwyliadau Cyflwyno Sesiynau Gwaith Grŵp ACE i Rien Perfformiad Galluogrwydd Cwrs Dull Rheoli Sicrwydd Ansawdd ac Archwiliadau Trothwyon a gwneud penderfyniadau cywir ynghyd â staff yn cyflawni camau gweithredu Cynllunio Gofal ac Adolygu Gofal a Chymorth, Amddiffyn Plant a LAC Cofnodi achosion Aseidiadau a'r Model Risg Rheoli Llwyth Achosion – Neilltuo achosion, camu i lawr i TAF a pheidio â chau achosion i'r Gwasanaethau Plant, llwyth achosion llai ar gyfer rhai sydd newydd gymhwyso – uchafswm o 12 achos 	<ul style="list-style-type: none"> AD i ddarparu diweddariadau rheolaidd mewn perthynas â chyfraddau recriwtio a chadw ar gyfer y Gwasanaeth. 	<p>Staff yn dweud eu bod yn teimlo eu bod yn cael gwell cefnogaeth gan eu rheolwyr llinell i gyflawni eu cyfrifoldebau gyda hynny'n arwain at ostyngiad o ran trosiant staff, cyfraddau gwell o ran cadw staff a mwy o sefydlogrwydd yn y gweithlu.</p> <p>Adborth gan bartneriaid yn dangos mwy o hyder yn y gweithlu ac enw da'r sefydliad.</p> <p>Wedi cychwyn Archwiliadau rheolaidd o ffeiliau achosion yn dangos gwelliant yn ansawdd yr asesiadau a'r cynlluniau gofal a chymorth.</p> <p>Cynhelir archwiliadau rheolaidd ar draws y Gwasanaeth sy'n dangos fod Rheolwyr yn gwneud penderfyniadau rheoli cywir a diogel.</p>			

Cynllun Gwella Gwasanaethau Plant fersiwn 4.0 Awst 2017
Argymhellion AGGCC mewn coch – blaenoriaeth uchel

	CAMAU I'W CYMRYD A CHYSYLLTIADAU AG ARGYMHELLION AGGCC	CAMAU A GYMERWYD I GYFLAWNI GWELLIANT	CAMAU Y MAE EU HANGEN I GYFLAWNI GWELLIANT	CANLYNIAD/GWELLIANT DISGWYLIEDIG A THYSTIOLAETH	SWYDDOG ARWEINIOL	CYCHWYN	DIWEDD
Tudalen 163		<p>Cynadleddau Grŵp Teulu, Cyfranogi a Gwaith Datblygu Rhiantu Uned Diogelu'r Cyhoedd Heddlu Gogledd Cymru CAF/CASS Cyfsweld Ysgogiadol</p> <p><u>Mehffin/Gorffennaf 2017</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Archwiliadau wedi dechrau ar gyfer Chwarter 1: archwiliadau o ffeiliau achosion, archwiliadau amlasiantaethol, archwiliadau thematig, dadansoddiadau ar gael ddiwedd Gorffennaf. • Hyfforddiant wedi'i gynnal ar gyfer Rheolwyr ar reoli sgyrsiau anodd. • 7 Arweinydd Ymarfer wedi'u penodi, 4 staff mewnol a 3 allanol. • Hyfforddiant wedi'i ddarparu i Reolwyr ar ddarparu Goruchwyliaeth reolaidd o safon. • Mae 4 o reolwyr ar hyn o bryd yn derbyn hyfforddiant achrededig ym maes Arweinyddiaeth a Datblygu. • Bydd ailstrwythuro gwasanaethau a sefydlu timau gweithredol llai yn cael eu gyrru yn eu blaenau a bydd yn sicrhau mwy o gapasiti ymysg Rheolwyr i roi arweiniad, goruchwyliaeth a chefnogaeth gyson i staff. • Gwnaed trefniadau i Reolwyr Gwasanaethau Oedolion roi cymorth i Reolwyr Gwasanaethau Plant gyda'u datblygiad proffesiynol. 					
1.5	<p>Argymhelliad 4 AGGCC: Parhau i gefnogi uwch arweinwyr i wella eu gwybodaeth a'u dealltwriaeth o'r cymhlethdodau a'r risgiau sy'n gysylltiedig â darparu gwasanaethau plant er mwyn bodloni eu hunain, partneriaid, staff a chymunedau bod eu cyfrifoldebau yn cael eu cyflawni i'r lefel orau bosib.</p> <p>AGGCC Argymhelliad 8 AGGCC: Rhaid i'r gefnogaeth wleidyddol a chorfforaethol gryf ar gyfer gwasanaethau plant barhau er mwyn sicrhau bod y gwelliannau y mae angen eu gwneud i'r gwasanaeth yn cael eu blaenoriaethu a bod y gwelliant yn cyflymu ac yn cael ei gynnal</p>	<p><u>Awst 2017</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Mae rhestr o ymweliadau Laming misol rhwng Gorffennaf 2017 a Mai 2018 wedi cael eu cyflwyno a'u cytuno gan y Panel Gwella Gwasanaethau Plant ar 21/08/17. Mae ymweliadau Laming wedi cychwyn. • Cynhaliwyd trafodaeth gychwynnol gydag Andrew Bennett, Hyfforddiant ac Ymgynghoriaeth 'Public Health Research', am y posibilrwydd o redeg sesiwn fyddai ar gael i'r holl Aelodau/Uwch Arweinyddion ynghylch Profiadau Niweidiol yn Ystod Plentynod. • Cynhaliwyd yr ail Banel Aelodau ar 21st o Awst a lluniwyd dogfen dracio ar gyfer gwaith y panel. <p><u>Mehffin/Gorffennaf 2017</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Mae Arweinydd newydd y Cyngor/Cyfarwyddwr y Gwasanaethau Cymdeithasol, Pennaeth Dros Dro y Gwasanaethau Plant a'r Rheolwr Sgrwtini Dros Dro wedi adolygu rôl y panel Aelodau GC a Llesiant o ran creu Cylch Gorchwyl ar gyfer y Panel Plant. 	<ul style="list-style-type: none"> • Parhau i roi cymorth i uwch arweinwyr wella eu gwybodaeth a'u dealltwriaeth o'r cymhlethdodau a'r risgiau sy'n gysylltiedig â chyflenwi gwasanaethau plant. • Adolygu pwrpas ymweliadau Laming a chysylltu'r cwestiynau a ofynnwyd yn ystod ymweliadau gyda chanlyniadau perthnasol yn y CGG. 	<p>Heb eu gwneud hyd yma Uwch arweinwyr ac aelodau etholedig yn dweud bod eu cyfranogiad yn y Panel Gwasanaethau Cymdeithasol wedi datblygu eu dealltwriaeth o'r materion sylfaenol allweddol a'r risgiau sy'n gysylltiedig â'r gwasanaeth a'u gallu i sgrwtineiddio effeithiolrwydd y gwasanaeth.</p> <p>Uwch reolwyr yn y gwasanaeth yn dweud bod y cymorth a'r her a ddarperir gan uwch arweinwyr ac aelodau etholedig wedi parhau i wella.</p> <p>Partneriaid proffesiynol a chymunedau yn dweud bod y Cyngor yn cyflawni ei gyfrifoldebau'n effeithiol yn unol â'r Ddeddf GC a Llesiant.</p>	Prif Weithredwr Cyfarwyddwr y Gwasanaethau Cymdeithasol	Ionawr 2017	Parhaus

Cynllun Gwella Gwasanaethau Plant fersiwn 4.0 Awst 2017
Argymhellion AGGCC mewn coch – blaenoriaeth uchel

	CAMAU I'W CYMRYD A CHYSYLLTIADAU AG ARGYMHELLION AGGCC	CAMAU A GYMERWYD I GYFLAWNI GWELLIANT	CAMAU Y MAE EU HANGEN I GYFLAWNI GWELLIANT	CANLYNIAD/GWELLIANT DISGWYLIEDIG A THYSTIOLAETH	SWYDDOG ARWEINIOL	CYCHWYN	DIWEDD
		<ul style="list-style-type: none"> Aelodau Etholedig ac Uwch Arweinwyr i barhau i gynnal ymweliadau Laming yn rheolaidd. Grŵp Gwella'r Gwasanaethau Plant yn cael ei gynnal yn fisol, dan gadeiryddiaeth Cyfarwyddwr y Gwasanaethau Cymdeithasol i yrru ymlaen y gwelliannau a'r newidiadau a fynir. <p>Mai 2017</p> <ul style="list-style-type: none"> Panel GC a Llesiant i barhau i fonitro'r broses o gwblhau'r Cynllun Gwella Gwasanaeth. Aelodau Etholedig ac Uwch Arweinwyr i barhau i gynnal ymweliadau Laming yn rheolaidd. Gwaith Rhianta Corfforaethol i gael ei ddatblygu ymhellach (gweler 5.3). Angen adnoddau ychwanegol i gael gwell dealltwriaeth o gymhlethdodau'r Gwasanaethau Plant. 		<p>Wedi cychwyn Uwch arweinwyr ac aelodau etholedig yn adrodd bod y Cynllun Gwella Gwasanaeth yn cael ei gyflwyno'n unol â'r amserlen ac i'r safon gofynnol.</p>			

2. Aseidiadau, ymyriadau a phenderfyniadau amserol o safon uchel yn cael eu gwneud i ddiogelu, cefnogi a rheoli'r risgiau i blant: cronolegau, cofnodion a thystiolaeth a pheynnau cymorth ymchwil o ansawdd da

164	CAMAU I'W CYMRYD A CHYSYLLTIADAU AG ARGYMHELLION AGGCC	CAMAU A GYMERWYD/I'W CYMRYD I GYFLAWNI GWELLIANT	CAMAU Y MAE EU HANGEN I GYFLAWNI GWELLIANT	CANLYNIAD/GWELLIANT DISGWYLIEDIG A THYSTIOLAETH	SWYDDOG ARWEINIOL	CYCHWYN	DIWEDD
2.1	<p>Gwelliant o ran ansawdd ymarfer.</p> <p><u>Meysydd i ganolbwyntio amynt:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> Amddiffyn plant, amddiffyn plant ac ymweliadau gwaith cymdeithasol LAC Model Risg – gwella'r dadansoddiad o risg Aseu – Beth sy'n bwysig, 5 maes asesu. Cynlluniau sy'n canolbwyntio ar ganlyniadau. Cwblhau cynlluniau Gofal a Chymorth o dan y Ddeddf GC a Llesiant. Sefydlu a chynnal perthnasau o ansawdd uchel gyda phlant, pobl ifanc a'u teuluoedd. Cadw cofnodion 	<p>Awst 2017</p> <ul style="list-style-type: none"> Archwiliadau – ffeiliau achosion a thematig – fesul gwasanaeth ac amlasiantaethol – wedi'u cynnal yn ystod y mis. Mae'r llwythi achosion ar gyfer y tîm rheng flaen yn parhau i fod yn uwch nag y byddai'r tîm rheoli gwasanaeth yn ei ddyddio, mae tystiolaeth o archwiliadau'n awgrymu fod ymarfer yn parhau i fod yn anghyson. Fframwaith Drafft ar gyfer Gwella Ansawdd Ymarfer wedi'i ddatblygu ar gyfer ymgynghori. Mae'r UDRh yn ystyried canfyddiadau adroddiad ansawdd Ch1 – yn argymhell blaenoriaethu gwelliannau o ran arferion asesu. Wedi herio a chefnogi gweithwyr unigol i wella eu hymarfer Dogfen Adroddiad Gwerthuso Ymarfer Ch1 2017/18 Gwaith archwilio ffeiliau achos wedi'i gwblhau ar y meysydd ymarfer a ganlyn: archwiliad camu i lawr LAC, adroddiad ar gyfer y panel lleoli, archwiliadau ffeiliau achos misol wedi'u cynllunio gan Reolwyr 	<ul style="list-style-type: none"> Adroddiad Gwerthuso Ymarfer Ch1 2017/18 – Rhaid i'r gwasanaeth ganolbwyntio ar sicrhau cydymffurfiaeth â'r gofynion sylfaenol i wella data perfformiad. Y flaenoriaeth ar gyfer y cyfnod adrodd nesaf yw gwella ymarfer asesu. Darperir hyfforddiant gan Bruce Thornton ar weithredu'r model risg mewn aseidiadau. Mae gwaith ar fynd o ran ymgysylltu â staff i ddiffinio safonau ar gyfer aseidiadau. Ymarfer Myfyriol mewn Gwaith Cymdeithasol: <ol style="list-style-type: none"> Amddiffyn plant Sut i sefydlu a chynnal perthnasau o ansawdd uchel gyda phlant, pobl ifanc a'u teuluoedd. Cadw cofnodion. 	<p>Heb ey gwneud hyd yma Gwell canlyniadau i blant a phobl ifanc gyda lleihad yn nifer y plant ar y CAP a'r plant sy'n derbyn gofal.</p> <p>Tystiolaeth o 'atal' a 'chefnogi' gyda mwy o blant yn aros yn eu cartrefi.</p> <p>Cynnal archwiliadau rheolaidd yn cadarnhau gwelliannau yn ansawdd yr ymarfer, asesu risg a chadw cofnodion</p> <p>Cynhelir archwiliadau rheolaidd sy'n dangos gwelliant yn ansawdd a chysondeb y cofnodion a'u bod yn gyfredol ac yn cael eu storio yn systematig.</p> <p>Cynnydd mewn adborth cadarnhaol gan ddefnyddwyr gwasanaeth ar y cynnydd a gyflawnwyd ganddynt gyda chymorth y Gwasanaethau Plant.</p>	Uwch Dîm Rheoli Hyfforddiant	Ionawr 2017	Mawrth 2018

Cynllun Gwella Gwasanaethau Plant fersiwn 4.0 Awst 2017
Argymhellion AGGCC mewn coch – blaenoriaeth uchel

	CAMAU I'W CYMRYD A CHYSYLLTIADAU AG ARGYMHELLION AGGCC	CAMAU A GYMERWYD/I'W CYMRYD I GYFLAWNI GWELLIANT	CAMAU Y MAE EU HANGEN I GYFLAWNI GWELLIANT	CANLYNIAD/GWELLIANT DISGWYLIEDIG A THYSTIOLAETH	SWYDDOG ARWEINIOL	CYCHWYN	DIWEDD
Tudalen 165	<p>8. Cwrs Cyfathrebu ar y Cyd ar sgysiau sy'n seiliedig ar gryfderau.</p> <p>Argymhelliad 10: Dylid gwella ansawdd yr asesiadau a'r cynlluniau er mwyn sicrhau eu bod yn gyson o ansawdd da, gyda ffocws clir ar anghenion, risgiau a chryfderau plant a theuluoedd, a bod y canlyniadau a ddymunir, amserlenni ac atebolrwydd ar gyfer camau gweithredu yn glir.</p>	<p>Timau, archwilio ymatebol (cwynion Cam 2) a phenderfynu cychwynnol, sgrinio, trafodaethau a chyfarfodydd strategaeth ac asesu syml. Barnau defnyddwyr gwasanaeth a gwerthuso adolygiadau rheoli a gynhaliwyd yn flaenorol. Mae'r adroddiad hwn yn dangos bod ymarfer yn dal i fod yn anghyson, fodd bynnag, ceir enghreifftiau o arfer dda y mae AGGCC wedi cadarnhau eu bod wedi cyflawni'r canlyniad a fynnir ar gyfer y plentyn/plant a'u teuluoedd.</p> <ul style="list-style-type: none"> Roedd AGGCC wedi tracio dau achos – 'Darllenwyd ffeiliau achos, cyfwelwyd gweithwyr cymdeithasol, rheolwyr a theuluoedd. Darparodd yr achosion dystiolaeth o ganlyniadau da i deuluoedd. Defnyddiwyd ystod dda o wasanaethau yn effeithiol. Roedd y gweithwyr cymdeithasol a gyfwelwyd yn llawn cymhelliad ac yn ymroddedig i ddarparu gwasanaeth o ansawdd uchel. Roeddynt yn cyflawni lefel uchel iawn o ymgysylltu gyda'r teuluoedd. Roedd y teuluoedd yn frwdfrydig ac yn cael cymorth i fynd i'r afael â phatrymau ymddygiad a oedd wedi gwreiddio'n ddwfn o ran camdefnyddio sylweddau a thrais domestig. Roedd gweithwyr cymdeithasol yn cael eu cefnogi'n dda ond nid bob amser drwy oruchwyliaeth ffurfiol'. <p>Roedd Achos 2 yn darparu tystiolaeth o: 'Ddefnydd da o systemau a gwasanaethau. Ystod dda o wasanaethau - LAC, Trais Domestig, FGC mewn cynllunio, asesiad therapiwtig gwasanaeth arbenigol. Mae anghenion plant a theuluoedd wedi'u diwallu. Roedd y gweithiwr cymdeithasol yn fedrus, yn gallu cynnal ei pherthynas gyda'r fam a'r plant a gwneud gwaith uniongyrchol gyda'r plant. O'r trafodaethau a'r ffeil, roedd wedi gwneud cyfraniad sylweddol o ran newid disgwyliadau'r fam, ei meddyliau a'i hymddygiad.'</p> <ul style="list-style-type: none"> Ymgwymerwyd ag archwiliad pellach ym Mai/Mehefin 2017 o ran atgyfeiriadau a oedd yn mynd ymlaen i Strategaeth a Chynhadledd: Ansawdd Trafodaethau/Cyfarfodydd, Ansawdd Asesu. <p>Dyma'r Themau Allweddol: Mae presenoldeb a chofnodi mewn Cyfarfodydd Strategaeth wedi gwella Defnydd wedi cynyddu o ran offeryn Risk 2 Cyfarfodydd Strategaeth amserol Defnydd cynyddol o Gronolegau yn amlwg Gwell ansawdd yn amlwg o ran asesiadau</p>	<p>4. Datblygu canllawiau ar ymarfer da mewn perthynas â chadw cofnodion.</p> <ul style="list-style-type: none"> Cynhelir cwrs Cyfathrebu ar y Cyd ar y 28^{ain} a'r 29^{ain} o Fedi. Canllawiau ymarfer i gael eu datblygu mewn perthynas ag AP ac ymweliadau gwaith cymdeithasol LAC. Canllawiau i'w datblygu ar arfer dda o ran cadw cofnodiaidau – comisiynwyd Bruce Thornton i sefydlu model gweithredol o fewn y system newydd - WCCIS. 	<p>Wedi'u cwblhau Sicrhau bod templedi rhanbarthol ar gyfer 'asesu' / cynllunio gofal a chefnogaeth' sy'n cofnodi glir anghenion, risgiau, cryfderau, canlyniadau, atebolrwydd am weithredoedd a'u hamserlenni cysylltiedig ar gael i'w defnyddio o fewn y gwasanaeth.</p>			

Cynllun Gwella Gwasanaethau Plant fersiwn 4.0 Awst 2017
Argymhellion AGGCC mewn coch – blaenoriaeth uchel

	CAMAU I'W CYMRYD A CHYSYLLTIADAU AG ARGYMHELLION AGGCC	CAMAU A GYMERWYD/I'W CYMRYD I GYFLAWNI GWELLIANT	CAMAU Y MAE EU HANGEN I GYFLAWNI GWELLIANT	CANLYNIAD/GWELLIANT DISGWYLIEDIG A THYSTIOLAETH	SWYDDOG ARWEINIOL	CYCHWYN	DIWEDD
Tudalen 166		<p>Mae cysondeb ffurflenni'n dal i fod yn broblem (Adroddiad G.C/Craidd/Risk2/ mae'r Asesiad Gofal a Chymorth a'r offeryn Cymhwyster yn cael eu defnyddio). Nid yw'r cam cysyniadol o hidlo risg i ganfod cryfderau wedi'i wreiddio'n llawn.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mae canllawiau ymarfer Teulu Môn yn cael eu datblygu gan y Rheolwr Gwasanaeth Ymyrraeth Gynnar. • Comisiynwyd Bruce Thornton i lunio Arweiniad ar Gadw Cofnodion a Gwneud Penderfyniadau. • Mae ansawdd yr ymarfer yn parhau i fod yn anghyson. • Mae canllawiau ymarfer amlasiantaethol wedi'u cwblhau a fydd yn cael eu cadarnhau yn y Grŵp Diogelu Cyflawni Lleol ym mis Hydref, meysydd a gynhwysir yw: <p>Trothwyon Ymchwilio Canllawiau Ymarfer Amddiffyn Plant Amlasiantaethol Canllawiau Ymarfer Amddiffyn Plant Amlasiantaethol – Gweithwyr Allweddol a Grwpiau Craidd Canllawiau Ymarfer Amddiffyn Plant Amlasiantaethol – Trothwyon Cofrestru. Rhan 4 AWCPP2008 Gwneud Atgyfeiriadau</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lluniwyd dogfen ddrafft sy'n nodi'r dull gweithio ar gyfer y gwasanaeth (cyfathrebu ar y cyd, cyd-gynhyrchu ac asesu risg). Wrth baratoi'r ddogfen hon, mae'r gwasanaeth wedi ystyried yr angen i wella ymarfer o ran ffurfio asesiadau o ansawdd da ynghyd ag ymateb i'r gofynion o fewn Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014 i weithio ar y cyd gyda phlant a theuluoedd. Mae'r ddogfen hon yn nodi gweledigaeth y gwasanaeth o ran sut y byddwn yn asesu risg, yn cyd-gynhyrchu ac yn cynnal cyfathrebu ar y cyd gyda phlant a theuluoedd ym Môn. <p><u>Mehffin/Gorffennaf 2017</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Archwiliadau wedi dechrau ar gyfer Chwarter 1: Archwilio ffeiliau achosion, archwiliadau amlasiantaethol, archwiliadau thematig, dadansoddiad ar gael ddiwedd Gorffennaf. • Wedi herio a rhoi cymorth i weithwyr unigol wella eu hymarfer. • Mae ansawdd ymarfer yn parhau i fod yn anghyson. 					

Cynllun Gwella Gwasanaethau Plant fersiwn 4.0 Awst 2017
Argymhellion AGGCC mewn coch – blaenoriaeth uchel

	CAMAU I'W CYMRYD A CHYSYLLTIADAU AG ARGYMHELLION AGGCC	CAMAU A GYMERWYD/I'W CYMRYD I GYFLAWNI GWELLIANT	CAMAU Y MAE EU HANGEN I GYFLAWNI GWELLIANT	CANLYNIAD/GWELLIANT DISGWYLIEDIG A THYSTIOLAETH	SWYDDOG ARWEINIOL	CYCHWYN	DIWEDD
Tudalen 167		<ul style="list-style-type: none"> Sesiwn ar gyfer staff wedi'i gynnal ar gyfer Gweithwyr Cymdeithasol i drafod safonau ymarfer, ynghyd â gofyn i staff am syniadau o ran beth fyddai'n eu helpu i wella eu dulliau gweithio. <p><u>Mai 2017</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Yr Uned Hyfforddi wedi trefnu hyfforddiant i'r holl staff gofal cymdeithasol ar: <ul style="list-style-type: none"> Asesu Gofalwyr yn y tymor hir Gweithredu'r Fframwaith Cynefino ar gyfer Gofalwyr Maeth Newid Diwylliant a Mesur Perfformiad yn unol â'r Ddeddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant Cyfathrebu Cydweithredol / sgysiaau sy'n canolbwyntio ar Ganlyniadau Templedi rhanbarthol – gan gynnwys Asesu, Beth sy'n Bwysig, 5 maes asesu, cynluniau Gofal a Chymorth sy'n canolbwyntio ar ganlyniadau Gwneud y Gorau o Oruchwyliaeth – ar gyfer Rheolwyr Darparu Adborth Adeiladol a Rheoli Sgysiaau Anodd Gwneud y Gorau o Oruchwyliaeth – ar gyfer staff Hyfforddiant Teuluoedd Gwydn GICD (gan gynnwys Therapi Byr sy'n Canolbwyntio ar Ddatrysiadau a Chyfweld Ysgogiadol Cyfathrebu Cydweithredol – dilyn i fyny Diogelu Cyffredinol ar gyfer Gweithwyr Cymdeithasol Model Risg Camfanteisio'n Rhywiol ar Blant a Chyfweliadau ar gyfer Dychwelyd Adref Cyfweld Ysgogiadol 					
2.2	<p>Argymhelliad 3 AGGCC:</p> <p>Bydd uwch arweinwyr yn y gwasanaethau cymdeithasol a'r heddlu yn gweithio gyda'i gilydd i sicrhau gwelliannau o ran:</p> <ol style="list-style-type: none"> ansawdd, cysondeb, ac amseroldeb <p>ymholiadau amddiffyn plant.</p> <p>Datblygu Canllaw Ymarfer rhwng yr Heddlu a'r Gwasanaethau Plant mewn perthynas ag atgyfeiriadau diogelu plant, trafodaethau / cyfarfodydd strategaeth ac ymholiadau.</p>	<p><u>Awst 2017</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Rydym wedi cyfarfod â'r hyb IAA cyfatebol yng Nghynghorau Sir Conwy a Sir y Fflint er mwyn archwilio opsiynau a rhannu eu profiadau. Mae'r ymweliad â Chonwy a Sir y Fflint wedi ein cynorthwyo i ffurfio cenhadaeth gliriach ar gyfer ein IAA ein hunain. Wedi datblygu cwmpas y gwaith gyda'r heddlu ar yr archwiliad ar y cyd a gwelliant o ran atgyfeiriadau, cyfarfodydd Strategaeth ac archwiliadau Adran 47. Cynhaliwyd archwiliad ar bob un o'r 81 atgyfeiriad a dderbyniwyd gan y Gwasanaethau Plant oddi wrth Uned Diogelu'r Cyhoedd yn ffurf CID 16's rhwng y 1^{af} a'r 14^{eg} o Fehefin 2017. Ystyriwyd nad oedd 20 o'r atgyfeiriadau'n glir o ran y rheswm dros rannu'r wybodaeth. O'r 81, dim ond saith oedd yn nodi beth fyddai'r canlyniad disgwylidig ar gyfer yr atgyfeiriad. Dim ond 15 atgyfeiriad oedd yn cynnwys llais y plentyn. 		<p>Heb eu gwneud hyd yma</p> <p>Cynhelir archwiliadau rheolaidd yn dangos gwelliant yn ansawdd, cysondeb a phrydlondeb ymholiadau amddiffyn plant gan arwain at well canlyniadau i blant a phobl ifanc.</p> <p>Staff yn dweud eu bod yn cael arweiniad cliriach a bod ganddynt well dealltwriaeth o rolau a chyfrifoldebau oherwydd gweithrediad y Canllawiau Ymarfer.</p>	Rheolwyr Gwasanaeth	Ionawr 2017	Hydref 2017

Cynllun Gwella Gwasanaethau Plant fersiwn 4.0 Awst 2017
Argymhellion AGGCC mewn coch – blaenoriaeth uchel

	CAMAU I'W CYMRYD A CHYSYLLTIADAU AG ARGYMHELLION AGGCC	CAMAU A GYMERWYD/I'W CYMRYD I GYFLAWNI GWELLIANT	CAMAU Y MAE EU HANGEN I GYFLAWNI GWELLIANT	CANLYNIAD/GWELLIANT DISGWYLIEDIG A THYSTIOLAETH	SWYDDOG ARWEINIOL	CYCHWYN	DIWEDD
Tudalen 168		<p>Rhaid i Uned Diogelu'r Cyhoedd sicrhau eu bod yn fwy penodol o ran pam maent yn atgyfeirio'r wybodaeth ac ni ddylent atgyfeirio dim ond oherwydd bod plant yn gysylltiedig â'r oedolion dan sylw.</p> <ul style="list-style-type: none"> • CSE a Chyfweliadau Dychwelyd Adref ar gyfer plant sy'n derbyn gofal, mae gwaith yn cael ei wneud i wella perfformiad yn y meysydd hyn gyda phartneriaid – yr Heddlu a 6 Awdurdod Lleol Gogledd Cymru. • Ymgymerwyd ag archwiliad pellach ym Mai/Mehefin 2017 o ran atgyfeiriadau a oedd yn mynd ymlaen i Strategaeth a Chynhadledd: Ansawdd Trafodaethau/Cyfarfodydd, Ansawdd Asesu. Gweler 2.1 <p><u>Mehefin/Gorffennaf 2017</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Mae protocolau wedi'u drafftio ar hyn o bryd ar gyfer: <ul style="list-style-type: none"> • Trothwyon Ymchwilio Canllawiau Ymarfer Amddiffyn Plant Amlasiantaethol • Canllawiau Ymarfer Amddiffyn Plant Amlasiantaethol – Gweithwyr Allweddol a Grwpiau Craidd • Canllawiau Ymarfer Amddiffyn Plant Amlasiantaethol – Trothwyon Cofrestru • Set o brotocolau'n debygol o fod yn barod ar gyfer mis Hydref. • Dadansoddiad pythefnos wedi dechrau ar 10/07/17 mewn perthynas â phob CID16 a dderbynnir yn Teulu Môn er mwyn sicrhau gwneud atgyfeiriadau priodol i'r Cyngor a deall y data ac archwilio rhannu gwybodaeth. Cynhaliwyd cyfarfod ar 26th Mehefin. • Trefnir cyfarfodydd misol rhwng y Gwasanaethau Plant a Heddlu Gogledd Cymru i fynd i'r afael â materion gweithredol ac i ddatblygu Canllawiau Ymarfer mewn perthynas ag atgyfeiriadau amddiffyn plant, trafodaethau /cyfarfodydd strategaeth ac ymholiadau. • PG yn cael gwybod am unrhyw anawsterau gweithredol mewn perthynas â chydweithio gyda'r Heddlu i sicrhau eu bod yn cael sylw brys ac nad yw plant yn cael eu gadael mewn sefyllfaoedd sy'n golygu eu bod yn agored i niwed. • Cynnal archwiliad i fonitro ansawdd, cysondeb a phrydlondeb ymholiadau amddiffyn plant. 					

Cynllun Gwella Gwasanaethau Plant fersiwn 4.0 Awst 2017
Argymhellion AGGCC mewn coch – blaenoriaeth uchel

	CAMAU F'W CYMRYD A CHYSYLLTIADAU AG ARGYMHELLION AGGCC	CAMAU A GYMERWYD/I'W CYMRYD I GYFLAWNI GWELLIANT	CAMAU Y MAE EU HANGEN I GYFLAWNI GWELLIANT	CANLYNIAD/GWELLIANT DISGWYLIEDIG A THYSTIOLAETH	SWYDDOG ARWEINIOL	CYCHWYN	DIWEDD
		<u>Mai 2017</u> <ul style="list-style-type: none"> Cynhaliwyd trafodaeth gadarnhaol gyda'r Heddlu ynghylch cydweithredu. 					
Tudalen 169	<p>Argymhelliad 9 AGGCC: Dylid sefydlu trefniadau amlasiantaethol i gryfhau cynlluniau gweithredol i gefnogi cydlyniant effeithiol er mwyn sicrhau bod partneriaid statudol yn cwblhau 'Fframweithiau Asesu ar y Cyd'.</p> <p>Canllawiau Ymarfer i gael eu datblygu rhwng y Gwasanaethau Plant, Iechyd, yr Heddlu ac Addysg er mwyn sicrhau eglurder o ran trefniadau gweithredol – cytuno ar drothwy atgyfeirio, gwella ansawdd yr atgyfeiriadau, mynychu cyfarfodydd strategaeth, cyfarfodydd grŵp craidd a rhannu gwybodaeth.</p>	<p><u>Awst 2017</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Canllawiau ymarfer wedi'u cwblhau, gweler 2.2 Cyfarfodydd wedi eu cynnal efo CAF/CASS a CAMHS <p><u>Mehafin/Gorffennaf 2017</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Gwnaed trefniadau i gynnal grŵp tasg a gorffen amlasiantaethol o dan y grŵp cyflawni diogelu lleol i ddatblygu y canllawiau ymarfer. <p><u>Mai 2017</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Y Grŵp Cyflawni Diogelu Lleol wedi cytuno ar 16.2.17 y dylid cynnal cyfarfod amlasiantaethol rhwng Gwynedd ac Ynys Môn i drafod trefniadau gwaith ac anawsterau presennol a'u dwyn i sylw'r BRhDP. Canllawiau Ymarfer i gael eu datblygu rhwng y Gwasanaethau Plant, Iechyd, yr Heddlu ac Addysg er mwyn sicrhau eglurder o ran trefniadau gweithredol - cytuno ar drothwy atgyfeirio, gwella ansawdd yr atgyfeiriadau, mynychu cyfarfodydd strategaeth, cyfarfodydd grŵp craidd a rhannu gwybodaeth, gweler. 3.3 (4) 	<ul style="list-style-type: none"> Rydym wedi derbyn caniatâd gan Lywodraeth Cymru i gyfuno'r Fframwaith Asesu ar y Cyd (JAF) efo'r ffurflen asesu gofal a chefnogaeth. Bydd gwaith yn cychwyn ym mis Medi ar gynnwys y mesuriadau sy'n cael eu casglu yn y Fframwaith Asesu ar y Cyd. 	<p>Heb eu gwneud hyd yma Gwell trefniadau diogelu amlasiantaethol sy'n arwain at well canlyniadau a phrofiadau i blant a phobl ifanc Wedi cychwyn Canllaw Ymarfer amlasiantaethol sydd yn rhoi diffiniad clir o swyddogaethau a chyfrifoldebau lleol a threfniadau diogelu.</p>	Rheolwr Gwasanaeth Ymyrraeth Gynnar	Ionawr 2017	Hydref 2017

3. Fframwaith sicrhau ansawdd a pherfformiad sy'n cefnogi'r awdurdod lleol i reoli ei gyfrifoldebau tuag at blant yn effeithiol

	CAMAU F'W CYMRYD A CHYSYLLTIADAU AG ARGYMHELLION AGGCC	CAMAU A GYMERWYD/I'W CYMRYD I GYFLAWNI GWELLIANT	CAMAU Y MAE EU HANGEN I GYFLAWNI GWELLIANT	CANLYNIAD/GWELLIANT DISGWYLIEDIG A THYSTIOLAETH	SWYDDOG ARWEINIOL	CYCHWYN	DIWEDD
	<p>Adolygu'r holl blant sydd mewn gofal er mwyn sicrhau bod cynlluniau cymorth a gofal yn seiliedig ar ganlyniadau mewn lle er mwyn sicrhau fod ganddynt sefydlogrwydd tymor hir.</p> <p>Dealltwriaeth ar lefel gwasanaeth a chorfforaethol o broffil plant sy'n derbyn gofal a phlant sydd ar y CAP.</p> <p>Adolygu bob achos lle mae enwau plant wedi bod ar y Gofrestr</p>	<p><u>Awst 2017</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Ymgymerwyd ag adolygiad o gofnodion Cynadleddau Achos ar gyfer 34 o blant – dangosodd, mewn cryn nifer o achosion nad oedd tystiolaeth i gyfiawnhau'r farn o ran niwed arwyddocaol pellach. Mae Arweinydd Ymarfer wrthi'n adolygu'r un cofnodion mewn ymgais i gadarnhau'r canfyddiadau. Atgyfeiriwyd un achos i sylw rheolwyr gan y bu'r plant ar y gofrestr am 4 blynedd. Roedd hyn yn gadarnhaol ac arweiniodd at wneud penderfyniadau, cyfeiriad a gweithredu cliriach. Mae proffil y plant ar y gofrestr AP wedi'i gwblhau, mae gwaith wedi mynd yn ei flaen i leihau nifer y plant ar y 	<ul style="list-style-type: none"> Nod i leihau nifer y Plant sy'n Derbyn Gofal drwy: Ymgysylltu â theuluoedd, ffrindiau a'r gymuned yn gynt Bod yn greadigol – cymorth /darpariaeth ychwanegol Cwblhau Asesiadau Gofal a Chymorth manwl Ymgysylltu â'r plentyn/unigolyn ifanc yn y broses Asesu Gwrando ar blant a phobl ifanc Cynllunio Gofal a Chymorth SMART Ymyrraeth Teuluoedd Gwydn 	<p>Wedi cychwyn Gwaith dwys gyda phlant sy'n derbyn gofal a phobl ifanc sydd angen trefniadau 'camu i lawr' llwyddiannus yn arwain at well canlyniadau.</p> <p>Y Cyngor yn cael sicrwydd bod lleoliadau yn diwallu anghenion plant a phobl ifanc sy'n derbyn gofal. Plant yn cael eu hadsefydlu'n ddiogel yn eu cartrefi trwy leoliadau gyda'u rhieni/cyflawni Gorchmynion Gofal.</p>		Ionawr 2017	Mawrth 2018

Cynllun Gwella Gwasanaethau Plant fersiwn 4.0 Awst 2017
Argymhellion AGGCC mewn coch – blaenoriaeth uchel

Tudalen 170	<p>Amddiffyn Plant am 12 mis + er mwyn penderfynu os y dylid eu trafod mewn Panel Porthgadw Cyfreithiol (achosion gofal).</p>	<p>gofrestr. Nifer y plant ar y gofrestr ar 31^{ain} Awst 2017 oedd 56, o gymharu â 102 ddiwedd Mawrth 2017, gostyngiad o 55%. Mae Arweinydd Ymarfer wedi'i ganfod i roi sylw i welliannau o ran ansawdd y gwaith mewn perthynas â chynadleddau AP a lleihau'r cyfnod amser y mae plant yn aros ar y gofrestr.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mae gwaith wedi dechrau ar ddeall a herio "cyfnodau rhybudd" a roir gan ddarparwyr gofal. • Mae gwaith wedi dechrau ar herio Ansawdd y lleoliadau a gynigir. • Mae'r Tîm Teuluoedd Gwydn wedi'i benodi ac rydym wedi dechrau gweithio o dan y model Teuluoedd Gwydn gyda theuluoedd. <p><u>Mehafin/Gorffennaf 2017</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Yr holl blant sy'n derbyn gofal wedi'u hadolygu a phlant sydd angen trefniadau 'Camu i Lawr' wedi'u hadnabod. • Y Pennaeth Gwasanaeth yn cadeirio grŵp – panel adolygu mewnol ar gyfer lleoliadau preswyl: Sicrhau bod cynlluniau gofal a chymorth yn cyflawni eu canlyniadau llesiant i sicrhau bod argymhellion adolygiadau LAC yn cael eu gweithredu ac i sicrhau gwerth am arian. • Swyddi Tîm Teuluoedd Gwydn wedi cau erbyn hyn. • Angen cryfhau cynlluniau gofal ar gyfer plant sy'n derbyn gofal drwy ddatblygu canllawiau ymarfer ychwanegol. • Polisi Parhad yn cael ei adolygu ar hyn o bryd • Rydym wedi cychwyn ymarfer yn wahanol ac yn fwy dwys efo nifer fechan o deuluoedd yn dilyn model tebyg i waith y Gwasanaeth Integredig Cymorth i Deuluoedd. Dyma'r gwaith y bydd y Tîm Teuluoedd Gwydn yn ei wneud i roi cymorth i blant sy'n byw adref: gan atal yr angen am lety a rhoi cymorth ar gyfer cynlluniau i ddychwelyd adref. <p><u>Mai 2017</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Rheolwyr Tîm i gadarnhau erbyn Mawrth 2017 pa blant / pobl ifanc fydd yn cael cynlluniau gofal a chymorth 'camu i lawr'. • Daethpwyd i gytundeb erbyn mis Mawrth 2017 ynghylch y tasgau sy'n ofynnol er mwyn sicrhau sefydlogrwydd a'r gwaith dwys y mae angen ei wneud gyda phlant sy'n derbyn gofal / pobl ifanc a'u teuluoedd er mwyn sicrhau bod trefniadau 'camu i lawr' yn llwyddiannus. • Swyddi o fewn y Tîm Teuluoedd Gwydn a phenodiadau wedi eu gwneud erbyn Mai 2017. • Cryfhau'r broses o gynllunio gofal ar gyfer plant sy'n derbyn gofal trwy ddatblygu Canllawiau Ymarfer ychwanegol. 	<ul style="list-style-type: none"> • Angen symud i ffwrdd o feddwl mai'r modd gorau o ddiwallu anghenion plant a phobl ifanc yw drwy eu rhoi mewn gofal. • Mae angen mynd ati'n raddol i ddileu'r defnydd o seibiannau (dros nos) oddi wrth rieni. • Pan fydd rhieni'n gofyn am gael rhoi eu plentyn/plant mewn gofal, rhaid dweud wrthynt bod rhaid gweithio drwy'r camau a nodir uchod*. • Angen cadrnhau'r polisi parhad. 	<p>Gweithwyr Cymdeithasol yn rhoi blaenoriaeth i argymhellion Adolygiadau LAC a bod y broses o gwblhau asesiadau a gwaith sydd ar ôl i'w wneud yn digwydd yn gyflym ac yn cael ei chynnal.</p> <p>Lleihad yn nifer y plant mewn lleoliadau preswyl erbyn diwedd mis Mawrth 2018 o ganlyniad i waith dwys a wnaed i'w symud i drefniadau 'camu i lawr'.</p> <p>Costau a gwariant ar leoliadau costus wedi lleihau'n sylweddol o ganlyniad i drefniadau 'camu i lawr' ar gyfer plant a phobl ifanc'.</p> <p>Archwiliadau o ffeiliau achos yn dangos bod cynllunio gofal gan Weithiwr Cymdeithasol ar gyfer plant sy'n derbyn gofal yn gwella'n sylweddol drwy weithredu'r Canllaw Ymarfer.</p> <p>Mae adolygu'r plant sy'n derbyn gofal a'r plant ar y Gofrestr Amddiffyn Plant yn darparu gwybodaeth fanwl a dealltwriaeth o'u hanghenion. Bydd hyn yn cynorthwyo gyda'r strategaeth atal a gwaith y Tîm Teuluoedd Gwydn.</p>			
-------------	---	--	--	--	--	--	--

Cynllun Gwella Gwasanaethau Plant fersiwn 4.0 Awst 2017
Argymhellion AGGCC mewn coch – blaenoriaeth uchel

		<ul style="list-style-type: none"> • Adroddiadau Sierwydd Chwarterol i'w trafod yn y cyfarfod Rheoli Gwasanaethau Plant a Grŵp Gwella Ymarfer i'w sefydlu i fwrw ymlaen â gwelliannau o ran ymarfer. • Rheolwyr i ddarparu adroddiadau misol i reolwyr gwasanaeth a'r PG ar y prif bwyntiau o ran ansawdd perfformiad gweithwyr i sicrhau bod digon o gapasiti iddynt fedru ymgysylltu'n effeithiol gyda phlant a'u teuluoedd. 					
Tudalen 172	<p>3.3 Datblygu'r fframwaith perfformiad ar gyfer Gwasanaethau Plant ac Oedolion i gynnwys:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Dangosyddion perfformiad Amlinellol wedi eu rhannu'n berfformiad Cenedlaethol, Corfforaethol a Gwasanaeth. 2. Trefniadau llywodraethu i gynnwys adrodd, atebolrwydd a mecanwaith i yrru gwelliant. 3. Gwelliant parhaus wedi ei ymgorffori yn y fframwaith. 4. Fframwaith i ddarparu tystiolaeth o ansawdd ymarfer a phrofiadau defnyddwyr gwasanaeth. 5. Angen gwelliant mewn meysydd perfformiad blaenoriaeth sydd y tu hwnt i'r lefel dderbyniol a thargedau: <ul style="list-style-type: none"> • Asesu • Adolygiadau Plant LAC • Ymweliadau Plant LAC • Ymweliadau plant ar y gofrestr • Cyfarfodydd grwpiau craidd • Cynlluniau Llwybr <p>Byddir yn dod â'r rhain yn ôl o fewn y targed.</p>	<p>Awst 2017</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rydym yn parhau i herio a rhoi cymorth i weithwyr unigol wella eu ymarfer. • Gwnaed cryn welliant o ran ymweliadau adolygiadau LAC ar gyfer Awst ar ôl adolygu sut yr oedd y dangosyddion yn cael eu mesur. Mae 86% o ymweliadau'n cael eu cynnal o fewn yr amserlen. • Rydym bellach yn blaenoriaethu dangosyddion mewn perthynas ag Adolygiadau LAC, ymweliadau LAC, ymweliadau AP, cyfarfodydd grŵp craidd. Byddwn yn canolbwyntio ar Amserlenni, Pwrpas, Recordio a Pherfformiad. <p>Mehefin/Gorffennaf 2017</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wedi herio a chefnogi gweithwyr unigol i wella ymarfer • Canllawiau wedi'u drafftio ar hyn o bryd ar gyfer: Trothwyon Ymchwilio Canllawiau Ymarfer Amddiffyn Plant Amlasiantaethol Canllawiau Ymarfer Amddiffyn Plant Amlasiantaethol – Gweithwyr Allweddol a Grwpiau Craidd Canllawiau Ymarfer Amddiffyn Plant Amlasiantaethol – Trothwyon Cofrestru • Mae safonau gwasanaeth yn cael eu datblygu i sicrhau arfer dda mewn perthynas â pherfformiad allweddol sydd y tu hwnt i'r lefel dderbyniol a thargedau. <p>Mai 2017</p> <ul style="list-style-type: none"> • Comisiynu arbenigedd allanol ym mis Mai 2017 / Mehefin i ddatblygu'r fframwaith perfformiad ar draws y Gwasanaethau Plant ac Oedolion • Bydd system dracio fanylach yn cael ei datblygu, wedi ei selio ar arfer dda o fannau eraill; wedi'i chyfuno â strwythur newydd ar gyfer Gwasanaethau Plant, bydd yn galluogi Rheolwyr Timau/Arweinwyr Ymarfer i sicrhau fod ymweliadau'n cael eu cynnal pan fo staff yn absennol o'r gwaith (p'un a ydynt ar wyliau blynyddol neu'n absennol oherwydd salwch). 		<p>Heb eu gwneud hyd yma Yn gyffredinol, gwelliant parhaus mewn perfformiad a chanlyniadau ar gyfer plant/pobl ifanc.</p> <p>Wedi cychwyn Gwelliant o ran lefel dealltwriaeth y staff o ddangosyddion perfformiad a'r cysylltiad clir gydag ansawdd ac phrydlondeb ymarfer. Mae hyn yn arwain at welliant parhaus mewn perfformiad a chanlyniadau i blant / pobl ifanc - un dangosydd yw gostyngiad yn nifer y plant sy'n derbyn gofal.</p> <p>Cryfhau'r trefniadau adrodd a monitro mewn perthynas â gwybodaeth am Berfformiad.</p> <p>Gwybodaeth perfformiad yn dangos gwelliant mewn perfformiad i lefelau derbyniol:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Asesu • Adolygiadau Plant sy'n Derbyn Gofal • Ymweliadau Plant sy'n Derbyn Gofal • Ymweliadau plant ar y Gofrestr • Cyfarfodydd grwpiau craidd • Cynlluniau Llwybr 	Pennaeth Dros Dro Gwasanaethau Plant	Mawrth 2017	Hydref 2017

Cynllun Gwella Gwasanaethau Plant fersiwn 4.0 Awst 2017
Argymhellion AGGCC mewn coch – blaenoriaeth uchel

Tudalen 173	<p>3.4 Argymhelliad 2 AGGCC: Sefydlu systemau sicrhau ansawdd a threfniadau hyfforddiant amlasiantaethol i sicrhau bod staff a phartneriaid yn deall y trothwyon ar gyfer asesiadau gwasanaethau plant statudol ac y glynir wrth trothwyon hynny'n gyson.</p> <p>Datblygu protocol ar gyfer trothwyon amddiffyn plant amlasiantaethol a bod y protocol hwnnw'n ymgorffori canllawiau diweddar Llywodraeth Cymru.</p> <p>Canllawiau Ymarfer i gael eu datblygu rhwng y Gwasanaethau Plant, Iechyd, yr Heddlu ac Addysg er mwyn sicrhau eglurder o ran trefniadau gweithredol - trothwy atgyfeirio y cytunwyd arno, trothwy asesu, gwella ansawdd yr atgyfeiriadau, mynychu cyfarfodydd strategaeth, cyfarfodydd grŵp craidd a rhannu gwybodaeth.</p>	<p>August 2017</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dogfen Adroddiad Gwerthuso Ymarfer Ch1 2017/18 Gwaith archwilio ffeiliau achos wedi'i gwblhau ar y meysydd ymarfer a ganlyn: archwiliad camu i lawr LAC, adroddiad ar gyfer y panel lleoli, archwiliadau ffeiliau achos misol wedi'u cynllunio gan Reolwyr Timau, archwilio ymatebol (cwynion Cam 2) a phenderfynu cychwynnol, sgrinio, trafodaethau a chyfarfodydd strategaeth ac asesu syml. Barnau defnyddwyr gwasanaeth a gwerthuso adolygiadau rheoli a gynhaliwyd yn flaenorol. Mae canlyniadau chwarter 1 wedi cael eu dadansoddi, gweler 2.1 • Yn gwneud cynnydd gyda phartneriaid (yr Heddlu, Iechyd ac Addysg) o ran gweithredu'r system sicrhau ansawdd amlasiantaethol y cyfeirir ati isod. <p>Mehefin/Gorffennaf 2017</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mae fframwaith sicrwydd ansawdd amlasiantaethol wedi'i ddatblygu i'w gymeradwyo rhwng y Gwasanaeth a'r Heddlu, y Gwasanaeth a'r Bwrdd Iechyd a'r Gwasanaeth ac Addysg. • Bydd canlyniadau'r archwiliadau a wnaed yn Chwarter 1 yn cael eu dadansoddi yn chwarter 1 ac yn cael eu cyflwyno i'r Grŵp Cyflawni Lleol ar gyfer sicrwydd ansawdd. • Canllawiau wedi'u drafftio ar hyn o bryd ar gyfer: Trothwyon Ymchwilio Canllawiau Ymarfer Amddiffyn Plant Amlasiantaethol Canllawiau Ymarfer Amddiffyn Plant Amlasiantaethol – Gweithwyr Allweddol a Grwpiau Craidd Canllawiau Ymarfer Amddiffyn Plant Amlasiantaethol – Trothwyon Cofrestru <p>Set o ganllawiau yn debygol o fod yn barod ar gyfer mis Hydref.</p> <p>Mai 2017</p> <p>Partneriaid yn darparu cytundeb i ddatblygu a chefnogi / blaenoriaethu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Systemau sicrhau ansawdd amlasiantaethol • Hyfforddiant ar gyfer staff y Gwasanaethau Plant a phartneriaid ar drothwyon ar gyfer asesu a rolau a chyfrifoldebau phartneriaid. • Datblygu trothwy amddiffyn plant amlasiantaethol. • Canllawiau Ymarfer i gael eu datblygu rhwng y Gwasanaethau Plant, Iechyd, yr Heddlu ac Addysg i gynnwys pob maes gwaith lle mae angen gwneud gwaith datblygu. 	<p>Heb eu gwneud hyd yma</p> <p>System sicrhau ansawdd amlasiantaethol y cytunwyd arni yn arwain at welliant o ran ansawdd a phrydlondeb ymarfer.</p> <p>Yr holl staff a phartneriaid allweddol wedi cael yr hyfforddiant a nodwyd ac mae tystiolaeth o welliant o ran lefel y ddealltwriaeth o drothwyon ar gyfer atgyfeiriadau, asesiadau ac amddiffyn plant a'r modd y dylid defnyddio'r trothwyon hynny. Mae hyn o ganlyniad i weithredu'r Canllawiau Ymarfer.</p> <p>Mae gwybodaeth/atgyfeiriadau gan yr Heddlu i'r Gwasanaethau Plant yn cael eu craffu ymlaen llaw yn cynnwys crynodeb sy'n rhoi rheswm dros yr atgyfeiriad a'r camau gweithredu y gofynnwyd amdanynt. Bydd hyn yn arwain at welliant yn ansawdd yr atgyfeiriadau a'r penderfyniadau ac yn gostwng yn sylweddol nifer yr atgyfeiriadau a dderbynnir gan y Gwasanaethau Plant wrth y drws ffrynt.</p> <p>Mae ansawdd yr atgyfeiriadau a dderbyniwyd gan y Gwasanaethau Plant wedi gwella'n sylweddol o ganlyniad i'r gwelliant yn ansawdd y wybodaeth a ddarperir gan bartneriaid. Bydd hyn yn galluogi staff i ganolbwyntio ar sefydlu perthynas gadarnhaol gyda theuluoedd a darparu ymyriadau o ansawdd.</p>	<p>Rheolwr Gwasanaeth Diogelu a Sicrwydd Ansawdd</p>	<p>Rhagfyr 2016</p>	<p>Rhagfyr 2017</p>
-------------	--	--	--	--	---------------------	---------------------

Cynllun Gwella Gwasanaethau Plant fersiwn 4.0 Awst 2017
Argymhellion AGGCC mewn coch – blaenoriaeth uchel

3.5	<p>Argymhelliad 11 AGGCC: Dylid gwella ansawdd a chysondeb cadw cofnodion; dylai'r holl staff a rheolwyr sicrhau bod eu cofnodion o ansawdd da, yn gyfredol ac yn cael eu storio yn systematig.</p> <p>Staff i dderbyn hyfforddiant ar y safonau disgwyliedig o safbwynt cadw cofnodion.</p> <p>Canllawiau ymarfer ar gadw cofnodion i gael eu datblygu er mwyn sicrhau cysondeb ac ansawdd.</p>	<p>Awst 2017</p> <ul style="list-style-type: none"> Fel rhan o'r cofrestrriad fel Gweithwyr Cymdeithasol, mae gan staff y cyfrifoldeb i sicrhau cofnodi o ansawdd da mewn modd amserol. Ymgymerir ac archwiliadau rheolaidd o ffeiliau achosion i fonitro ansawdd ac amseroldeb y cofnodion a gedwir mewn perthynas ag achosion unigol. <p>Mehafin/Gorffennaf 2017</p> <ul style="list-style-type: none"> Mae Cadw Cofnodion yn parhau i fod yn anghyson Cynnal archwiliad pellach o ffeiliau achosion sy'n agored i ganfod p'un a oes gwelliant yn ansawdd y cofnodi. 	<p>Wedi cychwyn Rheolwyr yn archwilio ffeiliau achos yn rheolaidd gyda hynny'n dangos gwelliant yn ansawdd a chysondeb y cofnodion.</p> <p>Cefnogaeth ac arweiniad i staff trwy oruchwyliath reolaidd o safon yn arwain at welliant yn ansawdd y cofnodion a gedwir.</p>	Rheolwr Gwasanaeth Diogelu a Sicrhau a Ansawdd a Rheolwyr Gwasanaeth	Ionawr 2017	Medi 2017
-----	---	--	---	--	----------------	--------------

4. Gweithwyr cymdeithasol sy'n gweithio rhagweithiol gyda theuluoedd i reoli – treulio llawer mwy o amser yn gweithio ochr yn ochr â theuluoedd yn eu helpu i newid fel bod y teulu yn lle diogel ar gyfer eu plant.

Tudalen 174	CAMAU I'W CYMRYD A CHYSYLLTIADAU AG ARGYMHELLION AGGCC	CAMAU A GYMERWYD/I'W CYMRYD I GYFLAWNI GWELLIANT	CAMAU Y MAE EU HANGEN I GYFLAWNI GWELLIANT	CANLYNIAD/GWELLIANT DISGWYLIEDIG A THYSTIOLAETH	SWYDDOG ARWEINIOL	CYCHWYN	DIWEDD
1	<p>Sicrhau bod ymyrraeth gwaith cymdeithasol yn cyd-fynd â'r ffordd wahanol o weithio gyda theuluoedd dan y Ddeddf Newydd ac yn canolbwyntio ar yr hyn sy'n bwysig, gan adeiladu ar gryfderau pobl a'u galluogi i gymryd rhan yn y broses o roi sylw i anghenion a chyflawni canlyniadau.</p> <p>Hyfforddiant yn cael ei ddarparu yn canolbwyntio ar:</p> <ol style="list-style-type: none"> Gwrs Cyfathrebu ar y cyd ar sgysiau sy'n seiliedig ar gryfderau. Ymyriadau GICD Newid diwylliant Mesur perfformiad Cyfweld ysgogiadol 	<p>Awst 2017</p> <ul style="list-style-type: none"> Rydym wedi parhau i roi cymorth i staff weithio gyda theuluoedd gan ganolbwyntio ar eu cryfderau, cael 'sgwrs beth sy'n bwysig', gofynion o ran eiriolaeth a chyd-gynhyrchu. Rydym yn gweld tystiolaeth o'r gweithlu'n gweithio'n uniongyrchol gyda theuluoedd sy'n arwain at well canlyniadau – gan ein bod wedi gweld gostyngiad sylweddol yn y plant ar y gofrestr AP o 102 ym Mawrth 2017 i 56 ar 31^{ain} Awst 2017, gostyngiad o 55%. <p>Mehafin/Gorffennaf 2017</p> <ul style="list-style-type: none"> Mae'r hyfforddiant isod wedi digwydd Rydym yn parhau i roi ffocws ar ymyrraeth gwaith cymdeithasol yn alinedig efo'r dull gwahanol o weithio efo teuluoedd o dan y Ddeddf newydd fel: Y sgwrs 'Beth sy'n Bwysig', gofynion eiriolaeth a chyd-gynhyrchu, mae hyn oll yn parhau i fod yn sialens i'r gwasanaeth oherwydd bod teuluoedd yn amharod i ymgysylltu. <p>Mai 2017</p> <ul style="list-style-type: none"> Hyfforddiant yn digwydd ar hyn o bryd ar Gyfweld Ysgogiadol a'r ymagweddau 'Teuluoedd Gwydn'. Cynhelir hyfforddiant cyfathrebu ar y cyd ym mis Mawrth ar gyfer yr holl Reolwyr. 	<ul style="list-style-type: none"> Adborth/dysgu o'r newidiadau sydd wedi digwydd o fewn ymarfer gwaith cymdeithasol yn dilyn y sesiynau hyfforddiant. Bydd cwrs Cyfathrebu ar y Cyd pellach yn cael ei gynnal ar y 28^{ain} a'r 29^{ain} o Fedi. 	<p>Heb eu gwneud hyd yma Staff yn dweud eu bod yn teimlo bod ganddynt y sgiliau a'r wybodaeth ac yn gallu gwneud mwy o ymyriadau uniongyrchol gyda theuluoedd.</p> <p>Gwybodaeth bod mwy o blant yn cael eu cefnogi i barhau i fyw adref gyda'u teuluoedd.</p> <p>Adborth cadarnhaol gan ddefnyddwyr gwasanaeth bod ansawdd ymyriadau yn gwneud gwahaniaeth i'w bywydau</p> <p>Wedi cychwyn Tystiolaeth bod y gweithlu yn ddigon medrus i weithio'n uniongyrchol gyda theuluoedd sy'n arwain at well canlyniadau - enghraifft o hyn yw gostyngiad yn nifer y plant ar y Gofrestr Amddiffyn Plant.</p>	Uwch Dîm Rheoli	Mawrth 2017	Mawrth 2018

Cynllun Gwella Gwasanaethau Plant fersiwn 4.0 Awst 2017
Argymhellion AGGCC mewn coch – blaenoriaeth uchel

	CAMAU F'W CYMRYD A CHYSYLLTIADAU AG ARGYMHELLION AGGCC	CAMAU A GYMERWYD/F'W CYMRYD I GYFLAWNI GWELLIANT	CAMAU Y MAE EU HANGEN I GYFLAWNI GWELLIANT	CANLYNIAD/GWELLIANT DISGWYLIEDIG A THYSTIOLAETH	SWYDDOG ARWEINIOL	CYCHWYN	DIWEDD
		<ul style="list-style-type: none"> Hyfforddiant ar ymyriadau GICD yn cael ei ddarparu'n flynyddol. Hyfforddiant ar newid diwylliant a mesur perfformiad yn cael ei gynnal ym mis Mawrth ar gyfer Rheolwyr. 					
Tudalen 175	<p>4.2 Adolygu'r strwythur gwasanaeth presennol i fynd i'r afael â'r angen am ymyriadau ataliol ac ymyriadau dwys gwell.</p> <p>Sefydlu timau llai gydag Arweinwyr Ymarfer i ddarparu cymorth a goruchwyliaeth effeithiol i staff.</p>	<p>Awst 2017</p> <ul style="list-style-type: none"> Dau Uwch Reolwr wedi cychwyn (Ymyrraeth Gynnar ac Ymyrraeth Ddwys) <p>Mehefin/Gorffennaf 2017</p> <ul style="list-style-type: none"> Strwythur gwasanaeth newydd wedi'i weithredu. Yn parhau i benodi i'r swyddi i sefydlu timoedd llai efo Arweinwyr Ymarfer Yn parhau i adolygu ein gwasanaethau ymyrraeth gynnar ac atal o gwmpas y rhaglen 'Teuluoedd yn Gyntaf' <p>Mai 2017</p> <ul style="list-style-type: none"> Daw'r cyfnod ymgynghori gyda staff i ben ar 24.2.17. PG Dros Dro wedi darparu dadansoddiad o'r sylwadau a'r adborth yn yr adroddiad gydag argymhellion. Penderfyniad terfynol ac amserlenni i'w cytuno a'u rhannu yn y Gynhadledd staff ar 27.3.17. 	<ul style="list-style-type: none"> Byddir yn trosglwyddo'n raddol i'r strwythurau newydd ym mis Medi gydag Arweinwyr Ymarfer yn eu swyddi ar 4^{ydd} o Fedi. Ymgynghorwyd â Gweithwyr Cymdeithasol am y meysydd gwaith a ffafriwyd ganddynt h.y. Ymyrraeth Gynnar neu Ymyrraeth Ddwys. Bydd Gweithwyr Cymdeithasol yn trosglwyddo i Grwpiau Ymarfer ar yr 2^{il} o Hydref. Bydd yr adolygiad o'r Tîm Lleoli yn dechrau ym mis Hydref drwy ymgynghori â staff. 	<p>Heb eu gwneud hyd yma</p> <p>Bydd strwythur newydd y gwasanaeth yn cefnogi ac yn cryfhau'r ddarpariaeth o wasanaethau ataliol ac ymyriadau dwys yn sylweddol, ac enghraifft o hyn fydd gostyngiad yn nifer y plant sy'n dod i ofal.</p> <p>Rheolwyr yn dweud bod strwythur newydd y gwasanaeth yn cynyddu eu gallu i ddarparu arweinyddiaeth broffesiynol i gefnogi'r gweithlu trwy oruchwyliaeth reolaidd o ansawdd.</p> <p>Staff yn adrodd eu bod yn cael eu cefnogi a'u goruchwyllo'n ddigonol gan eu rheolwyr wrth gyflawni eu cyfrifoldebau.</p> <p>Archwiliadau o ffeiliau achos yn dangos gwelliant amlwg yn ansawdd yr ymarfer o ganlyniad i'r llwybrau a systemau clir o fewn y Gwasanaeth a thrwy oruchwyliaeth reolaidd.</p>	Uwch Dîm Rheoli	Ionawr 2017	Mai 2017
	<p>4.3 Gweithredu model Gwybodaeth, Cyngor a Chymorth (IAA) ar gyfer Ynys Môn</p>	<p>Awst 2017</p> <ul style="list-style-type: none"> Mae Swyddogion Ymgysylltu wedi dechrau yn eu swyddi. Mae Rheolwr Gwasanaeth Ymyrraeth Gynnar ac Atal yn ei swydd. <p>Mehefin/Gorffennaf 2017</p> <ul style="list-style-type: none"> Rheolwr Ymgysylltu Dros Dro wedi'i benodi. Hysbysebion allan ar gyfer y Swyddogion Ymgysylltu, dyddiad cau 12/07/17 Deunyddiau hyrwyddo wedi'u cadarnhau. Nifer o ddigwyddiadau rhannu gwybodaeth wedi'u trefnu ar gyfer yr Eisteddfod, Sioe Môn ac ati ynghyd â nifer o ddiwrnodau hwyl/carnifals ac ati yn y gymuned. Archwiliadau Amlasiantaethol (Iechyd, Addysg a'r Heddlu) mewn perthynas ag ansawdd yr atgyfeiriadau a dderbynnir yn Teulu Môn Gwaith parhaus gydag asiantaethau sy'n bartneriaid o ran rhannu gwybodaeth a chydweithio gyda Teulu Môn 	<ul style="list-style-type: none"> Bydd Arweinydd Ymarfer parhaol wedi'i benodi ar gyfer Teulu Môn 	<p>Heb eu gwneud hyd yma</p> <p>Dinasyddion yn dweud ei bod yn hawdd cael mynediad at wasanaethau a bod gofal cwsmer yn dda.</p> <p>Gwell cydlyniant o ran gwasanaethau a strategaethau ar gyfer ymyrraeth gynnar ac atal yn cael ei adlewyrchu yn y gostyngiad yn nifer y plant sy'n derbyn gofal.</p> <p>Llai o ddyblygu ymdrech fel sy'n digwydd ar hyn o bryd oherwydd bod nifer o 'ddrysau ffrynt' ar gael.</p>	Rheolwr Gwasanaeth	Rhagfyr 2016	Ebrill 2017

Cynllun Gwella Gwasanaethau Plant fersiwn 4.0 Awst 2017
Argymhellion AGGCC mewn coch – blaenoriaeth uchel

	CAMAU F'W CYMRYD A CHYSYLLTIADAU AG ARGYMHELLION AGGCC	CAMAU A GYMERWYD/F'W CYMRYD I GYFLAWNI GWELLIANT	CAMAU Y MAE EU HANGEN I GYFLAWNI GWELLIANT	CANLYNIAD/GWELLIANT DISGWYLIEDIG A THYSTIOLAETH	SWYDDOG ARWEINIOL	CYCHWYN	DIWEDD
Tudalen 176		<ul style="list-style-type: none"> Dadansoddiad pythefnos wedi dechrau ar 10/07/17 o ran yr holl CID16's a dderbynnir yn Teulu Môn er mwyn sicrhau gwneud atgyfeiriadau priodol i'r Cyngor ac archwilio rhannu gwybodaeth. Bydd gwaith yn dechrau i sefydlu Protocol Rhannu Gwybodaeth. <p>Mai 2017</p> <ul style="list-style-type: none"> Llunio, cymeradwyo a chyfieithu'r holl bolisiau, protocolau, trothwyon a'r templedi cysylltiedig sy'n ofynnol ar gyfer darparu gwasanaethau. Cytuno ar fesurau llwyddiant Sgopio anghenion TGCh Cytuno ar y gofynion hyfforddi. Enw'r tîm 'Teulu Môn', y Cyfryngau Cymdeithasol, cytunwyd ar rif ffôn. Hyfforddi staff wedi cychwyn Gwasanaeth Gwybodaeth i Deuluoedd ar fin symud i'r Pencadlys ddiwedd mis Ionawr Logo ar gyfer y gwasanaeth newydd wrthi'n cael ei ddylunio. Y bwrdd prosiect yn cyfarfod yn fisol Grŵp tasg a gorffen Marchnata yn cyfarfod ac yn datblygu allbynnau marchnata ar gyfer y gwasanaeth. Tîm newydd yn cychwyn ar gyfnod o 'adeiladu tîm' Staff y Gwasanaethau Plant a phartneriaid allweddol yn cael eu diweddarau'n rheolaidd ar y newidiadau o fewn y Gwasanaeth a thrwy Sesynau Gwybodaeth. Ymgynghori ar y strwythur diwygiedig wedi'i gwblhau. Un pwynt mynediad ar gyfer pob ymholiad o ran plant a theuluoedd wedi'i sefydlu ac yn weithredol erbyn 03.04.17 					
4.4	<p>Datblygu Strategaeth Atal Gorrfforaethol; rhaid i'r ALI ddarparu ystod a lefel o wasanaethau ataliol ar draws y Gwasanaethau Plant ac Oedolion.</p> <p>Darparu gwasanaeth integredig a rhoi help a chymorth cynnar sydd, i bob pwrpas, yn fodd effeithiol o ohirio'r angen am ofal a chymorth.</p> <p>Bydd yr asesiad poblogaeth yn cynorthwyo'r awdurdod lleol i nodi'r gwasanaethau ataliol sydd eu hangen.</p>	<p>Awst 2017</p> <ul style="list-style-type: none"> Mae Strategaeth Darpariaeth Gwasanaeth yn ei lle. Mae LIC wedi cytuno i ariannu 3 o staff cymorth i deuluoedd ychwanegol o fewn TAF ynghyd ag 1.5 o Swyddogion Ymgysylltu ar gyfer Teulu Môn. Bydd hyn yn cryfhau'r gwasanaethau ataliol er mwyn gohirio'r angen am ofal a chymorth. Mae gan yr Awdurdod Lleol weledigaeth glir ar gyfer gwasanaethau ymyrraeth gynnar ac atal ar gyfer Ynys Môn. Mae brieff wedi cael ei ddrafftio ar gyfer ymgynghori gyda grwpiau cymunedol plant a theuluoedd ac asiantaethau sy'n bartneriaid ar Ynys Môn. Mae strategaeth ddrafft wedi cael ei llunio. Lluniwyd hon gan wybod bod gennym wybodaeth o 	<ul style="list-style-type: none"> Ymgysylltiad ac ymgynghoriad ystyrion gyda theuluoedd, plant, pobl ifanc a defnyddwyr gwasanaeth. Byddwn yn ymgynghori â defnyddwyr gwasanaeth a dinasgyddion am y mathau o wasanaethau sydd eu hangen arnynt. 	<p>Heb eu gwneud hyd yma</p> <p>Rydym wedi ymgynghori â defnyddwyr gwasanaethau a dinasgyddion am y mathau o wasanaethau sydd eu hangen arnynt.</p> <p>Ailgomisiynu gwasanaethau yn unol â chanllawiau LIC drwy ddefnyddio data lleol, safbwyntiau defnyddwyr gwasanaeth ac Anghenion y Boblogaeth / Cynlluniau Ardal Lleol yn arwain at wella canlyniadau i blant a phobl ifanc a'u teuluoedd (gostyngiad yn nifer y plant sy'n derbyn gofal).</p>	<p>Dr Caroline Turner, Cyfarwyddwr y Gwasanaethau Cymdeithasol</p> <p>Pennaeth Dros Dro Gwasanaethau Plant</p> <p>Alwyn Jones, Pennaeth</p>	<p>Ionawr 2017</p>	<p>Hydref 2017</p>

Cynllun Gwella Gwasanaethau Plant fersiwn 4.0 Awst 2017
Argymhellion AGGCC mewn coch – blaenoriaeth uchel

	CAMAU F'W CYMRYD A CHYSYLLTIADAU AG ARGYMHELLION AGGCC	CAMAU A GYMERWYD/F'W CYMRYD I GYFLAWNI GWELLIANT	CAMAU Y MAE EU HANGEN I GYFLAWNI GWELLIANT	CANLYNIAD/GWELLIANT DISGWYLIEDIG A THYSTIOLAETH	SWYDDOG ARWEINIOL	CYCHWYN	DIWEDD
Tudalen 177	<p>Cryfhau'r swyddogaeth gomisiynu o fewn y Gwasanaethau Plant ac Oedolion i'n cefnogi i gyflawni'r agenda hon.</p> <p>Argymhellion 1 AGGCC: Datblygu fframwaith ar gyfer gwneud gwaith ataliol gyda phlant a theuluoedd a fydd yn darparu gwasanaeth integredig ac yn rhoi help a chymorth cynnar gyda hynny i bob pwrpas, yn fodd effeithiol o ohirio'r angen am ofal a chymorth.</p> <p>Argymhellion 12 AGGCC: Dylai'r awdurdod lleol a phartneriaid gydweithio i ddatblygu dull cydlynol o gasglu a dadansoddi gwybodaeth am anghenion cymunedau, sy'n cynnwys lleisiau plant a theuluoedd. Dylid defnyddio hyn i lywio'r broses o lunio cynlluniau strategol er mwyn sicrhau aliniad effeithiol rhwng gwasanaethau gwybodaeth, cyngor a chymorth, y sector ataliol a'r gwasanaethau statudol.</p>	<p>ran anghenion teuluoedd Ynys Môn drwy'r asesiad anghenion lleol, ein data ein hunain ac ymchwil a gomisiynwyd yn flaenorol gan Cordis Bright. Mae gwaith yn cael ei wneud ar ffurfio cysylltiadau â grwpiau cymunedol fel Caru Amlwch. Cynhaliwyd trafodaethau gyda darparwyr presennol o ran sut y gallant ddarparu gwasanaethau mewn modd gwahanol yn y dyfodol.</p> <p>Bydd strategaeth yr adran o ran gwaith ataliol yn bwydo i mewn i broses y strategaeth ataliol ehangach ar gyfer yr Awdurdod Lleol. Bydd canfod ACE'au yn ffurfio rhan o'n strategaeth. Gwnaed cysylltiadau ag Andrew Bennet (Hyfforddiant ac Ymgynghoriaeth 'Public Health Research') a gomisiynwyd gan Iechyd Cyhoeddus Cymru i gyflwyno ymarfer sy'n ymwybodol o ACE'au mewn meddygfydd ar yr ynys. Cynhaliwyd trafodaethau i gynnwys y maes hwn o fewn ysgolion yn y gobaith y gallwn ddatblygu ysgolion sy'n ymwybodol o ACE'au ym Môn. Gwnaed cysylltiadau â grwpiau cymunedol a chanddynt ddi-ddordeb mewn defnyddio ACE'au o fewn eu hymagweddu.</p> <ul style="list-style-type: none"> Mae archwiliad o achosion TAF wedi dechrau. Gwnaed hyn i wella ein dealltwriaeth o'r teuluoedd yr ydym yn gweithio â hwy. Mae angen i ni sicrhau bod y teuluoedd iawn yn cael mynediad i'r gwasanaeth. Yn ystod y cyfnod cynnar hwn yn yr archwiliad, mae'n ymddangos y gellir cau achosion o fewn y TAF a chyfeirio teuluoedd ymlaen i gael mynediad at wasanaethau penodol sydd wedi'u targedu. <p>Mehefin/Gorffennaf 2017</p> <ul style="list-style-type: none"> Yn adolygu pob gwasanaeth a gomisiynir o dan y rhaglen Teuluoedd yn Gyntaf. Ymgynghori gyda staff ac asiantaethau sy'n bartneriaid o ran canfod y bwlch mewn darpariaeth gwasanaeth. Cais i aildosbarthu cyllid gwasanaethau Teuluoedd yn Gyntaf wedi'i anfon at LIC. Cais ar gyfer Grant Rhiantu Teuluoedd yn Gyntaf ychwanegol yn cael ei gyflwyno erbyn 14/07/17. Arian wedi ei gymeradwyo ar gyfer Rheolwr Atal Corfforaethol i sicrhau bod y strategaeth atal yn cael ei gwireddu ar draws yr Awdurdod Lleol. 		<p>Lleihad yn nifer y plant sy'n dod i ofal a chynnydd yn nifer y plant sy'n cael eu cefnogi i fyw adref efo'u teuluoedd.</p> <p>Wedi cychwyn Mae gan yr Awdurdod Lleol weledigaeth glir ar gyfer gwasanaethau ymyrraeth gynnar ac atal ar Ynys Môn.</p> <p>'Teulu Mon', y gwasanaeth GCCh (IAA) newydd ar gyfer Ynys Môn yn weithredol ac yn rhan allweddol o'r gwasanaeth ymyrraeth gynnar / atal.</p>	<p>Gwasanaethau Oedolion</p> <p>Dafydd Bulman, Rheolwr Trawsnewid Strategol a Busnes</p> <p>Melanie Jones, Rheolwr Gwasanaeth</p> <p>Llyr Ap Rhisiart, GICD</p>		

Cynllun Gwella Gwasanaethau Plant fersiwn 4.0 Awst 2017
Argymhellion AGGCC mewn coch – blaenoriaeth uchel

CAMAU I'W CYMRYD A CHYSYLLTIADAU AG ARGYMHELLION AGGCC	CAMAU A GYMERWYD/I'W CYMRYD I GYFLAWNI GWELLIANT	CAMAU Y MAE EU HANGEN I GYFLAWNI GWELLIANT	CANLYNIAD/GWELLIANT DISGWYLIEDIG A THYSTIOLAETH	SWYDDOG ARWEINIOL	CYCHWYN	DIWEDD
	<p>Mai 2017</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bydd adolygiad o'r gwasanaeth ataliol cyfredol a ariennir gan Lywodraeth Cymru yn cael ei gynnal yn fuan yn 2017. • Ail-gomisiynu gwasanaethau yn unol â chanllawiau LIC drwy ddefnyddio data lleol ac Asesiad Anghenion y Boblogaeth gyda hynny'n arwain at ganlyniadau o ansawdd oherwydd ymyrraeth gynnar. • Swyddog comisiynu, cydlynu a monitro'r grant Teuluoedd yn Gyntaf, wedi trosglwyddo i'r Gwasanaethau Plant erbyn mis Ebrill 2017. • Adolygu ac aildrefnu 'Gofal Ysbaid' sy'n cael ei gynnig drwy'r Gwasanaeth Arbenigol Plant i gefnogi teuluoedd. 					

5. Gwella gwasanaethau cymorth i deuluoedd a'u targedu tuag at ddarparu cefnogaeth ddwys a chyflym ar adeg pan fydd teuluoedd yn chwalu mewn ymagis i gadw'r teulu gyda'i gilydd.

178	CAMAU I'W CYMRYD A CHYSYLLTIADAU AG ARGYMHELLION AGGCC	CAMAU A GYMERWYD/I'W CYMRYD I GYFLAWNI GWELLIANT	CAMAU Y MAE EU HANGEN I GYFLAWNI GWELLIANT	CANLYNIAD/GWELLIANT DISGWYLIEDIG A THYSTIOLAETH	SWYDDOG ARWEINIOL	CYCHWYN	DIWEDD
5.1	<p>Adolygiad o Wasanaethau Cefnogi Plant i ganolbwyntio ar:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Gyswllt dan oruchwyliaeth 2. Rhyddhau capasiti i ymgymryd â gwaith ataliol 3. Rôl y Swyddog Rhianta 	<p>Mehefin/Gorffennaf 2017</p> <ul style="list-style-type: none"> • Fel rhan o ailstrwythuro'r gwasanaeth mae'r gwaith cychwynol o ran 'Teuluoedd Gwydn' wedi cychwyn i leihau'r angen am gyswllt o dan oruchwyliaeth ar gyfer gweithwyr cefnogol, mae hyn yn rhyddhau capasiti i ymgymryd â gwaith mwy dwys efo plant a theuluoedd i sicrhau bod plant yn cael eu cefnogi i fyw adref. <p>Mai 2017</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mae gwaith wedi cychwyn ar adolygu achosion lle nad oes angen i'r awdurdod lleol oruchwyllo cyswllt. Bydd hyn yn ein galluogi i ddeall y capasiti sydd ar gael i'w drosglwyddo i'r Tîm Teuluoedd Gwydn. 	<p>Byddwn yn adolygu Gwasanaethau Cymorth i Blant yn Hydref 2017 i ganolbwyntio ar:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gyswllt dan oruchwyliaeth • Rhyddhau capasiti i ymgymryd â gwaith ataliol • Rôl y Swyddog Rhianta • Bydd gwaith yn dechrau ar hyn 	<p>Heb eu gwneud hyd yma</p> <p>Mae'r gwasanaeth yn gwneud gwell defnydd o'i adnoddau ac yn canolbwyntio ar gefnogi plant i barhau i fyw o fewn eu teuluoedd.</p> <p>Darparu cymorth rhianta 1: 1 ac / neu mewn Grŵp i rieni i gryfhau safon y gofal a gaiff eu plant.</p> <p>Mwy o blant yn cael eu cefnogi i fyw adref.</p> <p>Gostyngiad yn nifer y plant sy'n dod i dderbyn gofal.</p>	Rheolwr Gwasanaeth Ymyrraeth Ddwys	Ionawr 2017	Mai 2017
5.2	Gweithredu'r Tîm Teuluoedd Gwydn	<p>Awst 2017</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mae'r Tîm Teuluoedd Gwydn wedi'i benodi a bydd y staff i gyd yn eu swyddi erbyn dechrau mis Medi. • Mae LIC wedi rhoi grant ychwanegol o £96,000 i roi cymorth pellach i sefydlu'r Tîm Teuluoedd Gwydn. Ceisir rhagor o arweiniad gan LIC mewn perthynas â sut y gellir defnyddio'r grant hwn. 	<ul style="list-style-type: none"> • Bydd rhaglen hyfforddi a datblygu sgiliau yn cael ei llunio ar gyfer y Tîm newydd. • Bydd angen gwneud gwaith i sefydlu sut y bydd y grant Teuluoedd Gwydn yn cael ei ddefnyddio. 	<p>Heb eu gwneud hyd yma</p> <p>Mae gwybodaeth am berfformiad yn dangos bod cysylltiad uniongyrchol rhwng ymyrraeth y tîm hwn a nifer y plant a phobl ifanc y llwyddwyd i'w hadsefydlu'n ôl yn eu cartrefi.</p>	Alex Kaitell, Rheolwr Gwasanaeth	Ionawr 2017	Mai 2017

Cynllun Gwella Gwasanaethau Plant fersiwn 4.0 Awst 2017
Argymhellion AGGCC mewn coch – blaenoriaeth uchel

	CAMAU F'W CYMRYD A CHYSYLLTIADAU AG ARGYMHELLION AGGCC	CAMAU A GYMERWYD/F'W CYMRYD I GYFLAWNI GWELLIANT	CAMAU Y MAE EU HANGEN I GYFLAWNI GWELLIANT	CANLYNIAD/GWELLIANT DISGWYLIEDIG A THYSTIOLAETH	SWYDDOG ARWEINIOL	CYCHWYN	DIWEDD
Tudalen 179		<p><u>Mehefin/Gorffennaf 2017</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Recriwtio i'r swyddi Arweinydd Ymarfer, Gweithiwr Cymdeithasol a Gweithwyr Cymorth, wedi eu hysbysebu, cyfweliadau i'w cynnal erbyn diwedd Gorffennaf. • Fel rhan o ailstrwythuro'r gwasanaeth mae'r gwaith cychwynol o ran 'Teuluoedd Gwydn' wedi cychwyn i leihau'r angen am gyswllt o dan oruwchyliaeth ar gyfer gweithwyr cefnogol, mae hyn yn rhyddhau capasiti i ymgymryd â gwaith mwy dwys efo plant a theuluoedd i sicrhau bod plant yn cael eu cefnogi i fyw adref. <p><u>Mai 2017</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Mae gwaith wedi cychwyn ar adnabod y plant a phobl ifanc y gellir gwneud gwaith dwys â hwy er mwyn eu galluogi i ddychwelyd adref yn ddiogel. • Mae Disgrifiadau Swydd newydd wedi cael eu llunio a byddir yn cychwyn recriwtio i'r swyddi ddiwedd mis Mawrth 2017. 		<p>Mae gwybodaeth am berfformiad yn dangos cyswllt uniongyrchol rhwng gwaith y tîm a lleihad yn yr angen am leoliadau maethu/preswyl costus.</p> <p>Gall y tîm ddangos tystiolaeth o ymyrraeth yn seiliedig ar atal a dad-ddwysáu drwy gyfrwng adroddiadau chwarterol.</p> <p>Mae archwiliadau o ffeiliau achos yn dangos bod y gwasanaethau a ddarperir yn cael eu teilwra o amgylch anghenion y teulu unigol, gan arwain at ganlyniadau cadarnhaol i blant a phobl ifanc.</p> <p>Wedi cychwyn Mae'r tîm newydd yn weithredol ac yn darparu cefnogaeth ddwys i blant, pobl ifanc a'u teuluoedd fel y gallant barhau i fyw gyda'u teuluoedd.</p>			
		<p>Gwella cyfrifoldeb yr awdurdod lleol fel Rhiant Corfforaethol ar gyfer plant sy'n derbyn gofal. Meysydd y dylid canolbwyntio amynt:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Adolygu'r gwasanaeth gadael gofal (ôl-ofal) • Creu 'Polisi Llety â Chymorth' • Cytuno ar 'Bolisi Ariannol Gadael Gofal' • Trefniadau profiad gwaith a phrentisiaethau yn y Cyngor a'r Bwrdd Iechyd • Mynediad am ddim / am bris gostyngol i wasanaethau hamdden a gwasanaethau llyfrgell • Penodi Aelod Lleol fel Hyrwyddwr ar gyfer Plant sy'n Derbyn Gofal 	<p><u>Awst 2017</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Mae'r Rheolwr Gwasanaeth Ymyrraeth Ddwys wedi paratoui adroddiad ar gyfer y panel rhiantu corfforaethol gydag opsiynau o ran sut i gryfhau rôl y panel rhiantu corfforaethol. • Drwy grant Dydd Gŵyl Dewi LIC a'r grant Cymorth i Rai sy'n Gadael Gofal derbyniwyd £31,000. Mae gwaith wedi mynd yn ei flaen gyda chydweithwyr AD i ganfod cyfleoedd o ran lleoliadau gwaith o fewn yr Awdurdod Lleol. Bydd y grŵp prosiect ôl-ofal yn gyrru'r gwaith hwn yn ei flaen. <p><u>Mehefin/Gorffennaf 2017</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Cyfarfu'r Panel Rhiantu Corfforaethol ar 10/07/17, yr aelodaeth, yr agenda a'r Cylch Gorchwyl i'w hadolygu ac i gynnwys pobl ifanc. • Digwyddiad Rhiantu Corfforaethol wedi'i gynllunio ar gyfer aelodau lleol ac uwch swyddogion ar 20/07/17 • Penodi Aelod Lleol fel Hyrwyddwr Plant sy'n Derbyn Gofal. • Gwaith yn parhau i baratoi ar gyfer seremoni wobrwyo 'STARS' ym mis Tachwedd i ddathlu llwyddiannau plant sy'n derbyn gofal. 	<ul style="list-style-type: none"> • Mae angen gwneud penderfyniad o ran cyllid grant ychwanegol gan LIC mewn perthynas â phrofiad gwaith a phrentisiaethau. 	<p>Heb eu gwneud hyd yma Gwaith clir o ran cynllunio llwybr yn darparu amcanion yn y cynllun i baratoi'r unigolyn ifanc ar gyfer bod yn oedolyn.</p> <p>Rhai sy'n gadael gofal yn dweud eu bod yn teimlo bod rhywun yn gwrandao arnynt a bod yr awdurdod yn eu cefnogi yn y cyfnod trosiannol cyn gadael gofal.</p> <p>Mae plant sy'n derbyn gofal yn dweud eu bod yn teimlo bod ganddynt ddylanwad ar y modd y darperir gwasanaethau ar eu cyfer.</p> <p>Wedi cychwyn Canllawiau clir ar waith ar gyfer staff y Gwasanaethau Plant a phartneriaid allweddol drwy bolisiau, gweithdrefnau a hyfforddiant mewn perthynas â gwella canlyniadau i blant sy'n derbyn gofal.</p>	Alex Kaitell, Rheolwr Gwasanaeth	Ionawr 2017

Cynllun Gwella Gwasanaethau Plant fersiwn 4.0 Awst 2017
Argymhellion AGGCC mewn coch – blaenoriaeth uchel

	CAMAU F'W CYMRYD A CHYSYLLTIADAU AG ARGYMHELLION AGGCC	CAMAU A GYMERWYD/F'W CYMRYD I GYFLAWNI GWELLIANT	CAMAU Y MAE EU HANGEN I GYFLAWNI GWELLIANT	CANLYNIAD/GWELLIANT DISGWYLIEDIG A THYSTIOLAETH	SWYDDOG ARWEINIOL	CYCHWYN	DIWEDD
		<p><u>Mai 2017</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Sefydlwyd prosiect ôl-ofal gyda chynllun gweithredu cytunedig. • Cymeradwywyd protocol ôl-ofal a thai ym mis Chwefror 2017 • Cynhaliwyd trafodaethau gydag AD a Hamdden ynglŷn â phrofiad gwaith a gwasanaethau hamdden. • Wedi llunio drafft cynnar o'r polisi ariannol Ôl-ofal. • Yn ystyried cynnal Digwyddiad Rhianta Corfforaethol ar gyfer aelodau lleol ac uwch swyddogion i gytuno ar gryfhau'r trefniadau presennol. • Sefydlwyd grŵp ymgynghori gyda phlant sy'n derbyn gofal lle gallant roi eu barn am y gwaith datblygu y mae angen ei wneud. 					
5.4 Tudalen 180	Datblygu a gweithredu Protocol ar gyfer Rôl y Cyfarwyddwr Gwasanaethau Cymdeithasol gan fyfyrion ar y Ddeddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant 2014 - Rhan 8 Rôl y Cyfarwyddwr Gwasanaethau Cymdeithasol.	<p><u>Mehefin/Gorffennaf 2017</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Dim cynnydd o ran adolygu'r protocol mewnol mewn perthynas a rôl drosfwaol y Cyfarwyddwr oherwydd materion capasiti. <p><u>Mai 2017</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Mae'r adolygiad o'r protocol mewnol o ran rôl drosfwaol y Cyfarwyddwr yn nodi A B C • Bydd gwaith yn dechrau ar gryfhau rôl y Cyfarwyddwr Gwasanaethau Cymdeithasol yn dilyn yr etholiadau lleol ym mis Mai 2017. 		Heb ei wneud hyd yma Cryfhau rôl y Cyfarwyddwr Gwasanaethau Cymdeithasol o fewn yr Awdurdod Lleol.	Cyfarwyddwr y Gwasanaethau Cymdeithasol Dafydd Bulman, Rheolwr Trawsnewid Strategol a Busnes	Hydref 2017	Chwefror 2018

CYNGOR SIR
YNYS MÔN
ISLE OF ANGLESEY
COUNTY COUNCIL

BLAEN RAGLEN WAITH Y PWYLLGOR SGRIWTINI CORFFORAETHOL: 2017/2018

Cadeirydd: Cynghorydd Aled Morris Jones
Is-Gadeirydd: Cynghorydd Dylan Wyn Rees

Mae'r ddogfen hon yn crynhoi blaen raglen waith y Pwyllgor Sgriwtini Corfforaethol am y cyfnod Mai 2017 hyd at Fai 2018. Adroddir ar y blaen raglen waith i bob cyfarfod arferol o'r Pwyllgor Sgriwtini i'r pwrpas o adolygu ei chynnwys, ystyried eitemau newydd neu i ohirio/tynnu eitemau yn ôl. Ei phwrpas hefyd ydy sicrhau aliniad gyda blaen raglenni gwaith y Pwyllgor Gwaith a'r Uwch Dîm Arweinyddiaeth.

Cyswllt: Anwen Davies (Rheolwr Sgriwtini)
Ffôn: 01248 752578

E-bost: AnwenDavies@ynysmon.gov.uk

Dyddiad Cyfarfod	Eitem	Pwrpas	Lleoliad / Amser Cychwyn
31 Mai 2017	Ethol Cadeirydd y Pwyllgor	Trefniadau llywodraethiant effeithiol	Ystafell Bwyllgor 1 / 3.30yh
	Ethol Is-Gadeirydd y Pwyllgor	Trefniadau llywodraethiant effeithiol	
Mehefin, 2017			
26 Mehefin 2017 [CH4: 2016/17]	Cerdyn Sgorio Corfforaethol [CH4] 2016/17 Adroddiad SAC ar salwch fel atodiad	Monitro perfformiad	Ystafell Bwyllgor 1 / 2yh
	Adroddiad Blynyddol Cyfarwyddwr Statudol y Gwasanaethau Cymdeithasol, 2016/17	Monitro perfformiad	
	Strategaeth Tai Gwag 2017/2022	Datblygu Polisi	
	Aelodaeth Paneli a Byrddau	Enwebu Aelodau	
	Blaen raglen waith – adolygiad	Cynllunio ymlaen effeithiol / aliniad gyda blaenoriaethau corfforaethol	
Gorffennaf, 2017			
11 Gorffennaf 2017 [Cyfarfod arbennig]	Moderneiddio Ysgolion – Ymgynghoriad Statudol ardal Llangedfni	Sgrwtini cyn penderfyniad	Ystafell Bwyllgor 1 / 2yp
	Moderneiddio Ysgolion - Rhaglen Amlinellol Strategol - Band B (2019/24)	Trawsnewid	
	Monitro cynnydd - Cynllun Gwella Gwasanaethau Plant	Monitro perfformiad	
	Aelodaeth Paneli a Byrddau – enwebiad i'r Panel Gwella Ysgolion	Enwebu Aelodau	
Medi, 2017			
4 Medi 2017 [CH1: 2017/18]	Sgorffwrdd Corfforaethol [CH1] 2017/18	Monitro perfformiad	Ystafell Bwyllgor 1 / 2yp
	Cynllun y Cyngor 2017/2022	Sgrwtini cyn penderfyniad	
	Monitro cynnydd – Cynllun Gwella Gwasanaethau Plant	Monitro perfformiad	
	Adroddiad cynnydd – Panel Gwella Gwasanaethau Plant		
	Blaen raglen waith – adolygiad	Cynllunio ymlaen effeithiol / aliniad gyda blaenoriaethau corfforaethol	
Eitem er Gwybodaeth: Adroddiad Blynyddol Cwynion Gwasanaethau Cymdeithasol (2016/17)	Er gwybodaeth / monitro perfformiad		
Hydref, 2017			
2 Hydref 2017 [Cyfarfod arbennig]	Perfformiad Blynyddol Gwasanaethau Cymdeithasol 2016/17 (AGGCC)	Monitro perfformiad	Ystafell Bwyllgor 1/ 10yb

Tudalen 182

Dyddiad Cyfarfod	Eitem	Pwrpas	Lleoliad / Amser Cychwyn	
	Adroddiad Perfformiad Blynyddol (Cynllun Gwella) 2016/17	Monitro perfformiad		
	Tai Gofal Ychwanegol – Ardal Seiriol	Sgrwtini cyn penderfyniad		
	Rhaglen Moderneiddio Ysgolion – Ardal Seiriol	Sgrwtini cyn penderfyniad		
31 Hydref 2017 [Cyllideb]	Cynigion Cychwynnol Cyllideb 2018/19	Sgrwtini cyn penderfyniad	Ystafell Bwyllgor 1 / 2yb	
	Cynllun Ymgynghori ar Gyllideb 2018/19	Sgrwtini cyn penderfyniad		
	Adroddiad cynnydd – Panel Sgrwtini Cyllid	Monitro perfformiad		
	Blaen raglen waith - adolygiad	Cynllunio ymlaen effeithiol / aliniad gyda blaenoriaethau corfforaethol		
Tachwedd, 2017				
Tudalen 183	13 Tachwedd 2017 [CH2: 2017/18]	Cerdyn Sgorio Corfforaethol [CH2] 2017/18	Monitro perfformiad	Ystafell Bwyllgor 1 / 2yp
		Trawsnewid Gwasanaethau Llyfrgelloedd	Trawsnewid	
		Strategaeth Rheoli Asedau -Tai Cyngor	Datblygu Polisi	
		Monitro cynnydd – Cynllun Gwella Gwasanaethau Plant Adroddiad cynnydd – Panel Gwella Gwasanaethau Plant	Monitro perfformiad	
		Blaen raglen waith - adolygiad	Cynllunio ymlaen effeithiol / aliniad gyda blaenoriaethau corfforaethol	
Ionawr, 2018				
31 Ionawr, 2018 [Cyfarfod arbennig]	Tai Gofal Ychwanegol – ardal Seiriol (crynodeb o adborth yn sgîl y broses ymgysylltu)	Trawsnewid	Dyddiad i'w gadarnhau	
	Rhaglen Moderneiddio Ysgolion – ardal Seiriol	Trawsnewid		
	Cludiant ysgol	Cyfeiriad gan y Pwyllgor Archwilio a Llywodraethiant / Monitro perfformiad		
	Rhaglen Wella Mân-ddaliadau	Rhybudd o gynnig o'r Cyngor Llawn		

Dyddiad Cyfarfod	Eitem	Pwrpas	Lleoliad / Amser Cychwyn
Chwefror, 2018			
5 Chwefror 2018 [Cyllideb]	Cyllideb Ddrafft 2018/19	Sgriwtini cyn penderfyniad	Ystafell Bwyllgor 1 / 2yp
	Adroddiad cynnydd – Panel Sgriwtini Cyllid	Monitro perfformiad	
	Monitro cynnydd – Cynllun Gwella Gwasanaethau Plant Adroddiad cynnydd – Panel Gwella Gwasanaethau Plant	Monitro perfformiad	
	Blaen raglen waith - adolygiad	Cynllunio ymlaen effeithiol / aliniad gyda blaenoriaethau corfforaethol	
Mawrth, 2018			
12 Mawrth 2018 [CH3: 2017/18]	Cerdyn Sgorio Corfforaethol [CH3] 2017/18	Monitro perfformiad	Ystafell Bwyllgor 1 / 2yp
	Moderneiddio'r Gwasanaeth Hamdden Anstatudol (cyfnod 3 mlynedd) (i'w gadarnhau)	Trawsnewid	
	Cynllun Gofal Plant / Asesiad Digonolrwydd Chwarae	Monitro perfformiad	
	Adroddiad Cynnydd - Panel Sgriwtini Cyllid	Monitro perfformiad	
	Blaen raglen waith - adolygiad	Cynllunio ymlaen effeithiol / aliniad gyda blaenoriaethau corfforaethol	
Ebrill, 2018			
9 Ebrill 2018	Strategaeth Ddigartref (i'w gadarnhau)	Datblygu Polisi	Ystafell Bwyllgor 1 / 2yp
	Adroddiad Cynnydd – Panel Sgriwtini Cyllid	Monitro perfformiad	
	Blaen raglen waith - adolygiad	Cynllunio ymlaen effeithiol / aliniad gyda blaenoriaethau corfforaethol	
O fis Mai, 2018			
Cyn Ebrill, 2018	Eitem er gwybodaeth: Adroddiad Blynyddol y Gwasanaeth Llyfrgelloedd (2016/17)	Monitro perfformiad – er gwybodaeth	
Mehefin, 2018	Cerdyn Sgorio Corfforaethol [CH4] 2017/18	Monitro perfformiad	
Mehefin, 2018	Monitro cynnydd – Cynllun Gwella Gwasanaethau Plant Adroddiad cynnydd – Panel Gwella Gwasanaethau Plant	Monitro perfformiad	
Mehefin, 2018	Adroddiad cynnydd – Panel Sgriwtini Cyllid	Monitro perfformiad	
Chwefror, 2018	Cynllun Busnes y Cyfrif Refeniw Tai (Panel Sgriwtini Cyllid)	Sgriwtini cyn penderfyniad	
I'w gadarnhau	Trawsnewid gwasanaethau anabledau dysgu	Trawsnewid	

Tudalen 184

Dyddiad Cyfarfod	Eitem	Pwrpas	Lleoliad / Amser Cychwyn
I'w gadarnhau	Moderneiddio Ysgolion – ardal Llangefni (cynllun busnes amlinellol)	Trawsnewid	
I'w gadarnhau	Effeithiau Diwygio Lles	Monitro perfformiad	
I'w gadarnhau	Cynlluniau Adfywio Cymunedol – Amlwch a Biwmaris	Monitro perfformiad Penderfyniad Pwyllgor Sgriwtini, 02/10/17	
I'w gadarnhau	Perfformiad Gwasanaethau Cymdeithasol – cynnydd ar y meysydd blaenoriaeth	Monitro perfformiad Penderfyniad Pwyllgor Sgriwtini, 02/10/17	
I'w gadarnhau (Medi/Hydref, 2018)	Adolygiad o gynnydd - Cynllun y Cyngor (ar ddiwedd 12 mis)	Monitro perfformiad	
I'w gadarnhau	Blaen raglen waith: 2018/19	Cynllunio ymlaen effeithiol / aliniad gyda blaenoriaethau corfforaethol	

This page is intentionally left blank